"Yaşıyan Ölüler,, olabilir mi?
Yüzlerce yıl önce ölmüş bir kimse, bugün başka bir insanda, hayatını yeniden yaşıyabilir mi?...

DOKUZ DÜĞÜMLÜ İP

Hayat
KİTAPLARI

Merak
Korku ve
Heyecan!..

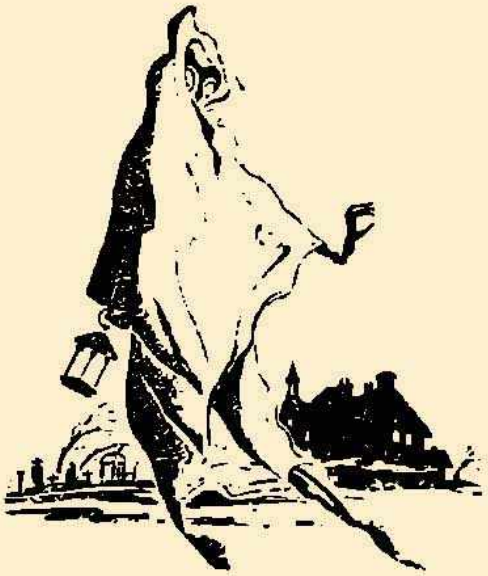

Tekrar canlanan ihtiyar adamın cesedi...
Fincandaki korkunç zehir...
Bir boş tabut...
İki asır öncede ölen bir Markiz'in merdivenden inen hayali...
Duvarlardaki gizli kapılar...
Bahçedeki sahipsiz ayak sesleri...
Binvilliers köşkündeki hayaletin sakladığı sır...

... Ve en korkuncu, mezarlıkta bulunan DOKUZ DÜĞÜMLÜ İP'in esrarı neydi?

DOKUZ DÜĞÜMLÜ İP

HAYAT KİTAPLARI 29

MACERA VE
DETEKTİF
ROMANLARI 15

Bu romanın
İngilizce orijinal adı
"The Burning Court"dur.

Bu kitap, HAYAT KİTAPLARI A. Ş.
adına Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş.
Matbaası'nda, 1963 yılında basılmıştır.

JOHN
DICKSON
CARR

DOKUZ DÜĞÜMLÜ İP

ÇEVİREN
MERAL
GASPIRALI

Hayat
KİTAPLARI

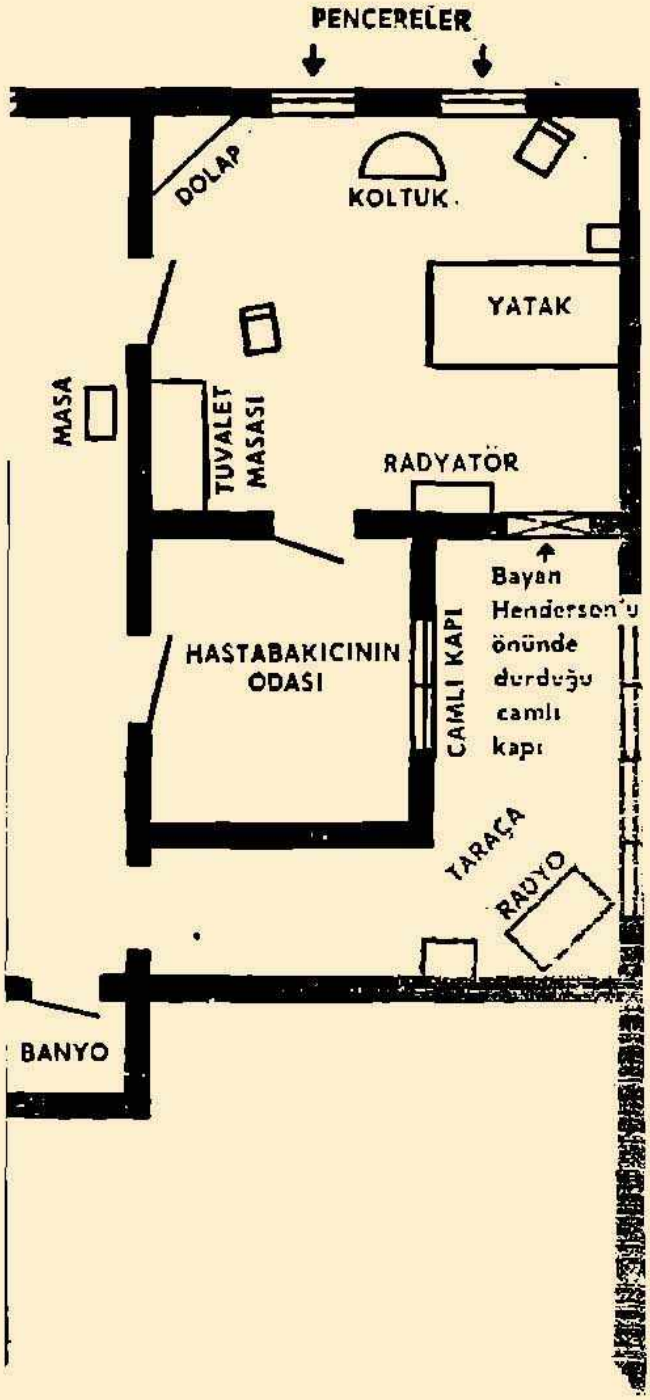

Öykte başlıca hâdiselerin geçtiği yer...

BİRİNCİ BÖLÜM

1

"VAKTİYLE bir mezarlığın yakınında oturan bir adam vardı..." bir hikâyeye iyi bir başlangıç olabilir. Aslında bu cümle Ted Stevens için düşünülmüştü sanki... Zira evinin civarında sahiden minicik bir mezarlık mevcuttu. Sonra Despard Park Malikânesi'nin de garip bir şöhreti vardı...

Ted Stevens o gün, saat 18.48'de Broad Street Garı'na varacak tirenin sigara içenlere mahsus kompartımanında oturuyordu. Otuz iki yaşında olan genç adamın, Herald ve Oğlu Yayınevi'nde önemli bir mevkii vardı. Philadelphia dolaylarında şirin bir sayfiye evinin sahibi bulunmasına rağmen, işi icabı şehirde bir apartman kiralamak zorunda kalmıştı. Fakat gerek kendisi, gerekse karısı sayfiye hayatını çok sevdikleri için, ekseri hafta sonlarını Crispen'deki villâlarında geçirirlerdi. Netekim o cuma akşamı da Ted Stevens, küçük evlerinde kendisini bekleyen karısı Marie'ye gidiyor ve Gaudan Cross'un, meşhur cinayet dâvaları konusundaki yeni antolojisinin müsveddelerini de beraberinde götürüyordu.

Tiren dakikası dakikasına Broad Street'e vardı. Crispen'den geçen ekspres yedi dakika sonra kalkıyordu. Crispen'in nasıl olup da bir ekspresin uğrağı olabildiğine Stevens'in aklı ermiyordu. Zira bir yamacın böğrüne yerleşmiş, yarım düzüne evden müteşekkil bu topluluğa kasaba demeye dahi insanın dili varmıyordu. Bununla beraber Crispen'in bir postahanesi, bir eczanesi ve King's Caddesi'nin, Despard Park'ın etrafını çevirdiği yerde, kayın ağaçlarının gölgesine sığınmış

bir çayhane ve pastahanesi vardı. Crispen'de hattâ ve hattâ bir cenaze levazımatçısı bile vardı.

Stevens, bir cenaze levazımatçısının, bu kadar az nüfuslu bir yerde nasıl iş yapabildiğini öteden beri merak ederdi. Camekânının üzerinde minicik harflerle "J. Atkinson" ismi yazılıydı. Fakat Stevens, yarı yerine kadar siyah kadife perdeyle örtülü camın ötesinde o vakte kadar birisini görmeye muvaffak olamamıştı. Bununla beraber J. Atkinson, kısa bir zaman evvel vukua gelen ihtiyar Miles Despard'ın ölümü vesilesiyle Despard Park'a gitmiş olmalıydı...

Crispen'in kadastroda yer almasının biricik sebebi, olsa olsa Despard Park'tı. William Penn'in Pennsylvania eyaletini kurduğu 1681 yılından beri Despard Park'ta Fransız asıllı Despard'lar vardı. Bu kadar eski bir tarihçesi olan ailenin en yaşlısı, ihtiyar Miles Despard, işte bundan iki hafta önce vefat etmişti.

Stevens, tirenini beklediği kadar, yeni aile reisi Mark Despard'ın o akşam da her zamanki gibi kendisiyle gevezelik etmeye gelip gelmeyeceğini merak ediyordu. Stevens'in küçük villâsı, Despard Park'ın bahçe kapılarının iki adım ötesinde olduğu için, Mark ile Ted ahbap olmakta gecikmemişlerdi. Bununla beraber Ted Stevens, Mark'ı yahut karısı Lucy'yi o akşam göreceğini doğrusu pek ummuyordu. Müzmin bir gastro-anterit'ten hayata veda eden ihtiyar Miles'in ölümü, pek az temas ettiği akrabalarını her ne kadar fazla üzmemiş idiyse de, her ölümün birtakım malî meseleler ortaya çıkardığı muhakkaktır. İhtiyar Miles hiç evlenmemişti; Mark, Edith ile Ogden Despard, küçük kardeşinin çocuklarıydılar. Stevens, her birinin hatırı sayılır bir mirasa konacağını tahmin ediyordu.

Ekspres nihayet gelince, genç adam gene sigara içenlere mahsus kompartımanlardan birine yerleşti. Gecenin bastırmasına rağmen, 1929 ilkbaharının yumuşaklığı vardı. Havanın tatlılığı, Ted'e, kendisini Crispen'de bekliyecek olan karısı Marie'yi hatırlattı. Çok geçmeden de genç adamın düşünceleri, evrak çantasında bulunan Gaudan Cross'un müsveddesine yöneldi. Münzevi bir hayat yaşıyan yazar, ünlü cinayet dâvalarını hikâye etmeyi ihtisas edinmişti. Bu konuda öylesine bir kabiliyeti vardı ki, Neil Cream'ın muhakemesinin hikâyesini okuyan tanınmış bir hukukçu, bunca tafsilâtın, ancak duruşmalarda bulunmuş bir kimse tarafından kaleme alınabileceğini belirtmişti. Gelgelelim, Cream dâvası 1892'de vuku bulduğuna, Bay Cross ise ancak kırk yaşında gösterdiğine bakılırsa, buna imkân yoktu tabiî. Bununla beraber, hu-

kukçunun iddiasının yol açtığı tartışma, kitap için mükemmel bir reklâm olmuştu.

O cuma günü öğleden sonra Ted Stevens, yayınevinin müdürü Morley'in yazıhanesine çağırılmış, bu zat ise kalın bir zarfın içindeki müsveddeyi ona teslim ederek, "Cross'un yeni antolojisini hafta sonuna kadar tetkik edebilirseniz çok memnun olurum. Zira pazartesiye sizinle münakaşasını yapmak istiyorum," demişti.

Ted, "Siz, eseri okudunuz mu?" diye sorunca, Müdür, "Evet, okudum," diye cevap verdi. "Gaudan Cross'un en iyi eseri olacağını kuvvetle tahmin ediyorum. Konusu pek enteresan: Kurbanlarını zehirleyerek öldüren meşhur katil kadınlar."

— "Mükemmel."

Fakat Morley'in zihnini kurcalayan bir nokta vardı. Edward Stevens'e, "Siz Cross'u tanıyor musunuz?" diye sordu.

— "Hayır, ama bir, iki kere burada gözüme ilişti."

— "Pek garip bir adama benziyor. Kontratlarına koydurmayı ihmal etmediği madde de tuhafıma gitmiyor desem yalan. Bütün kitaplarının arka kapağında büyük bir fotoğrafının bulunmasını şart koşuyor."

Ted Stevens, odayı çevreleyen raflardan bir kitap seçti; bu, Cross'un, Neil Cream dâvasının da dahil bulunduğu ilk eseriydi. Stevens, bunun arkasındaki fotoğrafı tetkik etmeye koyuldu. "Enerjik, münevver ve oldukça sempatik bir çehre. Acaba resminin binlerce nüsha halinde çoğaltılmasını isteyecek kadar gösteriş düşkünü mü?" diye söylendi.

Morley başını salladı. "Hiç sanmam," dedi. "Cross, kendini reklâm etmeyi gaye edinecek adamlardan değil. Başka bir sebep olmalı. "Yayınevinin müdürü düşünceli bir yüzle Stevens'e baktıktan sonra ilâve etti. "Her neyse, müsveddeyi evinize götürün. Yalnız ne olur, içindeki resimli evrakın her hangi bir parçasının düşüp kaybolmamasına dikkat edin. Pazartesi görüşürüz."

Kendisini Crispen'e götüren tirende bu konuşmayı hatırına getiren Ted Stevens, çantasının kilidini açmak üzere elini uzattı, fakat bu hareketini tamamlamadı. Zihni gene ihtiyar Miles Despard'a takılmıştı. Bir yaz önce, onun, evinin arkasındaki bahçede dolaşışı gözlerinin önündeydi Öldüğü sırada elli altı yaşında olmasına rağmen, titizliği, giyiniş tarzı ve kırlaşmış bıyığı, "ihtiyar" Miles'in olduğundan yaşlı gözükmesine sebep oluyordu.

Miles Despard, oldukça ıstıraplı bir hastalık olan gastroanterit'e erkekçe bir tahammül göstermiş ve bundan ötürü

de, hem aşçılığını yapan, hem de evini idare eden Bayan Henderson'un hayranlığını kazanmıştı. İhtiyar adamı, malikânenin özel küçük kilisesinin alımdaki mahzene gömmüşlerdi. Despard'ların dokuz kuşağının ebedi uykusunu uyuduğu bu özel mezarlığın üzeri, son derece ağır bir taşla kaplı idi. Yalnız bir husus Bayan Henderson'un dikkatini çekmişti. Ölmeden önce, Miles Despard'ın elinde, üzerinde, eşit mesafeli dokuz küçük düğüm bulunan bir sicim parçası görmüştü. Bu sicim sonradan ölünün baş yastığının altında bulunmuştu.

Bayan Henderson'u allak bullak eden bir şey daha vardı. İhtiyar Miles'in yeğeni Mark Despard, alaycı bir ifadeyle bundan Ted Stevens'e bahsetmişti.

Stevens ile Mark, Miles'in, 12 nisan çarşamba gecesindeki ölümünden sonra yalnız iki kere görmüşlerdi. Stevens'in bu tarihi bu kadar iyi hatırlamasına sebep, hafta içinde pek ender olarak sayfiyeye gelmelerine rağmen, o geceyi Marie ile Crispen'de geçirmiş olmaları idi. Ertesi sabah kara yoliyle New York'a dönmüşler ve faciayı sonradan gazetelerden öğrenmişlerdi. Ayın 15'inde hafta sonu için Crispen'e dönünce, Despard'lara baş sağlığı ziyaretine gitmişler, fakat Marie ölümlerden müthiş ürktüğü için cenaze töreninde bulunmamışlardı. Stevens Mark'ı son olarak, cenaze töreninin yapıldığı günün akşamı King's Caddesi'nde görmüştü.

Mark Despard lâf arasında ona, "Bizim Bayan Henderson da artık hayal görmeye başladı galiba," demişti. "Gûya öldüğü gece Miles amcamın odasında bir kadın varmış ve amcamla bir müddet konuşmuş."

— "Bir kadın mı?"

— "Bayan Henderson üstelik tarihî kostümlü bir kadından bahsediyor. Mamafih bu, olmıyacak şey değil, zira o gece Lucy, Edith ve ben bir maskeli baloya gitmiştik. Lucy Madam de Montespan, Edith ise Florence Nightingale kıyafetine girmişti. Düşün, bir kolumda ünlü bir fahişe, öteki kolumda ise meşhur bir hastabakıcı vardı. Ama Miles Amcam odasına kimseyi sokmadığı için, Bayan Henderson'un gördüğü kadının ikisinden biri olduğuna ihtimal veremem. Amcam öylesine münzevi bir hayat sürüyordu ki, yemeklerde bile aramıza gelmiyor, tepsisi odasına götürülüyor. Hastalanması üzerine, bitişiğindeki odaya bir hastabakıcı yerleştirdik; o zaman bile, hastabakıcının ikide bir içeriye girmemesi için aradaki kapıyı kilitlemeye kalktı; onu bu huyundan vazgeçirinceye kadar bizim de canımız çıktı. Bundan ötürü de Bayan Henderson'un hayal gördüğüne ihtimal veriyorum."

Stevens, Mark Despard'ın, bu olayların üzerinde durma-

sına bir mâna verememişti. "Lucy'yi ve Edith'i bu konuda sorguya çektin mi?" diye sormuş, sonra da şöyle fikir yürütmüştü. "Amcanın, odasına kimseyi almadığını söylüyorsun; öyle olsa, Bayan Henderson odada bir kadın olduğunu nasıl görebilirdi?"

Mark bunun üzerine izah etmişti. "Bayan Henderson, kadını, taraçaya açılan ve normal olarak bir perde ile örtülü duran camlı bir kapıdan gördüğünü iddia ediyor. Hayır, Lucy'ye veya Edith'e hiçbir şeyden bahsetmedim." Mark, sözünün burasında tereddüt etmiş, sonra sıkıntılı bir gülüşle devam etmiş. "Bahsetmememin sebebi şu: Bayan Henderson, tarihi bir kostüm giymiş olan kadının, amcamla kısa bir görüşme yaptıktan sonra, gerisin geriye döndüğünü ve mevcut olmayan bir kapıdan geçerek odayı terkettiğini söylüyor."

Stevens, "Bir hayalet hikâyesi desene," diye mırıldanmıştı.

Mark izahat vermeye devam etmişti. "İki yüz yıl önce o yerde bir kapı varmış, fakat sonradan örülmüş. Şimdiye kadar Despard Park'ta hayalet görüldüğü vaki değil. Hayır, bu konuda her hangi bir şüphem yok. Benim bilâkis, Bayan Henderson'un aklında bir bozukluk olduğuna inanacağım geliyor."

Bu sözlerden sonra Mark Despard, arkadaşına veda ederek karanlığın içinde gözden kaybolmuştu.

Arada hiçbir bağlantı olmamasına rağmen, Stevens, bu konuşma ile o günün daha erken bir saatinde yayınevinin müdürü ile yaptığı görüşmeyi kıyaslamaktan kendini alamıyordu. Münzevi bir hayat süren Gaudan Cross adında bir yazar, hiç de gösteriş düşkünü olmamasına rağmen, kitaplarının arka kapağında bir fotoğrafının bulunmasını şart koşuyordu. O da münzevi bir hayat süren Miles Despard adındaki milyoner ise gastro-anterit'ten ölüyor, yastığının altında dokuz düğümlü bir sicim ele geçiyor, bir de üstelik tarihî kostüm giymiş bir kadının, iki yüzyıl önce örülmüş bir kapıdan odasını terkettiği görülmüş bulunuyordu.

Bu hususları mâkul tarzda izah edebilmekten ümidini kesen genç adam, vakit geçirmek için, Cross'un müsveddesini çantadan çıkardı. Fotoğraflarla desenler kâğıtlara raptiyelerle tutturulmuş ve her bölümün kâğıtları metalden agraflarla bir araya toplanmıştı. Stevens, antolojide yer alan vakaların listesine göz gezdirdikten sonra, ilk kısmı okumaya karar verdi. Derken, müsveddeyi elinden düşürmesine ramak kaldı

Zira bu bölümün ilk sayfasına iliştirilmiş olan hayli es-

ki, fakat o nispette net fotoğrafın altında şu satır okunuyordu:

1861'de katil suçundan giyotinle başı kesilerek idam edilen Marie d'Aubray.

Bu, Stevens'in karısının fotoğrafı idi!

2

Hata veya tesadüf bahis konusu olamazdı. İsim düpedüz Ted Stevens'in karısının ismiydi: Marie d'Aubray. Fotoğraftaki yüz hatları da Marie'ninkilerdi, yüz ifadesini ise kocası o kadar iyi tanıyordu ki. Yetmiş yıl önce giyotinle idam edilen Marie'nin bir akrabası, tarihlere ve aradaki hayret verici benzerliğe bakılırsa belki de büyük annesiydi. O kadının dudağının köşesinde de Marie'nin beninin bir eşi vardı; bileğinde ise, Stevens'in, karısında belki yüz defa gördüğü bilezik dikkati çekiyordu. Çalıştığı yayınevinin, meşhur bir katil kadın sıfatiyle karısının resmini yayınlaması, genç adam için pek tatsız bir emrivaki olacaktı. Acaba Morley onu bunun için mi pazartesi sabahı erkenden yazıhanesine davet etmişti? Stevens bunu sanmıyordu, ama her ihtimali hesaba katmak gerekti

Genç adam, daha iyi tetkik etmek için fotoğrafı raptiyeden kurtardı. İçinde garip bir his vardı Fotoğraf, zamanın tesiriyle yer yer sararmış kalın bir kartona yapıştırılmıştı. Arkasında, fotoğrafçının ismi ve adresi vardı: Perrichet ve Oğlu. Jean Goujon Sokağı No 12, Paris. Altına da, biri, şimdi kahverengileşmiş bulunan bir mürekkeple, "Çok sevgili Marie'me. Louis Dinard, 6 ocak 1858" diye yazmıştı. Bu Louis Dinard o Marie'nin kocası mı, yoksa âşığı mıydı?

Stevens'i en ziyade rahatsız eden kadının yüz ifadesiydi. Bir ağaç dekorunun önünde çekilmiş resim, kadının ayaklarını göstermiyordu. Kadının, vana devrilecekmiş gibi gayritabii bir pozu vardı; bir eliyle, gipür dantelden bir örtü ile örtülü küçük bir yuvarlak masaya abanmıştı. Kapalı elbisesi koyu renk bir taftadan yapılmışa benziyordu; başını hafifçe arkaya atmıştı.

Gül sarısı saçların modası geçmiş kıvalarına rağmen, resim Marie'nin resmi idi. Ağır göz kapaklı gözlerle, Stevens'

in pek iyi bildiği o düşünceli bakış vardı. Dudaklar esrarengiz bir gülümsemeyle aralanmıştı.

Stevens bir tuhaf olmuştu. Gözleri gene, resmin altındaki "Katil suçundan giyotinle başı kesilerek idam edilmiştir" yazısına kaydı.

Stevens, birisinin kendisine çirkin bir şaka yaptığına ve elindekinin, karısının resmi olduğuna inanmak isterdi, ama cevabın hayır olduğunu biliyordu. Hem bu sahiden Marie'nin büyük annesinin resmiyse, ne kadar büyük olursa olsun, benzerliğe şaşmak yersizdi. Varsın, resimdeki Marie d'Aubray giyotinle idam edilmiş olsundu...

Üç yıldır evli olmalarına rağmen, Stevens karısı hakkında az şey biliyordu ve bu hususta fazla mütecessis davranmamıştı. Sadece Marie'nin Kanada'lı olduğunu ve orada Despard Park'a benzeyen eski bir evde oturduğunu öğrenmişti. İki genç Paris'te tanışmışlar ve on beş gün içinde evlenmişlerdi. Tanışmaları da Saint - Antoine Sokağı'nın yakınlarındaki terkedilmiş, eski bir konağın avlusunda gayet romantik şartlar altında vuku bulmuştu. Genç adam, İngilizce öğretmeni olan ve cinayet dâvalarına büyük ilgi duyan dostlarından Welden'in tavsiyesi üzerine o semte gitmişti. Welden ona, "Bu yaz Paris'e mi gidiyorsun?" demişti. "Şiddet sahnelerinin dekoriyle ilgilenyorsan, falanca sokağın şu numarasına gitmeyi ihmal etme."

— "Orada kimi göreceğim?"

— "Elbet sana bilgi verecek birine raslarsın. Bu, bir bilmecedir; ne derece anlayışlı olduğunu göreceğiz."

Stevens hiçbir şey keştetmemiş, fakat o da orada dolaşmaya gelmiş olan Marie'yle karşılaşmıştı. Genç kız, bulundukları yer hakkında hiçbir şey bilmediğini ileri sürmüştü. Yoldan geçerken, bir avluya açılan aralık bir kapı görmüş ve merak ederek içeri girmişti. Stevens onu ilk defa, avlunun ortasındaki kör kuyunun kenarında otururken görmüştü. Üç yanı, balkonların parmaklıkları ve duvarlardaki kabartmalarla çevriliydi. Görünüşünde Fransız olduğuna işaret eden belli başlı bir alâmet olmamasına rağmen, Stevens, onun kendisine İngilizce hitap etmesine şaşmıştı.

Marie acaba neden kocasına durumu aydınlatıcı bir şey söylememişti? 1858'in Marie d'Aubray'ı büyük bir ihtimalle bu evde oturmuştu. Ailesi sonradan Kanada'ya hicret etmiş olacaktı; torun Marie de merak saikiyle, kötü şöhretli büyükannesinin yaşadığı yerleri görmeye gelmişti. Vakit vakit bir kuzeninden ve bir teyzesinden aldığı mektuplara bakılırsa, o vakte kadarki hayatı pek yeknesak geçmişti. Genç

kadın bazan ailesiyle ilgili anekdot anlatırdı, ama Stevens bunlara fazla önem vermemişti. Fakat şimdi düşündükçe, Marie'nin karakterinde birçok karanlık noktalar ve garip özellikler bulunduğunun farkına varıyordu. Meselâ, genç kadının acaba neden bir huni görmeye tahammülü yoktu?

Genç adam birden, 1 numaralı Marie d'Aubray'ın fotoğrafının kendisine alaycı bir ifadeyle baktığını farkeder gibi oldu. Âni bir kararla, bu kadının hikâyesini okumaya girişti. Bay Cross'un, bu vakaya uygun gördüğü *"Yaşayan Ölü Metres Olayı"* lisan itibariyle kulağa çirkin geliyordu.

Cross yazısının bir yerinde şöyle diyordu:

— "Arseniğe aptalların zehiri denilmiştir; halbuki bu deyim ne kadar yersizdir. Aslında arsenik, aptalların zehiri olmadığı gibi, gördüğü rağbet de canilerin muhayyilesinin fakirliğinden ileri gelmemektedir. Zehirle adam öldüren katil, zekâsı ve muhayyilesi kıt bir insan değildir. Bilâkis... Arseniğin hâlâ bu kadar revaçta olması, zehirlerin en emini olmasındandır. Beri yandan, şüphesini uyandıran bir durum olmadıkça, bir doktor, arsenikten vukua gelmiş bir zehirlenmeyi teşhiste büyük güçlük çeker. İtina ile ayarlanan dozlar halinde verildiği takdirde, bu zehir, gastro-anterit'inkilere *tıpatıp benzeyen* belirtiler meydana getirir..."

Stevens okumasına burada ara verdi. Harfler gözlerinin önünde dansediyordu. Aklı Miles Despard'daydı. İhtiyar adam iki hafta önce bir gastro-anterit'ten ölmemiş miydi?

Arkasından bir ses birdenbire, "Merhaba Stevens," deyince, genç adam âdeta yerinden sıçradı.

Profesör Welden, elinde Stevens'inkine benzeyen bir çanta olduğu halde, kompartımanın kapısında duruyor ve, "Bu tirende olduğunu bilmiyordum. Bayan Stevens nasıl?" diye soruyordu.

Stevens, fotoğrafı yerine koyduğuna şükrederek, arkadaşına, "Otursana," dedi.

İngilizce öğretmeni bir sonraki istasyonda inene kadar dereden tepeden konuştular. Stevens yalnız bir ara arkadaşına, "Senin meşhur katillere za'fın vardır," dedi. "Marie d'Aubray adında bir katil kadın biliyor musun?"

Welden, içmekte olduğu sigarayı ağzından çekerek, "Marie d'Aubray mı?" diye tekrarladı, sonra heyecanla atıldı. "Tamam! Genç kızlık adıydı. Hani şu senin Paris seyahatinde..."

Stevens, Welden'in sözünü kesti.

— "Marie d'Aubray 1861'de giyotinle idam edilmiş."

Welden şaşaladı. "Öyleyse aynı kadından bahsetmiyoruz. 1861'de idam edildiğine emin misin?"

— "Bu bilgiyi Gaudan Cross'un yeni kitabından öğrendim."

Welden pencereden dışarı bakarak ağır ağır söylendi. "Cross öyle diyorsa doğrudur. Benim bahsettiğim Marie d' Aubray başkası. O, daha ziyade kocasının adiyle tanınır. Hattâ diyebilirim ki, zehirle öldüren katil kadınların arasında klâsikleşmiş bir simadır. Seni Paris'te onun evini görmeye yolladığımı unuttun mu? Evet, Ted'ciğim, benim bahsettiğim Marie d'Aubray daha ziyade Brinvilliers Markizi olarak ün salmıştır. Onun zamanında Fransız denilince zehir akla gelirdi. Hattâ bu gibi vakalar öylesine çoğalmıştı ki, zehirle öldürenleri yargılamak üzere özel bir mahkeme kurmak lüzumu hâsıl olmuştu. Brinvilliers Markizi, Hôtel-Dieu Hastanesi'ndeki zavallıları kendine tecrübe tahtası yapmıştı. Zannedersem, arsenik kullanırdı."

Stevens, "Evet, ben de bu konuda bir şeyler okumuştum," diye mırıldandı. "Markiz kaç yılında idam edilmişti?"

Welden ayağa kalktı ve yeleğinin üstüne dökülmüş külleri eliyle temizledi. "Brinvilliers Markizi 1676'da idam edildi," dedi. "Evvelâ başı kesildi, sonra da cesedi yakıldı." İçini çekti. "Ben yolumun sonuna geldim kardeşim. Hafta sonunda boş vaktiniz olursa bana bir telefon edin. Karım beni, Bayan Stevens'in aradığı kek reçetesinin kendisinde olduğunu söylemeye memur etti. Haydi Allaha ısmarladık."

Welden'in istasyonu ile Crispen arasında topu topu iki dakikalık mesafe vardı. Stevens, müsveddeyi zarfının içine, zarfı ise çantaya yerleştirdi. Mesele ile ilgisi olmasa dahi, Brinvilliers Markizi'nin adının da Marie d'Aubray oluşu işi karıştırıyordu. Üstelik müsveddedeki, "İtina ile ayarlanan dozlar halinde verildiği takdirde, bu zehir, gastro-anterit'inkilere tıpatıp benzeyen belirtiler meydana getirir," cümlesi genç adamın aklından çıkmıyordu.

Derken bir ses, "Cris-pen!" diye bağırdı ve tiren durdu.

Serin gece havası, perona ayak basan Stevens'in zihnindeki şüpheleri bir an dağıtır gibi oldu. Genç adam birkaç çimento basamak indikten sonra, kendini küçük bir sokakta buldu. İstasyona en yakın dükkân olan eczane epeyi uzakta olduğu için, etraf karanlıktı; fakat az sonra Stevens, farlarının ışığı sayesinde kendi küçük arabasını tanıdı.

Direksiyonda oturan Marie ona kapıyı açtı. Genç kadının arkasında kahverengi bir eteklik ile bir süveter vardı. Omuzlarına daha açık renk bir pardesü almıştı. Etten, kemikten

bir Marie görmek, genç adamda, Gaudan Cross'un müsveddesine ilişik fotoğrafın uğursuz tesirini giderdi; fakat, kocasının kendisine dikkatle bakması Marie'nin garibine gitmişti. "Ne o? Hayal mi görüyorsun?" diye şaka etti. Sonra kahkahayı bastı. "Senin bir şeyler içtiğine bahse girerim. Bense, bir kokteyl yuvarlamaya can attığım halde, beraber sarhoş olalım diye seni beklemeyi tercih etmiştim."

Stevens gayet ciddi bir tavırla, "Katiyen sarhoş değilim," dedi. "Sadece aklımda bir şey var da..." Böyle derken, Marie'nin saçlarında parıldıyan ışığın menşeini bulmak için ileriye bakıyordu. Çok geçmeden ışığın, cenaze levazımatçısının dükkânından geldiğini farketti ve siyah kadife perdenin ardında durup sokağa bakan bir adamın siluetini seçer gibi oldu. "Allah, Allah, nihayet J. Atkinson'u görmek nasip oldu," diye mırıldandı.

Marie de vitrinin arkasındaki hareketsiz silueti görmüştü. "J. Atkinson'u göreceksin de ne olacak?" dedi.

— "Hiç. Ne var ki bu dükkânda ilk defa bir insan görüyorum. Atkinson sanki birini bekliyor, değil mi?"

Marie, ustaca manevralarından biriyle otomobili döndürdü ve King's Caddesi'ne yöneldi. Stevens'e bir an, birisi ona ismiyle sesleniyormuş gibi geldi. Fakat Marie gaza basmış olduğundan motorun gürültüsü buna emin olmasına imkân bırakmadı. Genç adam dönüp arkasına baktı, ama sokakta kimseyi göremeyince, karısına bir şey söylemedi. Marie'yi böyle canlı ve neşeli görmek içine huzur vermişti; çok geçmeden, içindeki vesveselerin yorgunluğun tesiri olduğuna kanaat getirdi.

Marie bir ara, "Bu gece çıkmıyoruz, değil mi Ted?" diye sordu.

— "İnşallah çıkmayız. Neye sordun?"

Marie'nin gözleri ilerideki bir noktaya takılmıştı; kaşları çatıktı. "Mark Despard bu akşam birkaç kere telefon edip seni sordu," dedi. "Seninle görüşmek istiyormuş. Mühim bir şey olduğunu söyledi; bana daha fazla izahat vermediyse de Miles Amca'siyle ilgili bir mesele olduğunu tahmin ediyorum. Sesi bir garip geliyordu..." Genç kadın böyle derken, kocasına, Stevens'in iyi tanıdığı o esrarengiz bakışiyle bakıyordu. "Gitmeyeceksin, değil mi, Ted?" diye ilâve etti.

3

Stevens mihaniki bir tavırla, "Bu gece evimde rahat etmek istediğimi sen de biliyorsun," dedi. "Ama her şey Mark'a bağlı..."

Genç adam ne söylemesi gerektiğini bilmediği için, sözünün arkasını getirmedi. Vakit vakit Marie'nin, yanından silindiğini ve arkasında sadece boş bir vücut bıraktığını hisseder gibi olurdu. Şimdi de aynı hissi duyuyordu. Ama genç kadın çok geçmeden, New York'taki apartmanlarına çok yaraşacağını iddia ettiği döşemelik bir kumaştan bahsetmeye başlayınca, bu intıbaının, sokak lâmbalarının ölgün ışığının tesiri yüzünden olduğuna kanaat getirdi.

Beraberce bir kokteyl içtikten sonra, karısına her şeyi anlatmaya karar verdi. O zaman, bu tesadüfe kahkahalarla güleceklcr ve böylece bu hâdiseyi unutmaları kabil olacaktı. Genç adam, Marie'nin daha evvel Cross'un bir eserini okuyup okumadığını hatırlamaya çalıştı.

O sırada dönüp Marie'ye bakınca, mantonun genç kadının omuzlarından kaymış olduğunu farketti. Meşhur bilezik sol bileğindeydi. Üstü işli altından olan bileziğin fermuarı, yakut ağızlı bir kedi kafası biçimindeydi. Genç adam dayanamıyarak sordu. "Marie, Gaudan Cross'un kitaplarından birini hiç okudun mu?"

— "Cross mu? O da kim?"

— "Meşhur cinayet dâvalarını nakleder."

— "Hayır, okumadım. Hem benim böyle tatsız mevzulardan hoşlanmadığımı bilirsin." Gene kaşlarını çattı. "Ted, Mark Despard, Dr. Welden ve sen son zamanlarda cinayetlere fazla dadandınız... Bu merakınızın size uğursuzluk getirmesinden çekinmiyor musunuz?"

Stevens afallamıştı. Marie'nin hiç bu tonla tonuştuğunu duymamıştı. Genç kadının sözlerinde zoraki ve samimiyetten uzak bir hava vardı.

Fakat karısına bir kere daha bakınca, onun ne kadar ciddî olduğunu gördü.

Marie'nin bu tavrını alaya almayı tercih etti. "Bu gibi

meraklar bulaşıcıdır," dedi. "Hem Cross'un yeni antolojisine bir göz atmaktan sana ne zarar gelebilir ki? Bu seferki, kurbanlarını zehirleyen katil kadınları anlatıyor. Hem ne dersin, aralarında bir Marie de var?"

— "Sen eseri okudun mu?"

— "Sadece bir göz attım."

Marie başka bir şey sormadı ve otomobili evlerinin önünden geçen yola soktu.

Karısından önce arabadan inen Stevens, açlık ve üşüme hislerinden rahatsız olduğunu farketti. Pancurların arasından şen bir ışık yola sızıyor, hava taze ot ve leylâk kokuyordu. Villânın arkasında ağaçlıklı bir bayır yükseliyor, bunun zirvesinin yakınında ise Despard Park'ın duvarı başlıyordu.

Eve girince, holün sağında, divanı ve turuncu bir kumaşla kaplı koltukları, kolonlu lâmbaları, raflarda rengârenk ciltli kitap dizileri, şöminenin üstünde de Rembrandt'ın bir tablosunun başarılı kopyesiyle oturma odası yer alıyordu. Stevens, sol yandaki camlı kapıların ardında, evin tombul hizmetçisi Ellen'in yemek odasında gidip geldiğini görebiliyordu.

Stevens, Marie'ye şapkası ile çantasını verdikten sonra yukarı kata ellerini yıkamaya çıktı. Serin su kendisini ferahlattığı için, az sonra merdivenleri ıslık çalarak inmeye koyulmuştu, fakat son basamağa gelince durdu. Bulunduğu yerden, telefon masasının üstüne bırakılmış olan evrak çantasını görebiliyordu. Nikel kilit pırıldıyordu; genç adam, onun açılmış olduğunu derhal not etti.

İşin kötüsü, kendi evinde casusluk yapıyor durumuna düşmüştü. Suçluluk hissi duya duya küçük masaya gitti ve müsveddeyi süratle kontrolden geçirdi.

Marie d'Aubray'ın fotoğrafının yerinde yeller esiyordu!

Stevens derhal oturma odasına geçti; yokluğunda, odanın atmosferinde belirli belirsiz bir değişiklik olduğunu derhal hissetti. Marie divanın üzerine uzanmıştı; elinde, boşalmış bir kokteyl kadehi tutuyordu. Normalden biraz daha renkli bir yüzle kocasına, sehpanın üzerinde duran bir ikinci kadehi işaret etti. "Gelmen ne kadar uzun sürdü," dedi. "Haydi şunu iç de biraz neşelen."

Genç adam içkisini içtiği kadar, Marie'nin onu tetkik ettiğini seziyordu. İkinci bir kokteyl yuvarlıyarak bu tatsız hissin pençesinden kurtulmaya çalıştı. Sonra, kadehi masanın üstüne bıraktı.

Ani bir kararla, "Marie," dedi. "King's Caddesi'nin 1 numarası esrarengiz bir ev olmaya başladı. Bu gidişle, perde-

lerin arkasından hayaletlerin elleri çıksa, yahut da dolapların içinde iskeletler bulsak şaşmıyacağım. Allah aşkına söyle, seninle aynı adı taşıyan ve geçen yüzyılda insanları zehirlemeyi âdet edinmiş olan birini biliyor musun?"

Genç kadın kocasına kaşlarını çatarak baktı. "Neler söylüyorsun, Ted? Sende bir değişiklik var." Kısa bir tereddütten sonra gülmeye başladı. "Yoksa kokteyline zehir koyduğumu mu sanıyorsun?"

— "Bak, işte böyle bir şeyi affedemem! Beni dinle, Marie, soracağım sual belki sana garip gelecek, ama doğru dürüst bir cevap istiyorum. Yüzyıl evvel yaşıyan, sana tıpatıp benzeyen, hattâ seninkisi gibi kedi kafalı bir bilezik takan bir kadından bahsedildiğini hiç duydun mu?"

— "Vallahi anlıyamadım, Ted..."

Genç adamın sesinin tonu daha da ciddileşti. "Beni iyi dinle Marie. Birisi, 19'uncu Yüzyıl ortalarının kıyafetiyle çekilmiş senin bir fotoğrafını, çevresindeki insanların yarısını zehirliyen ve başı kesilerek cezasını bulan bir kadına ait olduğu iddiasiyle bir kitabın içine iliştirmiş. Bu işi Cross'un kendi de yapmış olabilir. Yalvarırım bana cevap ver: Bu Marie d' Aubray kimdi? Yoksa senin bir akaban mıydı?"

Marie ayağa kalkmıştı. Hiddetlenmişe, yahut şaşmışa benzemiyordu, sadece kocasına acıyarak bakıyordu. Sonunda, "Ciddî konuştuğunu görüyorum Ted," dedi. "Demek geçen asırda yaşadığı ve bir sürü kişiyi zehirlediği rivayet edilen Marie d'Aubray'la benim aynı insan olduğumu zannediyorsun, öyle mi? Eğer ben o Marie d'Aubray'sam..." Genç kadın burada sözüne ara vererek omuzunun üzerinden aynaya bir göz attı; aynı anda Stevens, aynada bir anormallik olduğunu farkeder gibi oldu. Genç kadın bu kısa aradan sonra cümlesine son verdi. "Bu takdirde yaşımı hiç göstermediğimi itiraf et."

— "Öyle bir şey demedim. Sadece o kadınla aranda uzak bir akrabalık olup olmadığını öğrenmek istedim."

— "Uzak bir akrabalık hal Allah aşkına bana bir kokteyl hazırla Ted. Bu garip hikâyelerle beni deli edeceksin."

— "Bu mevzuu kapatalım daha iyi. Şu var ki güvenilir bir yayınevinin kendisine teslim edilen müsveddelere ilişik fotoğrafları yok etmeye hakkı yok... Gözlerime iyi bak, Marie, birkaç dakika önce çantamı açmadın mı?"

— "Hayır, açmadın."

— "Demek ki çantamı açmadın ve içinden, 1861'de katil suçundan giyotinle başı kesilerek idam edilen Marie d'Aubray'ın fotoğrafını almadın, öyle mi?"

Genç kadın isyan etti. "Tabiî ki almadım." Sesi titremeye başlamıştı. "Ted, ne olur, bana bütün bunların mânâsını anlat," diye yalvardı.

— "Resim müsveddenin içinde olmadığına göre, birisi tarafından alınmış olmalı. Şu anda evde, ikimizden ve Ellen'den başka kimse yok. Ben odamdayken esrarengiz bir şahsiyet eve girmediyse, bu resim nasıl yok olabilir? Eserin birinci sayfasında Cross'un adresi var. Ona telefon edip resmin kullanılmaması için müsaadesini rica edecektim, ama fotoğrafı ona iade etmenize artık imkân yok."

Tam o sırada Ellen odanın eşiğinde belirerek, "Yemek hazır, efendim," diye haber verdi. Aynı anda sokak kapısının vurulduğunu işittiler.

Günde belki on iki defa tekrarlandığına göre, bu sesin hiçbir fevkalâdeliği yoktu, ama Stevens'in üzerinde şok tesiri yaptı. Ellen homurdana homurdana kapıyı açmaya gitti.

Akabinde Mark Despard'ın, "Bay Stevens evde mi?" diye soran sesi duyuldu.

Stevens ayağa kalktı. Marie iladesiz bir yüzle durduğu yerde kalmıştı. Genç adam, onun önünden geçerken, tahlil edemediği bir hissin saikiyle, elini tutarak dudaklarına götürdü. Sonra, Mark Despard'ı karşılamak üzere kapıya yürüdü.

Mark hole girmişti; yanında, Stevens'in tanımadığı bir erkek daha vardı. Holün dökme demirden fenerinin ışığı Mark'ın sarı saçlarını ve çok açık bir mavi olan gözlerini aydınlatıyordu. Mesleği avukatlık olan Mark, altı yıl önce ölmüş bulunan babasının yazıhanesini devralmıştı, fakat insanların kusurlarını yüzlerine vurmanın önüne geçemediği için, pek az müşterisi vardı. Despard Park'ta yaşamaktan çok hoşlanıyor, malikânede av ceketi, fanilâ gömlek, kotle kadife pantolon ve bağlı botlarla dolaşıyordu.

Mark, ev sahiplerinin henüz yemek yemediklerini anlamış gibi, şapkasını müteredditt bir tavırla parmaklarının arasında evirip çeviriyordu. "Sizi rahatsız ettimse özür dilerim; işimiz son derece mühim olmasaydı, yahut başka zamana tehir edilebilseydi bu saatte gelmezdim," dedi.

Yanında getirdiği adam, kendisinden daha kısa boylu ve kamburca idi. Enerjik hatlı yüzünde, kaşlarının arasındaki derin çukura rağmen, sempatik bir ifade vardı. Arkasında, gayet iyi bir terzinin elinden çıktığı belli olan bir pardesü dikkati çekiyordu.

Mark Despard, "Sana, çok eski dostlarımdan Doktor... yok, Bay Partington'u takdim ederim," diye devam etti. "Seninle hususi olarak görüşmek istiyoruz Ted. Konuşmamız

belki uzun sürer, ama konu çok mühim olduğuna göre, yemek yemeyi daha sonraya bırakmak lûtfunda bulunacağını umarım..."

Marie de kocasının arkasından hole çıkmıştı. Her zamanki tatlı tebessümüyle, "Hoş geldin Mark," dedi ve ilâve etti. "Tabii, yemeği daha sonra yememizin ne mahzuru olabilir? Hepiniz Ted'in yazıhanesine geçin."

Stevens daha fazla tereddüt etmeyerek, misafirlerini, holün öbür ucunda bulunan yazı odasına götürdü. Küçücük bir oda olan yazıhaneye iki basamak inilerek giriliyordu. Mark, kapıyı itina ile kapadıktan sonra bunun bir kanadına arkasını dayıyarak. "Ted, Miles amcam bir cinayete kurban gitti," dedi

— "Ne söylüyorsun Mark?"

— "Evet. Onu arsenikle zehirlediler."

Ted Stevens, iki erkeğe deri koltukları işaret ederek, "Oturun," dedi. Kendisi de yazı masasının arkasına geçtikten sonra, "Bu işi kim yaptı?" diye sordu.

Mark Despard içini çekti. "Ev halkından biri olması muhtemel," dedi. "Şimdi sen de vaziyeti öğrendiğine göre, akşamın bu saatinde neden seninle konuşmaya geldiğimi söyleyeceğim." Açık renkli gözlerini lâmbadan ayırmıyarak devam etti. "Yapmak istediğim, daha doğrusu yapmam gereken bir iş var. Fakat bunun için üç kişinin yardımına muhtacım. İki kişi buldum; bu civarda senden başka güvenebileceğim kimse tanımadığıma göre üçüncü de sen olacaksın. Ama bize yardım etmeye razı isen, bana bir şey vadetmelisin. Ne keşfedersek edelim polise hiçbir şey duyurulmayacaktır."

Stevens, kararsızlığını gizlemek için halıya bakarak, "Katilin cezalandırılmasını istemiyor musun?" diye sordu.

Mark Despard soğuk bir tavırla, "İstemesine isterim, ama işimize gelmez," diye cevap verdi. "Yabancıların hususi işlerime burunlarını sokmalarından ve hele ismimizin gazetelere konu olmasından nefret ederim. Bunun için, amcam ister öldürülmüş olsun, ister olmasın, polisin hiçbir şeyden haberi olmıyacaktır." Gene içini çekerek devam etti "Bize yardım etmeye razı isen, bu gece aile mezarımızı açıp amcamın cesedini çıkaracağız ve otopsisini yapacağız. Vücudunda arsenik olup olmadığını kati surette öğrenmemiz lâzım. Hoş, ben onun zehirlendiğine eminim ya. Miles amcamın bir cinayete kurban gittiğini bir haftadır biliyordum, ama yabancı bir doktoru susturmaya imkân olmadığı için, hiçbir şey yapamadan bekledim."

Partington, tatlı sesiyle lâfa karıştı. "Mark, hiçbir şerefli

doktorun bu şartlar altında bir otopsi yapmaya razı olmıyacağını söylemek istiyor. Bu yüzden bana başvurmak zorunda kaldı."

Mark itiraz etti. "Öyle bir şey demedim."

Partington Stevens'e bakarak, "Biliyorum dostum, ancak bu işdeki durumumu belirtmem lâzım," dedi. "On yıl önce Mark'ın kızkardeşi Edith'le nişanlıydım. O devirde cerrahlık yapıyordum; New York'ta harıl harıl işleyen bir muayenehanem vardı. Derken, bir kadına kürtaj yaptığım duyuldu. Yalnız bu işi, doğru bir hareket olduğuna inanarak yaptığımı bilmenizi isterim. Her neyse, gazeteler beni kepaze ettiler, netice olarak da doktorluktan menedildim. Servet sahibi olduğum için, bu belki o kadar mühim değildi, ama Edith'in, kürtajını yaptığım kadının metresim olduğuna inanacağı tuttu. Lâfı uzatmayalım, o zamandan beri İngiltere'de yaşıyorum; bir hafta önce Mark'ın telgrafını alınca, ilk vapura atladım ve tekrar Amerika'ya döndüm."

Stevens yerinden kalktı. Bir dolaptan bir viski şişesi ile üç bardak alarak gene iki misafirinin yanına döndü. "Mark," dedi. "Susacağıma söz veriyorum. Yalnız bir şey bilmek isterim; Şüphelerinin doğru çıktığını, yani amcanın öldürüldüğünü öğrendiğimizi farzedelim, o zaman ne yapmak niyetindesin?"

Mark elini alnında gezdirerek cevap verdi. "Orasını ben de bilmiyorum. Bu sual beni deli edecek. Ama ne yapabilirim ki? İlkinin intikamını almak için ikinci bir cinayet mi işleyeceğim? Hayır, amcama karşı duyduğum sevgi o kadar da kuvvetli değildi. Ama hakikati bilmemiz mutlaka lâzım. Bir katille aynı çatı altında yaşamaya devam etmeme imkân yok. Düşün bir kere, Miles amcam öyle çabucak ölmedi. Uzun zaman ıstırap çekti; çatımızın altında yaşayanlardan biri ise, onun kendi yüzünden acı çekmesine hiçbir merhamet duymadan seyirci oldu. Birisi amcamı günlerdir, hattâ belki haftalardır arsenikle zehirliyordu. Arsenikle diyorum, zira bu zehirin tesirlerinin gastro-anterit'in belirtilerinden ayırdedilmesi zordur. Amcam, çok fenalaşıp kendisine bir hastabakıcı tutulmasından evvel, yemeklerini tepsi ile odasına getirtiyor ve hizmetçisi Margaret'in dahi içeriye girmesine razı olmuyordu. Kadına, tepsiyi kapısının dışında duran masanın üstüne bırakmasını, uygun gördüğü zaman kendisinin onu içeri alacağını söylemişti. Bu arada tepsinin orada uzun müddet kaldığı oluyordu. Bu itibarla ev halkından her hangi bir kimsenin, hattâ bir misafirin, yemeklerine arsenik serpmiş olması imkân dahilinde, ama..." Mark sözünün bu yerinde

elinde olmıyarak sesini yükseltti. "Ama sabahın üçünde son nefesini verdiği gece durum değişikti. Bundan ötürü ben hakikati araştırıp amcamın kendi karım tarafından öldürülmediğini ispat etmek istiyorum."

Masanın üstündeki puro kutusunu almaya hazırlanan Stevens'in eli havada kaldı. Katil nasıl olur da Lucy olurdu? Mark'ın, abanoz saçlı ve nazik tavırlı karısı gözlerinin önünde canlandı. Hayır, buna imkân yoktu!

Mark hırçın hırçın söylendi. "Ne düşündüğünü tahmin edebiliyorum, kardeşim. Sen de buna inanamıyorsun, değil mi? Amcamın öldüğü gece, Lucy St. David'deki bir maskeli baloda benimle beraber olduğuna göre, ben de seninle aynı fikirdeyim. Ama hatalı olsalar dahi, kaale alınmaları icap eden bazı şahadetler var. Ah Ted, bir gün senin de benim durumuma düşmemeni bütün kalbimle dilerim. Karımı lekelemeye çalışanın kim olduğunu keşfetmem için, Miles amcamın katilini meydana çıkarmak şart."

Viski şişesine kimse dokunmamıştı. Mark bardağını içki ile doldurdu ve bunu bir defada boşalttıktan sonra devam etti. "Kâhya kadınımız Bayan Henderson, cinayetin işlenilmesine şahit olmuş. Amcama son zehir dozunun nasıl verildiğini görmüş. Anlattıklarına bakılırsa, katil Lucy'den başkası olamaz."

4

Kısa bir sessizlikten sonra Partington sordu. "O ihtiyar kadının yalan söylemediğine emin misin?"

Doktor bundan sonra, Stevens'in kendisine verdiği viski ile sodayı yudum yudum içti.

Mark bezgin bir tavırla, "Bu gibi işlerde her şey mümkündür," dedi. "Ama Bayan Henderson'un yalan söylediğini sanmıyorum. Vakıa dedikoduya bayılır, ama kocası da, kendisi de çocukluğumdan beri bizdeler. Ogden'i büyüten de Bayan Henderson oldu. Kardeşim Ogden'i hatırlıyorsun, değil mi? Sen İngiltere'ye gittiğin sıralarda, o daha kolejdeydi... Hayır, Bayan Henderson ailemize çok bağlıdır, Lucy'yi de çok sever. Esasen Miles amcamın zehirlendiğini bilmiyor. Onun,

mide hastalığından öldüğünü ve kendisinin, önemsiz bir olaya şahit olduğunu sanıyor. Kadını, dilini tutmaya razı etmem o yüzden zor ya."

Stevens, "Bir dakika," diye müdahale etti. "Bayan Henderson'un hikâyesi, şu mevcut olmayan kapıdan geçerek kaybolan tarihi kostümlü esrarengiz kadınla ilgili, değil mi?"

Mark, "İşin en anlaşılmaz tarafı da bu kapı meselesi," dedi. "Her şeyi size başından itibaren anlatsam daha iyi olacak galiba. Aile tarihçemizden başlıyalım. Partington, vaktiyle Miles Amcamla hiç karşılaştın mıydı?"

Partington kısaca düşündükten sonra, "Hayır," diye cevap verdi. "O sıralarda zannedersem Avrupa'daydı."

Mark anlatmaya koyuldu. "Miles Amcam ile babam bir yıl ara ile dünyaya gelmişler: Amcamın doğum tarihi 1873 nisanı, babamınki ise 1874 martı. Bu tarihleri neden bahis konusu ettiğimi birazdan anlıyacaksınız. Babam yirmi bir yaşındayken evlendi, amcam ise bekâr olarak öldü. Ben 1896'da doğdum; Edith 1898'de, Ogden ise 1904'te dünyaya geldiler. Topraklarımız, servetimizin temelini teşkil eder. Bunların en büyük kısmı Miles Amcama kalmıştı; fakat avukat yazıhanesi sayesinde bol para kazandığı ve esasen hayatı olduğu gibi kabul ettiği için babam buna aldırmamıştı. Babam altı yıl önce bir akciğer hastalığından hayata veda etti; ona bizzat kendi bakan annem de aynı hastalığın sirayetiyle kısa bir müddet sonra öldü."

Partington, "Onları hatırlıyorum," diye arkadaşının sözünü kesti.

Mark devam etti. "Bütün bunları size anlatmam, durumun basitliği hakkında bir fikir sahibi olmanız için. Ailemizde menfaat kaygusuna dayanan hiçbir rekabet veya kin yoktu. Amcam ehlikeyif bir adamdı; dünya yüzünde bir tek düşmanı olmadığını söylersem, hiç de mübalâğa etmiş sayılmam. Hayatının sonlarına doğru ise dünyadan elini, ayağını çekmiş, eski ahbaplariyle dahi bir teması kalmamıştı. Şayet biri onu zehirlediyse, bu, sırf bir insanı ölürken seyretmenin zevki için, yahut da parasına tamaen olmalı. Hedef para olduğu takdirde, hepimizden şüphelenmek gerek. Bahusus benden... Zira amcamdan bizlere külliyetli bir para kalacağını önceden biliyorduk. Miles ile babam o kadar az ara ile dünyaya gelmişlerdi ki, ikiz gibi büyütülmüşlerdi; birbirlerini çok da severlerdi. Hattâ amcam, babamın bir erkek vârisi olduğu müddetçe, kendisinin evlenmesine lüzum olmadığını söyler dururdu. Görüyorsunuz ya, amcamın arsenik dozlariy-

le zehirlenmesine başlanıldığı sıralarda, aile hayatımızın sükûnetini bozacak hiçbir şey yoktu."

Partington birden, "Sana iki sual soracağım," dedi. "Birincisi şu: Amcana arsenik verildiğine dair elinde bir delil var mı? İkincisi, amcanın son zamanlarında garipleştiğini ve odasına kapandığını anlattın. Bu hali ilk ne zaman başladı?"

Mark bir tereddüt anı geçirdi. "Üzerinizde yanlış bir intiba uyandırmaktan kaçınmak isterim," dedi. "Amcamın o garip veya kaçık ihtiyarlardan olduğunu sanmayın. Hayır, ondaki değişiklik belirli belirsiz bir şeydi. Bunu ilk defa, altı yıl önce babamla annemin ölmeleri üzerine Paris'ten döndüğü sıralarda farkettim. Miles artık, eski tanıdığım amca değildi; bir derdi varmış gibi düşünceli idi. Ama o vakitler henüz sabahtan akşama kadar odasında kapalı kalmaya başlamamıştı... Bu, daha sonra oldu. Ted, sen ne zaman Crispen'e taşındın?"

— "Aşağı yukarı iki sene oluyor."

— "Öyleyse, amcam senin gelişinden iki ay kadar sonra bu garip huyu edindi. Sabah kahvaltısını etmek için aşağı kata iniyor, havanın güzel olduğu zamanlar sigarasını tüttürerek bahçede kısa bir gezinti yapıyor, sonra da portrelerin galerisinde birkaç dakika vakit geçiriyordu. Bu günlük programını tatbik ederken, etrafiyle hiç meşgul olmaz, düşünceleriyle başbaşa kalırdı. Öğleye doğru da odasına girer ve bir daha dışarıya adımını atmazdı."

Partington kaşlarını çatarak sordu."Odasında o kadar saat ne yapardı? Kitap mı okurdu? Bilgisini mi genişletirdi?"

— "Hiç zannetmem, kitaplarla fazla alâkası yoktu. Hizmetçi dedikodusuna bakılırsa, koltuğunda oturup dışarısını seyreder, yahut da yapılacak başka işi olmadığı için, habire kıyafet değiştirerek oyalanırdı. Gayet zengin bir gardırobu vardı ve öteden beri şıklığiyle iftihar ederdi. Bundan altı hafta kadar önce, mide kramplarından kıvranmaya ve sık sık kusmaya başladı. Fakat, aynı hastalığı daha evvel de çektiğini ve bir tabak lâpa ile bir bardak şampanyanın kendisini tedaviye yettiğini ileri sürerek önceleri bir doktora görünmek istemedi. Derken, şiddetli bir kriz geçirmesi üzerine alelâcele Dr. Baker'i çağırttık. Aile doktorumuz olan bu zat, amcama gastro-anterit teşhisi koydu. Onun tavsiyesiyle eve bir hasta-bakıcı aldık; belki de onun bakımının tesiriyle amcamın durumu düzeldi, öyle ki, nisan başlarında artık sıhhatinden endişe etmez olduk. Şimdi, 12 nisan gecesine geliyorum.

"O sırada evde sekiz kişiydik: Lucy, Edith, Ogden, kapıcımız ve bahçıvanımız olan ihtiyar Henderson, Bayan Hen-

derson, hastabakıcı Bayan Corbett ve oda hizmetçisi Margaret. O gece Lucy ve Edith'le bir maskeli baloya gittiğimden daha evvel bahsetmiştim. Tuhaf bir tesaüf neticesi, o gece evde kimse kalmamıştı. Bayan Henderson, bir akraba çocuğunun vaftizinde bulunmak için sekiz günlük bir izin alarak gitmişti. Çarşambaya raslıyan 12 nisan aynı zamanda hastabakıcı Bayan Corbett'in de izin günüydü. Margaret'in sevgilisiyle bir randevusu vardı. Ogden şehirde bir davetteydi. Netice olarak, evde Henderson ile amcamdan başka kimse kalmıyordu.

"Evde bir kadın olmaması Edith'in canını sıkmıştı. O, müşkül bir durumda ne yapılması gerektiğini ancak bir kadının bileceğine kani idi. Bu yüzden de baloya gelmek istememiş ve ancak amcamın ısrarı üzerine istemeye istemeye razı olmuştu. Beri yandan, Bayan Henderson'un o gece saat 21.25'te Crispen'e varan tirenle gelmesi de Edith için ayrıca bir endişe kaynağı idi, zira Henderson, evin Ford arabasiyle karısını karşılamaya gidince, amcam hiç değilse on dakika müddetle evde yalnız kalacaktı. Sonunda fazla lâkırdıdan usanan Ogden, gitmeden önce Bayan Henderson'un gelmesini bekleyeceğini vadedince mesele halloldu.

"Margaret ile Bayan Corbett erken saatte evden çıktılar; hastabakıcı gitmeden önce, lüzumunda başvurması için, Bayan Henderson'a yazılı talimat bırakmıştı. Lucy, Edith, Ogden ile ben saat sekize doğru hafif bir akşam yemeği yedik. Miles Amcam hiçbir şey yemeyeceğini haber vermişti; öyle olduğu halde, Lucy'nin, biz giyinirken ona götürdüğü bir bardak sıcak sütü içmeye razı oldu. Bu teferruat bugün olmuş gibi hatırımızda, zira Edith karımla merdiven başında karşılaşmış ve ona, "Kendi evindeki öteberinin nerede olduğundan haberin yok. Kaymağı alınmış sütü almışsın," diye takılmıştı. Fakat sonra her ikisi de sütten tadarak sulu olmadığını gördüler.

Stevens sahneyi hayalinde canlandırabiliyordu. Lucy körpe ve iyi huylu idi; Edith de güzel kadındı, fakat yaşını biraz göstermeye başlıyordu. Stevens, onların bir bardak süt konusundaki münakaşalarının tatlı bir hava içerisinde cereyan ettiğine emindi. Despard Park'ın sakinleri arasında en ufak bir geçimsizlik olduğu duyulmamıştı. Genç Ogden de o sırada, ellerini ceplerine sokarak, gelin ile görümceyi dudaklarında alaycı bir tebessümle seyretmiş olacaktı. Ogden, ağabeysi Mark kadar olgun ve ciddî olmamakla beraber, hiç de fena çocuk sayılmazdı. Stevens'in canını sıkan bir soru da şuydu: "Marie ile benim o akşam nerede olduğumuzu ke-

sin olarak biliyor muyum?" Bu sorunun cevabı hiç de hoşuna gitmiyordu. Hafta arasında sayfiyeye gelmek âdetinde olmamalarına rağmen, o gece Marie ile Crispen'de bulunuyorlardı. Stevens gündüzün bir telif hakkı için civar kasabalardan Stranton'a gittiği için, New York'a dönmektense geceyi Crispen'de geçirmeyi tercih etmişlerdi. Ertesi sabah erkenden New York'a dönmüşler, ihtiyar Miles'in ölümünü ise ancak iki gün sonra haber almışlardı. Stevens o gece kimsenin ziyaretlerine gelmediğini, sakin bir akşam geçirdiklerini ve erken yattıklarını hatırlıyordu.

Genç adam birden Mark'ın anlatmaya devam ettiğinin farkına vardı.

— "Ne diyordum? Evet, sütün bir kusuru yoktu. Lucy, amcamın kapısını vurdu; niyeti, tepsiyi, her zamanki gibi küçük masanın üstüne bırakmaktı, fakat Miles Amcam kapıyı açarak tepsiyi onun elinden aldı. Amcam o akşam eskisine kıyasla fevkalâde iyiydi, üstelik görmeye alıştığımız düşünceli halinden de eser yoktu. Arkasında kapitoneli, mavi bir robdöşambr, boynunda ise beyaz bir atkı vardı.

"Edith ona, 'Bizsiz olabileceğinize emin misiniz?' diye sordu. 'Bayan Corbett'in izinli olduğunu ve zile bassanız bile kimsenin sizi duyamıyacağını unutmayın. Bir şeye ihtiyacınız olduğu takdirde, gidip kendiniz almak zorunda kalacaksınız... Her halde Bayan Henderson'a bir pusula yazıp, gelince koridorda oturmasını tembih etsem iyi olacak...'

"Fakat amcam Edith'in sözünü kesti. 'Kadıncağız gecenin ikisine, üçüne kadar öyle mi oturacak? Yok canım. Rahat kalble gideceğiniz yere gidin; ben artık iyileştim,' dedi.

"Tam o sırada, merdiven başında dolaşan Edith'in kedisi Jok, amcamın odasına süzülüverdi. Amcam, kediyi çok sevdiğinden, onun arkadaşlığının kendisine kâfi olduğunu söyledi. Bunun üzerine biz de ona iyi geceler dileyerek kapısını kapadık ve giyinmeye gittik."

Stevens, görünürde mantıksız bir soru sormak için tam o anı seçti. "Bana, Lucy'nin o baloya Madam de Montespan kıyafetinde gittiğini söylemiştin, değil mi?"

Suale şaşmış görünerek arkadaşına bakakalan Mark, "Görünürde evet," diye cevap verdi. "Edith, Lucy'nin kıyafetine Madam de Montespan denilmesini her nedense daha uygun bulmuştu. Ama aslında Lucy, elbiseyi, galerideki portrelerin birinden kopye etmişti. Bunun, Montespan'ın çağdaşlarından meçhul bir kadına ait olduğunu tahmin ediyoruz. Hemen bütün yüzü ve omuzunun bir kısmı yıllar evvel bir nevi asitle tahrip olduğundan, kim olduğu kati olarak bilinmiyor.

Vaktiyle büyük babamın, portreyi restore etmeye çalışıldığını, fakat muvafak olunamadığını söylediğini hatırlıyorum. Her neyse, orijinal bir eser olduğu için, bu haliyle muhafaza edilmiş. Rivayete bakılırsa, Brinvilliers Markizi adında bir kadının portresiymiş." Mark birdenbire durup merakla sordu. "Nen var Ted?"

Ted Stevens soğukkanlılığını toplayarak. "Acıkmış olacağım," diye karşılık verdi. "Devam et Mark... Anladığıma göre, 18'inci yüzyılda bir sürü kişiyi zehirleyen Fransız kadınından bahsediyorsun. Sizde bir portresinin olması hayret, değil mi?"

Partington bir şeyler homurdanarak bardağını bir kere daha doldurdu. "Hatırladığıma nazaran, Brinvilliers'in, Mark'ın ecdadından biriyle ilgisi vardı," dedi.

Mark asabi bir tonla, "Evet," diye tasdik etti. 'Despard, ismimizin İngilizceleştirilmiş şekli. Fransa'dayken adımız Desprez diye yazılırmış. Şimdi Markizi bırakalım. Lucy'nin elbisesinden bahsediyorduk. Dediğim gibi, karım baloya giyeceği kıyafeti o portreden kopye ederek üç günde dikmişti.

"Saat dokuz buçuk sularında evden çıktık. Edith, Florence Nightingale, ben ise şövalyeydim. Otomobile binişimizi kapıdan seyreden Ogden, her zamanki gibi bize iğneli lâflar atıyordu. Yola saptığımız sırada, Bayan Henderson'u gardan getiren Ford'la karşılaştık.

"Balo pek o kadar neşeli geçmedi. Ben bayağı sıkıldım ve vaktin büyük bir kısmını otururak geçirdim, ama Lucy bol bol dansetti. Saat ikiden az sonra eve dönmek üzere yola çıktık. Mehtaplı bir geceydi. Edith eteğini yırtığı için suratlı idi, fakat Lucy, bütün yol boyunca şarkılar mırıldandı. Arabayı garaja sokunca, Ford'u gördüm, fakat Ogden'in Buick'i henüz dönmemişti. Sokak kapısının anahtarını Lucy'ye verdikten sonra ben derhal içeri girmeyerek, birkaç dakika kadar gece havasını teneffüs ettim. Fakat Edith kapıdan bana seslenince, holde onlarla buluştum. Eli elektrik düğmesinin üzerinde olan Lucy korku içinde tavana bakıyordu. 'Korkunç bir gürültü duydum, dedi.

"Hol çok eski olduğu için, tahtalarında sık sık çatırdılar olur, fakat bu defaki başkaydı. Merdiveni bir nefeste çıkınca, birinci katın koridorunu karanlık buldum. Birden, garip bir huzursuzluk duydum, vanıbaşımda kötü bir ruhun varlığını hissetmiştim sanki.

"Elektrik düğmesini aradığım sırada, kilit içinde dönen bir anahtar tıkırtısı oldu ve Miles amcamın kapısı aralandı. Odanın içindeki ölgün ışık amcamı veleri kadar aydınlatamadığı için, onun ancak siluetini görebiliyordum. Ayakta dur-

makla beraber, iki büklüm olmuştu. Bir eliyle midesini bastırıyordu, diğeriyle kapının çerçevesine tutunmuştu. Alnındaki damarlar fırlamıştı; nihayet başını kaldırmaya muvaffak olunca, bütün yüzünün derisinin gerildiğini farkettim. Gözleri yuvalarından fırlamıştı; alnı ter içindeydi. Kesik kesik ve zorlukla nefes alıyordu. Beni gördüğünü tahmin ediyordum, fakat belirli bir kimseye hitap etmiyormuş gibi konuştu. 'Artık dayanamıyacağım!' diye inliyordu. 'Çok acı çekiyorum. Size dayanamıyacağımı söylüyorum!'

"Bu sözleri Fransızca olarak söylüyordu.

"Ona koşarak yere yığılmasına mâni oldum. Her ne sebeptense çırpındı, fakat onu yatağına kadar götürmeye muvaffak oldum. Yüzümü bir hayalden ayırdetmeye çalışıyormuş, yahut da gözlerinin önünde bir sis varmış gibi, bana bir garip bakıyordu. Önce, korkmuş bir çocuk tavriyle, 'Ah, sen de mi?' dedi. Sesi ıstırabını öylesine ifade ediyordu ki, kalbim parça parça oldu. Derken biraz kendine geldi ve gece lâmbasının ışığında yüzümü iyice seçebildi. O zaman korkması da sona erdi ve yüzü tam mânasiyle değişti. Bu defa İngilizce olarak, onu teskin eden banyodaki haplara dair bir şeyler söyledi ve gidip onları getirmemi yalvardı.

"Bahsettiği ilâç, önceki bir krizinde onu rahat ettirmek için başvurduğumuz veronal haplarıydı. Lucy ile Edith de eşikte durmuşlar, balmumu gibi bir yüzle bize bakıyorlardı. Lucy, amcamın mırıldandığını duyduğundan, veronal'i getirmeye koştu. Hepimiz amcamın ölmek üzere olduğunu anlıyorduk; fakat bunun bir zehirlenme olabileceği aklımızdan bile geçmiyor, onun sadece son gastro-anterit krizini geçirmekte olduğunu zannediyorduk. Edith, benim sözüm üzerine, Dr. Baker'e telefon etmeye gitti. Beni en ziyade düşündüren, amcamın yüzünde gördüğüm o dehşet dolu ifadeydi. Acaba ne gibi korkunç bir şey görmüş, yahut da gördüğünü zannetmişti?

"Onu oyalayıp ıstırabını biraz unutturmak maksadiyle, 'Amca, ne kadar zamandır böylesiniz?' diye sordum. Gözlerini açmadan, 'Üç saattir,' diye cevap verdi. Yan yattığı için, yastık sesini boğuyordu. 'Niçin seslenmediniz, yahut da daha evvel kapıya gitmediniz?' diye sordum. Gene yastığın içine konuştu. 'Tecrübe bile etmedim. Böyle bir şeyin ergeç olacağını biliyordum; beklemekten kurtulmak istedim, fakat sonunda acıya dayanamadım...' Böyle derken bana bir kuyunun dibinden bakıyormuş gibi bir hali vardı. Yüzünde hâlâ korku izi vardı; nefesi de adamakıllı gürültülüydü. 'Mark, ölmek üzereyim, dedi, benim itiraz etmem üzerine, 'Kendin konu-

şacağına beni dinle,' diye yalvardı. 'Mark, tahtadan bir tabutun içinde gömülmek istiyorum. Anladın mı: Tahtadan bir tabutun içinde. Dediğimi yapacağına söz ver...'

"Ceketime asılmış ısrar ediyordu; kendisine bir bardak suyla istediği veronal'i getirmiş olan Lucy'ye dikkat bile etmeyerek, 'Tahta bir tabutun içinde,' diye tekrarladı. Çok kusmuş olduğu için, komprimeleri yutmakta güçlük çekti, fakat sonunda muvaffak oldu. Sonra, üşüdüğünü söyliyerek ayaklarının üstüne bir battaniye istedi. Yatağının ayak ucunda bir battaniye vardı. Lucy hiçbir şey demeden onu alarak amcamın üstüne yaydı.

"Ben amcamı daha iyi örtmek için bir şey arıyordum. Odada, amcamın kostümlerinin asılı olduğu büyük bir gömme dolap vardır. Bunun kapısı hafif aralıktı; üst rafında belki bir battaniye daha bulurum diye düşündüm. Dolapta battaniye yoktu, ama içinde başka bir şey keşfettim.

"Dolabın en altında, itina ile sıralanmış ayakkabıların önünde, akşamın daha erken bir saatinde odasına getirilmiş olan yemek tepsisi duruyordu. Süt bardağı boştu, ama yanında, tepsi ile getirilmemiş olan başka bir şey vardı. Bu, fazla bir değeri olmayan, takriben on santim kutrunda bir gümüş kâse idi. Bu kâse umumiyetle evin zemin katında büfenin üstünde durur. Bize geldiğin vakit, bilmem ona dikkat ettin mi Ted? Dibinde yapışkan bir tortu kalmıştı. Kâsenin yanında Edith'in kedisi Jok yatıyordu. Ona dokununca ölmüş olduğunu gördüm.

"İşte o zaman meseleyi anladım."

5

Bu sözlerden sonra Mark Despard, bir, iki dakika kadar hiç konuşmadan durdu.

Sonunda, "Çok zaman öyle olur zaten," dedi. "İnsan farkına varmadan, şüpheler zihninde birikir, sonra birdenbire bir şey kafasına dırank eder... İşte ben de o andan itibaren durumu anladım. Başımı çevirip bakınca, Lucy'nin bir şey görmediğine kanaat getirdim. Bana arkası dönüktü ve bir eliyle karyolanın ayak ucundaki demire tutunmuştu.

"Derken Miles amcamın, hastalığının başından beri gösterdiği bütün emareler zihnimde canlandı ve arsenik zehirlenmesinin belirtilerini daha önce tanıyamamama hayret ettim.

"Holden, telefonda konuşan Edith'in sesi geliyordu. Ben, hiçbir şey demiyerek gömme dolabı kilitledim ve anahtarını cebime attım. Sonra hole çıkarak Edith'in yanına gittim. Hastabakıcı sabaha geleceği için, bir doktor çağırmamız gerekiyordu. Arsenikten zehirlenme vakalarında ne yapılması gerektiğini hatırlamaya çalıştımsa da muvaffak olamadım. Edith telefonu kapamıştı; sakin görünüyor, fakat ellerinin biraz titremesinin önüne geçemiyordu. Dr. Baker'i bulamamıştı. Ben, başka bir doktor bulmaya çalıştığım sırada, Lucy merdivenin başında belirdi ve, 'Galiba öldü,' dedi.

"Amcamın odasına dönünce, onun hiçbir ihtilâç geçirmemiş olduğuna dikkat ettim. Kalbi durmuş, bu sayede de daha fazla ıstırap çekmeden son nefesini vermişti. Hakikaten öldüğüne kanaat getirmek üzere, onu sırt üstü yatırırken, elim tesadüfen yastığının altına kaydı ve bahsini duyduğumuz sicime takıldı. Bu, takriben otuz santim uzunluğunda ve üzerinde, eşit aralıklı dokuz düğüm bulunan alelâde bir sicim parçasıydı. Mânasının ne olduğunu hâlâ merak ediyorum."

Partington arkadaşının sözünü kesti. "Peki, sonra ne oldu? Anlatsana!"

— "Sonra mı? Hiç. Sabaha topu topu birkaç saat kaldığı için, ev halkını uyandırmaya lüzum görmedik. Lucy ile Edith yattılarsa da gözlerine uyku girmedi tabii. Ben, Miles Amcamı bekleyeceğimi söylemiştim; fakat asıl istediğim, kâseyi ortadan kaldırmaktı. Ogden'in henüz dönmemesini ve sarhoş döndüğü takdirde, ayakta olmamın daha doğru olacağını bahane etmiştim.

"Lucy odamıza kapandı. Edith biraz ağladı. Amcamızı o akşam ihmal ettiğimiz için vicdan azabı çekiyorduk, ama ben onun ölüm sebebinin başka olduğunu biliyordum.

"Amcamın yüzünü örttükten sonra, gümüş kâse ile bardağı alarak bir mendile sardım. Hayır, parmak izlerini düşünmemiştim; sadece takip edeceğim yolu kararlaştırana kadar bu ipuçlarını gizlemek istiyordum."

— "Vaktinde bir doktor elde edebilmiş olsaydık, 'Gastro-anteritiyle alâkadar olmayın; amcamı zehirlediler,' diyecektim tabii. Ama Miles Amcam nasılsa ölmüştü... Beni anlamaya çalış, Partington!" Mark'ın sesi burada âdeta vahşileşmişti.

Partington müdahale etti. "Sakin ol, kardeşim. Hikâyenin devamını bekliyoruz."

— "Bardakla kâseyi, evin zemin katındaki yazı odamın bir çekmecesine kilitledim. Kedinin ölüsünü de ortadan kaldırmam lâzımdı. Bahçedeki tarhlardan birinin yeni çapalandığını hatırladım; kazmanın nerede olduğunu da bildiğim için, hayvanı güzelce gömdüm. Edith hâlâ kedisinin ne olduğunu bilmiyor ve kaybolduğunu zannediyor. Tam işimi bitirdiğim sırada, Ogden'in otomobilinin farları bulunduğum yeri aydınlattı. Bir *an beni gördüğünü zannettim*, fakat ondan evvel eve kapağı atmaya muvaffak oldum.

"Ertesi gün, Bayan Henderson'un hikâyesini de dinledikten sonra, bardakla kâseyi, ketümluğuna güvenebileceğim bir eczacıya götürdüm ve içindekileri tahlil etmesini söyledim. Süt zararsızdı. Fakat kâsede, bir yumurtanın akı ile çırpılmış süt ve şarap karışımı ile 0.13 gram arsenik bulundu."

Partington âni bir hareketle başını çevirdi. "0.13 gram arsenik ha?"

— "Evet. Çok, değil mi? Bir yerde okuduğuma nazaran..."

— "0.13 gram arsenik yutmaktan ileri gelmiş ölümler görülmüştür. Bilinen en küçük öldürücü dozdur, fakat karışımın artakalan kısmında bu kadar arsenik bulunması dolu kâsenin içinde muazzam bir miktar olduğunu gösteriyor..."

— "Normal öldürücü doz ne kadardır?"

— "Adamına göre değişir. Dediğim gibi, 0.13 gram arsenikten ileri gelmiş ölümler görüldüğü gibi 13 gram yutup da yakayı kurtaranlar da olmuştur. Meselâ, 1857'de Glasow'da Madeleine Smith tarafından zehirlenen Angelier'in midesinde 6,3 gram arsenik bulunmuştu. Müdafaa buna dayanarak, bir intihar vakası karşısında bulunulduğunu, zira hiç kimsenin farkına varmadan bu kadar arsenik yutmasına imkân olmadığını iddia etmişti." Partington birdenbire geveze kesilmişti, bu konulardaki bilgisini ortaya dökmekten zevk duyuyor gibi bir hali vardı. Devam etti. "Bir de 1860'daki Marie d'Aubray vakası var. Pis bir cinayet serisi... Katilin, sırf kurbanlarının ölüşünü seyretmek zevki için öldürdüğü anlaşılıyor... Bu zavallılardan biri 0,65 gram arsenikten ölmüştü; bir diğeri ise 6,5 grama kadar dayandı. Fakat talih Marie d'Aubray'a, Madeleine Smith'e olduğu gibi yardım etmedi. Giyotinle başını kestiler..."

Partington konuşurken, Ted Stevens kalkmış ve yazı masasının köşesine ilişmişti. Doktorun söylediklerini başını sallıyarak dinler gözükmeye çalışıyor, fakat gözleri holün kapısından ayrılmıyordu. Birkaç saniyedir orada bir anormallik dikkatini çekmekteydi. Holün lâmbası yazı odasının-

kinden daha kuvvetliydi ve o vakte kadar anahtar deliği, tahta kapının ortasında parlak bir leke teşkil etmişti. Fakat birkaç saniyeden beri, sanki biri kulağını deliğe yapıştırmış gibi, hiçbir şey görülmüyordu...

Partington devam ediyordu. "Mühim olan, zehirin amcana ne zaman verildiğini tesbit etmek. Deminden beri sıraladığın saatler doğruysa, her şey çabucak olup bitmiş. Birisine kuvvetli bir arsenik dozu verilince, zehirlenme emareleri, arseniğin mayi veya katı olarak alınmasına göre, birkaç dakika ilâ bir saat sonra başgösterir, ölüm ise altı ilâ yirmi dört saat sonra vuku bulur. Daha bile geçe kaldığı vakalar olmuştur. Halbuki sen, amcanı akşamın dokuz buçuğunda sıhhatte bıraktın. Sabahın iki bucuğunda eve döndün, az sonra da amcan öldü. Tamam mı?"

— "Evet, aynen böyle."

— "Bu takdirde, hastalığından ötürü esasen zayıf düşmüş olan amcanın, ağır bir zehirlenmeye tâbi tutulduğunu ve muazzam bir dozun böylece kısa zamanda onun hakkından geldiğini kabul etmemiz lâzım. Şu son dozu ne zaman aldığını bilseydik..."

Mark atıldı. "Onu sana katiyetle söyleyebilirim. On biri çeyrek geçe."

Stevens, "Bayan Henderson'un, şu bize hâlâ anlatmadığın meşhur hikâyesini kastediyorsun, değil mi? O hikâyeyi bize nakletmekten neden kaçınıyorsun sanki?" diye lâfa karıştı.

— "Şimdilik onu size anlatmıyacağım."

— "Peki, niçin Allah aşkına?"

— "Benim deli olduğumu, yahut da Bayan Henderson'un aklını kaçırdığını zannedeceğiniz için. İnanın bana, teferruatı yüzlerce defa zihnimde evirip çevirdim, o yüzden gözlerim günlerce uyku yüzü görmedi... Hikâyenin geri kalan kısmına kimsenin inanmıyacağını biliyordum. Hattâ belki de, mezarı açmama yardım etmenizi istemekle, sizinle alay ettiğimi bile zannedeceksiniz. Halbuki Miles amcamın ölümü ile ilgili bütün olayların aydınlanması lâzım. Yalnız iki saat sabretmek lûtfunda bulunsanız, ne çıkar? Hikâyenin birinci kısmının doğruluğunu tesbit etmek için bu kadar bir zaman yeter."

Partington birdenbire, "Sen değişmişsin Mark," dedi. "Artık seni anlıyamıyorum. Şimdiye kadar bize anlattıklarında hiçbir fevkalâdelik bulmadım. Evet, amcan bir cinayete kurban gitmiş olabilir, ama bundan daha korkunç cinayetler görülmüştür. Bize henüz anlatmadıklarında inanılamıyacak ne olduğunu sorabilir miyim?"

Mark, kısa bir tereddütten sonra ağır ağır cevap verdi. "Çoktandır ölmüş bir kadının hayatta olabilmesi..."

— "Saçmalıyorsun..."

— "Hayır, saçmalamıyorum. Aklım başımda. Böyle bir şeyin olabileceğine ve hele Lucy'nin bu ölümle bir ilgisi olduğuna inanamıyorum, tabii. Olanları izah etmek için birbirinden imkânsız iki teori akla geliyor. Demin de söylediğim gibi, şüphe bir kere zihnime saplandı. Onu koparıp atmayı çok isterdim, ama bütün bildiklerimi şimdiden size söyleyecek olsam, güleceğinizden korkarım... Şimdi söyleyin, mezarı açmama yardım edecek misiniz?"

Ted Stevens, "Evet, edeceğim," diye vadetti.

— "Ya sen Partington?"

Doktor, "Beş bin kilometre yolu boş yere katetmedim," diye homurdandı. "Ama ben otopsiyi yaptıktan sonra, bizi böyle atlatmaya devam edebileceğini sanma Mark." Mark'ın, bardağını üçüncü kere doldurması üzerine, "Mezarı nasıl açacağız?" diye sordu.

Mark birden canlandı. "Pek güç bir iş değil, ama kuvvet ve zaman ister," dedi. "Bir kere dört kişiye muhtacız; dördüncümüz Henderson olacak. Her bakımdan itimat edilebilecek adamdır. Esasen karısiyle o, mezara giden yolun üzerindeki kulübede otururlar. Onun haberi olmadan bir tek taşı yerinden oynatamayız... Şu veya bu bahane ile, Henderson hariç, herkesi savdım. Dolayısiyle rahatsız edilmemiz tehlikesi yok. Nasıl çalışacağımıza gelince..."

Eve elli metre mesafedeki küçük kilise bir buçuk yüzyıldır kapalı duruyordu. Oraya, geniş kare taşlı bir yoldan gidiliyor, Henderson'ların kulübesi de bu yolun kenarında bulunuyordu. Mahzenin giriş kapısı yolun altındaydı.

Mark, "Takriben iki metre kare alanında taş kaldırmak zorunda kalacağız; çabuk çalışmamız icap ettiği için de bu iş onları kırmadan başarılamıyacak," dedi. "Getireceğim bir düzine çelik levyevi taşların arasından kabil olduğu kadar derine saplıyacağız. Taşların altında, yirmi küsur santim derinliğinde bir toprak ve çakıl tabakası, bunun altında ise, mahzenin ağzını örten muazzam taş var. Bir metre enindeki ve iki metre uzunluğundaki bu kapak hiç değilse yarım ton ağırlığındadır. İşin en güç tarafı, bunu, levyeleri altına kaydırarak kaldırmak olacak."

Partington elini dizinin üstünde şaklatarak, "Öyleyse ne kadar çabuk kolları sıvarsak, o kadar iyi," dedi. "Yalnız bir mesele var, Mark. Kimsenin bir şeyden haberi olmamasını istiyorsun. Bu kadar hasara sebep olduktan sonra, taşları

kimseye bir şey farkettirmeyecek şekilde tanzim edebilecek miyiz dersin?"

— "Henderson'la ben aradaki farkı şüphesiz farkederiz, ama başkalarının farkedebileceklerini sanmam. Taşlar Allah' tan düzgün, biçimli değiller; hem sonra, amcamın defni sırasında da epeyi hasar oldu." Mark bu sözlerden sonra ayağa kalktı ve saatine baktı. "İşmdi saat dokuz buçuk," dedi. "Anlaştığımıza göre, bir an evvel işe koyulalım. Biz önden gidelim Ted. Sen de yemeğini yer yemez gelirsin. Arkana eski bir şeyler giy..." Birden alnının ortasına bir yumruk indirdi. Stevens'in karısını hatırlamıştı. "Marie'yi unuttuk," diye mırıldandı. "Ona ne gibi bir bahane uyduracaksın bakalım. Ona her şeyi anlatmıyacaksın, değil mi?"

Gözü hâlâ kapıda olan Stevens, "Ne münasebet," dedi. "Hiçbir şey anlatmam. Siz orasını bana bırakın."

Ayağa kalkınca genç adam, başının döndüğünü hissetti. Odayı dolduran sigara dumanları ve karnının aç oluşu ona dokunmuştu. Bunun üzerine, Marie ile beraber villâda geçirdikleri ve erkenden yattıkları 12 nisan çarşamba gecesiyle ilgili bir şey hatırladı. O gece, okumakta olduğu müsveddeye başını dayıyarak dalmasına ramak kalmıştı. Marie sonradan, bunun, açık havanın tesiri olduğunu söylemişti.

Ted Stevens, Mark'la Partington'u sokak kapısına kadar geçirdi. Marie meydanlarda yoktu. Genç adam, Mark'ın otomobilinin farları karanlıkta gözden silininceye kadar bekledikten sonra, kapıyı usulca örttü. Marie mutfaktaydı; Stevens onun, bir şarkı mırıldanarak yemeği hazırladığını duyuyordu. Yemek odasından geçerek, mutlak kapısının kanadını itti.

Görünüşe bakılırsa, Ellen evine gitmişti. Marie, yeşil salata, domates salçası ve mayonezle tavuklu sandviçler yapmakla meşguldü. Kocasını görünce, alnına düşen bir perçemi, bıçağı tutan eliyle itti. Yüzünde belirli belirsiz bir gülümseme vardı.

Buz dolabının homurtusiyle dolu bu bembeyaz mutfakta, Mark Despard'ın hikâyesi insana büsbütün saçma görünüyordu. Stevens, "Marie," diye başlıyacak olduysa da, karısı onun sözünü kesti. "Biliyorum," dedi. "Çıkman lâzım, değil mi?" Sandviçleri işaret etti. "Ama bunları yemeden dışarıya adımını attırmam."

— "Çıkmam icap ettiğini nereden biliyorsun?"

— "Kapıdan dinledim, tabiî. Hepinizin o kadar esrarengiz bir hali vardı ki, dayanamadım... Akşamımız ziyan olacak, ama ne yapalım? Oraya gitmezsen, o hikâyeler bir türlü

aklından çıkmayacak. Mark Despard'la senin, cinayetlere merak sardığınızı söylemekte haklıymışım, değil mi? Böyle bir şeyin olacağını biliyordum zaten..."

— "Biliyor muydun? Nasıl olur?"

— "Lâfın gelişi biliyordum diyorum. Crispen belki ufak yer, ama maşallah dedikodusu eksik değil. Bu sabah çarşıya gitmiştim; Despard Park'ta garip birtakım olayların döndüğünün fısıldaşıldığını duydum. Ama bunu kimden duyduğumu soracak olursan, hatırlıyamıyorum... Yalnız ihtiyatlı olacaksınız, değil mi?"

Mutfağın atmosferinde bir değişiklik olmuştu. Marie, elindeki bıçağı masanın üstüne bıraktı ve kocasının kolunu tuttu. "Beni dinle Ted," dedi. "Seni seviyorum. Seni sevdiğimi biliyorsun, değil mi?"

Stevens cevaben genç kadını kollarının arasında sıktı.

Marie devam etti. "Beni dinle Ted. Bu aşk biz yaşadığımız kadar devam edecek. Bir gün sana Guibourg adındaki bir yerden ve Adrienne halamdan bahsedeceğim, o zaman beni daha iyi anlıyacaksın... Ama sen şimdilik bunları düşünme. Öyle müstehzi gülümseme bakayım! Ben bir bakıma senden çok daha yaşlıyım; yüzümün birdenbire kırıştığını ve sarardığını görürsen..."

Stevens genç kadının sözünü kesti. "Sus! Galiba durduğun yerde asabın bozuldu Marie!"

Genç kadının ağzı açık kalmıştı; bir şey yapmış olmak için bıçağı gene eline aldı. "Evet, ben deliyim," dedi. "Şimdi müsaade edersen, sana bir şey söyleyeceğim. Bu gece bir mezar açacaksınız, ama bana öyle geliyor ki, bir şey bulamayacaksınız."

— "Ben de o fikirdeyim."

— "Beni anlamıyorsun, anlıyamazsın. Yalnız yalvarırım, bu gibi hikâyelere kendini fazla kaptırma. Sana söylediklerimi iyice düşün; beni anlamaya çalış demiyorum, ama bana itimat et. Şimdi, şu sandviçleri ye ve üstüne bir bardak süt iç; sonra da üstünü başını değiştirmeye gidersin. Misafir odasının dolabında duran kalın süveter ile eski pantolonu giyersen iyi olur. Onları geçen yıl temizleyiciye yollamayı unutmuşum..."

İKİNCİ BÖLÜM

1

STEVENS, King's Caddesi'ni Despard Park'ın bahçe kapısına kadar takip etti. Gökyüzünde mektap yoktu, ama yıldızlar pırıl pırıldı. Bahçe kapısı, her zamanki gibi, ardına kadar açıktı. Stevens, kapının kanatlarını çekti ve ağır kol demiriyle emniyete aldı.

Uzun bir yolun ucundaki ev uzun ve alçaktı ve iki yanındaki kısa bölümleriyle bir T harfini andırıyordu. Pencereler, 17'nci Yüzyıl sonlarının Fransız stiline uygun olarak ufak ve derin açılmıştı. Evin 19'cu yüzyıldaki sahiplerinden biri, kapının önüne, üstü kapalı bir sundurma ilâve ettirmiş, fakat bu da zamanla yapının tümüne uymuştu. Sundurmanın tavanında bir lâmba yanıyordu. Stevens bütün bu teferruatı not ettikten sonra, kapının tokmağını vurdu.

Bu bir tek ışığın dışında, bütün ev karanlıklara gömülmüştü. Birkaç dakika sonra Mark kapıyı açmaya geldi ve Stevens'i, eski kitap ve cilâ kokan holden geçirerek mutfağa aldı. Mark'ın eski kostümlerinden birini giymiş olan Parington, gaz ocağının yanında sigara içiyordu; bu haliyle her zamankinden iri gözüküyordu. Ayaklarının dibinde, siyah bir çanta ile deri kaplı büyük bir kutu dikkati çekiyordu. Masaya, demirci çekiçleri, kürekler, kazmalar levyeler ve Henderson'un yüklenmekte olduğu iki uzun ve yassı çelik çomak dayalı idi. Henderson, yaşlı, ufak tefek, fakat kuvvetliye benzeyen bir adamdı. İri bir burnu, mavi gözleri ve üzerinde sadece bir, iki tutam kır saç kalmış dazlak bir kafası vardı. Mutfaktakilerin içinde en sinirlisi de o olacaktı ki, Mark ile Stevens içeriye girince yerinden sıçramaktan kendini alamadı.

Mark, Stevens'i, iki büyük fenere gaz doldurmakla vazifelendirdi. Sonra birden, "Acaba bu çekiçler çok gürültü çıkarır mı?" diye sordu.

Henderson başını kaşıyarak, "Evhamlanmaya başlamayalım, Bay Mark," dedi. "Bu işler hiç hoşuma gitmiyor, ama madem yapılması lâzım diyorsunuz, itaat ediyorum. Çekiçlerin gürültüsünün yoldan duyulabileceğini sanmıyorum. Tek korktuğum, kızkardeşinizin, karınızın, benimkinin veya Bay Ogden'in patadak dönmesi. Bay Ogden'in ne kadar müteccessis olduğunu bilirsiniz; bir şeyden şüphelendiyse..."

Mark hizmetkârın sözünü kesti. "Ogden New York'tadır," dedi. "Ötekilerin ise, hafta başından önce dönmeleri tehlikesi yok. Hepiniz hazır mısınız?"

Dört erkek âletleri sırtlayarak arka kapıdan bahçeye çıktılar. Mark ile Henderson, fenerlerle önde gidiyorlardı. Kapıcının kulübesinin önünden geçtiler; kiliseye birkaç metre kala, Mark ile Henderson, fenerleri yere bıraktılar.

Mezarı açmak iki saatlerini aldı. On ikiye çeyrek kala Stevens, kendini nemli otların üzerine bıraktı; kesik kesik nefes alıyor, kalbi şiddetle çarpıyordu; bütün vücudu ter içinde idi. Mahzenin ağzını örten büyük taş, kocaman bir sandığın açık duran kapağı gibi bir yanının üzerine dikilmiş vaziyette duruyor, altında basamaklar göze çarpıyordu.

O da terler içinde ve nefes nefese olan Partington, "Bu kadar mı?" dedi. "Öyleyse işin geri kalan kısmı için eve kadar gidip yüzümü gözümü bir yıkasam."

Mark onun arkasından bakarak, "Bir kadeh yuvarlamadan geri dönmez," diye mırıldandı. "Haksız da değil yani." Elindeki fenerle Henderson'a döndü, sırıtarak, "Sen önden inmek ister misin?" diye sordu.

Muhatabı, "Katiyen," diye yutkundu. "Babanız, anneniz ve amcanız defnedilirken dahi mahzene ayak basmadığımı bilirsiniz. Tabutu kaldırmak için yardımıma ihtiyacınız olmasa, bu defa da inmezdim ya..."

— "Üzülme canım. Mahzene inmek istemezsen, ziyanı yok. Amcamın tabutu tahtadan olduğuna göre, iki erkek tarafından kolaylıkla yerinden oynatılabilir."

— "Yok, yok ineceğim. Zehir hikâyeleriniz beni de meraklandırdı. Hoş, ihtiyar Joe Henderson'un fikrine kıymet vermezsiniz ya..." Birden sesini alçalttı. "Yalnız yakınımızda birbirinin dolaşmadığına emin misiniz? Buraya geldik, içimde, gözetleniyormuşuz gibi bir his var..."

Böyle derken, omuzunun üzerinden arkasına bakmıştı; Stevens de düştüğü yerden kalkarak yanına geldi; Mark ise feneri havaya kaldırarak etrafı aydınlattı. Rüzgâr karaağaçları inletiyordu, fakat başkaca ses, seda yoktu.

Mark, "İnelim," dedi. "Partington da gelince bize katılır.

Yalnız, mahzende havalandırma tertibatı olmadığına göre, fenerleri burada bırakalım; elektrik fenerinin ışığında çalışırsak daha doğru olur."

Taş basamaklar tahta bir kapının önüne iniyordu; üç erkek bunu iterek mahzene girdiler.

İçerisi havasız ve kasvetli idi. Mark'ın tuttuğu elektrik fenerinin huzmesi, odanın dört bir yanını aydınlattı. Buraya sadece on gün evvel bir ölü getirildiği için, ortalık hâlâ ağır ağır çiçek kokuyordu.

Fenerin ışığında, 7 çarpı 5 met ebadında bir dikdörtgen biçimindeki mahzen meydana çıkmıştı. Duvarlar granit bloklarından bina edilmişti. Tam ortada, gene granitten olan sekiz köşeli bir sütun, mahzenin kubbemsi tavanına destek olmuştu. Giriş kapısının tam karşısına düşen en uzun duvarla daha kısa olan sağdaki duvarın içine, bir tabuttan biraz daha enli raflar oyulmuştu. Ataların tabutlarının yerleştirildiği yukarılarda, kovuklar kabartmalarla ve Lâtince yazılarla süslü idi; fakat aşağıya doğru inildikçe manzara sadeleşiyordu. Bazı kovuk dizileri dolu, diğer bazıları hemen hemen boştu ve her biri sekiz tabut alabiliyordu.

Fenerin hüzmesi, solda, duvarın içine gömülmüş olan ve üzerinde ölenlerin isimlerinin kayıtlı bulunduğu madenî bir levhayı meydana çıkardı. Bunun yukarısında, yüzünü örten mermer bir melek heykeli gözü alıyordu. Madenî levhanın iki yanında mermerden birer küp vardı; bunların içindeki solmuş çiçeklerin bir kısmı yere dökülmüştü. Stevens, levhada kayıtlı ilk ismin Paul Desprez, bu zatın doğum ve ölüm tarihlerinin ise 1650-1706 olduğuna dikkat etti. İsim, 18'inci Yüzyıl ortalarında Despard olarak değiştirilmişti; bundan da ailenin, Fransızlarla kızılderililere karşı girişilen harbde İngilizlerin tarafını tuttuğu ve ismini İngilizleştirmeyi tercih ettiği anlaşılıyordu. Levhadaki son isim ve tarihler: Miles Bannister Despard 1873-1929 idi.

Işık huzmesi bundan sonra Miles Despard'ın tabutunu aradı. Despard'ların sonuncu ölüsünün tabutu, kapının karşısındaki duvarın alt kovuklarının birindeydi. Solundaki kovukların hepsi doluydu, fakat sağındakilerden bazısı boştu. Miles Despard'ın tabutu, tozlu ve paslı olan diğerlerinin arasında, yeniliği ve parlaklığı dolayısiyle olduğu kadar, tamamiyle tahtadan olan tek tabut oluşundan ötürü de derhal göze çarpıyordu.

Üç erkek bir an konuşmadan durdular, sonra Mark feneri Henderson'a uzattı. "Bize ışık tut," dedi. Sesinin uyandırdığı yankılara kendi de şaşmış gibi bir silkindi. Sonra,

Stevens'e dönerek, "Haydi gel, Ted," diye devam etti. "Tabutun sen bir ucunu tutacaksın, ben de ötekini."

Tabuta yaklaştıkları sırada, basamakları inen ayak sesleri duydular. Erkeklerin üçü de bir dönüştür döndüler, fakat gelen sadece Partington'du. Çantasını ve üzerine iki kavanoz koyduğu deriden kutusunu da getirmişti. İçleri rahatlıyan Stevens ile Mark Despard tabutu yakaladıkları gibi kaldırdılar...

Stevens gayriihtiyari, "Şaşılacak derecede hafif," dedi.

Mark sesini çıkarmadı ise de, herkesten daha sinirli olduğu halinden belli idi. Cilâlanmış meşeden olan tabut pek büyük değildi. Kapağının üzerindeki gümüş levhada, sahibinin adı ile doğum ve ölüm tarihleri okunuyordu. İki erkek tabutu yere bıraktılar.

Stevens elinde olmıyarak, "Pek fazla hafif," diye tekrar etti. "Tornavidaya ihtiyacımız olmıyacak. İki sürgüsünü açmak kâfi."

Partington, iki kavanozla içine bir şeyi sarmak için yanına aldığı paçavrayı yere bıraktı.

Mark ile Stevens, sürgüleri çekerek tabutun kapağını kaldırdılar.

Tabut boştu...

Beyaz satenden olan kapitone astarı, Henderson'un titrek bir elle tuttuğu fenerin ışığında ışıldadı, fakat tabutun boş olduğu inkâr edilemez bir gerçekti.

Kimse bir şey demiyor, sadece yanındakilerin gürültülü nefesini dinliyordu.

Mark nihayet, "Yoksa yanlış bir tabut mu aldık?" diye kekeledi.

Stevens'le birlikte, levhanın üzerindeki ismi okumak maksadiyle, kapağı indirdiler. Hayır, hiçbir hata bahis konusu olamazdı.

Elinin titremesi hızlanmış olan Henderson, "Aman Yarabbim!" diye soludu. İhtiyar adamın, feneri neredeyse elinden düşürmek üzere olduğunu gören Mark, uzanıp onu elinden aldı. Henderson hâlâ mırıldanıyordu. "Bay Miles'in bu tabutun içine konulduğunu ben gözlerimle gördüm. İşte bakın! Basamaklardan indirilirken, şu kenarını vurdulardı. Tahtanın üzerindeki sıyrığı gördünüz mü?" Kovuk dizilerini parmağiyle işaret etti. "Hem tahtadan başka tabut ta yok."

Mark, "Evet," diye tasdik etti. "Bunun amcamın tabutu olduğuna şüphe yok. Ama ölüsü nereye gitti acaba?"

Erkekler endişe içinde etraflarına bakındılar. Yalnız Partington'un yüzünde bir ifade değişikliği yoktu; bunun da

viskinin tesiri mi olduğu, yoksa doktorun kafasını işletmesinden mi ileri geldiği belli değildi.

Nihayet sabrı taşmış gibi, "Olmıyacak şeyler düşünmeye kalkmayın sakın," diye söylendi. "Ölü meydanda yoksa bu ancak bir tek mânaya gelebilir: Birisi bizden önce gelip onu mahzenden dışarı taşıdı."

Henderson, "Bu nasıl olur?" deyince, doktor ona dik dik baktı. İhtiyar kapıcı tınmayarak devam etti. "Evet, biri buraya nasıl girer ve çıkar, orasını bilmek isterim, Dr. Partington? Düşünün bir kere, şu mezarı açana kadar dört kişi iki saat ter döktük ve dünyanın patırtısını yaptık. Karımla ben yirmi metre ötede, pencerelerimiz açık olarak uyurken, bir başkasının da bu işleri yapıp sonra, ortalığı düzeltebileceğine ve taşların arasını çimentolayabileceğine ihtimal veriyor musunuz? Dahası var: Şu taşları bundan bir hafta önce çimentolayan ben olduğuma göre, o zamandan beri onlara kimsenin elinin değmediğine mahkeme huzurunda and içmeye hazırım!"

Partington ihtiyara hiddetle baktı. "Sözünüzden şüphe etmiyorum, ama bu kadar heyecanlanmanız da lüzumsuz," dedi. "Ceset hırsızları bu yoldan geçmedilerse, başka bir yol bulmuş olacaklar."

Mark araya girdi. "Duvarlar, tavan ve zemin baştan aşağı granittendir. Gizli bir geçidin varlığından şüphe ediyorsan, şüphesiz araştırma yaparız, ama böyle bir şey olmadığına bahse girerim."

Partington, "Öyleyse burada olanları nasıl izah edersin?" dedi.

Ted Stevens "Amcam kendiliğinden tabutundan çıkıp mahzeni terketmedi ya," dedi.

Henderson çekine çekine lâfa karıştı. "Belki de birisi cesedi alıp başka bir tabutun içine koydu."

Partington, "Buna ihtimal vermem," diye itiraz etti. "Esasen öyle olsa bile, problemimiz aydınlanmış olmuyor. Zira o kimse bu mahzene ne şekilde girip çıkmış olabilir?" Kısa bir duraklamadan sonra ilâve etti. "Ama ölü, tabutun bu kovuğa konulması ile mahzenin tekrar mühürlenmesi arasında geçen fasıla sırasında çalındı ise, o başka."

Mark başını salladı. "Bu faraziyeden peşinen vazgeçmek gerekir," dedi. "Burada bir sürü kişinin huzurunda dua okundu. Sonra da hep birlikte merdivenleri çıktık..."

— "Mahzenden en son ayrılan kim oldu?"

Mark gülümseyerek, "Ben," dedi. "Mumları üfledim ve şamdanları yukarıya çıkardım, fakat bu iş bir dakikadan faz-

la zaman almadığına ve papaz beni merdivende beklediğine göre, suçlunun ben olmam ihtimali pek zayıf!"

— "Öyle bir şey demedim zaten. Peki, sen de çekildikten sonra ne oldu?"

— "Biz çıkar çıkmaz, Henderson ile yardımcıları giriş kapısını mühürlemek için kolları sıvadılar. Hepsinin suç ortağı olduklarını farzetsek bile, bir sürü kişinin, durup çalışmalarını seyrettiğini unutmayalım."

Partington bir omuzunu silkti. "Öyleyse bu bahsi kapayalım," dedi. "Yalnız ortada bir hakikat var, Mark. Birisi, cesedi yok etmek veya başka bir yere gizlemek için çaldı ise, bu şekilde hareket etmesinin sebebi belli: Bizim bu gece böyle bir işe girişeceğimizi tahmin etti.

"Hayır, amcanın zehirlenerek öldürüldüğünden asla şüphe etmiyorum. Şimdi, ceset bulunmadığı müddetçe, katil emniyette sayılır. Doktorunuz, ihtiyar Miles'in tabiî bir ölümle öldüğüne şahadet etti, yegâne suç delili ise ortada yok. Amcanın hastalık sonucunda ölmediğini bundan böyle nasıl ispat edebiliriz? Elindeki ikinci derecedeki ipuçları yetersiz. Amcanın odasındaki bir kâsenin içinde, bir süt, yumurta ve şarap karışımına katılmış iki arsenik zerresi bulmasına buldun, ama bakalım amcanın bu karışımdan içtiğini gören oldu mu? Hattâ bu karışımdan içtiği ispat edilebilir mi? İçtiği şeyde bir anormallik olduğundan şüphelense, bundan sizlere bahsetmez miydi? Yalnız, sonradan zararsız olduğu anlaşılan bir bardak sütün onun tarafından içildiği kesin olarak biliniyor."

Henderson doktora dudak büktü. "Siz avukat olmalıymışsınız!"

Partington, "Katilin, cesedi ortadan yok etmekteki menfaatini anlamanız için, bütün bunları size sayıp döküyorum," dedi. "Bu işi nasıl yaptığını keşfetmemize de sıra gelecek. Şimdilik elimizde delil olarak, boş bir tabuttan başka şey yok..."

Stevens, "Tamamiyle boş değil," diye mırıldandı.

Diğerleri konuşurken, o, neye baktığının farkında bile olmaksızın, gözlerini tabutun içinden ayırmamıştı. Sonunda, rengi sateninkiyle karıştığı için ilk bakışta gözükmeyen bir cisim dikkatini çekti. Bu cisim, tabutun yan tarafında, ölünün sağ elinin bulunması gereken yerdeydi.

Genç adam eğilerek onu aldı ve arkadaşlarına gösterdi.

Bahsettiği cisim, otuz santimetre uzunluğunda ve üzerinde eşit aralıklı dokuz düğüm bulunan alelâde bir sicim parçasıydı!...

2

Dört erkek bir saat sonra basamakları çıkıp tekrar bahçenin serin havasını teneffüs ettikleri sırada, iki şeye inanç getirmiş bulunuyorlardı:

1. Mahzene açılan her hangi bir gizli geçit olmadığı gibi, oraya, esas kapısından geçmeden girip çıkma imkânı yoktu.

2. Ölü, diğer tabutların birinde saklı değildi. Alt sıralarda bulunan bütün tabutlar kovuklarından çıkarılıp muayeneden geçirilmişlerdi. Açılmalarına imkân olmadıktan başka, üzerlerindeki pas ve toz, buraya getirileliden beri onlara el değmediğine delildi.

Günlü bulanan Partington, bundan sonra, biraz viski ile kuvvetini tazelemek üzere eve döndüğü halde, Henderson ile Stevens'in, iskemleler getirip üzerine çıkmadan ve üst sıralardaki tabutları da gözden geçirmeden içleri rahat etmedi. Kendini pek iyi hissetmeyen Mark, neticesiz kalmaya mahkûm olan bu araştırmaya katılmamıştı. Sonunda o da, küplerin içindeki çiçekleri koparıp yere attı; sonra, hep birlikte küpleri devirerek içlerinde bir şey olmadığına kanaat getirdiler.

Mahzenin havasızlığı hepsinin üstüne fenalık vermişti. Bunun üzerine Henderson'un küçük evine gittiler. Kapıcı da onlara kahve pişirmeye koyuldu. O sırada saat bire beş vardı.

Partington kendine bir yandan sigara yakarken neşeli gözükmeye çalışıyordu. "İşte böyle, beyler," dedi. "Önümüzdeki şu problemi, Mark gene abuk sabuk fikirlere saplanmadan halletmeye çalışsak iyi olur."

Mark kızmıştı. "Ne demek istiyorsun yani?" diye terslendi. "Gözlerimize de mi inanmıyacağız? Sen ne diyorsun, Ted?"

Ted Stevens, "Ne düşündüğümü söylemek istemem," diye cevap verdi. Marie'nin, 'Bu gece bir mezar açacaksınız, ama bana öyle geliyor ki, içinde bir şey bulamıyacaksınız," sözlerini hatırlamıştı.

Kahvesini bitirip koltuğunun arkasına yaslanan genç adam, hislerini arkadaşlarına belli etmemeye çalışıyordu. Derken cebinde bir fazlalık hissetti ve bunun, iki gaz lâmba-

sını doldurmak için kullandığı küçük huni olduğunun farkına vardı. Mark kendisine levyelerle demirci çekicini geçirirken ellerinin boş olması için, onu düşünmeksizin cebine sokmuştu. Bunun üzerine Marie'nin, hunilere duyduğu garip nefreti hatırlayıverdi. Bazı kimselerin kedi veya çiçek görmeye tahammül edemediklerini duymuştu, ama Marie'nin korkusuna aklı ermiyordu. Bu, bir insanın bir kömür küreğinin karşısında geri geri gitmesi veya bir bilârdo topu ile aynı odada olmayı kabul etmemesi gibi bir şeydi. Bu düşüncelerin pençesinden kurtulmak için genç adam, "Sizin bir teoriniz var mı, Doktor?" diye sordu.

Partington, gözlerini, sigarasının yanan ucundan ayırmıyarak, "Şu doktor hitabını bırakın lûtfen," dedi. "Bana kalırsa, meşhur kilitli oda probleminin en zor bir şekliyle karşı karşıyayız. Katilin, kilitli bir odaya hiçbir şeyin düzenini bozmadan nasıl girip çıkabildiğini izah etmek mecburiyetinde olduğumuz yetmiyormuş gibi, bir de üstelik polis romanlarındakinden çok farklı bir kilitli oda ile başedeceğiz. Bizimkisi, penceresi olmayan, bir kapı yerine yarım ton sikletinde bir taşla, bunun üzerinde yirmi santimetre kalınlığında bir çakıl ve toprak tabakasiyle ve hepsini örten çimentolanmış ve bir tanığın şahadetine bakılırsa, el sürülmemiş taşlarla emniyete alınmış granitten bir mahzen..."

Henderson, "Taşlara el sürülmediğine dair Kitab-ı Mukaddes'e el basarım," diye lâfa karıştı.

— "Pekâlâ. Şu halde katilin oraya nasıl girip çıktığına ilâveten, ölünün nasıl yok olabildiğini izah etmemiz gerekiyor. Bu çapraşık problemin dört çözüm şeklinin ikisini peşinen ekarte ettik, zira gizli bir geçit olmadığına ve cesedin mahzende bulunmadığına kanaat getirdik. Kabul mu?"

Mark, "Evet, kabul," diye tasdik etti.

— "Demek elimizde iki çözüm şekli kalıyor. İlki şu: Doğru sözlülüğü şüphe götürmeyen Bay Henderson'un iddialarına ve karısiyle kendisinin mezara yakın yerde uyumalarına rağmen, birisi bir gece mezara girebilmiş ve işini halletmiştir."

Henderson bir şey demekle beraber, yüzü, bu gülünç faraziye hakkında ne düşündüğünü belli ediyordu.

Partington, "Buna kendim de inanmadığımı belirteyim," diye itiraf etti. "Nihayet son bir ihtimal kalıyor: Cesedin hiçbir zaman mahzene getirilmediği."

Bu defa Mark yumruğunu önündeki masanın üstüne indirdi. "Hayır, buna da ben imkân görmüyorum."

Henderson, "Ben de sizinle beraberim, Bay Despard," dedi. "Bay Partington, her defasında size karşı gelmek iste-

mem. ama ölünün mahzene getirilmemiş olduğunu söylemek, yalnız beni değil, cenaze levazımatçısı ile iki yardımcısını da suçlandırmak olur. Bakın, bu işin nasıl yapıldığını size anlatayım: Bayan Edith cenazecinin adamlariyle kalmamı ve çağırılsam dahi Bay Miles'in bir an olsun yanından ayrılmamamı tembih etmişti. Ben de benden istenileni yaptım.

"Günümüzde, cesedi, eskisi gibi tabutun içine yerleştirip herkesin önünden geçmesi için salona koymuyorlar. Hayır, şimdi ölüyü cenaze törenine kadar yatağında teşhir edip zamanı gelince tabuta yerleştiriyorlar ve alıp götürüyorlar. Bay Miles için de aynı şey yapıldı ve ben kendisi tabutuna konulurken odada adamlarla beraberdim... Hanımefendi ile ben, törenden evvelki gece ölünün başını beklediğimize göre, ben hattâ hiç odadan çıkmadım sayılır... Her neyse, tabutun kapağını kapadılar, hemen arkasından da tabutu taşıyacak olanlar gelerek onu götürdüler. Bu kimselerin arasında hâkimler, avukatlar ve doktorlar vardı. Her halde onlardan da şüphe edecek değilsiniz...

"Esasen ben de peşlerinden ayrılmayarak onları mahzene kadar takip ettim. Oraya inmeyenler, basamaklarda kalarak âyini dinlediler. Tören sona erince de, Barry ve Mac Kelsie, genç Tom Robinson'un yardımiyle taşları çimentolamaya giriştiler. Ben, bir koşu üstümü başımı değiştirmeye gittim, bir, iki dakika sonra da başlarına döndüm. O kadar!"

Partington ellerini havaya açarak homurdandı. "Ama söylediklerimin birinden biri olmuş olmalı. Artık hayaletlerin varlığına da inanacak değilsiniz ya?"

Henderson ağır ağır konuştu. "Özür dilerim, ama inanıyorum galiba."

— "Bu, gülünç işte!"

Henderson ciddiyetini bozmadı. "Bâtıl inanışlarımın olmadığını belirteyim," dedi. Hayaletlerden korkmak bâtıl inanıştı, dolayısiyle ben de onlardan korkmuyorum, ama hayaletlerin var olup olmadığına gelince, geçen gün radyoda Shakespeare'nin, 'Gökyüzünde ve dünyada aklın ermeyeceği nice şeyler olduğu' konusundaki sözlerini dinliyorum..."

İhtiyar adamın, ölü veya diri bir şeyden korktuğu besbelli olduğu için, Mark ona hayretle bakıyordu. Birdenbire, "Bayan Henderson, bana anlattığı hikâyeden sana da bahsetti mi yoksa?" diye sordu.

Gözlerini, önündeki masanın köşesinden ayırmayan ihtiyar hizmetkâr, "Öldüğü gece Bay Miles'in odasında olan kadının hikâyesini mi?" diye sordu.

— "Evet, o hikâyeyi."

Henderson kısa bir duraklamadan sonra, "Evet, anlattı," diye itiraf etti.

Mark odadaki diğer iki erkeğe döndü. "Bu akşamın başında size, sözüme inanmamanız ihtimali olduğu için, o hikâyeyi anlatmak istemediğimi söylemiştim," dedi. "Ama artık neye inanacağımı kendim de bilmediğime göre, anlatayım da olsun bitsin!

"Mühim olan nokta, size anlattığım gibi, Bayan Henderson'un bir haftadır evde olmaması ve o gece bizim maskeli baloya gitmek üzere yola çıkmamızdan sonra gelmesi. Dolayısiyle Edith ile Lucy'nin kostümlerinden haberi yoktu. Yalnız durun..." Mark burada sözüne ara vererek Henderson'a döndü. "Gardan gelirken, sen ona bahsettiysen, o başka."

Öteki, "Ben mi? Katiyen," diye homurdandı. "Hanımların ne giydiklerinden benim de haberim yoktu. Bir şeyler diktiklerini gerçi biliyordum, ama bana sorarsanız, o gibi elbiselerin hepsi birbirine benzer. Hayır, karıma hiçbir şey demedim."

Mark devam etti. "Şimdi Bayan Henderson'un hikâyesine gelelim. Kadıncağız o çarşamba akşamı saat ona yirmi kala sularında gardan eve geldi. Yaptığı ilk işlerden biri, ortalıkta bir aksaklık olmadığına emin olmak için evi dolaşmak oldu. Bu arada Miles amcamın kapısını da vurup hatırını sordu. Amcam kapıyı açmadıysa da ona içeriden cevap verdi. Miles amcamı, ancak penceresini açıp dışarıya seslendiği takdirde duyabileceğinin düşüncesi, Edith gibi, Bayan Henderson'u da endişelendiriyordu. Bunu göz önünde tutarak, geceyi koridorda veya hiç değilse evin zemin katında geçirmek istediğini ileri sürdü. Fakat Miles böyle bir şeyin lâfını bile ettirmedi. 'Beni yatalak mı zannediyorsunuz? Gayet iyi olduğuma sizi nasıl inandırmalı?' diye kızdı. Amcam umumiyetle nazik bir adam olduğu için, bu çıkış Bayan Henderson'u şaşırttı. 'Pekâlâ. Fakat saat on birde nasıl olduğunuza bakmak için gelmeme mâni olamazsınız,' dedi.

"Netekim on birde eve döndü; hikâyesi de işte o zaman başlıyor.

"Bir yıldan beri, her çarşamba gecesi saat on birde, Bayan Henderson'un hiç kaçırmadığı bir radyo yayını var..."

Henderson, "Doğru," diye lâfa karıştı. "Burada da bir radyomuz var, fakat bir aydır tamirde olduğu için, karım, yayını köşkteki radyodan dinleme iznini almıştı... O gece, programı kaçırmamak için alelâcele oraya gittiğini hatırlıyorum..."

Mark, "O radyonun köşkün birinci katındaki kapalı ta-

raçada olduğunu belirteyim," dedi. "Size orasını gezdirmek niyetinde olduğum için, teferruatlı bir tarifine geçmeyeceğim. Yalnız bu taraçanın bir ucunda, Miles amcamın odasına bakan camlı bir kapı olduğunu söyliyeyim. Amcama, vaktini taraçada geçirmesini defalarla teklif etmiştik, fakat o, her nedense burasını sevmiyor, hattâ kapısının camını kalın bir perde ile örtülü bulunduruyordu.

"Ne diyordum, Bayan Henderson birinci kata çıktı. Yayının başını kaçırmaktan korktuğu için, amcamın kapısını vurup, "İyisiniz ya?" diye sormakla yetindi; amcam, "İyiyim, iyiyim," diye cevap verince de taraçaya çıkmak üzere koridorun köşesini döndü. Amcamın, radyonun çalışmasından rahatsız olmadığını, bilâkis dinlemesini sevdiğini de burada söylemeden geçmiyeyim. Bu itibarla Bayan Henderson onu sıkmaktan korkmuyordu. Camlı kapının tam karşısında duran radyonun yanındaki portatif lâmbayı yaktıktan sonra oturdu. Fakat radyonun ısınmasına kadar geçen birkaç saniye zarfında, amcamın odasında bir kadın sesi işitti.

"İşte bu, şaşılacak bir şeydi. Kadıncağız, amcamın, odasına kimseyi almadığını bilmesine ilâveten, o gece evde kimsenin kalmadığını da duymuştu. İlk aklına gelen ihtimal, sesin sahibinin oda hizmetçisi Margaret olması oldu. Amcamın çapkın olarak tanındığından, Bayan Henderson'un haberi vardı. Üstelik Margaret'in güzel bir kız olduğunu ve amcamın bazan istisnai muamele yapıp onu odasına aldığını biliyordu. Amcam ister istemez hastabakıcısı Bayan Corbett'in de odasına girmesine göz yumuyordu, ama hastabakıcı güzel olmadığı gibi, flörte de hevesli değildi. Bayan Henderson bunun üzerine, ihtiyar Miles'in o gece yalnız bırakılması için ettiği ısrarı ve kapısının vurulmasına sinirlenmesini hatırladı.

"Neticede, kabil olduğu kadar gürültü etmemeye çalışarak yerinden kalktı ve camlı kapıya yaklaştı. İçeride, kadın hâlâ konuşuyormuş gibi hafif bir gürültü vardı, ama radyo çalışmaya başladığı için, Bayan Henderson ne söylendiğini duyamadı. O esnada, odada olan bitenleri görmesini mümkün kılacak bir çare keşfetti. Perde gerçi kapalıydı, ama kalın kahverengi kadifenin yukarıya doğru solundaki bir yırtık, içeriye bir göz atılmasına imkân verecekti. Bayan Henderson evvelâ soldaki, sonra da sağdaki delikten içeriye baktı. Taraçada yalnız portatif lâmba yandığı için, içeriden farkedilmesi ihtimali pek zayıftı. Kadıncağızın o esnada gördükleri, Miles amcama yapılan bu ziyaretin çapkınlıkla ilgisi olmadığına kanaat getirmesine yetti.

"Bayan Henderson, soldaki delikten, karşısına düşen oda

duvarından başka şey görememişti. Evin arka duvarı olan bu duvarda iki pencere, bunların arasında ise oymalı tahtadan antika bir koltuk vardır. Ceviz kaplamalı duvarda, amcamın pek sevdiği Greuze'nin bir tablosu asılıdır. Bayan Henderson koltukla tabloyu görebiliyor, fakat Miles amcamla kadını göremiyordu. Bunun üzerine sağdaki delikten de bakmayı akledince, sağda, baş tarafı duvara dayalı olan yatağı yanından gördü. Oda sadece, yatağın başucundaki abajurlu lâmbadan ışık alıyordu. Amcam robdöşambriyle yatağın içinde oturmuş, okuduğu kitabın sahifesinin kaybolmaması için, onu dizlerinin üstünde yüzüstü çevirmişti. Camlı kapı tarafına bakıyor, fakat Bayan Henderson'u farketmiş görünmüyordu.

"Karşısında, bu kapıya arkası dönük olarak duran kısa boylu bir kadın vardı. Hiçbir hareket yapmaması, hattâ hiç kıpırdamaması Bayan Henderson'un garibine gitti. Bayan Henderson onun hayli yakınında olduğu için, kıyafetini bana teferruatiyle tarif edebildi. 'Galerideki portrenin tıpkısı,' dedi. Bununla, Brinvilliers Markizi'ne ait olduğu rivayet edilen portreyi kastediyordu.

"Beni en ziyade şaşırtan, Bayan Henderson'un bunda garip bir taraf görmesiydi. Edith ile Lucy'nin o gece maskeli bir baloya gittiklerini biliyordu. Kostümlerinin şeklini bilmese bile, ilk bakışta bunların aklına gelmesi normal olurdu. Kendi de zaten böyle düşünmesinin gerekeceğini itiraf etti. Odadaki bu sahneyi garip bulmasının asıl sebebi, amcamın yüz ifadesi olmuştu. Bayan Henderson, lâmbanın tam altında oturduğu için, amcamın yüzünü iyice görebilmişti; onun dehşet içinde olduğuna yemin ediyor."

Mark Despard burada hikâyesine ara verdi. Dört erkek, başgösteren sessizlik arasında, açık pencerelerin ötesinde rüzgârın ağaçların arasında inlediğini duyabiliyorlardı.

Stevens, heyecanını belli etmemeye çalışarak, "Mark, Bayan Henderson o kadını doğru dürüst tarif edebildi mi bari?" diye sordu. "Meselâ, sarışın mı, yoksa esmer mi olduğunu söyledi mi?"

Mark, "Ne yazık ki hayır," diye cevap verdi. "Güya kadının başında, saçlarını örten ve sırtının kare dekoltesinin bitimine kadar inen bir tül varmış.

"Bunlar, Bayan Henderson'un bir bakışta aklında kalan intıbalar... Ayrıca kadının boynunda bir anormallik olduğunu farkeder gibi olmuştu. Bunula neyi kastettiğini ancak birkaç günlük sorgudan sonra bana tarif edebildi. Ona, boynu, kadının omuzlarına bağlı değil gibi gelmişti."

3

Yüzü kireç gibi olan Henderson, "Aman Yarabbim! Bana öyle bir şey dememişti!" diye inledi.

Partington, "Tabii, tabii," diye atıldı. "Mamafih bütün bunları bize daha önce anlatmaktan kaçınmana şimdi hak veriyorum."

— "Haklıymışım, değil mi? Bayan Henderson'la konuşalıdan beri zihnim harıl harıl çalışıyor. Polis bu işe müdahale eder de Lucy'nin o gece Bayan Henderson'un gördüğünün tıpatıp eşi bir elbise giymiş olduğunu öğrenirse, bir tek sonuca varır...

"Dediğim gibi, Bayan Henderson, Lucy veya Edith olabilecek bir kadının siluetini gördü. Sahne kendisine acayip görünmeseydi, bunun üzerinde bile durmayacağını söylüyor. Sonra, radyonun yanına dönerek meşhur yayını dinledi. Perdenin yırtığından odayı gözetlediğini itiraf edemeyeceği için, camı vurup, 'Siz misiniz Bayan Despard?' diye soramamıştı tabii. Fakat her şeye rağmen içi rahat değildi ki, bir çeyrek saat sonra reklâmların okunması için programa ara verilince, bir kere daha camlı kapıya giderek sağdaki delikten içeriye baktı.

"Brinvilliers Markizi kıyafetindeki kadın yatağa birkaç santim yaklaşmıştı, ama gene deminki gibi kıpırdamadan duruyordu. Muhatabına sezdirmeden yatağa yavaş yavaş yaklaşıyormuş gibi bir hali vardı. Fakat şimdi hafifçe sağa döndüğü için, sağ eli meydana çıkmıştı. Bu elde gümüş bir kâse vardı; bunun, sonradan benim dolapta bulduğum kâse olması kuvvetle muhtemel. Bayan Henderson o sırada amcamın yüzünde artık korkulu bir ifade olmadığını, daha doğrusu her hangi bir ifade kalmadığını hatırlıyor.

"Kadıncağız, tam o sırada öksürmenin önüne geçemiyeceğini hissetti. Bunun üzerine kapıdan uzaklaştı ve kabil olduğu kadar az ses çıkarmaya itina ederek öksürdü. Fakat gene amcamın odasına bakınca, esrarengiz kadının kaybolduğunu farketti.

"Miles amcam deminki gibi, başı tahta arkalığa dayalı

olarak yatağın içinde oturuyordu. Gümüş kâse sol elindeydi; sağ kolunu ise sanki karşısındaki bir şeyi görmemek istiyormuş gibi gözlerine siper etmişti.

"Bayan Henderson birden korkmaya başlıyarak odayı daha iyi görmeye çalıştı, fakat baktığı delik çok ufak olduğundan soldakine geçti.

"Size tarif etmiş olduğum ve iki penceresi olan karşı duvarda vaktiyle bir de kapı varmış. İki yüzyıl önce tuğla ile örülen ve geri kalan duvar gibi tahta ile kaplanan bu kapının iki pencerenin arasında bulunmakta ve evin, kapı örüldüğü sıralarda tahrip edilen bir bölümüne açılmaktaydı. Mantık yolundan ayrılmamak için, orada gizli bir kapının bulunmasını kabul edebilirim, fakat bütün araştırmalarıma rağmen böyle bir tertip keşfedemediğimi ve kapının sahiden örüldüğüne kanaat getirdiğimi sözlerime ilâve edeyim.

"Fakat Bayan Henderson, yanılmasının ihtimali olmadığını ileri sürüyor: Eskiden kapının bulunduğu yerin tam ortasında asılı Greuze tablosu ve amcamın elbiselerinin üzerine atılmış olduğu antika koltuk yerli yerindeymiş. Gelgelelim, örülmüş kapı açıkmış ve Brinvilliers Markizi'nin kıyafetini giymiş olan kadın oradan dışarı çıkıyormuş.

"Kapı içeriye doğru açıldığından, Greuze tablosu, onun ekseni etrafında hareket ediyordu. Kadın odadan çıkarken, kapının kanadı hattâ koltuğun arkalığına bile dokunmuştu. O vakte kadar Bayan Henderson'u korkutan, kadının hareketsizliği olmuştu, fakat onun yürüdüğünü, daha doğrusu âdeta kayarak ilerlediğini görünce de içi rahat etmedi. Bilâkis... Ona kapiyle ilgili birkaç sual: Meselâ, bir tokmağı olup olmadığını sordum. Kapı alelâde bir gizli kapı olduğu takdirde, bir yerinde hiç değilse gizli bir yayı harekete geçiren bir düğmesinin bulunması gerekirdi. Fakat Bayan Henderson hiçbir şey hatırlıyamadı. Kapı, kadının yüzünü görmesine imkân bırakmadan kapanıvermişti. Bana tek anlatabildiği şey, bir an sonra, gayet iyi tanıdığı duvarı eski yerinde görmesi idi.

"Bayan Henderson bundan sonra radyonun yanına döndü, fakat yayın daha sona ermeden radyoyu kapıyarak düşüncelerini toparlamaya çalıştı. Derken âni bir kararla yerinden kalkarak camlı kapıyı vurdu ve, "Benim radyo dinlemem sona erdi. Bir şeye ihtiyacınız var mı acaba?" diye sordu. Miles amcam da gayet sakin cevap verdi. "Hayır, teşekkür ederim. Siz yatmaya gidin artık. Kimbilir ne kadar yorulmuşsunuzdur." Bunun üzerine Bayan Henderson bütün cesaretini toplıyarak, "Demin odanızda olan kimdi? Bir sesler duyar gibi

oldum," dedi. Fakat Miles Amcam gülmeye başladı ve, "Siz rüya görmüşsünüz galiba. Burada kimseler yok. Haydi artık yatın," diye suali geçiştirdi. Bununla beraber Bayan Henderson, böyle derken sesinin titrediğini farkeder gibi oldu.

"Sonunda evde daha fazla kalmaktan korkarak alelâcele buraya döndü. Hikâyenin bundan sonrasını biliyorsunuz. Saat iki buçukta Miles amcamı can çekişir bulduk; gümüş kâse de dolabın içindeydi. Bayan Henderson ertesi sabah beni görmeye gelerek size bu anlattıklarımı aramızda sır olarak kalması şartiyle açıkladı. Lucy'nin gece baloya giydiği elbiseyi duyunca da afallayıp kaldı. Mamafih amcamın zehirlenerek öldüğünü henüz bilmediğini unutmayın.

"Size demin de anlattığım gibi, duvarın içinde gizli bir kapının olması mümkün, ama vaktiyle bağlı olduğu bölüm yıkıldığına göre, var olması için de hiçbir sebep yok. İşte hepsi bu kadar. Vaziyeti kabil olduğu kadar açık bir şekilde önünüze sermeye çalıştım."

Henderson, "Karım aynı şeyleri bana da anlattı," diye lâfa karıştı. "Bay Miles'i beklerken hep bunları konuşuyorduk. Neredeyse ben de hayal görmeye başlıyacaktım."

Mark birdenbire Ted Stevens'e döndü. "Ted," dedi. "Nasıl oluyor da bu kadar alâkasız olabiliyorsun? Hepimiz kendimize göre faraziyeler ileri sürdük. Sen olanlar hakkında ne düşünüyorsun? Hiç bir şey söylemedin?"

Stevens kendisinden bir şeyler beklendiğini anlıyarak, "Bu vakayla ilgili olarak muhtelif teoriler ortaya atılabilir," dedi. "İlk teoriye göre, Lucy'nin amcana gümüş kâse ile zehiri verdiğini, sonra gizli kapıdan geçerek, yahut henüz keşfedemediğimiz bir şekilde odadan çıktığını farzetmek zorundayız. İkinci teoriye göre, bir başkası, Lucy'nin maskeli baloya giyeceği kıyafeti bildiği için, bunun bir eşini tedarik etmek suretiyle kendine Lucy süsü vermiştir. Perdedeki yırtıkların da bu teoriye göre, tesadüfi olmayıp kasten vücuda getirilmiş olmaları gerekir. Katil, Bayan Henderson'un, odanın içine bakmak için bunlardan faydalanacağını, böylece içeride, kendisine arkası dönük bir kadın silueti görerek, bunun Lucy olduğu sonucuna varacağını hesaplamıştır.

Mark, "Bu, enteresan işte," demekten kendini almadı.

Stevens devam etti. "Şimdi üçüncü ve sonuncu teoriye bakalım. Buna göre, bu hikâyeye tabiat üstü değilse bile, dördüncü buutla ilgili diyelim."

Partington elini masanın üstüne indirerek, "Siz de mi hurafelere inanmaya başladınız?" diye bağırdı.

Stevens başını salladı. "Hayır, ben de Mark gibi, bütün

teorileri tartışıp mantıklı olmıyanlarını tasfiye etmek taraftarıyım. Başka bir deyimle, sırf bizi, kabul etmek istemediğimiz bir sonuca götürüyor diye bir ipucunu küçümsemeyelim. Elle tutulabilir, gerçek ipuçları olmaları şartiyle, muhakeme yürütürken onları temel olarak ele alalım. Farzedelim ki, Bayan Henderson, Lucy'nin (veya Edith'in, yahut tanıdığımız her hangi bir kadının) ihtiyar Miles'e zehirli kâseyi verdiğini gördü. Sonra, kâsenin, iki yüzyıl önce ölmüş bir kadın tarafından verildiğini gördüğünü söyledi. Bu sonuncu teorinin de öncekilerden daha mantıksız olmadığını kabul edin. Kabul edelim ki ipuçları daha çok tabiat üstü bir olaya işaret ediyor."

Partington müstehzi bir tavırla, "Devam Bay Detektif," diye Stevens'e takıldı.

Genç adam piposunu dişlerinin arasına sıkıştırarak, "İlk teoriyi ele alalım," diye devam etti. "Bu teoriye göre, Lucy suçludur. Yalnız bu iddiayı yalanlayan bir gerçek mevcut: Lucy bütün o akşam müddetince kocasının yanından ayrılmadı, öyle değil mi, Mark?"

— "Onun gibi bir şey. Birkaç dakikalığına yanımdan ayrıldıysa bile, o dakikalar zarfında suçsuzluğuna şahadet edebilecek kimselerle beraberdi. Daha doğrusu, ben bilmeden buralara kadar gelmesi imkânsız."

— "Hepinizin yüzünde maske var mıydı?"

— "Evet. Bu husus, oyunun önemli bir unsuruydu; dans arkadaşlarımızın, kim olduğumuzu anlıyamamaları için, maske takmak zorundaydık."

— "Maskelerinizi ne zaman çıkardınız?"

— "Geleneğe göre, saat gece yarısını çaldıktan sonra."

Stevens derin derin düşünüyordu. "Anlaşıldığına göre, zehir maktule saat on biri çeyrek geçe verilmiş," dedi. "Bir kimse, maskelerin çıkarılacağı ana yetişmek için, burası ile balonun yapıldığı St. David arasındaki mesafeyi üç çeyrek saatten kısa zamanda alabilir. Bu vaziyet polisiye bir romanda olsaydı, detektif söyle derdi: 'Kocası ve davetliler tarafından görülen kadın ya Lucy Despard değilse? Ya Brinvilliers Markizi'nin kıyafetini giymiş kadın iki taneyse ve maskelerin çıkarılması sırasında birisi ötekinin yerine geçtiyse?' "

Mark'ın yüzünde hiçbir ifade değişikliği yoktu. "Lucy'nin suçlandırılmasına tahammül edip edemeyeceğimi sormuştun," dedi. "Görüyorsun ki, tahammül edebiliyorum. Ama bir maskeli baloda aynı kıyafeti giymiş olsalar dahi karımla başka bir kadını ayırtedemiyeceğimi mi sanıyorsun? Sonra, Lucy'nin dostları da yanılırlar mıydı? Yüzlerimizdeki mas-

kenin nihayet yalnız gözlerimizi örten cinsten olduğunu unutma."

Stevens, "Hayır, ben de böyle bir şeye ihtimal vermiyorum; bunu söylememden maksat, sırf maddi delillere dayanınca, ardarda bir sürü teori sıralamanın ne kadar kolay olduğunu göstermek," dedi. "Hem henüz hesaba katmadığımız bir ihtimal daha var..."

— "Nedir o?"

— "Bir cinayet bahis konusu olmıyabilir de. Tabiat içi veya tabiat dışı kadının bu hikâye ile bir ilgisi olmıyabilir, amcan ise doktorun dediği şekilde ölmüş olabilir."

Partington düşünceli bir tavırla çenesini okşuyordu. Bir şeyi zihninde tartışıyormuş gibi bir hali vardı. Sonunda, o şeyin sözle ifade edilemiyecek kadar gülünç olduğuna karar vermiş gibi, başını kaldırarak gülümsedi. Stevens'e, "İnşallah hâdise sizin dediğiniz gibi olmuştur, ama cesedin yok olmasına ne demeli?" dedi. "Hem zaten elinde arsenik dolu bir kâse tutan kadın hikâyesinin alelâde bir hayalet masalı, yahut bir şaka olduğunu polise kabul ettiremezsiniz."

Mark sert bir sesle arkadaşının sözünü kesti. "Bu konuda polisin fikrini soracak değiliz. Devam et Ted. İkinci teorin, Lucy'nin yerine geçen bir kadından bahsediyordu."

— "O teoriyi sen geliştir, dostum. Sence, kim bu şekilde hareket etmiş olabilir?"

Mark yumruğunu masanın üstüne indirerek, "İçimizden her hangi biri," dedi. "Ama böyle bir şeyin yutulması öyle güç ki. Edith'i veya Margaret'i böyle bir rolde görmek, bana, Lucy'yi görmek kadar imkânsız görünüyor. Sana soruyorum, Partington, Edith'in katil olduğuna inanabilir misin?"

— "Niçin *inanmıyayım*? O, hayatımdan çıkalı on yıl olduğuna göre, meseleye tarafsız bir gözle bakabiliyorum. Katil Lucy de olabilir, Edith veya Margaret de, hattâ..."

Mark, "Hattâ Marie bile olabilir, değil mi?" diye arkadaşının sözünü tamamladı.

Partington'un isimleri rasgele seçmiş olmasına rağmen, Stevens, onunla göz göze gelince derin bir huzursuzluk duydu.

Doktor, "Stevens'in karısının ismini hatırlıyamamıştım," dedi. Demek istediğim şu: İçimizden her hangi birinin cinayet işlemesi, fennî bakımdan mümkündür."

Mark, "Fakat ben, içimizden birini katil olarak görmektense tabiat üstü bir izaha daha kolay inanabilirim," dedi.

Stevens, "Doğru," diye tasdik etti. "Şu halde, inanmasak bile, üçüncü ihtimali bir an için göz önüne getirelim. *Yaşıyan ölülerin* bu vakada bir rolleri olduğunu farzederek, önce-

ki iki teori için yaptığımız şekilde muhakeme yürütelim..."

Mark sordu. "Niçin yaşıyan ölü diyorsun?"

Stevens arkadaşiyle göz göze gelmekten kaçındı. Kelimelerini tarta tarta konuştuğu halde, sık kullanılmayan bu deyim her nasılsa ağzından kaçmıştı. Gross'un antolojisi ile "Yaşıyan Ölü Metres Vakası" başlıklı kısmını hatırladı. Okuduğu bu hikâyenin tesirinde mi kalmıştı acaba?

Mark devam etti. "Sana bunu sormamın sebebi şu: Şimdiye kadar bu deyimi senden başka bir kişiden daha işittim. Ekseriyet 'hayalet', 'hortlak', 'ruh' hattâ 'kan emen vampir' der. Evet, o deyimi senden başka yalnız bir tek kişiden işittim..."

— "Kimden olduğunu söylesene."

— "Miles amcamdan tabiî. İki yıl kadar önce Welden'le yaptığım bir konuşma sırasındaydı. Üniversitedeki Welden'i hatırlıyorsun tabii. Bir cumartesi sabahı hep beraber bahçede oturuyorduk. Derken hayaletlerden bahis açıldı. Hatırladığıma göre, Welden çeşitli hayalet tiplerini sıralamakla meşguldü. Miles Amcam da yanımıza gelmişti. O sabah her zamankinden dalgındı; epeyi bir zaman bizi hiçbir şey demeden dinledikten sonra, 'Unuttuğunuz bir hayalet tipi daha var: Yaşayan ölü,' diye lâfa karıştı. Derhal itiraz ettim. 'Hayatta olan her canlıya böyle denmez mi, amca? Welden de aramızda, ama onun için bu deyimi kullanmak aklımızdan geçmez.' Miles amcam bana o dalgın bakışiyle baktı ve, 'Belki de sen haksızsın,' diye mırıldanarak yanımızdan uzaklaştı. Welden hemen mevzuu değiştirdi. Sen bana bu hâdiseyi hatırlattın. O deyimin gerçek mânası nedir, Allah aşkına? Onu nereden bulup çıkardın?"

Stevens kayıtsız bir tavırla, "Bir kitapta okudum," diye cevap verdi. "İstersen hayalet deyimini kullanınız. Sizin evin hayaletli olduğuna dair bir söylenti duydun mu hiç, Mark?"

— "Hiçbir zaman. Mamafih vaktiyle burada olagelmiş hâdiseler hakkında kendime göre bir fikrim var. Ama Partington'a sorarsan, o, ham elma yemekten ileri gelmiş bir hazımsızlığa bile cinayet gözüyle baktığımı söyleyecektir."

— "Hatırladığıma göre, ailenin Brinvilliers Markizi'yle bir ilişiği olduğunu söylemiştim. Ona ait olduğu rivayet edilen ve Lucy tarafından kıyafeti kopye edilirken, Edith'in 'Madam dö Montespan' demeyi tercih ettiği yüzü tahrip edilmiş portreden de bahsetmiştin. Bayan Henderson bile o ismi ağzına almaktan kaçınıyor. O kadınla aranızda ne alâka var? Yoksa 17'nci Yüzyıl'da yaşamış bu katil kadın, Desprez'lerden birini de mi katletmişti?"

Mark, "Hayır," diye cevap verdi, "Aramızdaki münasebet çok daha nazik. Onu yakalatan Desprez'lerden biri olmuştu Ted."

— "Yakalatan mı?"

— "Evet, yakalatan. Madam de Brinvilliers Paris'ten kaçmış ve peşinde olan polisin elinden de kurtularak Belçika'nın Liège şehrindeki bir manastıra sığınmıştı. Manastırda kaldığı müddetçe, polis onu tevkif edemezdi. Fakat Fransa hükümetini temsil eden kurnaz Desprez buna bir çare buldu. Yakışıklı bir erkekti; Marie de Brinvilliers ise güzel bir adam görünce dayanamazdı. Desprez manastıra keşiş kılığında girerek katil kadınla tanıştı. Brinvilliers'in kendisine hayran hayran baktığını görünce, ona, nehir tarafında küçük bir gezinti yapmalarını teklif etti. Kadın derhal kabul etti, fakat netice umduğundan çok farklı oldu. Desprez ıslık çalar çalmaz bir jandarma yardımına yetişti. Birkaç saat sonra Marie de Brinvilliers kapalı bir araba ile Paris'e döndürüldü. 1676'da ise başı kesilerek idam edildi, sonra da cesedi yakıldı." Mark kendine bir sigara yaktıktan sonra devam etti. "Aslına bakılırsa, Desprez nihayet vazifesini yapmıştı, ama benim nazarımda her şeye rağmen kalleşin biri sayılır. Beş yıl sonra Amerika'ya gelerek bu bahçenin ilk ağaçlarını diken meşhur Desprez odur. 1706'da öldü. Ölüsünün konulması için de bildiğiniz mezar inşa edildi."

Stevens sakin bir sesle sordu. "Ölüm sebebi neydi?"

— "Tabii bir ölümle öldüğü sanılıyor. Ölümiyle ilgili tek garip husus, ölmeden önce odasında, sonradan hüviyeti tesbit edilemeyen bir kadın tarafından ziyaret edilmesi. Mamafih bu ziyaret, zamanında hiçbir şüphe uyandırmadı ve belki de bir tesadüften ibaretti."

Partington lâfa karıştı. "Yoksa bu deden, amcanın öldüğü odada mı yatıyordu?"

Mark, "Hayır," diye mukabele etti. "Odası onun bitişiğindeki bölümdeydi ve oraya, o bölümün yanmasından sonra 1707'de örülen mahut kapıdan geçirildi."

Tam o sırada dört erkeğin toplu bulundukları odanın kapısı vuruldu ve Lucy Despard içeriye girdi.

Kapının vurulduğunu işitince, erkeklerin dördü de sözleşmiş gibi yerlerinden fırlamışlardı. Lucy Despard'ın yüzü pek soluktu; alelâcele giyinmiş gibi bir hali vardı. "Demek nihayet mezarı açtılar!" diye inledi.

Mark önce konuşamadı, sadece karısına doğru bir adım atarak onu korumak istermiş gibi kolundan tuttu. Sonra, "Merak edilecek bir şey yok, karıcığım," dedi. "Mezarı açan biziz."

— "Mark, meselenin ciddî olduğunu biliyorsun. Burada ne oluyor böyle? Polis nerede?"

Dört erkek, şöminenin üzerinde duran saatin tik-tak'ını duymaz olmuşlardı; katılmış gibi bir halleri vardı.

Nihayet Mark, "Polis mi? Ne polisi?" dedi. "Ne demek istiyorsun, Lucy?"

Lucy özür dilemek istermiş gibi çekinerek cevap verdi. "Bir an evvel dönmek için son tirene yetiştik. Edith de birazdan buraya gelecek. Bu ne demek, Mark? Bak, oku..." Genç kadın böyle diyerek çantasından bir telgraf çıkardı ve kocasına uzattı. Erkek buna iki kere göz gezdirdikten sonra, muhtevasını yüksek sesle okudu:

"Bayan Lucy Despard, New York Doğu 64. Sokak 31 numarada oturan Bayan E. R. Leverton eliyle. MİLES DESPARD'IN ÖLÜMİYLE İLGİLİ KEŞİF. DERHAL EVİNİZE DÖNMENİZ TAVSİYE EDİLİR. Philadelphia polisinden Brennan."

4

Stevens, "Mutlaka biri şaka ediyor," diye atıldı. "Bu telgraf sahtedir. Hiçbir polis, ancak bir aile noterinden beklenecek böyle bir nezaket göstermez. Bir polis New York'a telefon eder, oradan da buraya bir polis müfettişi gönderilirdi. Ortada bir dolap dönüyor Mark."

Mark Despard odanın içinde gidip geliyordu. "Evet, bu telgrafın bir polis tarafından gönderilmediği belli," diye tasdik etti. "Durun bakalım... Saat 7.35'te Market Sokak'ındaki bir Western Union bürosundan çekilmiş. Bundan bir şey anlaşılabilir mi dersiniz?"

Lucy nihayet dayanamadı. "Hepiniz ne oluyorsunuz böyle? Mezar açık... Onu açtıran polis, değil mi?" Birdenbire Mark'ın arkasında duran adam gözüne ilişince, hayretle, "Aa, Tom Partington! Burada işiniz ne?" diye bağırdı.

Partington hiç istifini bozmıyarak, "Merhaba, Lucy," dedi ve genç kadına elini uzattı. "Birbirimizi görmeyeli çok oldu, değil mi?"

— "İyi hoş, ama burada işiniz ne Tom? İngiltere'de olduğunuzu zannediyordum. Hiç değişmemişsiniz... Yok, biraz değişiklik var..."

Partington, "Geçici olarak buradayım," diye izah etti. "On yıllık ayrılıktan sonra beni bir, iki gün misafir etmenin canınızı sıkmayacağını düşündüm."

— "Ne münasebet! Zaten misafirimiz pek az..."

Tam o sırada dışarıda ayak sesleri duyuldu ve Edith içeriye girdi. Edith yengesine nazaran daha ciddî görünüşlü idi, fakat asıl fark, bu genç kadının ne düşündüğünün veya ne yapacağının hiçbir zaman kestirilememesindeydi. Stevens, onun yirmi sene sonra hiç de sempatik bir kadın olmıyacağını tahmin ediyordu. Fakat şimdilik kumral saçları, mavi gözleri ve kendine emin tavrı ile güzel bir mahlûktu. Mamafih dikkat edilince, gözlerinin altının çukurlaşmaya yüz tuttuğu farkediliyordu.

Henderson onu görünce, suç işlemiş gibi odanın karanlık bir köşesine çekildi; bununla beraber Stevens, kendine emin tavırlarına rağmen Edith'in zayıfça bir kadın olduğunu seziyordu. Arkasında bir kürk manto vardı; şapka giymemişti. Partington'u görünce birdenbire durdu, fakat yüzünde bir değişiklik olmadı.

Lucy bir yandan çantasını açıp kapayarak, "Edith, telgrafın sahte olduğunu, polisin gelmediğini söylüyorlar," dedi.

Edith cevap vermedi; Partington'a gülümseyerek bakıyordu. "Yanılmamışım, değil mi?" dedi. "Ayak bastığınız yerlere hiç de uğur getirmiyorsunuz." Partington'a sol elini uzattıktan sonra, küçük gurupa toplu olarak hitap etti. "Hepinizin, Lucy ile benden gizlediğiniz bir sırrınız olduğu belli. Sen söyle Mark, burada ne oluyor? Lucy ile ben çok merak ettik; olan bir şey varsa, bilmek hakkımız..."

— "Birisi bize çirkin bir şaka yapmış. Bu telgraf..."

— "Mark, Miles Amcanın zehirlendiği doğru mu?"

Edith'in bu sualini kısa bir sessizlik takip etti. Sonra Mark, "Zehirlendiğini kim senin kafana soktu?" diye bir çıkış yaptı. Birden dâhiyane bir yalan akletti ve kolunu Lucy'nin beline doladıktan sonra gene kızkardeşine döndü. "Her şeyi ergeç öğreneceğinize göre, şimdiden söyleyeyim daha iyi. Ortada polisi ilgilendiren bir şey yok, ama gene de tatsız bir vaziyetle karşı karşıyayız. Birisinin, sağa, sola telgraf ve mektuplar yollamaktan zevk aldığı anlaşılıyor. Meselâ, bana da Miles Amcamın ölüsünün mezarından çalındığını ifşa eden bir mektup geldi..." Bu yalanın zayıf düştüğünü farkedince, ilâve etti. "Hoş, Henderson bazı acayip şeyler not etmeseydi,

mektuba aldırış etmezdim ya. Sonunda mezarı açıp vaziyeti kendi gözlerimizle görmeye karar verdik. Neticede, mektuptaki bilginin maalesef doğru olduğu anlaşıldı: Miles Amcamın cesedi meydanlarda yok."

Edith, "Nasıl olur? Niçin?" diye kekeledi.

Partington lâfa karıştı. "Bu gibi vakalar yeni bir şey değil. Mamafih elli yıldır böyle şeyler duyulmuyordu. Stewart vakasının bahsini hiç işitmediniz mi, Edith. Hâdise 1878'de cereyan etmişti. Fidye koparmak için bir milyonerin cesedi çalınmıştı..."

Lucy, "Aman ne feci şey!" diye inledi. "Birkaç para için bir cesedi çalmak pek korkunç..."

Partington devam etti. "Bayan Stewart, kocasının ölüsünün kendisine iade edilmesi için, yirmi beş bin dolar teklif etmişti. Amcanızı çalanlar da aile mezarınızın kutsiyetinin bozulmaması için, bir fedakârlığa razı olacağınızı zannetmiş olacaklar!"

Lucy o sırada Mark'ın kolundan kurtularak masaya abandı. "Ben bunu öteki ihtimale tercih ederim," dedi. "Of, içim rahat etti." Kesik bir kahkaha kopardı. "Tabiî, polise haber vermemiz icap edecek."

Mark, "Öyle bir şey yapacak değiliz," diye itiraz etti. "Zavallı amcamın, bir köpek sürüsü tarafından kovalanan ihtiyar bir tilki gibi peşine düşülmesini istemem. Partington'un ima ettiği gibi, bir fidye koparmak maksadiyle çalındıysa, gereken parayı ödemeye razıyım."

Edith nihayet konuştu. "Bana sorarsanız, bu hikâyenin bir tek kelimesine inanmadım," dedi.

Mark, "Sahi mi?" diye mukabele etti. "Yoksa hâlâ zehirle ilgili hayaller mi görüyorsun?"

Edith cevap vermeye tenezzül etmedi. "Hepiniz eve gelin," dedi. Sonra Henderson'a dönerek, "Ev hiç sıcak değil. Lûtfen kaloriferi yakın," diye emretti.

Henderson boynunu büktü. "Pekâlâ, hanımefendi. Derhal geliyorum."

Ted Stevens, "Vakit geç oldu. Bana müsaade ederseniz," diyecek olduysa da Edith derhal onun sözünü kesti. "Hayır, sizin de gelmeniz lâzım Ted. Ortada korkunç bir şeylerin döndüğünü anlamıyor musunuz? Bu telgrafı yollayan kimse, bizimle dama taşı imişiz gibi oyun oynuyor. Fidye peşinde olan gangsterler bahis konusu olamaz. Gangsterler bize ne diye böyle bir telgraf çeksinler?" Açık kapının dışında, yolun iki yanında yanmaya devam eden iki fener gözüne ilişince birdenbire ürpererek konuşmaktan vazgeçti.

Küçük gurup az sonra eve çıkan yokuşu hiç konuşmadan tırmanıyordu. Bu arada Edith'in, "Bu telgrafı yollayan kimse, bizimle dama taşı imişiz gibi oyun oynuyor," sözleri Stevens'in aklından çıkmıyordu.

Kütüphanede toplanmaları hata oldu, zira bu büyük oda onlara geçmişi olanca şiddetiyle hatırlatıyordu. Burası geniş, lâkin basık tavanlıydı ve birçok köşeleri gölgede kalıyordu.

Edith, perdeleri kapalı bir pencerenin önünde duran ve üzerinde bir lâmba olan bir sehpanın yanına oturdu.

Lucy birdenbire, "Bana bak, Edith," diye başladı, "takındığın tavır, hele tirende gelirken bana söylediklerin hoşuma gitmiyor. Bütün bunları unutsak, daha iyi olmaz mı?"

Edith soğuk bir sesle, "İmkânsız," diye karşılık verdi. "Köyde, burada garip olayların döndüğünden bahsedildiğini benim kadar sen de biliyorsun."

Mark sordu, "Neden bahsediyorlar?"

Edith devam etti. "Bana, o söylentilerin kimden çıktığını sorarsan, Margaret'tendir derim. Kötü bir niyeti olmadığına eminim, ama her halde hastabakıcının benimle, yahut doktorla konuştuklarını duydu... Niye şaştın, Mark? Hastabakıcının, bize karşı şüpheci davrandığını, aynı sebepten de bir yere gittiği zaman kapısını kilitlediğini bilmiyor muydun?"

Mark, Partington ile Stevens'e çekinerek baktı. "Allah Allah! Burada herkesin mi bir sırrı vardı? Hem hastabıkıcı neden bizlerden şüphelenecekmiş?"

— "Odasından bir şey çalındığı için."

— "Biraz daha açık konuşsan iyi olur. Odasından ne zaman, ne çalınmış?"

— "Hırsızlığın tarihi. Miles amcamın ölümünden bir önceki cumartesi. Zannedersem, ayın 8'iydi." Edith Stevens'e dönerek ilâve etti. "Hatırlıyor musunuz Ted? O gün Marie ile buraya briç oynamaya gelmiştiniz, fakat Mark hayalet hikâyeleri anlatmaya başlıyarak keyfimizi bozmuştu."

Huzursuzluğunu kayıtsız bir tavırla maskelemeye çalışan Lucy, "O günü hatırladım," dedi. "Mark biraz fazla içmişti. Ama neden keyfimizi kaçırmışı diyorsun? Pekâlâ eğlenmiştik..."

Edith devam etti. "Hastabakıcı Bayan Corbett ertesi sabah bana gelerek, odasında bulunması gereken bir şeyin yerinde olmadığım ileri sürdü. Bu şeyin ne olduğunu sormam üzerine, doktorun, icabında Miles amcama verilmesini tavsiye ettiği bir ilâcın kaybolduğunu ve belki de yanlışlıkla alındığını ileri sürdü. Söylediğine göre, o madde dört köşeli bir küçük şişenin içindeydi ve kimsenin işine yarıyamıyacak ol-

duktan başka, gerekli doz aşıldığı takdirde pek şiddetli bir zehir olurdu. Buna pek ihtimal vermemekle beraber, amonyak tuzu filân olduğu zanniyle alındığı takdirde, bir an evvel iadesini rica ediyordu. Bizden şüphelendiğini pek sanmıyorum, ama birisinin eşyasını karıştırdığına emin olduğu muhakkak."

Mark bir şey söyleyecekken durakladı. Stevens onun, "İyi, ama bu, arsenik," diyeceğini anlamıştı. Mark kendini pek çabuk toparlıyarak Partington'a baktı, sonra Lucy'ye döndü. "Sen bunu duymuş muydun?"

Genç kadın şaşkın bir tavırla, "Hayır, ama bunda şaşılacak bir taraf yok," diye cevap verdi. "Bu gibi hâdiselerin benden ziyade Edith'e söylenmesi âdettir."

— "Peki sen Bayan Corbett'e ne dedin, Edith?"

— "Evin içinde bir arama yaptıracağımı, tabiî."

— "Dediğini yaptın mı bari?"

— "Hayır..." Edith'in yüzü şimdi şüphe, aciz ve kararsızlık gibi hisler aksettiriyordu. "Hayır, korktum," diye devam etti. "Belki gülünç, ama hakikat, bu. Kaybolanı Miles Amcamın her hangi bir ilâcı imiş gibi ısrar etmeden birkaç kişiye sual sormakla kaldım. Ama kimseden bir şey öğrenemedim. Zehirden bahsetmedim tabiî. Nasıl bahsedebilirdim?"

Mark başını salladı. "Bu işin içinden çıkabilirseniz çıkın bakalım. Partington, bu, senin sahan. Sence, kaybolan zehir ne olabilir?"

Doktor kaşlarını çattı. "Orası, hekimin, hastalığın gelişmesi hakkındaki kanaatine bağlı. Aklıma bir sürü madde geliyor. Bu itibarla doktorun teşhisini bilmek isterdim. Bir dakika! Edith, hastabakıcı bundan doktora bahsetti mi dersiniz?"

— "Dr. Baker'e mi? Şüphesiz."

— "Öyle olduğu halde, Dr. Baker, amcanızın gastro-anterit'ten öldüğüne şahadet etmekten çekinmedi demek? Yani hiçbir şeyden şüphelenmedi mi?"

Partington, "Öyleyse kafanızı yormaktan vazgeçin," dedi. "Demek kaybolan ilâç, meselâ antimuan gibi gastro-anter'inkine benzer emareler vücuda getirebilenlerden değilmiş... Öyle olması lâzım, aksi halde doktor da, hastabakıcı da ilgili makamlara başvurmaktan çekinmezlerdi... Hayır, o ilâç mutlaka dijitalin veya striknin gibi kalbi uyaran bir şey, yahut bir müsekkindi. Bu ilâçların da ölüme sebebiyet vereceklerini, fakat amcanızınkilerden tamamiyle farklı belirtiler göstereceklerini her halde biliyorsunuz!"

Edith kederli bir yüzle oturduğu koltuğun kolunu okşu-

yordu. "Orasını biliyorum, o günden beri hep aklımda," dedi, sonra gülümsemeye çalışarak ilâve etti. "Hem böyle bir hırsızlığı kim yapabilir? Bayan Corbett bir yere gideceği zaman kapısını kilitlerdi; şişe bulunduğu halde, Miles amcamın öldüğü gece bile kilitlemişti."

Mark, "Şişe bulundu demek?" diye atıldı.

— "Evet, pazar gecesi bulundu. Yalnız yirmi dört saat kayıp kaldığı için, hâdise fazla büyütülmedi. Çok iyi hatırlıyorum, o sırada Marie bize merhaba demeye gelmiş ve ertesi sabaha Ted'le New York'a döneceklerini haber vermişti. Ben akşamın dokuzu sularında odamdan çıkınca, birinci katın merdiven başında Bayan Corbett'le karşılaştım, o da bana, 'Şişeyi Bay Despard'ın odasının dışındaki küçük masanın üstüne bırakan kimseye benim namıma teşekkür edin,' dedi. 'Demek işler yolunda?' demem üzerine de, 'Zannedersem, evet,' diye cevap verdi."

Mark, "Demek şişeyi çalan Miles amcammış," dedi.

Edith afalladı. "Miles amcam mı?"

— "Şüphesiz! Partington, o şişenin içinde morfin tabletlerinin bulunması mümkün mü?"

— "Madem ki amcan çok ıstırap çekiyor ve geceleri iyi uyuyamıyormuş, olabilir tabiî."

Mark ötekilere döndü. "Miles amcamın, sancılanınca doktorun verdiğinden daha fazla morfin talep ettiğini hatırlamıyor musunuz? Şişeyi, hastabakıcının odasından çaldığını ve içinden birkaç tablet aldıktan sonra, koridordaki küçük masanın üstüne bıraktığını farzedin. Öldüğü gece bile, 'Beni sakinleştiren o tabletlerden isterim,' deyip onların banyoda olduklarını belirtmemiş miydi? Belki de hastabakıcı tarafından odasında bulunmasın diye banyodaki ecza dolabına gizlediği morfin tabletlerini kastediyordu."

Lucy, "Hayır, olmuyor," diye itiraz etti. "Banyoda, her zamanki gibi veronal tabletlerinden başka ilâç yoktu."

— "Olabilir. Ama verdiğim izahat sizce tatmin edici değil mi?"

Partington, "Orası öyle," diye tasdik etti.

Edith birden isyan etti. "Buraya gelir gelmez, bana, amcamın cesedinin çalındığını haber verdiniz. Öyle olduğu halde, sakin sakin konuşmaya devam edebiliyorsunuz. Sen de onlardan farksızsın, Lucy. Hayır, ben buna tahammül edemem. Hakikati öğrenmek istiyorum; burada pek feci bir şey olduğuna eminim... Şu son iki haftadır çekmediğim kalmadı! Tom Partington siz niye buraya döndünüz? Bana işkence etmek için mi? Tablonun tamam olması için bir Ogden

ile çirkin şakaları eksik. Hayır, hayır, dayanamıyacağım!"

Böyle konuşurken, Edith'in elleri titremeye başlamıştı; Stevens Lucy'nin ona, derin bir şefkatle baktığının farkına vardı. Derken Mark kızkardeşine sokularak elini onun omuzunun üstüne koydu. Tatlı bir sesle, "Haydi, haydi Edith," dedi. "Asıl senin, şu veronal komprimelerinden birine ve rahat bir uykuya ihtiyacın var. Lucy ile beraber yukarı çıksanız da yengen sana bir veronal verse bari. Her halde bize itimadın vardır, değil mi?"

Edith kısa bir duraklamadan sonra, "Haklısınız, böyle sinirlenmem manasızdı, ama merak etmeyin artık iyiyim," dedi. "Yalnız bazı şeyler düşünmekten kendimi alamıyorum. Öyle tabiat üstü olaylara inanmam, ama senin o portredeki elbiseyi kopye edip giymenin bize uğursuzluk getireceğini hissetmiştim, Lucy... İnsan bazı şeyleri seziyor... Hem zaten aydaki değişmelerin, bazı kimselerin hareketleri üzerinde tesiri olduğu ilmen teyid edilmiş bir gerçek değil midir?"

Partington dalgın bir tavırla, "Öyle derler. Bilhassa delilere tesir edermiş," diye tasdik etti.

— "Siz oldu bitti maddiyatçısınız Tom. Halbuki bu gibi hurafelerde bir hakikat payı vardır. Lucy, Miles Amcamın öldüğü gece mehtap olduğunu hatırlıyorsun, değil mi? Dönüş yolunda mehtabı seninle ve Mark'la hayran hayran seyretmiştik... Hele insan o *Yaşıyan Ölüler*'i düşünmeye başlayınca..."

Mark, o deyimi ilk defa duyuyormuş gibi müdahale etti. "Ne dedin? Bu garip sözü nereden duydun?" Böyle derken, sesinin titremesinin önüne geçememişti.

Edith, "Bir kitapta okudum," diye cevap verdi. "Şimdi yiyecek bir şeyler aramaya gidiyorum. Gelsene, Lucy. Birkaç sandviç hazırlıyacağız."

Lucy, Mark'a göz kırparak yerinden kalktı. İki kadın kapıdan çıktıktan sonra, Mark, düşünceli bir tavırla odayı dolaştı, sonra şöminenin önünde durarak bir sigara yaktı. Kalorifer radyatöründen birtakım takırtılar geldiğine göre, Henderson mahzende kaloriferle meşgul olsa gerekti.

Mark birdenbire, "Hepimiz birbirimizden bir şey gizliyoruz," dedi. "Miles amcamın cesedinin kaybolmasının, bizim hanımları ve hele Edith'i hiç şaşırtmadığını farketmediniz mi? Bizden hiçbir teferruat sormadılar, hattâ mezara inmeyi bile istemediler... Edith'in bir şeyler düşündüğüne eminim. Acaba o da bizim düşündüklerimizi mi düşünüyor? Sonra o da o deyimi senin gibi bir kitapta okumuş Ted. Her halde aynı kitaptır."

— "Pek sanmam, zira benimkisi müsvedde halinde Mark. Gaudan Cross'un yeni antolojisinden bahsediyorum. Sen onun hiçbir eserini okumadın mı?"

Mark kalakaldı. Tükenen sigarasının elini yakmaya başladığının bile farkında değildi. Bakışları Stevens'ten ayrılmıyordu. "Şu ismi bir hecelesene," dedi. Stevens ismi tekrar ettikten sonra da, "Muhayyilesi işleyince insan neler akletmiyor ki," diye devam etti. "Gaudan Cross ismini düzinelerle defa okuduğum halde, Gaudin Sainte-Croix ile arasında bir benzerlik bulunabileceği aklımdan geçmemişti."

— "Peki, ya şimdi?"

— "Görmüyor musun? Ben Gaudan Cross'u, enteresan eserler yazan zararsız bir ihtiyar sanırken, şimdi birden, yaşayan ölüleri ve buna benzer korkunç şeyleri hatırıma getiriyor. Gaudan Cross ha! Cross ile Croix'nin haç kelimesinin İngilizcesi ile Fransızcası olduğunu biliyorsunuz her halde. Gaudin Sainte-Croix, Brinvilliers Markizi Marie d'Aubray'ın meşhur âşığıydı. Gaddar kadın zehirlerin sırrını ondan öğrenmişti. Gaudin, laboratuvarında zehirle oynarken ölmeseydi, ihtimal tekerlek üzerine gerilir, yahut diri diri yakılırdı. Markiz de Brinvilliers'den şüphelenilmesine yol açan ipuçları da, ölen Sainte-Croix'nin dolabında ele geçti. Kadın, âşığından bıkmış ve ondan nefret etmeye başlamıştı, ama orasının hikâyemizle alâkası yok... Her neyse, Sainte-Croix ölmüştü... Romancı Alexandre Dumas, zehirli bir gaz hazırlamaya çalıştığını ve camdan maskesinin kayması sonucunda kendi kendisinin kurbanı olduğunu iddia eder."

Stevens, "Bu gecelik bu kadarı kâfi," diyerek ayağa kalktı. "Sizce bir mahzur yoksa, ben şimdi evime döneyim, mezarın ağzını yarın sabah da örebiliriz."

5

Ted Stevens'le Partington beraberce, yılankavi dolanan yolu konuşmadan indiler. Mark, Henderson'la birlikte, umumiyetle tenis kortu için kullanılan yelken bezini mahzenin üstüne yaymaya gitmişti. Partington'un aklından geçenleri merak eden Stevens, doğrudan doğruya hücuma geçmeyi tercih etti.

"Şişenin kaybolup tekrar meydana çıkması hakkında, hanımlara söylediğinizden daha başka bir fikriniz var mı?" diye sordu.

Partington dalgın dalgın cevap verdi. "Ben şahsan her şeyi tam olarak öğrenmek isterim. Netekim o hastabakıciyle görüşene kadar şişenin içindeki maddenin katı mı, yoksa mayi mi olduğunu bile bilemeyiz. En mühim nokta ise, bu.

"Bu hususta iki nazariye yürütebiliriz: İlki ilâcın, striknin veya dijitalin gibi kalbi uyarıcı bir zehir olmasıdır. Bu takdirde durum ciddidir, zira ortada bir katil varsa, işini henüz bitirmemiş olabilir."

Stevens ağır ağır başını salladı. "Aslını sorarsanız, ben de aynı şeyi düşündüm."

Partington muhatabının sözünü kesti. "Ama ben buna ihtimal vermiyorum. Bu tip bir madde kaybolmuş olsaydı, doktor, bulununcaya kadar kimseye nefes aldırmazdı. Halbuki gerek o, gerekse hastabakıcı fazla telâşlanmadılar. Düşüncemin seyrini takip edebiliyorsunuz, değil mi? Beri yandan, antimuan gibi tahriş edici bir zehir bahis konusu olsaydı, doktor, ihtiyar Miles'in, tabii bir ölümle öldüğüne dair katiyen rapor vermezdi.

"Hayır, Mark tarafından ileri sürülen ikinci nazariye, yani sadece birkaç tablet morfinin çalınmış olması nazariyesi daha akla yakın."

— "Hırsız kim? İhtiyar Miles Despard mı?"

Partington kaşlarını çattı. Bu noktanın onu hepsinden fazla düşündürdüğü belliydi. Kısa bir sessizlikten sonra, "Bu da mümkün, hem de muammanın en basit izah şekli olur," dedi. "Böyle derken, yüzü yıldızların ışığında garip bir ifadeye bürünmüştü. Bununla beraber, bu nazariyeyi çürüten bazı teferruat var," diye devam etti. "Bilhassa şişenin iadesi. Miles'in odasiyle hastabakıcınınkinin birbirine bitişik olduğunu biliyoruz; kadının bu ara kapıyı, koridora açılanı gibi kilitlemesi ihtimal dahilinde. Bu itibarla, Miles'in şişeyi çaldıktan sonra iade etmeyi isteyeceğini farzetsek bile, onu hastabakıcının odasına götürmek dururken, niçin koridordaki küçük masanın üstüne bıraksın?"

Stevens, "Bunun cevabı kolay," dedi. "O takdirde, hastabakıcı, şişeyi çalanın kim olduğunu derhal anlayacağı için. Öyle ya, evdekilerin içinde, hastabakıcının odasına serbesçe girebilen sadece ihtiyar Miles'di!"

Partington bir küfür savurdu. "Haklısınız, azizim! Ben artık ihtiyarlıyorum galiba. Mamafih hastasından da şüphelenmemesi için sebep olmadığına göre, hastabakıcının, ara

kapıyı da kilitlemiş olmasının mümkün olduğunu unutmayın."

— "Bu sözlerinizle nereye varmak istiyorsunuz?"

— "Cinayetin hedefine, tabiî. Morfin'in, ihtiyar Miles veya bir başkası tarafından çalınmasındaki sebebe. Hırsız Miles ise, gaye meydanda. Fakat ya bir başkası ise? O takdirde zehiri kime hazırlıyordu?

"Her halde başka bir cinayete hazırlanmıyordu. Çalınan morfin iki, üç tabletten fazla olsaydı, doktorla hastabakıcının kıyametleri koparacaklarına emin olabilirsiniz. Her bir tablet 0,016 gram ağırlığındadır; halbuki bir adamın hayatının tehlikeye girmesi işin 0,13 ilâ 0,19 grama, işi garantiye almak için ise 0,25 grama ihtiyaç vardır. Evde bir morfinmanın bulunması nazariyesi de bahis konusu olamaz, aksi halde şişe hiçbir zaman meydana çıkmazdı. Acaba o sıralarda biri uykusuzluktan mı mustaripti? Fakat bu takdirde, banyoda veronal komprimeleri dururken, bu kadar şiddetli bir ilâca başvurmak mânasız. Bu nazariyelerden hiçbiri mâkul olmadığına göre, morfin hangi sebepten çalındı acaba?"

— "Kimbilir..."

— "Şimdi beni dinleyin Bay Stevens: Farzedin ki bir gece işi görmeye niyetleniyor ve o sırada görülmekten veya duyulmaktan çekiniyorsunuz. Sizi rahatsız etmesi muhtemel olan şahsa, 0,016 gram morfin yutturursanız, suçüstü yakalanmanız ihtimali azalır, değil mi?"

Partington, sözlerinin karşısındakinin üzerindeki tesirini ölçmek için durdu. Stevens dehşet içindeydi. Miles Despard'ın öldüğü, Marie ile kendisinin Despard Park'a 400 metre mesafedeki köşklerinde bulundukları ve kendisinin saat on buçuktan itibaren uykudan bayılma raddelerini bulduğu gece hayalinde canlanmıştı...

Fakat Partington bambaşka bir şey akletmişti. "En mühim problemimizi, yani mezarın açılması ile cesedin ortadan yok olmasını düşünüyordum," dedi. "Bay ve Bayan Henderson morfinle uyutuldukları takdirde, dışarıda olan bitenleri duyarlar mıydı dersiniz?"

Stevens birdenbire ferahlamıştı. "Doğru ya!" diye atıldı, sonra birden tereddüt etti. "Fakat..."

— "Evdekilerin patırtıyı duyabileceklerini söylemek istiyorsunuz. Henderson'un, mezarın üzerindeki taşlara el değmediğine dair ettiği yemin de var tabiî. Adamcağızın sözünden şüphe etmediğimi belirteyim. Fakat bizim, levyelerle demirci çekiçleri kullandığımız için, bu kadar gürültüye ve zarara sebep olduğumuzu unutmayın. Mezarın üstündeki taş-

ların şekli gözünüzün önünde, değil mi? Her biri ayrı biçimde olan taşların arasındaki oyuklar çimento ile doldurulmuş. Altlarında çimento yok. Buna göre, bir çember üzerindeki çimentoyu kırarak, bu aradaki taşların tamamı bir kapak biçiminde kaldırılamaz mı? Bu takdirde, sonradan yalnız o çemberi tekrar çimentolamak yeter ve bu iş pekâlâ Henderson'un gözünden kaçabilir. Kaldırılacak çakıl ile toprak tabakası gerçi iz bırakır, ama cenaze töreninden de bu tertip izler kaldığı; ikisinin karıştırılması pekâlâ mümkün."

Partington gibi Stevens de bu hal şekline inanabilmeyi istiyordu, ama kafasında daha şahsi bir başka mesele vardı ve düşüncelerini bir türlü doğru dürüst toparlıyamıyordu.

Bu arada parkın kapısına gelmişlerdi. King's Caddesi seyrek lâmbalarının ışığında, karanlık bir nehir gibi parıldıyordu.

Partington neden sonra, "Gevezeliklerimle canınızı sıktıysam özür dilerim," dedi. "Ama ne yapalım, bu tertip bir şeye inanmaya ihtiyacımız var. Edith beni maddiyatçılıkla itham etti diye utanç duymaya hiçbir sebep görmüyorum. Edith, o kürtajı, muayenehanemde çalışan kız benden hâmile kaldığı için yaptığımı zannetmiş, ne söylediysem onu bu fikrinden vazgeçirememiştim. Bu durumda maddiyatçı olan kim, sorarım size?" Partington'un evden çıkmadan evvel içtiği son kadeh iyice dilinin çözülmesine sebep olmuştu. "Mezarla ilgili izahımın da hakikate uyduğunu göreceksiniz," diye devam etti. "Ama cenaze levazımatçısı bir dolap çevirdiyse, o zaman iş değişir tabii."

— "Cenaze levazımatçısı mı? J. Atkinson'dan bahsediyorsunuz her halde?"

Doktor, Stevens'e merakla baktı. "İhtiyar Jonah'ı her halde siz de tanıyorsunuz," dedi. "Enteresan bir şahsiyettir. Despard'ların birkaç neslini defnettiğine göre, hayli yaşlı olsa gerek. Zaten dostumuz Henderson, cenaze töreni Atkinson tarafından tertiplendiği için, mezarcıların aileye bir oyun oynamadıklarına emin. Bizzat İhtiyar Jonah'ın oğlunun, bu işlerle meşgul olduğunu söylüyor. Her neyse, burada sizden ayrılıyorum. Yarın görüşürüz."

Muhatabının gevezeliğinden sıkılan Stevens süratle oradan uzaklaştı. Fakat her şeyden fazla yalnızlığa ihtiyaç duyduğu için, Partington'un ayak seslerinin uzakta kaldığını duyar duymaz yavaşladı.

Ne düşüneceğini bilmez haldeydi. Birisinin kendisine kesin sualler sormasını, bu suretle kendisini de düşüncelerini toparlayabilmesini isterdi. Meselâ, "Sence, Marie ile ilgili

anormal bir durum var mı?" diye sorulabilirdi. Fakat Stevens'in asıl bu konuda zihni işlemiyor, böyle bir şeyi düşünmek istemediği için, suali cevaplandıramıyordu. Esasen bütün şüphelerinin kaynağı, bir fotoğraf ile karısı arasındaki hayret verici benzerlikti. Tabii, fotoğrafın kaybolması da vardı. Ama hepsi bu kadar...

Stevens birden villâsının önüne geldiğini farkederek durdu. Odaların hiçbirinde aydınlık yoktu, sadece oturma odasının penceresinden kırmızı bir ışık aksediyordu. Marie ihtimal şömineyi yakmıştı. Umumiyetle alevlerden korktuğu cihetle, bu da bir bakıma garipti.

Stevens telâşlanmaya başladığını farkediyordu.

Sokak kapısı kilitli değildi. Genç adam tokmağı çevirdi ve sadece oturma odasının şöminesindeki ateşten ışık alan hole girdi. İçeride, odunların, alevlerin pençesinde çıtırdamasından başkaca ses, seda yoktu.

Stevens, "Marie!" diye seslendi.

Cevap alamayınca, garip bir huzursuzluğun pençesinde oturma odasına girdi. Ateşin yaş odunlarla yakıldığını ilk bakışta anladı. Alevlerin arasından süzülen yağlı ve sarımsı dumanların genzine dolmasiyle, bir an boğulur gibi oldu. Odunların tısladığı ve çatladığı duyuluyordu. Bu sisli ışıkta oda her zamankinden farklı görünmekle beraber, Stevens, şöminenin yanındaki bir sehpanın üzerinde tepeleme sandviç dolu bir tabak, bir termos ve bir bardak seçebildi.

Gene, "Marie!" diye bağırdı.

Hole dönünce, adımlarının, parkeyi çatırdatacak kadar ağır olduğunu hissetti. Telefonun durduğu küçük masanın yanından geçerken, eli gayrühtiyari, hâlâ orada olan evrak çantasına gitti. Bu arada, bunun kapağının açık, müsveddenin ise acele ile çıkarılıp tekrar yerine konmuş gibi yarı yarıya dışarıda olduğunu hissetti.

Az sonra merdivenin basamakları ayaklarının altında inliyordu. Evin arka cephesindeki yatak odasında gece lâmbası yanıyordu, fakat odada kimse olmadığı gibi, yatak da açılmamıştı. Şöminenin üzerindeki saat üçü beş geçtiğini gösteriyordu.

Ted Stevens, küçük yazı masasının üzerine bırakılmış mektubu tam o sırada gördü.

"Sevgili Ted,

"Bu gecelik bir yere kadar gitmem icap ediyor. Huzurumuz ve saadetimiz bu ziyaretin neticesine bağlı.

"Hiç merak etme, yarın sabah döneceğim, fakat şu sıra-

da sana bir şey izah edebilecek durumda değilim. Sen ne düşünürsen düşün, hakikat senin düşündüğün gibi değil.

"Seni seviyorum.

Marie"

Not: "Otomobili alıyorum. Sana sandviçler ve termos içinde sütlü kahve bıraktım. Hepsini oturma odasında bulacaksın. Ellen yarın sabah gelip kahvaltını hazırlıyacak."

Stevens mektubu katlıyarak tekrar masanın üstüne koydu. Birden kendini pek bitkin hissettiği için, yatağın kenarına oturdu. Neden sonra yerinden kalkmak kuvvetini bulunca, bütün ışıkları yakarak aşağı kata indi.

Evrak çantasına bir göz atınca, hiç şaşmadı. Gaudan Cross'un müsveddesi on iki ayrı kısımdan meydana gelmişti, ama şimdi çantada topu topu on bir kısım kalmıştı.

1861'de giyotinle başı kesilen Marie d'Aubray'dan bahseden kısmın yerinde yeller esiyordu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1

STEVENS ertesi sabah yedi buçukta, yaptığı duştan serinlemiş ve üstbaş değiştirmiş vaziyette merdivenleri inerken, sokak kapısının hafifçe çalındığını duydu.

Eli tırabzanın üstünde olduğu halde kalakalan genç adam birden, kimseyle konuşmak istemediğini farketti. Gelen Marie olsa bile, bütün gece zihninde tasarladığı azarlara rağmen, ona ne söyleyeceğini bilemiyecekti. Zemin katının ışıkları geceden açık kalmıştı; oturma odası ise soğumuş dumanla doluydu. Hol bile Stevens'e bir başka göründü.

İçine huzur veren tek ses, yemek odasında prize soktuğu elektrikli cezveninkiydi. Genç adam mis gibi kahve kokusunu içine sindire sindire yemek odasına geçerek kordonu prizden çekti.

Ancak bundan sonra kapıyı açmaya gitti.

Tanımadığı bir ses, "Çok özür dilerim efendim," dedi. "Acaba..."

Stevens, lâcivert bir manto giymiş, enerjik çehreli bir kadınla karşı karşıyaydı. Müteredditt görünmesine rağmen, kadının, bir şeye içerlemiş gibi bir hali vardı. Küçük mavi şapkanın altındaki yüz güzel olmamakla beraber, zeki ifadeli ve sempatik. Bu yüz her nedense Stevens'e yabancı gelmemişti.

Kadın, "Beni belki hatırlamıyorsunuz, Bay Stevens, ama ben size birkaç kere Despard Park'ta rasladım," diye devam etti. "Elektriklerin yandığını görünce geldim. Adım Myra Corbett; Bay Miles Despard'a ben bakmıştım."

— "Ha, evet... İçeri buyrun, Bayan Corbett."

Kadın bir yandan çantasının sapını çekiştirirken Despard Park'ın bulunduğu yöne bakıyordu. Nihayet, "Bana kalırsa, orada bir acayiplik var," dedi. "Geçen gece birisi bana,

derhal Despard Park'a gelmem için bir mesaj yolladı..."

Kadın gene bir tereddüt devresi geçirdi. Stevens bunun üzerine, "Gene o mahut telgraflardan biri!" diye düşünmekten kendini alamadı.

Hastabakıcı devam etti. "Fakat bir hastanın yanında olduğum için, mesajı ancak bir saat evvel, evime dönünce okuyabildim. Bunun üzerine derhal Despard Park'a gelmek lüzumunu hissettim." Sözünün bu yerinde kadının suratı büsbütün asıldı. "Fakat kapıyı çalmaktan ve yumruklamaktan ellerim koptuğu halde, kimse gözükmedi. Bu işe aklım ermedi doğrusu... Derken sizde ışık görünce içeri girip biraz nefes almamda ve beş, on dakika beklememde bir mahzur görmeyeceğinizi düşündüm..."

— "Ne münasebet. Buyrun lûtfen." Stevens, hemen eve girmedi; bir an kapıda durarak yol tarafına baktı. Farları yanan bir otomobil, sabah sisinin arasında yokuşu çıkıyordu. Derken, yavaşladı ve durdu.

Akabinde Stevens, Ogden Despard'ın, "Merhaba!" diye bağırdığını duydu.

Otomobilin kapısı kapandı ve Ogden'in yüksek silueti Stevens'e doğru ilerledi. Delikanlının deve tüyü paltosunun altında smokin pantolonunun paçaları dikkati çekiyordu. Ogden, kardeşlerinin hiçbirine benzemiyordu. Abanoz siyahlığında saçları, biraz çökük yanakları ve mavimsi bir çenesi vardı. O sabah tıraş olmadığı belli idi; fakat saçları itina ile taranmış ve briyantinlenmişti. Kara gözlerini devirerek bir Stevens'e, bir de hastabakıcıya baktı. Henüz yirmi beş yaşında olmasına rağmen, Mark'tan daha yaşlı görünüyordu.

Ellerini ceplerine sokarak, "Günaydın," dedi. "Sefih oğul evine dönüyor. Bu ne bu? Şaşırmış gibi bir haliniz var. Yoksa ikinizi suçüstü mü yakaladım?"

Ogden'i tanıyanlar, onun bu neviden şakalarına alışıktılar, fakat o sabah keyfi yerinde olmayan Stevens cevap vermeye tenezzül etmedi. Bayan Corbett'i hole aldı ve Ogden de arkalarından girdikten sonra sokak kapısını kapadı. Hastabakıcıya, "Korkarım ki ev pek toplu değil," dedi. "Ne yapayım, gecenin büyük bir kısmını çalışmakla geçirdim. Ama size birer kahve ikram edebilirim, ister misiniz?"

Birden üşümüş gibi ürperen Bayan Corbett, "Memnuniyetle," diye mukabele etti.

Fakat Ogden, "Kahve mi!" diye dudak büktü. "Eğlenceden dönen bir hovarda böyle mi karşılanır?"

Stevens kaşlarını çattı. "Viski her zamanki yerindedir. Keyfine bak." Genç adam bu arada, hastabakıcı ile Ogden'in,

merakla bakıştıklarının farkına vardı. Tecessüslerini tatmin edemedikleri için odanın havası bariz surette gerginleşmişti. Derken Bayan Corbett kendini toparlıyarak oturma odasına girdi. Stevens ise kahve cezvesini mutfağa götürerek bir dolaptan fincanlar çıkarmaya koyuldu. Ogden de yarıya kadar viski ile dolu bir bardakla yanına gelmekte gecikmedi. Bir şarkı mırıldanarak buz dolabını açtı ve soda aradı, sonra gevezeliğe başladı. "Demek sevgili Myra'mıza da polisten buraya koşması için bir telgraf gelmiş," dedi. "Tıpkı bana olduğu gibi .."

Stevens cevap vermedi.

Ogden devam etti. "Benimkisi geçen gece geldiydi, ama hoşça vakit geçirdiğim için aldırmadım. Polislerin iş başında olmalarına bir bakıma sevindim. Şüphelerimiz doğru çıkıyor demek." Buz dolabından bir buz parçası alarak usulca bardağının içine kaydırdı. "Anladığıma göre, Mark'la sen, geceyi mezarı açmaya çalışmakla geçirdiniz," diye ilâve etti.

— "Bunu da nereden çıkardın?"

— "Aa, beni aptal mı zannettin."

— "Ne münasebet. Yalnız bu sabah bütün aksiliğimin üzerimde olduğunu sana hatırlatayım. Beni sinirlendirecek her hangi bir kimseyi, şu gördüğün bulaşıkların üzerine savurmak için fırsat kolluyorum... Bu itibarla beni kızdıracak yerde, buz dolabındaki krem şantiyiyi yersen daha iyi edersin."

Ogden gülmeye başladı. "Bu kadar sinirli olmanın sebebini anlıyamadım, dostum," dedi. "Sadece biraz dedektiflik yapayım dedim. Yazı masanın arkasında, hani şu viskilerini koyduğun yerde, Mark'ın sigaralarından ikisini gördüm; ayrıca, mezarın üstündeki taşların bir krokisi de vardı. Benim gözümden hiçbir şey kaçmaz. Mark'ın böyle bir şeyler tasarladığını, dün gece hepimizi evden uzaklaştırmak için bahaneler bulmasından anlamıştım." Yüzünde müstehzi bir ifadeyle sordu. "Polisler, sizi, taşları kırarken yakalayınca ne dediler?"

— "Polis gelmedi ki."

— "Ne?"

— "Üstelik o telgrafları çekenin polis olmadığına da bahse girerim."

Ogden, alt dudağını ısırarak Stevens'e bakıyordu. "Bana da öyle gelmişti," diye mırıldandı. Sonra birden sesini yükseltti. "Beni dinle Ted, eve gidince, her şeyi nasılsa öğreneceğim. Sır küplüğünden vazgeçsen daha iyi olmaz mı? Yazı odanda üç kadeh olduğuna göre, üç kişiydiniz. Üçüncü kim?"

— "Dr. Partington adında biri."

— "Vay canına! Ogden birden düşünceli bir hal aldı. "O sabık doktorun İngiltere'de olduğunu zannediyordum... Bir şey keşfederse... Evet, artık her şeyi anlıyorum. İhtiyar Miles'i doğramak için Mark'ın ona ihtiyacı vardı, değil mi? Neler keşfettiğinizi bana söylesenize Ted!..."

Ted Stevens, "Hiçbir şey keşfedemedik," dedi.

— "Sahi mi?"

— "Keşfetmemize imkân yoktu. Ceset mezardan yokolmuş."

Ogden inanmıyormuş gibi bir tavır takınınca, Stevens delikanlıdan hiç bu kadar nefret etmemiş olduğunu hissetti.

Ogden kayıtsız bir tavırla fikrini belirtti. 'Miles amcanın içinin zehir dolu olduğunu görünce, cesedi korkudan gizlediniz, değil mi? Mark'ın, polisle arasının hoş olmadığını bilirim."

— "Sana vaziyeti olduğu gibi anlattım Ogden. Şimdi, ben, fincanlarla geçinceye kadar şu kapıyı tutar mısın?"

Aklı başka yerde olan delikanlı mihanikî bir hareketle itaat etti, sonra, ev sahibine dikkatle bakarak, "Kuzum, Marie nerede?" diye sordu.

— "Yatakta tabii. Daha kalkmadı."

— "Tuhaf!..."

Steven, Ogden'in bu sözünün bir şey ifade etmediğini ve delikanlının, sırf insanları müşkül duruma düşürmek âdetine sadık kalmak için böyle konuştuğunu biliyordu, öyle olduğu halde irkildi.

Ogden, Stevens'in peşi sıra oturma odasına girer girmez kadehini Bayan Corbett'in şerefine kaldırdı. "Sizinle konuşacaklarım var, hanımefendi, ama önce şu nesnenin vereceği kuvvete ihtiyacım vardı," dedi. "Sıhhatinize!"

Elleri dizlerinin üzerinde olduğu halde, sakin sakin oturan Bayan Corbett, delikanlının bu çıkışını umursamamış göründü.

Ogden derhal sorguya geçti. "Telgraflar hakkında fikriniz ne?"

Hastabakıcı kaşlarını kaldırdı. "Bana bir telgraf geldiğini neye dayanarak ileri sürüyorsunuz?"

— "Size her şeyi izah etmek mi lâzım yani? Peki, öyle olsun. Bana da geçen gün o telgraflardan biri geldi. Ama gece kulüplerini dolaşmak niyetinde olduğum için aldırmadım."

Bayan Corbett oldukça hazırcevaptı. "Bir yerde uzun zaman kalmadığınıza göre, telgrafın sizi nasıl bulduğunu sorabilir miyim?" dedi.

Ogden'in gözleri kısıldı; delikanlı, âdeti üzere acı bir istihza ile mukabele etmeye hazırlandıysa da bunun faydası olmıyacağını anlıyarak vazgeçti. "Beni gafil avlamak isterdiniz, değil mi?" diye tısladı.. "Hakikat şu ki, telgrafı Haverford Kulübü'nde beni bekler buldum. Haydi, haydi esas mevzua geçelim, Bayan Myra. Ted Stevens'in önünde konuşabilirsiniz; o, her şeyi biliyor. Buraya çağırılmanız bir bakıma iyi oldu, zira şahitliğinizin netice üzerinde mühim rolü olabilir. Kimbilir..."

— "Ne ile ilgili şahitliğimden bahsediyorsunuz?"

— "Anlamamazlıktan gelmeyin. Miles amcamın zehirlenmesi ile ilgili şahitliğinizden tabii."

Hastabakıcı, "Böyle bir iddiada bulunmanız için elinizde hiçbir delil yok," diye atıldı. Telâşından eli titreyince, fincanındaki kahvenin bir kısmı tabağa döküldü. Bağırmaya devam etti. "Böyle bir şüpheniz varsa, gidin, Dr. Baker'le konuşun. O, böyle bir şeyi aklından geçirmedi..." Durup yutkunduktan sonra ilâve etti. "O sırada telâş gösterdiğimi kabul ediyorum, ama sebep başkaydı; bana tam ihtiyaç duyulacağı bir gece hastamın yanında bulunmayışıma sıkıldımdı... Hem..."

Ogden, lâfı kadının ağzından kaptı. "Üstelik kapıyı kilitlediğiniz için, amcamın bir kriz geçirmesi halinde, kimse içeriye girip lâzım gelen ilâçları alamıyacaktı. Amcamın ölümünden bir bakıma mesul tutulabilirsiniz. Bu olayın duyulmasının size iyi bir şöhret sağlayacağını sanmam."

İki erkek de, Bayan Corbett'i en ziyade düşündüren hususun bu olduğunun farkındaydılar. Ogden devam etti. "Evet, bu şekilde hareket etmekte haklı olduğunuzu kabul ediyorum. Miles amcam hemen tamamiyle iyileşmişe benziyordu; hem sonra yakın tarihte odanızdan öldürücü bir ilâç çalınmıştı. Böyle bir olayın tekrarlanmasından çekineceğiniz gayet tabiî idi. Ama bu hırsızlığın arkası sıra meydana çıkan ölüm olayının sizi şüpheye düşürmemesi garip değil mi? Cumartesi günü odanızdan bir zehir çalınıyor, ondan hemen sonraki çarşamba gecesi de hastanız ölüyor. Sizin yerinizde ben olsaydım, binbir şüphenin pençesinde kıvranırdım!"

Ogden'in gayesi, dedektiflikten çok, karşısındakileri müşkül duruma düşürmekti. Kendi konuşmasını o kadar bariz bir zevkle dinliyordu ki, hastabakıcı da bunun farkına varmakta gecikmeyerek gene kayıtsız tavrını takındı. Bezgin bir sesle, "Durum hakkında herkesten fazla bir şeyler biliyora benziyorsunuz," dedi. "Bu itibarla, çalınan bir şey olmuşsa bile, bunun ölüme sebebiyet veremiyeceğini ve hele Bay Des-

pard'da görülen belirtilerin hiçbirinin faili olamıyacağını da bilmeniz icap eder."

— "Demek çalınan zehir arsenik değildi. Öyle ise neydi?"

Bayan Corbett'in cevap vermemesi üzerine, Ogden ilâve etti. "Hem hırsızın kimliğini de pekâlâ sezdiğinize eminim..."

Bayan Corbett lincanını itina ile masanın üstüne bıraktı. O sabah hassasiyeti üzerinde olan Stevens, sorgunun havasının değiştiğini farketti. Hastabakıcı, birini bekliyormuş, yahut da konuşulanlar dinleniyormuş gibi, etrafına ve bilhassa merdiven tarafına bakıyordu. Beri yandan, Ogden gelmemiş olsa idi, bir şeyler söyleyecekmiş gibi bir hali vardı. Genç adamın iddiasına cevaben, "Bu hususta hiçbir fikrim yok," demekle yetindi.

Ogden ısrar ediyordu. "Bildiklerinizi söylemeniz daha iyi olacak. Hem vicdanınız rahatlar, hem de..."

Stevens sert bir sesle delikanlının sözünü kesti. "Artık kâfi, Ogden. Polis değilsin, üstelik amcanın ölümüne zerrece üzüldüğün yok..."

Delikanlı sırıtarak muhatabına döndü. "Senin de gizlediğin bir şey yok mu diye merak ediyorum," dedi. "Bu sabah nedense kendinde değilsin... Belki şu kaybolan ceset hikâyesinin yüzündendir... Yahut da bambaşka bir şey var." Hastabakıcının kalkmaya yeltenmesi üzerine telâşla atıldı. "Gidiyor musunuz, Bayan Corbett? Sizi eve kadar götürmeme müsaade eder misiniz?"

— "Hayır, teşekkür ederim."

Odanın havasındaki gerginlik büsbütün şiddetlenmişti. Ogden, karşısındaki kadınla erkeği aynı alaycı tebessümle biraz daha süzdükten sonra, Stevens'e viski için teşekkür etti ve evden çıktı. Sokak kapısı kapandıktan sonra, hastabakıcı, holde kalmış olan Stevens'in yanına geldi. Elini genç adamın kolunun üstüne koyarak, "Gelmemin asıl sebebini söyleyeyim," dedi. "Sizinle konuşmak istiyordum. Söyleyeceğim şey belki pek mühim değil, ama size şunu haber vermek isterim ki..."

Tam o sırada kapı tekrar açıldı ve aralıkta Ogden'in başı belirdi. Delikanlı sırıtmaya devam ediyordu, "Özür dilerim, ama âşıkane bir randevunuzu yakalamış olmıyayım sakın?" dedi. "Karın birinci katta uyuyorsa, buna nasıl cesaret ediyorsun Ted?... Ama belki de Marie evde yoktur. Ne dersin? Otomobilin garajda olmadığı dikkatimi çekti; dolayısiyle size göz kulak olacak birine ihtiyacınızın olacağını düşündüm..."

Stevens, buz gibi bir sükûnetle, "Çek arabanı!" dedi.

— "Haydi, haydi! Yatak odanda elektriğin yandığını da

gördüm. Marie böyle ışıklı yerde uyumak âdetinde midir?"

Stevens tekrar etti. "Çek arabanı!"

Genç adamın sesindeki mâna, Ogden'e, ihtiyatlı olmasının kendisi için daha hayırlı olacağını ihtar etmişti. Fakat Stevens ile Myra Corbett, Despard Park'a doğru yürürlerken, onları otomobiliyle ağır ağır takip etti. Koca bina, sis ile dumanın büsbütün kesifleştirdiği bir sessizliğe bürünmüştü. Birdenbire bir zil sesi sessizliği yırttı ve tatsız yankılar çıkara çıkara uzaklaştı.

Otomobilinden atlıyan Ogden, "Allah Allah! Yoksa hepsi öldüler mi?" diye bağırdı.

Kapının önünde durup zile basan adam, onları duyunca döndü. Elinde büyükçe bir evrak çantası vardı. Lâcivert bir pardesü ile gri fötrden bir şapka giymişti. Sarışınlığı sebebiyle olduğundan genç görünüyor olacaktı, zira dikkat edilince, şakaklarının kırlaşmış olduğu göze çarpıyordu. "Birinizden biriniz burada oturuyor mu?" diye sordu. "Gerçi erken geldim, ama bu evde in cin yok galiba... Ha az daha unutuyordum, adım Brennan; Philadelphia polisindenim."

Ogden, dudaklarının arasından bir ıslık salıverdi; bununla beraber Stevens onun tetikte olduğunu derhal farketti. Delikanlı, "Bizimkiler her halde geç yattıkları için, henüz kalkmamışlardır," dedi. "Neyseki bende anahtar var. Adım Ogden Despard; ben de bu evde oturuyorum. Bu erken ziyaretin sebebini sorabilir miyim, Bay Müfettiş?"

Brennan'ın, Ogden'e ilk bakışta antipati duyduğu halinden belli idi. "Ben buraya ağabeyinizi görmeye geldim," dedi. "Ama..."

Kapı o esnada o kadar âni olarak açıldı ki, Müfettiş'in tokmağı tutan eli havada kaldı. Tepeden tırnağa giyinmiş ve sinek kaydı tıraşını olmuş olan Partington eşikte duruyordu.

Müfettiş genzini temizleyerek, "Adım Brennan'dır," dedi. "Philadelphia polisindenim .."

Stevens birden bir kâbus yaşıyormuş gibi bir his duydu. Partington'un yüzünde renk namına bir şey kalmamıştı. Eliyle kapının çerçevesine tutunmasaydı, belki de bacaklarının bükülüvermesiyle yere yığılırdı.

2

Brennan, bir yandan düşmemesi için ona elini uzatırken, pek tabiî bir sesle, "Bir şeyiniz mi var?" diye sordu.

Partington, "Polis," diye geveledi, sonra, "Hayır, hayır, hiçbir şeyim yok," dedi. "Olanları size söylesem bana inanmazsınız."

— "Niçin inanmıyayım?"

Partington, "Brennan!" diye heceledi. "Bu ismi bir yerden hatırlıyor gibiyim .. Ha tamam! Bütün bu kimselere, buraya gelmeleri için o telgrafları yollayan siz misiniz?"

Müfettiş, "Bir anlaşmazlık var galiba," dedi. "Ben kimseye telgraf falan çekmedim. Buna mukabil bana gelen mesajı yollayanın kim olduğunu bilmek isterdim. Bay Mark Despard'la görüşmek için buralara geldim. Beni, bizim müdür yolladı."

Ogden sahte bir tatlılıkla, "Doktor bu sabah pek kendinde değil, Müfettiş Brennan," diye müdahale etti. "Beni unutmuş olmanız ihtimaline karşı, kendimi tanıtayım, Dr. Partington Ogden Despard'ım. Bizleri yüzüstü bırakıp gittiğiniz sıralarda, kolej talebesiydim. Yanımdaki zat da Ted Stevens' tir; dün gece kendisiyle beraberdiniz. Şu hanım da Miles Amcama bakan Bayan Corbett'tir.

Partington, "Memnun oldum," dedi, sonra dönerek, "Mark!" diye seslendi.

İçeride bir kapının açılması üzerine, holün loşluğu bir an aydınlanır gibi oldu. Mark Despard, yakası kıvrımlı kalın bir kazak giymişti.

Ogden, "Umulmadık bir vaziyetle karşı karşıyayız, ağabey," dedi. "Sana, cinayet masasından Müfettiş Brennan'ı takdim ederim."

Brennan sinirli bir sesle, "Ben cinayet masasına bağlı değilim," diye itiraz etti. Beni emniyet müdürü yolladı. Bay Mark Despard siz misiniz?"

— "Evet, benim. Lûtfen içeri buyrun." Mark, her zamanki haliyle tezat teşkil eden bir nezaketle yana çekilerek ge-

lenlere yol verdi. "Bu sabah kendimizi bir türlü toparlayamadık," dedi. "Kızkardeşim rahatsız bir gece geçirdi." Hastabakıcıya döndü. "Bayan Corbett, zahmet olmazsa, çıkıp kendisini görür müsünüz?" Tekrar ötekilere döndü. "Üstelik aşçı kadın ile hizmetçi izinde olduğu için, kahvaltımızı kendimiz hazırlamaya çabalıyoruz. Şu tarafa geçelim, lûtfen Ted... Partington siz de gelin, senin gelmene lüzum yok, Ogden."

Ogden kulaklarına inanamıyormuş gibi bir tavır takındı. "Ne oluyor sana böyle, Mark? Tabii ki ben de geleceğim!"

— "Ogden, bir toplantının gözbebeği olduğun günler oluyor, ama bazan da varlığın, insanları rahatsız etmekten başka işe yaramıyordu. Bugün de işte böyle. Onun için lûtfen dediğimi yap." Mark kapıyı kardeşinin yüzüne kapadı.

Dört erkeğin girdikleri odada lâmbalar yanıyordu, fakat perdeler kapalı kalmıştı. Mark'ın işareti üzerine, Brennan bir koltuğa oturarak çantasını ayaklarının dibine bıraktı. Gelmesindeki maksadı anlatmaya başlamak için bir fırsat arıyordu. Çantayı dizlerinin üstüne çekerek açtı ve, "Buraya niçin geldiğimi her halde tahmin edersiniz, Bay Despard. Dostlarınızın yanında konuşmamda bir mahzur yok, değil mi?" diye başladı. "Dün sabah, elime şöyle bir mektup geçti. Onu yüksek sesle okumanızı sizden rica edeceğim. Gördüğünüz gibi, bana hitap ediyor ve perşembe gecesi Crispen'de postaya verilmiş."

Mark, mektubu açtı ve onu kısaca gözden geçirdikten sonra okumaya başladı:

"Geçen 12 nisanda Despard Park'ta vefat eden Miles Despard, tabiî bir ölümle ölmemiştir. Onu birisi zehirlemiştir. Bunun delilini isterseniz, Walnut Sokağı'nın 218 numarasındaki Joyce ve Redfern eczanesine uğramanız kâfi. Mark Despard, cinayetin ertesi günü o eczaneye, bir süt bardağı ile dibinde, şarapla karışık yumurta tortusu kalmış bir gümüş kâse getirmişti. Tahlil, kâsede arsenik bulunduğunu meydana çıkardı. Cinayetten sonra Miles Despard'ın odasında ele geçen bu kâse, şimdi Mark Despard'ın yazı masasının bir gözünde kilitlidir. Eve ait bir kedinin ölüsü de gene Mark Despard tarafından, evin doğu cihetine düşen bir çiçek tarhının içine gömülmüştür ve halen de oradadır. Bu kedinin, arsenikli karışımdan biraz içtiği anlaşılıyor. Cinayeti işleyen Mark değil, ama hakikati gizlemeye çalışıyor.

"Katil bir kadındır. Bunun delilini isterseniz, evin aşçısı olan Bayan Henderson'u sorguya çekin. Bayan Henderson, o kadını cinayet gecesi Miles Despard'ın odasında, rahmetliye

bahsi geçen gümüş kâseyi verirken görmüştü. Bir cinayetin işlendiğinden haberi olmadığına göre, ihtiyatlı hareket etmek şartiyle, ondan epey bir şeyler öğrenebilirsiniz. Bayan Henderson halen Frankfurd şehrinin Lees Sokak'ının 92 numarasında oturan dostlarının yanında kalmaktadır.

Amor Justittle."

Mark mektubu önündeki masaya bırakarak, "Bu imza hoşuma gitti," dedi.

Fakat Brennan şaka etmiyordu. "Mühim olan, mektupta söylenilenlerin doğru olması," dedi. "Dün Bayan Henderson'u sorguya çektik. Dostunuz olan emniyet müdürü beni buraya, sırf size yardım etmem için yolladı."

Mark kendini tutamıyarak gülmeye başladı. "Siz pek garip bir detektifsiniz," dedi.

Brennan da gülümsedi. İki tarafın arasındaki husumet bir anda yokolmuştu. Müfettiş, "Benim geldiğimi görünce, neler düşündüğünüzü tahmin edebiliyorum," diye söylendi. "Belki de tehditkâr bir tavır takınarak herkesi sorguya çekmeye başlamamı bekliyordunuz. Karşısındakiler, nüfuz sahibi kimseler ve hele sizin gibi emniyet müdürünü tanıyanlar olunca, bu taktiği kullanan bir polisin, meslekte uzun zaman tutunamıyacağını bilin. Bundan dolayı da, burada sadece, emniyet müdürü Bay Cartell'i temsil ediyorum."

Mark doğrularak, "Cartell," diye tekrar etti. "Tabii!"

Brennan, gördünüz mü gibilerden bir el hareketi yaptıktan sonra devam etti. "Durumu anlamanız için size mektubu okuttum. Müdür, kanun hükümleri dahilinde size yardım etmek için elimden geleni yapmamı istiyor. Mutabıkız, değil mi?"

Mark evet gibilerden başını eğdi.

Gene Müfettiş söz aldı. "Dün bu mektubu alınca, doğrudan doğruya müdüre götürdüm. Gerek kendisi, gerekse ben, verilen bilginin fazlaca üzerinde durmadık ise de, ben gene eczaneyi ziyaret etmeyi ihmal etmedim." Çantasından, daktilo ile yazılmış bir kâğıt çıkardı. "Mektubun o kısmı doğru çıktı," diye devam etti. "13 nisan perşembe günü, bir bardak ile bir kâsedeki kalıntıların tahlili için sahiden onlara gitmişsiniz. Onlara kedinizin, bu ikisinden birindeki maddeyi yalaması sonucunda zehirlendiğini söylemişsiniz. Ayrıca, sorguya çekildikleri takdirde, bir şey söylememelerini de eczacılardan rica etmişsiniz. Ertesi gün tekrar oraya gittiğinizde, size, 'Bardakta bir şey yok, fakat kâsede 0,13 gram arsenik bulunmuştur,' diye rapor vermişler. Tamam mı?"

Brennan'ın, işini bilen bir adam olduğu anlaşılıyordu. Karşısındakinden, verdiği bilgiden fazlasını, bir diplomat meharetiyle koparmasını başarıyordu. Merakını hiç belli etmeyerek, Mark Despard'a, İhtiyar Miles'in hastalığının ve ölümünün hikâyesini başından sonuna kadar anlattırdı. Sonra da, bir zehirlenme bahis konusu olduğu takdirde, zehirin ancak o gümüş kâse ile verilmiş olabileceğini tesbit etti.

Daha sonra, Bayan Henderson'u nasıl konuşturmaya muvaffak olduğunu izah etti. Mamafih Stevens onun, kendini Mark'ın bir dostu olarak tanıtarak, aşçı kadının dedikodu yapma meylinden faydalandığını keşfetmekten geri kalmadı Netekim Brennan'ın kendi de, Bayan Henderson'un, emniyet müdürünün karşısına çağrılıncaya kadar hiçbir şeyden şüphelenmediğini itiraf etti. Kadın bunun üzerine bir sinir krizi geçirmiş ve Despard'lara ihanet ettiği cihetle bir daha onlarla yüz yüze gelemiyeceğini bağırıp çağırmıştı.

Brennan Bayan Henderson'un şahadetini okudu. Bunda, kadının Mark'a anlattığı bütün teferruat mevcut olmakla beraber, atmosferdeki acayiplik noksandı. Daktilo ile yazılmış metin, tabiat üstü, hattâ anormal olarak vasıflandırılabilecek hiçbir nokta ihtiva etmiyordu.

Bununla beraber müfettiş, "Yalnız garip bir şey dikkatimi çekti," dedi. "Bayan Henderson, 'Kadın duvarın içinden geçerek kayboldu,' diyor. Daha kesin bir şey söylemedi, yahut da söylemek istemedi. Sadece, duvarın kendisine değişmiş gibi geldiğini ileri sürdü. Bu sözleri üzerine müdür, 'Gizli bir geçidin var olduğunu mu söylemek istiyorsunuz, hanımefendi,' diye müdahale etti. Ben de soruyorum: Eviniz hayli eski olduğuna göre, böyle bir ihtimal mevcut, değil mi?"

Mark, gözlerini Müfettiş'ten ayırmıyordu. Yüzü, Brennan'ınki kadar ifadesizdi. "Bayan Henderson müdüre ne cevap verdi?" diye sordu.

— " 'Evet, onun gibi bir şey, efendim,' dedi. Ben de size soruyorum." Şu gizli geçitlerden bahsedildiğini çok duydum, ama şimdiye kadar her hangi birini görmem kısmet olmadı. Bu teferruatla ilgilenişimin bir sebebi de bu. O odada sahiden gizli bir kapı var mı, Bay Despard?"

— "Öyle bir şeyler duyduğumu hatırlıyorum."

— "Peki, bana o kapıyı gösterebilir misiniz?"

— "Maalesef, Müfettiş Bey. Vaktiyle mevcut olan kapı, bugün yerinde yeller esen bir bölüme açılırdı; bütün aramalarıma rağmen, kapıyı çalıştıracak bir tokmağa veya düğmeye raslıyamadım."

Brennan, "Pekâlâ," diye içini çekti. "Size bunları sor-

mamın sebebi şu: Bayan Henderson'un yalan söylediğini kati surette ispat edebilmiş olsaydınız, bir başkasından şüphe etmemize hacet kalmıyacaktı." Müfettiş, kısa bir duraklamadan sonra devam etti. "Her neyse, cinayetin saat 23.15 sularında işlendiğini biliyoruz. İçerisinde zehir olan kâseyi gördük. Amcanızın odasında olan kadının elbisesinin şeklini de öğrendik."

Mark, Müfettiş'in sözünü kesti. "Lâfın kısası, sahiden bir cinayet işlenip işlenmediği hususu hariç, lâzım gelen her şeyi biliyoruz."

Brennan, "Çok doğru," diye tasdik etti. Mark'ın, vaziyeti kavramasına sevinmiş gibi bir hali vardı. "Dr. Baker'e telefon edip Bay Miles Despard'ın ölümü sırasında gösterdiği arazın, arsenikle zehirlenmenin belirtilerine uyduğunu itiraf etmek zorunda kaldı. İsyanını bir bakıma haklı görüyoruz. Hiçbir aile doktoru, bir skandala meydan vermek istemez. Bunun üzerine, emniyet müdürü, bu hususta kî fikrinizi almak üzere, sizinle temasa geçmeye çalıştı. Fakat sizi ne yazıhanenizde, ne de burada bulabildik..."

Mark, gözlerini Müfettiş'inkilerden ayırmıyarak, "Çok doğru," dedi. "O sırada New York'taydım; İngiltere'den gelecek olan dostum Bay Partington'u karşılamaya gitmiştim."

Şöminenin yanında oturan Partington başını kaldırdıysa da hiçbir şey söylemedi.

Brennan, "Bunu sonradan biz de tesbit etti," diye tasdik etti. "Gelelim, şimdi ipuçlarına... Bay Miles Despard'ın öldüğü gece odasında tarihî kıyafetli bir kadın görülmüş. Bayan Henderson'dan, karınız, kızkardeşiniz ve sizin o gece St. David'deki bir maskeli baloya gittiğinizi biliyoruz. Öyle olduğu halde, esrarengiz kadının karınız olması ihtimali mevcut, zira ertesi gün Bayan Henderson, Bayan Despard'ın giydiği kostümü görmek fırsatını bulunca, onun, geceleyin gördüğünün tıpatıp eşi olduğunu müşahede etmiş... Sakin olun, Bay Despard! Size sadece, öğrendiklerimizi sıralıyorum.

"Dün, onlar da New York'ta oldukları için, ne karınızla, ne de kızkardeşinizle görüşebildik. Bunun üzerine müdür beni, 12 nisan gecesindeki bütün hareketlerinizi tesbit etmeye memur etti. Baloda bulunanların birçoğunu tanıdığı için, bu iş zor olmadı. Böylece, her biriniz ve bilhassa saat 23.15 sularındaki davranışlarınız hakkında komple bir raporum var. Şimdi onu da size açıklıyacağım."

Bu sözleri takip eden sessizlik sırasında, herkes, odanın birden fazla ısındığının farkına vardı. Stevens, kapının oynadığını göz uciyle görmüştü; birisinin, toplantının ta başından

beri konuşulanları dinlediği anlaşılıyordu. Stevens'in önce Ogden aklına geldi, fakat bu hareket tamamlanıp da kapı açılınca, gelenin Lucy olduğunu farketti. Genç kadın usulca içeri girdi ve iki kolu yanlarında olduğu halde, kapının yanında ayakta kaldı. Saçlarının kuzguni siyahlığı yüzünü her zamankinden solgun gösteriyordu.

Brennan, odaya birinin girdiğini görmemiş gibi devam etti. "Sizden başlıyalım, Bay Despard. Sizi hiç kimsenin, ufak tefek, üstelik fevkalâde dekolte bir kıyafet giymiş bir kadınla karıştıramıyacağı besbelli ise de, prensip olarak balo devamınca lokalden ayrılmadığınızı tesbit ettik. Maske takmadığınız için bu iş hiç de zor olmadı. İki düzine tanıdığınız, gözlerinin önünden ayrılmadığınıza yemin etmeye hazırlar."

Mark, "Devam edin," diye rica etti.

Brennan elindeki rapora göz gezdirerek, "Şimdi sıra, Bayan Edith Despard'da," dedi. "Saat 21.50'ye doğru sizinle beraber baloya geldi. Arkasında beyaz bir elbise, başında bir hastabakıcı başlığı vardı ve gözlerini küçük bir kadife maskenin ardında gizlemişti. Saat 22.00 ile 22.30 arasında dansetmekle meşguldu; bu arada evin hanımı ile de konuştu. Kızkardeşinizin galiba dantel iç eteği yırtılmıştı..."

Mark, "Bunu ben de biliyorum," dedi. "Balo evinden ayrıldığımızda, Edith'in hâlâ suratı asıktı."

— "Ev sahibesi kendisine briç oynamayı isteyip istemediğini sorunca, Bayan Edith briç masalarının bulunduğu salona geçti ve tabiatiyle maskesini çıkardı. Saat 22.30'da eve dönmek üzere yola çıktığınız sabahın ikisi arasında fasılasız briç oynadı. Buna da bir sürü kişi şahadet ediyor." Brennan genzini temizledikten sonra, "Şimdi de karınızın raporunu okuyacağım," dedi. "Bayan Despard, taşlarla işli ve gayet bol etekli kırmızı ipekliden bir tuvalet giymişti. Başında, ensesine kadar inen bir tül vardı. Ayrıca, dantelle çevrili mavi bir maske takmıştı. Gelir gelmez dansetmeye başladı, derken, 22'yi 35 veya 40 geçe telefona çağırıldığını kendisine haber verdiler..."

Mark, "Karımı, yabancı bir evde kim telefona çağırır?" diye atıldı. "Telefonu edenin kim olduğunu da tesbit edebildiniz mi bari?"

— "Maalesef. Bu olayın hatırlanmasını dahi, sırf kimsenin tanımadığı tellâl kılıklı birinin, dansedenlerin arasında dolaşıp Bayan Lucy Despard'ın telefona çağırıldığını yüksek sesle tekrarlamasına borçluyuz. Karınız neticede balo salonundan çıktı; evin metrdoteli onu saat 10.45'te holde gördüğünü söylüyor. Onun evden çıkmak istediğini görünce, kapı-

yı açmaya koştu, fakat Bayan Despard o daha yetişemeden dışarı çıkmış bulunuyordu. Metrdotel her nedense holde daha bir müddet kaldı ve Bayan Despard'ın takriben beş dakika sonra içeri girdiğini gördü. Karınız bundan sonra balo salonuan dönerek Tarzan kıyafetinde bir erkek tarafından dansa davet edildi. Daha sonra, isimlerini aldığımız iki kişi ile daha dansetti. Saat 23.15'te ise herkes, onun, son derece uzun boylu, zayıf ve başına ölü kafası süsü vermiş birisiyle dansettiğini gördü."

Mark, elini oturduğu koltuğun kolunun üzerine indirerek, "Ben de hatırlıyorum," diye bağırdı. "O zat ihtiyar Kenyon'du, hâkim Kenyon. Sonradan onunla birer kadeh içtik..."

— "Bunu da biliyoruz. Olayın ilgiyi çekmesinin bir sebebi de, ev sahibinin birisine, 'Bakın! Lucy Despard ölümle dansediyor!' dediğinin duyulması. Dediğim gibi, o sırada saat tam 23.15'ti." Brennan okuduğu kâğıdı çantadaki yerine koyarak, "Böylelikle karınız da her türlü şüpheden sıyrılmış bulunuyor," diye sözlerini bildirdi.

3

Mark Despard ferahlamıştı. Yerinden kalkarak Lucy'nin yanına gitti ve yapmacıklı bir tonla, "Müsaade ederseniz, size karımı takdim edeyim. Müfettiş Brennan, karım," dedi. Sözlerinin uyandırdığı tesiri görmek için biraz bekledikten sonra, ilâve etti. "Bütün bunları gelir gelmez söyleyecek yerde, neden şüpheci haller takınıp bize cani muamelesi ettiniz?"

Stevens bütün dikkatini Lucy ile Brennan'a vermişti.

Genç kadın, her zamanki zarafetiyle Müfettiş'e doğru birkaç adım atmıştı, fakat gözlerinde müstehzi bir parıltı olmasına rağmen, hâlâ pek soluktu ve bekleneceği kadar ferahlamışa benzemiyordu. Stevens, onun Mark'a kaçamak bir bakış fırlattığını farketti.

— "Bütün konuştuklarınızı duyduğumu tahmin edersiniz, Müfettiş Bey," dedi. "Duymam ihtimal plânımızda yer alıyordu." Genç kadın birden ağlamaklı oldu. "Meselenin bu kadar vahim olduğunu bilmiyordum; ama her halde bilmem daha hayırlı olurdu."

Brennan, Lucy'nin karşısında ayakta duruyor ve onunla göz göze gelmekten kaçınmıyordu. "O gece balo evinden çıktıktan hemen sonra dönmeniz ve döndüğünüzün metrdotel tarafından görülmesi büyük bir şans olmuş. Aksi halde nazik durumda olurdunuz," dedi.

Mark, "Sahi, Lucy," diye lâfa karıştı, "o gece sana kim telefon etti ve nereye gidiyordun?"

Genç kadın kocasına bakmadan, "Mühim bir şey değildi," diye cevap verdi. "Sana sonra izah ederim. Bay Brennan, Mark az evvel size, bütün bunları bize gelir gelmez anlatmamanızın sebebini soruyordu. Ben bu sebebin ne olduğunu tahmin edebiliyorum. Sizden bahsedildiğini duydum. Hattâ bana, sizin karşınızda ihtiyatlı olmamı ihtar ettiler." Sözünün burasında gülümsedi. "Sizi gücendirmek istemem, ama meslektaşlarınızın size tilki lâkabını taktıkları doğru mudur?"

Brennan tınmadı. Lucy'nin gülümsemesine mukabele ederek eliyle kayıtsızlık ifade eden bir işaret yaptı. "Her söylenene kulak vermemeli, Bayan Despard. Hele genç meslektaşlarım.. "

Lucy artık gülümsemiyordu. "Evet, genç meslektaşlarınız bir kozunuzu daima sona sakladığınızı söylüyorlar," dedi. "'Bu defa da öyle mi?"

Müfettiş. "Madem ki öyle, bu kozun ne olduğunu size söyleyeceğim," diye karşılık verdi. Sonra birden durarak sordu. "Kuzum siz benim bahsimi nerede işittiniz?"

— "Hatırlıyamıyorum. Belki de emniyet müdürü söylemiştir. Kimbilir... Üstelik hepimize gelen ve eve dönmemizi tavsiye eden telgraflarda sizin imzanız vardı..."

— "Ben kimseye telgraf çekmedim, yahut mesaj yollamadım, buna mukabil birisi bana bir mektup gönderdi. Amor Justittle imzalı mektuptan bahsediyorum. Yazarının bilmediği şey yok galiba. Mektubu kim yazdı, sizce?"

Mark, "Ben pekâlâ bir tahmin yürütebiliyorum," diyerek ayağa kalktı ve kapaklı bir küçük yazı masasına doğru yürüdü. Kapağın altında biraz tozlu bir daktilo makinası vardı. Mark, boşu boşuna bir kâğıt aradıktan sonra, cebinden eski bir mektup çıkararak bunu makinanın silindirinin altına kaydırdı. Brennan'a, "Bu makinayı tecrübe edin, sonra da yazısını sizin şu mektubunkiyle karşılaştırın," dedi.

Brennan, büyük bir ciddiyetle kemik çerçeveli gözlüğünü taktı ve piyano önünde oturan bir virtüoz azametiyle tuşlara basmaya koyuldu. Kâğıdın üzerinde beliren harfleri kısa bir müddet tetkik ettikten sonra, "Vakıa bir eksper değilim,

ama tuşların hususiyetlerinin iki mektupta da eş olduğu âdeta göze batıyor. Benim mektubun da bu makinada yazıldığına bahse girerim. Ama kim yazdı sizce?" dedi.

Mark, "Şüphesiz Ogden," diye cevap verdi. "Mektubu elime alır almaz bunu anladım. Bu evin içinde bu mektubu yazabilecek yegâne şahıs Ogden'dir." Stevens ile Partington'a döndü. "Kediden bahsederek kendini ele verdi zaten," dedi. "Her halde hatırlarsınız. Dün gece hâdiseyi size anlatırken, hayvanı gömme işini tamamladığım sırada, Ogden'in otomobilinin yokuşu çıktığını ve beni görmüş olmasından endişe ettiğimi söylemiştim. Netekim görmüş."

Lucy lâfa karıştı. "Bize gelen telgrafları da o mu yolladı dersin, Mark? Ama bu çok feci bir şey! Niçin böyle bir şey yapmış olsun? Bize düşmanlığı ne?"

Mark kendini bir koltuğa bırakarak, "Maksadının ne olduğunu bilmiyorum, tabiî," diye içini çekti. "Ogden aslında kötü kalbli değildir. Bu işi kasden yapmamıştır. Birimizden şüphelendiğini sanmam. Ne var ki insanların reaksiyonlarını tetkik etmek için böyle şakalar yapmaya bayılır. Ogden, bir ziyafet tertiplese, birbirinin can düşmanı olan iki kişiyi davet edip sofrada yan yana oturtacak adamdır. Elinde değil..."

Lucy sinirlenmişti. "Haydi canım!" diye kocasının sözünü kesti. "Sen birisinin maksadının fenalık olduğuna inanamazsın zaten. Ben Ogden'de bir gariplik müşahede ediyorum. Eskiden böyle değildi. Mesclâ, Marie Stevens'ten bariz şekilde nefret ediyor (özür dilerim Ted). Böyle bir mektubu yazdığı ve ailesinin bir ferdini basbayağı adam öldürmekle suçlandırdığı halde, maksadının kötülük olmadığını iddia edebilir misin Mark?"

— "Ne bileyim, ben? Mamafih usta bir casus olduğuna şüphe yok. Bayağı merak ediyorum: Mezarı açacağımızı da..."

Mark fazla konuşmuş olduğunu anlıyarak sustu. Odaya huzur bozucu bir sessizlik çökmüştü. Brennan, gözünden gözlüğünü çıkararak karşısındakilere gülümsedi. "Devam edin, Bay Despard," dedi. "Mezarı açtığınızdan bahsediyordunuz. Ben sizinle açık konuştum, aynı şeyi sizden de beklerim."

Mark gayriihtiyari, "Tevekkeli size tilki dememişler," diye mırıldandı. "Yoksa bunu da mı biliyordunuz?"

— "Evet. Beni en ziyade düşündüren mesele de o. Mezarda ne gibi bir durumla karşılaştığınızı anlatmanızı bekliyorum."

— "Söylesem bile bana inanmıyacaksınız."

— "Bilâkis, Bay Despard. Dün New York'un 57 numaralı iskelesinde Dr. Partington'u karşılamaya gitmenizden beri,

sizin ve dostlarınızın her türlü hareketinizden haberim var. Peşinize adam koyduk tabii."

— "Bu gece olanlardan da haberiniz var demek?"

— "Evet. Dr. Partington ile buraya vardığınız saat 18.25 ile mezarı açmaya giriştiğiniz saat 21.40 ve nihayet mezara girebildiğiniz 23.45 arasında bütün olan bitenleri size sıralayabilecek durumdayım."

Mark başını salladı. "Henderson, birisinin bizi güzetlediğini söylediği zaman yanılmamıştı demek!"

Brennan devam etti. "Saat 12'yi 28 geçe Dr. Partington, Bay Stevens ile Henderson mahzenden o kadar soluk soluğa çıkmışlar ki, adamımız ortada bir anormallik olduğunu sezerek onları takip etmiş. Sonunda bunun, mahzenin havasızlığından ileri geldiğine kanaat getirmiş. Netekim bu üç kişi bu eve gelmişler ve içlerinden ikisi saat on ikiyi otuz iki geçe küçük iskemlelerle tekrar mezara dönmüşler. Dr. Partington ise üç dakika sonra onlara katılmış. On ikiyi kırk geçe ise, adamımız, mermer küpleri devirdiğinizi duymuş. On ikiyi elli beş geçe, aradığınızı bulmaktan ümidinizi kesmiş olarak, Henderson'un evine gitmişsiniz..."

Mark, "Bu teferruatı geçin," diye homurdandı. "Ne yaptığımızı mükemmelen hatırlıyoruz. Asıl bilmek istediğim şu: Peşimize taktığınız gölge, neler konuştuğumuzu da duymuş mu? Söylediklerimizi anlamış mı?"

— "Evet, gerek aksisedalı olan mezarın içinde, gerekse pencereleri açık olan Henderson'un oturma odasında bütün söylediklerinizi duymuş." Mark'ın âdeta çöktüğünü farkeden Müfettiş, gözlüğünü gene takarak alelâcele ilâve etti. "Bu sabah niçin erkenden buraya geldiğimi anlamanız için, size bunları anlattım. Gölgeniz Burke, saat üçte, size müdahale etmemek emrimize riayet ederek yanınızdan ayrılınca, doğru bana gelerek beni uyandırdı. Onu hiç bu kadar telâşlı görmemiştim. 'Müfettiş Bey, bunlar çıldırmışlar,' dedi. 'Hayata dönen ölülerden bahsediyorlar! İhtiyarın kendi başına tabutundan çıktığını, onun için artık mezarında olmadığını söylüyorlar!' Bu bilgiyi alınca, vakit kaybetmeden ziyaretinize gelmeyi uygun buldum."

Mark, "Ve geldiniz!" diye detektifin lâkırdısını tamamladı. "Öyleyse söyleyin: Siz de bize kaçık göziyle mi bakıyorsunuz?"

Brennan, gözlüğünün üzerinden onu süzerek, "Öyle bir şey demedim," diye itiraz etti.

— "Ama ölünün mezarında olmadığına inanıyorsunuz, değil mi?"

— "İnanmayıp da ne yapacağım. Burke bu nokta üzerinde kuvvetle ısrar etti. Mümkün olan bütün nazariyeleri hesaba kattığınızı söyledi. Ama siz gittikten sonra, mezara girmekten korkmuş olacak. Mamafih..." Müfettiş burada sözünü keserek gözlerini ayaklarının dibindeki çantaya dikti.

Mark ters ters sordu. "Mamafih ne? Bu konuşmanın başından beri, silindir şapkasının içinden peş peşe tavşanlar çıkaran bir hokkabaza benziyorsunuz. Bir başka bildiğiniz de mi var?"

Brennan sükûnetle, "Evet var," diye cevap verdi. "Meselâ, bu evin bütün fertlerinin 12 nisan gecesi ne yaptıklarını teferruatiyle biliyorum. Sizin hatanız, karınızın veya kızkardeşinizin suçlu olması ihtimali ile ipnötize olmanız oldu, Bay Despard. Evinizde, hareketleri elekten geçirilmesi gereken başkaları da var. Kardeşiniz Bay Ogden Despard'dan işe başlıyalım. Bayan Henderson dün bize, onun o gece şehirde olduğunu söylüyordu; büyük bir şans eseri olarak, Bay Ogden'in cinayet gecesindeki bütün hareketlerini tesbit edebildik."

Mark, "Hatırladığıma göre, Bellevue-Stratford Oteli'nde okul arkadaşlarının bir toplantısına gitmeye niyetliydi," dedi. "Fakat biz ona Bayan Henderson'u bekleterek, çocuğu o kadar uzun zaman yolundan alakoyduk ki, toplantıyı mutlaka kaçırmıştır. Biz dokuz buçukta baloya giderken, onun hâlâ burada olduğunu hatırlıyorum."

Lucy, "Acaba," diye başladıysa da sözünün arkasını getirmedi.

— "Acaba diye neyi merak ediyordunuz, Bayan Despard?"

— "Bir şey yok. Devam edin, lûtfen."

Brennan gene Mark'a döndü. "Söylediğiniz doğru. Bayan Henderson'un bu teferruatı hatırlıyarak bize tekrarlaması, işimizi kolaylaştırdı. Bay Ogden saat 22.35 sularında Bellevue oteline geldi. Yemek faslı sona ermekle beraber, nutuklar devam ediyordu. Onun, toplantı salonuna girdiğini görenler var. Bundan sonra, eski talebelerden bazıları, toplantının yapıldığı oteldeki odalarında bir içki ziyafeti vermişler. Ogden de onlara katılmış ve sabahın ikisine kadar oradan ayrılmamış. Çıkan netice şu: Onun da suçlu olması bahis konusu olamaz. Mamafih, kimse onun, amcanızın esrarengiz ziyaretçisi olduğuna ihtimal vermez ya...

"Listemizde diplomalı bir hemşire olan Bayan Myra Corbett de var." Brennan, okumakta olduğu kâğıttan başını kaldırarak odadakilere gülümsedi. "Hastabakıcıların, hastalarını öldürmekte bir menfaatleri olacağını sanmam, ama bu kadının hareketlerinin kontrolünü de gerekli gördüm. Onu

önce sorguya çektik, sonra da söylediklerinin doğruluğunu araştırdık."

— "Yani onu, burada olduğu sırada olan bitenler hakkında sorguya mı çektiniz?"

Lucy delektife, gene bir tuzaktan şüheleniyormuş gibi alâkayla baktı. "Bütün bildiklerinizi söylemiyorsunuz," diye sitem etti. "Meselâ, Bayan Corbett size, odasından kaybolan küçük bir şişeden bahsetmedi mi?"

Müfettiş, "İki kişiden şüpheleniyor, ama orasını sonra konuşuruz," diye mukabele etti. "Önce hastabakıcının cinayet gecesinde neler yaptığını görelim. 12 nisan gecesi izinliydi. Spring Garden Street'teki evine saat 19'da geldi. Yemeğini yedikten sonra bir kız arkadaşiyle sinemaya gitti, saat 22'de eve döndü ve yattı. Bu sözleri, odasını paylaşan bir başka hastabakıcı tarafından teyid edildi. Demek ki Bayan Corbett'in de cinayetle alâkası olamaz.

"Geriye sadece, Holânda Pennsylvania'sının yerlilerinden olan oda hizmetçiniz Margaret Lightner kalıyor."

Lucy, "Margaret mi?" diye atıldı. "Onun, sevgilisiyle olan randevusuna gitmesine izin verdiğini hatırlıyorum."

— "Sevgilinden başka, bir başka çiftin de o akşamı Margaret'le geçirdiklerini tesbit ettik. Otomobille gezmişler ve saat 22.30 ile gece yarısı arasında birbirlerinden hiç ayrılmamışlar. Bu itibarla saat 23.15'te Bay Miles'in odasında olan kadın Margaret olamaz."

Mark, "Siz de herkesi elimine ettiniz, dostum," dedi. "Netice olarak, cinayeti işlemiş olabilecek kimse kalmıyor."

Brennan ağır ağır, "Ev halkından kimse kalmadı," dedi. Odaya çöken sessizliğin tadını çıkardıktan sonra devam etti. "Niye hepiniz bir tuhaf oldunuz? Bu, fena bir haber mi? Düşünün bir kere. Amcanız bir kadın tarafından zehirlendi. O kadın, 12 nisan gecesinde evde kimsenin kalmıyacağını, Bayan Despard'ın maskeli bir baloya gideceğini ve ne gibi bir elbise giyeceğini biliyordu. Bunun üzerine tıpkı onun gibi giyinerek ve Bayan Despard zannedilmesi için, yüzüne maskeyi takmayı da ihmal etmeyerek buraya geldi.

"Fakat bu kadarla da kalmadı. Bayan Despard her ne kadar maskeli bir baloya gidiyor idiyse de, tanınması ve balo süresince davetlilerin arasından ayrılmadığına şahadet edilmesi ihtimali vardı. Bunun üzerine katil kadın St. David'e telefon etti. Ne çare ki kimin telefon ettiğini ve ne söylediğini bilmiyoruz; Bayan Despard da bizi aydınlatmaya yanaşmıyor."

Lucy ağzını açtı, kızardı, fakat sonunda konuşmaktan gene vazgeçti.

Brennan, "Neyse, chemmiyeti yok," diye devam etti. "O telefonun, Bayan Despard'ı balo salonundan çıkarıp o sırada ne yaptığını ispat edememe durumuna düşürmek gayesini güttüğüne bahse girerim. Bu telefon konuşmasının saat 22.40'ta vuku bulduğunu göz önüne getirin... Bayan Despard balo evinden çıkıp kırk beş dakika veya bir saatten önce dönmeseydi, olacakları tasavvur edebiliyorsunuz, değil mi? Allah'tan ki gitmekten vazgeçerek tekrar eve girdi.

"Katil kadın görülmekten korkmuyordu. Niçinini söyleyeyim. Gizli bir geçit yoliyle geldiği için. Fakat Bayan Henderson'un radyoyu dinleyeceği tutunca, meçhul kadın, bu tanıkla arasında, camlı bir kapı ile şöyle böyle çekilmiş bir perdeden başka mânia olmadığını idrak etti. Bayan Henderson, o kadının, odada kaldığı kadar kıpırdamadığında ve başını çevirmediğinde ısrar ediyordu. Başını çevirmemesi tabiî tanınmamak için.

"Şimdi sizlerden biraz kafanızı işletmenizi rica ediyorum. Yakın dostlarınızın arasında, evin teşkilâtını iyi bilen ve o gece gideceğiniz yerden haberi olan birini bulmanız lâzım. Bu kimsenin kim olabileceği hakkında bir fikriniz yok mu?"

Lucy ile Mark bakıştılar.

Akabinde Lucy, "Ama buna imkân yok," diye atıldı. "Burada cemiyet hayatından uzak yaşıyor ve pek nadiren gezmeye çıkıyoruz. Bu maskeli balo bir istisnaydı. Hem yakın dostumuz da yok sayılır. Yalnız..." Genç kadın sözünün arkasını getirmeyerek durdu.

Brennan ısrar etti. "Yalnız kim?"

Lucy ağır ağır Stevens'e döndü.

4

Genç adam buna sıra geleceğini hissetmiş ve nihayet olan olmuştu.

Lucy müteredditi bir tebessümle, "Yalnız Ted Stevens ile Marie var," dedi.

Stevens, Mark'ın zihninden geçenleri okumakta güçlük çekmiyordu. Her halde Marie'yi hayalinde canlandırmıştı. Yüzünde, kulaklarına inanamamaktan ileri gelen şaşkın bir ifa-

de vardı. Derken, dudaklarında bir gülümseme belirdi. "Ted, dün akşam bana, karımın cinayetle suçlandırılmasına tahammül edip edemeyeceğimi soruyordun," dedi. "Şimdi roller değiştiğine göre, aynı suali ben sana sorabilir miyim?"

Stevens, tabii görünmeye çalışarak, "Niçin sormıyacakmışsın. Ama inan ki bu ihtimal benim aklıma gelmemişti," diye mukabele etti. Fakat genç adamın zihnini meşgul eden Mark değildi. Göz uciyle Brennan'ı tetkik ediyor, polis müfettişinin yüzündeki nazik ifadenin ardında neyin gizli olduğunu anlamaya çalışıyordu. Brennan hakikatin ne kadarını biliyordu acaba? Stevens, bu sahneyi daha evvel yaşamış gibi bir his duyuyordu. O anı takip edecek dakikaların hayatının en kritik devrelerinden biri olacağını, zira Philadelphia'nın meşhur tilkisiyle boy ölçüşmesinin gerekeceğini anlıyordu. Of, bu oda da ne kadar sıcaktı...

Brennan, tam Stevens'in beklediği tonla, "Stevens ile Marie mi?" diye tekrar etti. "Tahminimce, sizden ve karınızdan bahsediliyor, değil mi, Bay Stevens?"

— "Yanılmadınız."

— "Açık konuşalım öyleyse. İkinizinden birinin Bay Miles Despard'ı zehirlemekte her hangi bir menfaati olabilir mi?"

— "Ne münasebet. Onu doğru dürüst tanımıyorduk bile. Bay Despard'la on, on iki kere görüştümse, o kadar. Marie ise onu benden de az gördü. Burada bunu kime isteseniz sorabilirsiniz."

— "Ama pek hayret etmiş görünmediniz."

— "Niye hayret edecekmişim?"

Brennan muhatabına dikkatle bakarak, "Bay Miles Despard'ın katliyle suçlandırılmamza," dedi.

— "Hayret etmekle neyi kastettiğinizi anlıyamadım. 'Ne demek istiyorsunuz yani?' diye bağırıp havalara mı sıçrayacaktım? Ne aradığınızı biliyor ve her ihtimali hesaba katmanızı haklı görüyorum."

— "Bu kadar anlayışlı olduğunuz için size müteşekkirim. Karınızla tanışmak şerefine henüz erişemedim, Bay Stevens. Boyu ve vücut yapısı Bayan Despard'a benzer mi? Bir şey mi dediniz, Bayan Despard?"

Lucy'nin gözlerinde garip bir parıltı vardı. Onu ilk defa bu halde gören Stevens, gayriihtiyari endişe duymaktan kendini alamadı.

Genç kadın, "Evet, Marie'yle vücut yapılarımız birbirine benzer," diye itiraf etti. "Fakat böyle bir şey düşünmeniz çok saçma! Marie'yi ömrünüzde görmediniz! Zaten..."

Stevens, "Teşekkür ederim, Lucy," diye genç kadının sözünü kesti, sonra Brennan'a döndü. "Bayan Despard'ın söyleyeceği şey, korkarım ki nazariyenizi çürütecek, Müfettiş Bey. Buraya gelen kadının, sonradan Lucy zannedilmek için, onunkinin tıpatıp eşi bir kıyafet giydiğini düşünüyorsunuz, değil mi?"

— "Görüyorum ki sizinle çok iyi anlaşıyoruz."

— "Güzel. Bu kadının şapkasının olmadığı ve başının sadece bir tül parçasiyle örtülü olduğu da tesbit edildi, değil mi?"

— "Bayan Despard'ın kostümünün şapkası olmadığına göre, bu da normal."

Stevens gülümsedi. "Şu halde karımı şüpheli şahısların listesinden çıkarabilirsiniz. Lucy'nin kuzguni siyah saçlı olduğunu görüyorsunuz; halbuki Marie sarışındır. Dolayisiyle de..."

Brennan elini kaldırdı. "Biraz yavaşlayın, dostum! Bayan Henderson'u bu konuda da sorguya çektik, ama o esrarengiz kadının saçları hakkında kesin bir şey söyleyemeyeceğini ileri sürdü. Odanın kâfi derecede aydınlık olmadığını söyledi. Dolayısiyle karınızın saç rengi hiçbir şey ispat etmez."

— "Hayret! Işık, kadının saçlarının rengini seçmesine müsaade etmediyse, elbisesinin rengini nasıl olmuş da bu kadar iyi tarif edebilmiş? Hem bu kadının silueti lâmbanın ışığının yolu üzerinde olduğuna göre, sarışın olsaydı, tülü olsun, olmasın, başının etrafında bir hare olması lâzım gelirdi. Halbuki Bayan Henderson böyle bir şey farketmemiş. Demek ki Lucy gibi siyah, yahut da Edith gibi kestane rengi saçlı bir kadın bahis konusu." Stevens kısa bir duraklamadan sonra karısının müdafaasına devam etti. "Marie'nin esmer zannedilmek istediğini farzedelim. Bu takdirde, tarihî bir kıyafet giyip bir de maske taktıktan sonra, siyah yerine geçmesi imkânsız bir saçın üzerine sadece bir tül almakla yetinir miydi sizce?"

Mark, "Birinci raund sona erdi," diye atıldı. "Arkadaşımın sizi matettiğini itiraf edin, Müfettiş Brennan. Kendisine yardım etmeme bile hacet kalmadı."

Brennan, "Bay Stevens'in muhakemesini ben de beğendim," diye itiraf etti. "Ne var ki, esas mevzudan uzaklaştık. Şimdi müsaadenizle, size bir sual soracağım, Bay Stevens. 12 nisan gecesi karınız ve siz neredeydiniz?"

— "Burada, Crispen'de olduğumuzu kabul etmek zorundayım."

— "Niçin kabul etmek zorunda oluyormuşsunuz?"

— "Haftanın bazı günlerinde umumiyetle New York'ta olduğumuz için. Buraya hafta sonlarında geliriz. 12 nisan ise bir çarşambaya raslıyordu. Fakat o gün Philadelphia'da işim olduğu için, gelmek zorunda kalmıştık."

Brennan Lucy'ye döndü. "Bayan Stevens, o maskeli baloya gideceğinizi ve ne gibi bir kıyafet giyeceğinizi biliyor muydu?"

— "Evet, biliyordu. Marie o gün öğleden sonra buraya gelip, gece köşklerinde kalacaklarını haber vermiş ve akşama ne yapmak niyetinde olduğumuzu sormuştu. Bunun üzerine ben de ona, bitirmek üzere olduğum elbiseyi göstermiştim. Onu, galerideki bir portreden bizzat kendim kopye ettiğimi bilmem size söyledim miydi?"

Stevens lâfa karıştı. "Lucy, size bir şey sormama müsaade eder misiniz? Marie, elbisenizin bahsini ilk defa o çarşamba günü öğleden sonra mı duydu?"

— "Evet. Zira onu ancak pazartesi günü dikmeye karar vermiştim."

— "Bir başkasının o elbisenin eşini bir terziden veya kostüm kiralıyan bir yerden temin etmesi kabil midir?"

Lucy biraz sinirlenmiş gibi, "Katiyen!" diye atıldı. "Modelini bir tablodan aldığımı size söyledim. Ben şahsen kimsenin üzerinde ona benzer bir elbise görmedim..."

— "Bir şey daha soracağım: Şu meşhur elbiseyi Marie'ye göstermenizle, esrarengiz kadının, amcanızın odasında görüldüğü saat arasında birisinin elbisenin eşini dikmesi kabil midir?"

Lucy, "Ne münasebet!" diye bağırdı. "Ben, kendiminkini yola koyana kadar üç gün geceli, gündüzlü çalıştım. Bir başkası o kadar zamanda Crispen'de gerekli malzemeyi toparlamaya bile fırsat bulamaz. Zaten Marie'nin saat altı buçuğa kadar yanımda kaldığını hatırlıyorum. Sonra da kocasını karşılamak üzere istasyona gitti."

Stevens koltuğunun arkasına dayanarak Brennan'a baktı. Polis müfettişi konuşmanın başından beri ilk defa şaşalamış görünüyordu. Fakat bu halini gülümseyerek ve babacan bir tavırla gizlemeye çalıştı. "Sözünüze itimat edebilirim, değil mi, Bayan Despard?" dedi. "Ben dikişten anlamam, ama acele çalışıldığı takdirde de olamaz mı?"

Lucy, "Katiyen olamaz!" diye kesip attı. "Düşünün bir kere Bay Brennan, yalnız şırasları dikmek bütün bir günümü aldı. Bana inanmıyorsanız, Edith'e sorun!"

Brennan ensesini kaşıdı. "Orası belki öyle, ama birisinin elbiseyi kopye ettiği de şüphe götürmez," dedi. "Neyse bunu

bırakalım; gene teferruatla uğraşmaktan esas mevzudan ayrılıyoruz. Bay Stevens, 12 Nisan gecesini nasıl geçirdiniz?"

— "Karımla beraberdim. O akşamı evde geçirdik ve erken saatte yattık."

— "Saat kaçta meselâ?"

Stevens bir saat mübalâğa ederek, "23.30'da," dedi. Hayatında ilk defa mühim bir yalan söylediği için, bir an sesinin kendisini ele vermesinden korktu.

Polis Müfettiş'i sordu. "Saate nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?"

— "Bu, ilk defa hafta içinde Crispen'de kalışımızdı; ben de erken kalkıp New York'a vaktinde dönebilmemiz için saatin zilini ayar etmiştim."

— "Bu sözlerinizi doğrulayacak bir şahidiniz var mı? Bir hizmetçi de işimizi görebilir."

— "Hayır, hizmetkâr olarak bir tek gündelikçimiz var, o da geceleri evine döner."

Brennan bir karara varmaya çalışıyordu. Gözlüğünü ceketinin üst cebine koydu ve dizlerine bir şamar indirdikten sonra ayağa kalktı. Artık babacan halinden eser kalmamıştı. "Sizce bir mahzur yoksa, bu işle ilgili olup derhal halledebileceğimiz bir husus var," dedi. "Hastabakıcı Bayan Corbett şu anda evde olsa gerek. Kendisine, bir hırsızlıkla ilgili sual sormak istiyorum."

Mark ona mânidar bir bakış fırlatarak doğruldu. "Bayan Corbett, Edith'in yanındadır. Gidip onu çağırayım," dedi, sonra birden ilâve etti. "Tahkikatınızın seyrinin değiştiğine memnun oldum. Elbise hikâyesi falso vermeseydi bile, hepimiz Marie'nin masum olduğuna kaniydik."

Lucy, "Ama benden şüphelenmeyi bildin, değil mi?" diye yapıştırdı. Bu sözler öfkenin tesiriyle ağzından kaçmıştı; akabinde patavatsızlığına pişman oldu ve kocasiyle göz göze gelmekten kaçınarak, dikkatini, taş şöminenin yukarısında asılı tabloya verdi.

Mark, "Öyle bir şey aklıma gelmedi, ama mevcut delilleri de göz göre göre inkâr edemezdim ki, Lucy," dedi. "O kadının elbisesi ve tavırları derhal seni hatıra getiriyordu..."

Lucy, gözlerini tablodan ayırmıyarak itiraz etti. "Benim asıl kızdığım, önce benimle yüzleşmeden başkalarına açılman."

Mark, buna verilecek cevap bulamıyarak, "İnsan böyle şeyleri kimseyle konuşmayı sevmez, ama bir de benim ne kadar endişeli olduğumu düşün," diye mırıldandı. "Telefona çağırıldıktan sonra, balo evini terketmene ramak kaldığını bilseydim, büsbütün deli olurdum ya..."

Lucy gene tabloya bakmaya devam ederek, "Sus, sersem!" diye fısıldadı. "Polislerin kulakları deliktir. Bir randevuya gitmediğime emin olabilirsin!" Bu sözleri Fransızca olarak söylemişti.

Mark bir şey demiyerek odadan çıkmaya hazırlandı, fakat hiddetine hâkim olmakta güçlük çektiği her halinden belli oluyordu. Kapının eşiğine gelince Partington'a eliyle bir işaret yaptı; doktor da odadakilerden müsaade istedikten sonra, arkadaşının peşi sıra hole çıktı.

Stevens, araya giren fasılayı düşünmekle geçirdi. Brennan'ın bu konuyu kurcalamaktan vaz mı geçtiğini, yoksa tekrar mı hücuma geçeceğini merak ediyordu. Netekim polis müfettişi az sonra, "O telefon konuşması nedense zihninizi fazla meşgul ediyor, Bayan Despard," dedi. "Ama bence fazla bir önemi yok. O hususta bilgim tam değil, ama sizin, bildiklerinizi söylemeniz için de ısrar etmeyeceğim. Şimdilik daha mühim şeylerle uğraşmak zorundayız..."

Lucy ağlamaklı bir sesle, "Kastettiğiniz mühim şeyler hangileri?" diye sordu. "Bu vaka öylesine gariplikler ve hayalet hikâyeleri ile dolu ki artık amcamızın ölüsünün ortadan kaybolması bile bana tabiî görünmeye başladı. Bu esrarı nasıl aydınlatabileceğinize doğrusu aklım ermiyor."

Brennan, "Önce cesedi bulmakla işe başlamak lâzım," dedi. "Ceset olmadıkça, elimiz, kolumuz bağlı. Amcanızın zehirlendiğine şüphe yok; katil de, Bay Despard'ın mezarı açacağını öğrenince, ondan evvel davranarak ölüyü ortadan yok etti. Halbuki cesedi bulmadıkça, bir cinayetin işlendiğini ispat edemeyiz. Ama bana cesedin nasıl kaçırıldığını sormayın, zira mezarın içinde henüz bir gizli kapı falan keşfetmiş değiliz!" Polis Müfettiş'i bu sözlerden sonra kaşlarını çatarak Stevens'e döndü. "Siz sormadınız, ama ben söyleyeyim," dedi. "Bu gece mezarı açan dört kişinin, cesedin kaybolmasiyle bir ilişiği olmadığını biliyorum. Siz başınızdan geçenleri bu sabah kendiliğinizden gelip bana anlatsaydınız, belki size inanmazdım, ama adamım sizleri bir an gözünün önünden ayırmadığı için, iddianızın hakikat olduğu kanaatindeyim."

Stevens de, "Şans bize yalnız burada yardım etti galiba," diye tasdik etti.

Lucy huzursuzdu. "Miles Amcayı ne şekilde arıyacaksınız?" diye sordu. "Her tarafta çukurlar mı kazacaksınız?"

Polis Müfettiş'i, "İcap ederse, onu da yaparım, ama lüzumu olacağını sanmıyorum," diye cevap verdi. "Cesedin evde olduğuna bahse girerim."

Stevens hayretle, "Evde mi?" diye söylendi.

— "Öyle ya. Mezara bağlı bir gizli geçit yoksa şaşarım. Miles Despard'ın odasının bir yerinde de gizli bir kapı olsa gerek. Ben şahsen, mezar ile o odanın birbirine bağlı olduğuna kaniim."

— "Yapmayın, Müfettiş Bey! Yoksa o kadının, Miles Despard'a bir kâse dolusu arsenik içirdikten sonra, gizli kapıdan geçerek mezara indiğini ve oradaki tabutlardan birine yerleştiğini mi zannediyorsunuz?"

Brennan, Stevens'in ses tonunu taklit ederek, "Öyle bir şey zannedecek kadar deli değilim," dedi. "Demek istediğim şu: Dün gece sizler mezarı açmak için iki saat müddetle uğraştığınız sırada bir kadın oraya girip cesedi aldı ve bu evi mezara bağlıyan gizli koridorun bir köşesine bıraktı. Bu ihtimal, o kadar olamıyacak bir şey mi?"

Stevens kısaca, "Evet, olamıyacak bir şey," dedi.

— "Müsaadenizle meseleyi biraz daha inceleyelim. Mezara girmek için ikinci bir yolun bulunduğunu farzedelim; bu takdirde, tabutu açmak pek mi güç olurdu? Lehimli değildi ya?"

Stevens, "Hayır, değildi," diye itiraf etmek zorunda kaldı. "Tahtadandı ve sadece iki sürgüsü vardı. Ama bir kadında, cesedi taşıyacak kuvvet nerede..."

— "Kadın kelimesini ağzıma aldım mı? Hem katilin bir yardımcısının bulunması pekâlâ mümkün. Ölü pek mi iri yarıydı?"

Lucy hayır gibilerden başını salladı. "Bilâkis, ufak tefek sayılırdı. Meselâ, benden boylu değildi."

— "Kısa boylu ve şişman mıydı?"

— "Hayır. Doktorun amcamı, banyodaki basküle ikide bir kendini tartmaya teşvik ettiğini hatırlıyorum. Yanılmıyorsam, son zamanlarda kilosu elli beşi geçmiyordu. Zavallıcık bir deri, bir kemik kalmıştı."

Brennan, "Öyleyse," diye başladıysa da odaya Bayan Corbett'le Mark'ın girmesi üzerine sustu.

Hastabakıcının mantosu üzerindeydi, fakat şapkasını atmıştı. Hâlâ saç hikâyesinin tesirinde olan Stevens, bir an kadının esmer olmasını temenni etti, ne çare ki Bayan Corbett'in saçları, köşeli yüzü ve kahverengi gözleriyle garip bir tezat teşkil eden sönük bir sarıydı. Kadın, yüzüne kadar akseden can sıkıntısı ve meslek kaygusu olmasa belki çirkin sayılmayacaktı, ama bu haliyle hoşa gitmesi zordu.

Brennan ona oturmasını işaret etti. "Bayan Corbett, dün öğleden sonra Partridge adında bir polis ziyaretinize geldi ve ifadenizi aldı, değil mi?"

— "Evet, suallerine cevap verdim."

Brennan önündeki kâğıtlara göz gezdirdi. "8 Nisan Cumartesi akşamı saat 18 ile 23 arasında, içerisinde, 0,016 gramlık tabletler halinde 62 gram morfin bulunan bir şişenin odanızdan çalındığını söylemişsiniz."

Mark, "Demek sahiden morfinmiş," demekten kendini alamadı.

Brennan, "Bırakın da ben konuşayım," diye tısladı. "Bayan Corbett, bu hırsızlığın ne zaman farkına vardınız ve kimden şüphelendiniz?"

— "Şişeyi önce Bay Miles Despard'ın aldığına ihtimal verdim. Öteden beri morfin ister, dururdu, fakat Dr. Baker tabiatiyle bu arzusunu yerine getirmezdi. Bir defasında kendisini odamı karıştırırken de yakaladığım için, derhal o aklıma geldi."

— "Şişenin yerinde olmadığını müşahede edince ne yaptınız?"

Hastabakıcı, bu suali saçma buluyormuş gibi dik dik, "Onu aradım tabii," diye cevap verdi. "Sonradan Bayan Edith'e şişeyi görüp görmediğini sordum, fakat suçlunun Bay Milles Despard olduğuna ve şişeyi ergeç ondan geri alacağıma kani bulunduğum için fazla ısrar etmedim. Gelgelelim, Bay Despard şişenin kendisinde olmadığına yeminler etti, sonra, daha fazla bir araştırma yapmamıza fırsat kalmadan şişe ertesi gece tekrar meydana çıktı."

— "İçerisindeki morfinde eksilme olmuş muydu?"

— "Evet. 0,016 gramlık üç tablet alınmıştı."

Mark daha fazla dayanamadı. "Bu morfine neden o kadar değer veriyorsunuz kuzum? Miles amcamın morfinle zehirlendiğinden şüphelenilmiyor ki. Hem 0,016 gramlık üç tabletten insana ziyan gelmez ki!"

Fakat Brennan o fikirde değildi. "Öyle olsa bile, bu nokta aydınlanmalı," dedi. "Bayan Corbett, dün Partridge'ye şişenin geri gelmesi ve 9 nisan pazar gecesi gördükleriniz hakkında söylediklerinizi tekrar etmenizi rica edeceğim."

Hastabakıcı anlatmaya başladı. "Saat akşamın sekiziydi; birinci kattaki koridorun ucunda bulunan banyo odasına girmiştim. Banyonun eşiğinden Bay Miles Despard'ın kapısı ile bunun yanındaki küçük masa görülür; üstelik o noktada bir de lâmba vardır. Banyoda iki dakika kaldım, kalmadım, dışarı çıkmak üzere kapıyı açınca da birisinin, Bay Despard'ın kapısından merdiven istikametinde uzaklaştığını gördüm. Aynı zamanda da küçük masanın üzerinde az evvel orada olmıyan bir cisim gözüme ilişti, fakat bunun ne olduğunu o

mesafeden seçemedim tabii. Yaklaşınca, şişenin geri geldiğini müşahede ettim."

— "Uzaklaştığını gördüğünüz kimse kimdi?"

Hastabakıcı büyük bir ciddiyetle, "Bayan Stevens'ti." dedi. O ana kadar tam bir taraflsızlıkla konuşmuştu, fakat bu sözlerden sonra Stevens'e dönerek şöyle dedi: "Çok müteessirim. Bu sabah sizinle, yahut karınızla görüşmek istedim, fakat Bay Ogden bize mâni oldu. Dün beni sorguya çeken detektif, bana, Bayan Stevens'i şişeyi masanın üstüne bırakırken gördüğümü söyletmeye çalıştı. Fakat ben ancak iki gözümle gördüğüm şeyi söylerim!"

Brennan'ın gözlerinde müstehzi bir pırıltı vardı. "İyi hoş, ama şişeyi masanın üstüne ondan başka kim bırakmış olabilir?" diye sordu.

— "Ne bileyim. Belki de Bay Despard."

— "Peki, siz ne yaptınız? Bayan Stevens'le görüştünüz mü?"

— "Buna fırsat bulamadım. Ben yetişene kadar bayan Evden çıkmıştı, sonra kocasiyle New York'a döndü. Zaten Despard'lara vedaya gelmişti. Sonunda oturup neticeyi beklemeye karar verdim, fakat aynı halin tekrarlanmasını istemediğim için, gerekli tedbiri aldım. Odamdan uzaklaşacağım vakit, Bay Despard'ın odası ile aramdaki kapıyı kilitliyordum. Odamın koridora açılan kapısının kilidi gayet alelâde olduğu için, orasını emniyete almamın daha zor olduğunu itiraf edeyim. Allah'tan, çilingir olan babamdan işe yarar bazı usuller öğrenmiştim. Anahtarını ne şekilde kullanacağını ben kendisine göstermesem, değme hokkabaz odama giremezdi. Ama Bayan Stevens, izinli olduğum akşama raslıyan ondan sonraki çarşamba öğleden sonra Despard Park'a dönmeseydi, bu kadar zahmete katlanmazdım tabiî."

— "Bu, Bay Miles Despard'ın öldürüldüğü geceden önceki öğleden sonra, değil mi?"

Hastabakıcı soğuk bir sesle, "Öldüğü geceden önceki öğleden sonra," diye tashih ettikten sonra ilâve etti. "Merakımı uyandıran bir durum oldu..."

Brennan, "Tamam!" diyerek hastabakıcının sözünü kesti ve Mark'ın yüzüne baktı. Önündeki notlara gene göz attıktan sonra da, "Bayan Corbett, Bayan Marie Stevens'in lâf arasında size zehirlerden bahsettiği oldu mu?" diye sordu.

— "Evet, oldu."

— "Ne şekilde oldu?"

— "Bana nereden arsenik satın alabileceğini sordu?"

Bu sözleri huzur bozucu bir sessizlik takip etti. Stevens,

bütün bakışların üzerine çevrildiğini hissediyordu. Hastabakıcı da kıpkırmızı olmuştu, fakat kararından caymışa benzemiyordu.

Bayan Corbett başını salladı. "Hayır, itham değil. Sadece..."

Brennan devam etti. "Bir başkası Bayan Stevens'in size bunu sorduğunu duydu mu?"

Hastabakıcı, "Evet," dedi, "Bayan Lucy Despard."

Lucy tereddüt etti, sonra ağzını açtı, fakat gene tereddüt etti. Nihayet, "Evet, doğru," dedi.

Ellerini koltuğunun kollarına dayamış olan Stevens, odadakilerin bakışlarından fena halde rahatsız olmaya başlıyordu. Aynı zamanda Ogden Despard'ın kapıda durduğunu da farketmişti.

5

Brennan, Lucy'ye doğru eğilerek, "Düşüncelerinizin seyrini takip etmeye çalıştım, Bayan Despard," dedi. "Bu yöndeki ilk imâmı hayretle karşıladınız, fakat sonra Bayan Stevens bir türlü aklınızdan çıkmadı. Düşündükçe de suçlu olabileceğine aklınız yatmaya başladı. Böyle bir şeyi düşünebildiğiniz için vicdan azabı duyuyor, fakat bundan kendinizi alamıyordunuz. Sonra birisi, hiç kimsenin elbisenizi bu kadar kısa zamanda kopye edemeyeceğini söyleyince, içiniz rahat etti ve Bayan Stevens'in, bu işle ilgisi bulunmasına imkân olmadığını düşündünüz... Fakat şimdi, buna pek o kadar emin değilsiniz. Haklı mıyım, değil miyim?"

Lucy odanın içinde asabi birkaç adım attı. "Bu sözleriniz gülünç!" dedi. "Ben nereden bileceğim? Bir şey söylesene Ted."

Kocası, "Kendini üzme," diye müdahale etti. "Benim de birkaç sual sormama müsaade eder misiniz, Bay Brennan?"

Brennan, "Hacet olursa, sorarsınız," diye kısa kesti, sonra gene hastabakıcıya döndü. "Bayan Corbett, Bayan Stevens, arsenikle ilgili o suali size ne zaman sorduydu?"

— "Üç hafta kadar oluyor. Yanlış hatırlamıyorsam, bir pazar günü öğleden sonraydı."

— "O gün olanları bize anlatın."

— "Bayan Marie Stevens, Bayan Lucy Despard ve ben, yemek odasında şöminenin karşısında oturuyorduk. Tarçınlı çörekler yiyorduk. O sırada gazeteler, Kaliforniya'da işlenen bir cinayetin haberleriyle doluydu; bir müddet ondan bahsettik, sonra daha başka cinayetlerden de söz açıldı ve Bayan Despard bana, zehirler hakkında sualler sormaya başladı..."

Brennan, hastabakıcıyı tashih etti. "Soran, Bayan Stevens *değil miydi?*"

Kadın sert bir hareketle ona dönerek, "Hayır, değildi," dedi. "Bayan Despard burada, kendisine sorabilirsiniz... Biz bunları konuşurken, Bayan Stevens ağzını açıp bir şey söylemedi. Yok, yalnız bir kere bir şey sordu. Henüz staj devremde iken karşılaştığım ilk vakayı onlara anlatıyordum... Striknin yutan bir adamı hastaneye getirmişlerdi. Bayan Stevens işte o zaman, onun ıstırap çekip çekmediğini sordu."

— "Ben de bunu öğrenmek istiyordum. Bayan Stevens o anda sizde ne gibi bir intıba uyandırdı? Nasıldı?"

— "Çok güzeldi."

— "Bu ne garip cevap! Çok güzelmiş! Ne demek istiyorsunuz?"

— "İntıbamı size söyledim. Yalnız açık konuşmama müsaade ederseniz, bir şey daha ilâve edeceğim."

— "Buyrun!"

Şahit gayet sakin bir sesle izah etti. "Onda, cinsi bakımdan heyecanlanmış bir kadın hali vardı."

Stevens, öfkeden gözlerinin kardığını hissetti, fakat buna rağmen hastabakıcıya dikkatle bakmaya devam etti. "Bir dakika," diye lâfa karıştı. "Fazla ileri gidiyorsunuz. Deminki sözlerinizi daha net olarak izah eder misiniz?"

Mark Despard da dostlarını müdafaa etme lüzumunu duyarak, "Bu sorgunun gayesini anlıyamıyorum," dedi. "Marie Stevens'in suçlu olduğundan bir şüpheniz varsa, neden *bizzat onu sorguya çekecek yerde, bizimle vaktinizi israf ediyorsunuz*, Müfettiş Bey? Ted, niçin buraya gelip bu sualleri cevaplandırması için Marie'ye telefon etmiyorsun?"

Bir başka ses de, "Öyle ya," dedi. "Ted Stevens'e, karısına neden telefon etmediğini sorsanıza." Konuşan, pardesüsü hâlâ üzerinde olan Ogden Despard'dı ve Stevens'e istihza ile bakıyordu. "Sizce bir mahzur yoksa, bu beye bir, iki sual soracağım," diye devam etti. "Söyle bakalım, Stevens, karına neden telefon etmiyorsun?"

Bundan sonra, bir çocuktan hesap soran bir öğretmen

gibi cevap beklemeye koyuldu. Stevens, hiddetine hâkim olmakta güçlük çekiyordu. Aslında fena bir adam olmıyan Brennan'a kızmıyor, fakat Ogden'i parçalayacağı geliyordu.

Netekim delikanlı çok geçmeden, "Gördünüz mü, cevap vermiyor," dedi. "Ona benim biraz yardım etmem gerekecek. Marie evde olmadığı, çıkıp gittiği için telefon etmiyorsun, değil mi, Stevens?"

— "Doğru. Marie evde değil."

Ogden yapmacık bir hayretle genç adama baktı. "Ama bu sabah yedi buçukta evine geldiğim zaman, onun yatakta olduğunu söyledin."

Stevens sükûnetle, "Yalan söylüyorsun," diye mukabele etti.

Ogden bir an ne söyleyeceğini bilemedi. Şüphelerinin doğruluğunu tesbit ettikten sonra, kurbanını kendini müdafaa durumuna düşürmek âdetindeydi ve bundan derin bir zevk duyardı, fakat o kurbanın, ithamı düpedüz reddetmesi onun için yepyeni bir şeydi. "Yok canım!" diye tısladı. "Şimdi de yalan söylemeye başlıyorsun ha! Bana öyle dediğini pek güzel biliyorsun. Bayan Corbett, siz de söylediklerini duydunuz, değil mi?"

Hastabakıcı itiraz etti. "İkiniz mutfaktaydınız. Neler konuştuğunuzu bilmediğime göre, her hangi bir şeyi teyid etmemi beklemeyin."

— "Pekâlâ. Ama hiç değilse karının evde olmadığını itiraf et, Stevens. Nerede olduğunu söyler misin?"

— "Bu sabah Philadelphia'ya gitti."

— "Öyle mi? Ne diye?"

— "Alışveriş yapmak için."

— "Böyle diyeceğini biliyordum. Marie Stevens'in, şimdiye kadar, sırf alışveriş yapmak için, sabahın yedi buçuğundan önce sıcak yatağını terkettiğini içinizde duyan var mı?"

— "Marie belki şimdiye kadar böyle şey yapmamıştır, ama hatırlarsın, Bayan Corbett'in yanında da sana bütün geceyi ayakta geçirdiğimizi söylemiştim..."

— "Demek karın uykusuz olmasına rağmen, birkaç şey almak için sabah karanlığında yola çıkmaya lüzum gördü! Buna sebep ne acaba?"

— "Günlerden cumartesi olduğu ve mağazalar öğleyin kapanacakları için."

Ogden çirkin çirkin kıkırdadı. "Sahi mi? Yalan söylemekten ne zaman vazgeçeceksin, Stevens? Marie'nin dün gece gittiğini pekâlâ biliyorsun."

Stevens şöyle bir doğruldu. "Bu kadarı kâfi!" dedi. "Faz-

la ileri gittin." Brennan'a döndü. "Bana sormak istediğiniz başka bir şey var mı, Müfettiş Bey? Karımın bu sabah erkenden şehre gittiği doğru, fakat öğleden sonra dönmezse, beni yalancılıkla itham etmenize razıyım! Hem dostumuz Ogden' in sözlerine pek kulak asmasanız daha iyi olur. Zira imzasız mektubu yazan ve telgraflara sizin imzanızı atan odur."

Yüzünde derin bir şaşkınlık okunan polis müfettişi bir Ogden'e, bir Stevens'e bakıyordu. "Bu, enteresan!" dedi. "Mektubu yazan ve meşhur telgrafları çeken sahiden siz misiniz, delikanlı?"

Ogden, etrafındakilere soğuk bir bakış fırlatarak bir, iki adım geri çekildi. "Bunu ispat edemeyeceğinize göre, ihtiyatlı konuşmanızı tavsiye ederim. Aksi halde sizi iftirayla suçlandırabilirim," dedi.

Brennan, cebindeki bozuk paraları şıngırdatarak onu tetkik ediyordu. "Bana kalırsa, romanlardaki detektifleri taklit etmeye özeniyorsunuz, delikanlı," dedi. "Bu gibi şeylerin hakiki hayatta geçmeyeceğini bilin. Hem o telgrafları çekenin hüviyetini kolaylıkla tesbit edebileceğimizi de unutmayın."

Ogden tınmadı. Müstehzi bir gülümsemeyle, "Kanunu bilmeden konuşmayın, Müfettiş Bey," diye söylendi. "Ancak işin ucunda menfaat olduğu takdirde, sahtekârlıkla suçlandırılabilirim. Meselâ, Chase National Bankası'nın müdürüne bir pusula yazıp, 'Benim hesabımdan Bay Ogden Despard'a on bin dolâr verin,' der ve 'John D. Rockefeller' diye imzamı atarsam, sahtekâr olurum. Ama 'Bay Ogden Despard'a nazik muamele edin ve ona kolaylık gösterin,' der ve aynı imzayı atarsam, sahtekârlık yapmış sayılmam. Nazik bir hukuki problem, değil mi? O telgraflarda aleyhimde takibat açılmasına zemin teşkil edecek bir tek kelime yok."

— "Onları sizin çektiğinizi itiraf ediyorsunuz demek?"

Ogden omuzlarını silkti. "Ben hiçbir zaman bir şey itiraf etmem. En iyi politika budur."

Stevens, gayriihtiyari Mark'a bakmaktan kendini alamadı. Arkadaşı, şöminenin yanındaki kitap raflarına yaslanmıştı; mavi gözlerindeki bakış düşünceliydi. "Sana bir şeyler olmuş, Ogden," dedi. "Lucy, formunda olmadığını söylemekte haklı imiş. Belki de Miles amcamdan birkaç kuruş mirasa konman seni sarhoş etti. Yalnız kaldığımız zaman, seninle biraz konuşacağız!"

— "Benim işlerime burnunu sokmamanı tavsiye ederim, ağabey. Gözlerimi dört açmamın sayesinde o kadar çok şey biliyorum ki. Meselâ, Tom Partington'u buraya getirtmekle hata ettiğini söyliyebilirim. Onun, İngiltere'de geçmişi düşü-

nerek sarhoş olması daha hayırlıydı. Hakikati hiçbir zaman bilmedi, ama şimdi Jeannette White'yle ilgili bir şeyler öğrenebilir..."

Brennan, "Jeannette White de kim oluyor?" diye sordu.

Ogden yine omuzlarını silkti. "İsminden anlaşılacağı üzere bir hanım. *Onu şahsen tanımıyorum, ama hakkında epeyi şey biliyorum.*"

Brennan dayanamayıp patladı. "Siz pek çok şey biliyorsunuz, ama bakalım, bizi asıl ilgilendiren mesele hakkında da bir bildiğiniz var mı?" dedi. "Yok, değil mi? Öyleyse, arsenik hikâyesiyle Bayan Stevens'e dönelim. Bayan Corbett, üç hafta önce bir pazar günü burada zehirlerden bahsetmekte olduğunuzu söylüyordunuz. Devam edin."

Hastabakıcı kısaca düşündükten sonra anlatmaya koyuldu. "Uzunca bir müddet bu minvalde konuştuk, sonra ben, Bay Miles Despard'a çorbasını götürmek üzere yerimden kalktım. Loşça hole çıktım; Bayan Stevens de beni takip etti. Derken beni bileğimden yakaladı; eli ateş gibi yanıyordu. Arseniği nereden satın alabileceğini işte o zaman bana sordu..." Bayan Corbett, kısa bir tereddütten sonra devam etti. "Ne demek istediğini anlayamadığım için, kullandığı sözler önce tuhafıma gitti. Zira Bayan Stevens arsenik demiyordu da birisinin reçetesinden bahsediyordu. İsim hatırımdan çıktı, ama galiba Fransızcaydı. Bayan Stevens sonra maksadını izah etti. Bayan Despard da o sırada yemek odasından çıktığı için, bizi duyduğuna ihtimal veriyorum..."

Brennan merak etmişti. "Birinin reçetesi ha! Bayan Despard, bizi bu hususta tenvir edebilir misiniz?"

Lucy allak bullak olmuştu; yardım dilenir gibi Stevens'e baktı. "Marie'nin sözlerini duymasına duydum, ama sizi tenvir edebileceğimi sanmıyorum," dedi. "Hatırladığıma göre, G harfiyle başlıyan bir isimdi; 'glase' gibi bir şey. Marie çok hızlı konuştuğu için, önce sesini bile tanıyamadım. Her zamankinden farklı bir hâli vardı..."

Tam o esnada Mark Despard başını çevirdi ve birden göz kamaştırıcı bir ışığa maruz kalmış gibi gözlerini kırpıştırdı. Sonra, ellerini ceplerinden çıkararak bir eliyle alnını sıvazladı. Yalvaran bir sesle, "Bayan Stevens'in ne dediğini biriniz den biriniz hatırlamıyacak mısınız?" diye sordu. "Bu noktanın çok mühim olduğunun farkındasınızdır herhalde..."

Hastabakıcı, "Bayan Despard'ın dediği gibi, garip bir şekilde konuşuyordu," diye izaha çalıştı. " 'Şimdi nerede bulunabilir? Eskiden yaşadığım yerde tedariki zor değildi, ama artık ihtiyar adam öldü,' gibilerden bir şeyler mırıldandı."

Not almakta olan Brennan kaşlarını çattı. "Sahiden garip konuşmuş!" dedi. "Durun bakayım. Acaba garip olan şivesi miydi? Bayan Stevens'in ismi Marie; sizlere Fransızca bir kelime sarfetti gibi gelmiş. Demek Bayan Marie Stevens Fransız, öyle mi?"

Lucy, "Hayır, hayır," diye atıldı. "İngilizce'yi hepimiz kadar kusursuz konuşur. Fransız asıllı bir Kanada'lıdır. Bir keresinde bana genç kızlık adının Marie d'Aubray olduğunu söylemişti."

Mark, bir şey düşünür gibi, "Marie d'Aubray mı?" diye tekrarladı. Sonra birden yüzü korkunç bir hâl aldı. Öne eğilerek kelimelerinin üzerinde dura dura konuştu. "İyi düşünmeni istiyorum, Lucy. İyi düşün, zira bir insanın hayatı mevzubahis. Marie'nin bahsettiği o reçete 'Glaser'in reçetesi' miydi?"

— "Evet o dediğindi galiba. Ama sana ne oluyor böyle?"

Mark gözlerinde sabit bir bakışla konuşmaya devam etti. "Lucy, Marie'yi çoğumuzdan daha iyi tanırsın... Başka zaman da tavırlarında bir tuhaflık dikkatini çekmedi mi? Hatırlamaya çalış!"

Stevens, bir tiren hattının üzerinde duruyormuş ve üstüne gelen lokomotifin yolu üzerinden, sanki ipnotize olmuş da kaçamıyormuş gibilerinden bir his duyuyordu. Buna rağmen müdahale etti. "Gülünç olma, Mark! Bu gibi şeyler bulaşıcı, anlaşılan..."

Fakat Mark ısrar ediyordu. "Cevap versene, Lucy!"

Genç kadın, "Hiçbir şey farketmedim," diye cevap verdi. "Ted haklı. Galiba sonunda sen herkese tuhaf görüneceksin. Marie bile cinayet dâvâlarına ve o gibi şeylere gösterdiğin aşırı alâkayı tenkid ediyordu. Hayır, onda hiçbir tuhaflık dikkatimi çekmedi. Yalnız..."

— "Yalnız ne?"

— "Üzerinde durulmaya değecek şey değil, ama huni görmeye tahammül edemiyor. Bir defasında Bayan Henderson mutfakta reçel yaparken meyva sularını huni ile boşaltıyordu... Marie'nin yüzünün o derece deforme olabileceğini ve gözlerinin etrafında o kadar çok kırışık olduğunu bir başkası söylese inanmazdım..."

Odaya âdeta elle tutulur bir sessizlik hâkim olmuştu. Mark gözlerini eliyle örtmüştü; neden sonra son derece ciddî bir yüzle, "Beni dinleyin Bay Brennan," dedi. "Bu odada sizinle ve Ted Stevens ile yalnız kalmak istiyorum. Ogden, bir işe yaramak istersen, Henderson'un yanına gidip ne ile meşgul olduğuna bak. Ona, beraberinde küçük baltasını

getirmesini söylersin. Mutlakta, işimize yarıyabilecek daha büyük bir balta da var."

Mark'ın birdenbire delirmiş olmasından endişe ettiği, fakat her türlü ihtimale karşı hazırlıklı bulunduğu, Brennan'ın yüz ifadesinden belliydi. Diğerleri Mark'ın emrine itaat ederek odayı terkettiler.

Genç adam, "Hayır, hiç kimseyi balta ile öldürmek niyetinde değilim," diye izah etti. "Miles amcamın odasında iki pencerenin arasındaki duvarı muayene etmesi ve orada bir gizli kapı olup olmadığına bakması için bir mimar da getirtebilirdim, ama bu iş zaman alırdı. En kestirme çare, duvarı yıkıp neticeyi kendimiz görmemiz."

Brennan derin bir nefes aldı. "İyi, iyi! Duvarınızın tahrip olmasında sizce bir mahzur yoksa, diyecek yok..."

— "Hiçbir mahzur görmüyorum. Beni dinleyin, Müfettiş Bey, kanaatinize tesir etmemek için size bir şey söylemiyeceğim, yalnız bir şey sormak istiyorum. Farzedin ki gizli bir kapı bulmadık, o zaman ne düşüneceksiniz?"

Brennan tereddütsüz, "Bayan Henderson'un yalan söylediğini düşüneceğim tabii," diye cevap verdi.

— "Başka bir şey düşünmeyecek misiniz?"

— "Hayır, düşünmeyeceğim."

— "Neticede Marie d'Aubray'ın suçsuz olduğuna da kanaat getirmiyecek misiniz?"

Brennan ihtiyatı elden bırakmıyarak, "O kadar uzun boylu değil," dedi, kısa bir duraklamadan sonra ilâve etti. "Belki ona da kanaat getiririm. Kimbilir... Bu takdirde ortalık allak bullak olur, zira başlıca şahidin yalan söylediğine kani bulunarak bir jüri heyetinin nasıl karşısına çıkılır? İnanın bana, hiçbir insan, doğru dürüst bir taş duvarın içinden geçemez!"

Mark, Stevens'e dönerek, "Vaziyet biraz ümitli, değil mi?" dedi, sonra yerinden kalktı. "Haydi oraya gidelim!"

Hep beraber hole çıktılar. Mark, mutfağa gidip âlet dolu bir sepet ve kısa saplı bir balta ile dönene kadar Brennan ile Stevens konuşmadan beklediler.

Miles Despard'ın odası, birinci katta, merdivenin karşısına düşen galerinin ta ucundaydı. Stevens, duvarlarda asılı portreleri hayal meyal seçebildi, fakat ortalığın loşluğundan, bunların içinde kendisini ilgilendirenini tâyin edemedi. Derken, Mark, amcasının odasının kapısını açtı, böylece üç erkek eşikte durarak olayı bütüniyle gözden geçirdiler.

Miles Despard'ın odası üç çarpı dört metre alanındaydı, fakat binanın inşa edildiği 17. yüzyıl modası gereğince tavanı

basıktı. Rengi solmuş ve tarazlanmış gri ve mavi tonlu büyük bir halı zeminin en büyük kısmını kaplıyor, bunun dört yanında cilâlı parke ince bir şerit gibi gözü alıyordu. Duvarlar, takriben iki metre yüksekliğe kadar tahta kaplamalarla örtülüydü. Bunun yukarısı da tavan gibi beyaz yağlı boyaydı. Solda, iki duvarın birleşme noktası, köşeleme olarak muazzam bir gömme dolap tarafından işgal edilmişti. Bunun, bakır tokmaklı kanatlarından biri aralıktı ve içeride, dizi ile kostümün ve ayakkabının görülmesine imkân veriyordu.

Evin arka duvarı olan sol duvarda iki pencere, bunların arasında ise yüksek arkalıklı antika bir tahta koltuk vardı. Koltuğun yukarısında, Greuze'ye ait olduğu sanılan tablo duvarda asılıydı; yuvarlak olan bu eserde, bukleli bir çocuk başı tasvir edilmişti. Bu noktada, bir elektrik ampulü, kısa bir kordonun ucunda tavandan sarkıyordu. Eşiğe en uzak pencerenin yanında ayrıca büyük bir deri koltuk dikkati çekiyordu.

Yatağın başı, kapının karşısına düşen duvara dayalıydı. Taraçaya açılan camlı kapı, bu duvarla bunun sağındakinin teşkil ettiği açının üzerinde yer alıyordu. Sağ duvar, çirkin bir kalorifer radyatörü (odada şömine yoktu) ve bastabakıcının odasının kapısı tarafından kısmen işgal edilmişti. Bu kapının üzerindeki çengele, merhumun mavi robdöşambrı asılıydı. Odayı koridordan ayıran duvarın önünde ise, karmakarışık atılmış kıravatlarla kaplı aynalı bir tuvalet masası yer alıyordu.

Fakat eşikte duranların asıl dikkatlerini çeken şey, soldaki duvarda, iki pencerenin arasına tesadüf eden tahta kaplama oldu. Bunun üzerinde, belirli belirsiz olarak bir kapının hatları seçiliyordu.

Brennan o noktaya yaklaşarak duvara yumruğunu indirdi, sonra etrafına bakınarak, "Sağlama benziyor," dedi. "Ya burada kapı yoksa, Bay Despard..." Bu sözlerden sonra odanın öteki ucundaki camlı kapıya giderek perdeyi tetkik etti. "Bu perde, Bayan Henderson odanın içini gözetlediği zamanki gibi mi?" diye sordu.

Mark, "Evet," dedi. Bunu bizzat kendim kontrol ettim."

— "Kadının bahsettiği yırtıklar da pek ufakmış. Sizce Bayan Henderson başka bir kapıyı görmüş olamaz mı acaba? Meselâ, dolabın kapısını?"

Mark başını salladı. "İmkânsız. Buyurun, siz de bakın. Kadıncağızın tarif ettiklerinden başka bir şeyin görülmesine ihtimal yok. Greuze'nin tablosu ile örülen kapının hatları, aldanma şansını sıfıra düşürüyor. O noktada tablo ile koltuk

olmasa imiş bile, hiç kimse odanın içine geniş açılan ve iri bir tokmağı olan dolabın kapısını gizli bir kapiyle karıştıramaz... Ne dersiniz, işe başlıyalım mı, Müfettiş Bey?"

Genç adam, Polis Müfettişi'nin cevabını beklemeden baltayı eline aldı. Duvara, kendisine fenalığı dokunmuş canlı bir varlık göziyle bakıyordu sanki. Baltanın ucunu tahta kaplamaya sapladığı an acı bir feryat duymadıklarına, yanındakiler âdeta hayret ettiler.

Az sonra bir ses, "Şimdi kanaat getirdiniz mi, Müfettiş Bey?" diye soruyordu.

Kireç ile sıva odanın içinde ekşi kokulu bir bulut kaldırmıştı. Pencerelerin öte yanını da, yol ile parkın çiçek açmış ağaçlarını buğulandıran bir sis kaplamıştı. Tahta kaplamalar ile örttükleri duvar yer yer delinmişti; bu deliklerden parkın ağaçları görülebiliyordu.

Miles Despard'ın odasında gizli bir kapı yoktu.

6

Brennan bir an kadar konuşmadan durduktan sonra, mendilini çıkararak alnını sildi. "Acaba şahit yanıldı mı dersiniz? Gizli kapıyı odanın başka bir yerinde mi arasak?" dedi.

Mark, müstehzi bir tavırla, "Canınız çekiyorsa, bütün duvarların tahta kaplamalarını kaldırabiliriz," diye söylendi. "Açık konuşun, Müfettiş Bey, sırf maddi bir dünyaya şimdi eskisi kadar inancınız var mı?"

Brennan ileriye doğru birkaç adım attı ve dolabın kapısına bedbin bedbin baktı. Sonra kendi kendine konuşur gibi, "Hayır," diye mırıldandı. Derken, başını çevirip Mark'a hitap etti. "Yıktığımız duvarın yukarısında bir lâmba görüyorum. Esrarengiz kadın, mevcut olmayan kapıdan geçip gittiği sırada, yanıyor muydu acaba? Hatırladığıma göre, Bayan Henderson hayır dedi..."

— "Doğru hatırladınız. Lâmba yanmıyordu. Odada, yatağın başucunda duran lâmbanınkinden başka ışık yoktu. Esrarengiz ziyaretçi hakkında bu kadar az şey bilmemizin, saçlarının renginin bile meçhul kalmasının sebebi bu ya. Bayan Henderson diyor ki..."

Stevens, gizli kapının yokluğuna sevinmesi mi, yoksa üzülmesi mi gerektiğini kestiremiyordu. Birdenbire sesini yükseltti. "Bu uğursuz hikâyede, Bayan Henderson'un sözüne dayanmıyan bir tek nokta olmadığı bilmem dikkatinizi çekti mi? 'Bayan Henderson diyor ki ..'lerden fena halde bıkmaya başladım. Bayan Henderson da kim oluyor? Bir kâhin mi, yoksa Allah'ın elçisi mi? Hem şimdi nerede? Akıl, sır almaz hikâyesinin polisçe duyulduğunu bildiği halde, ortalarda gözükmüyor. Bay Brennan, evvelâ Mark'ın karısını, sonra da benimkini cinayetle suçlandırdınız. Lucy'nin balodan ayrılmadığı bilindiği, Marie'nin ise Brinvilliers Markizi'nin elbisesinin eşini dikemiyeceği, yahut tedarik edemiyeceği tesbit edildiği halde, cinayet gecesinde her ikisinin de neler yaptıklarını dakikası dakikasına araştırdınız. Buna da bir diyeceğim yok. Ama Bayan Henderson'un, bir kapı olduğunu söylediği yerde kapı falan bulamadığımız halde, anlattığı peri masalına inanmaya devam ediyorsunuz."

Mark başını salladı. "Yalan söylediyse, ne diye bunca inanılmaz teferruat verdi? Neden kadını odada amcama bir şey içirirken gördüğünü söylemekle yetinmedi?"

— "Sırf bu teferruat için onun sözlerine inandığını söylemekle sualini kendin cevaplandırmış oldun." Odada gene huzur bozucu bir sessizlik oldu, sonra Stevens devam etti. "Bayan Henderson'un, ölü bir kadının tuğla duvarın içinden geçtiğine yemin etmeye neden hazır olduğunu bana soruyorsunuz. Benim de size bir sual sormama müsaade edin: Bay Henderson, bir ölünün granit taşından bir duvarın içinden geçtiğine yemin etmeye neden bu kadar hevesli? Mezarın üzerindeki taşların hiçbirine, cenaze töreninden beri dokunulmadığında neden bu kadar ısrar ediyor? Bu hâdisede, bariz şekilde imkânsız iki husus var: Birincisi, bu odanın içinden bir kadının kayboluşu, ikincisi ise tabutun içindeki cesedin yok olması. İşin en garip tarafı da, her iki olayın şahitlerinin de adlarının Henderson olması!"

Brennan'ın dişlerinin arasından ıslığa benzer bir seda çıktı; polis müfettişi bundan sonra sigara paketini odadakilerin hepsine tuttu ve kendi de bir sigara yaktı.

Stevens devam ediyordu. "Bu cinayetin — hoş, cinayet işlenip işlenmediğini de kesin olarak bilmiyoruz ya — teferruatını gözden geçirelim Müfettiş Bey, siz katilin dışarıdan geldiğine ihtimal veriyorsunuz. Ben bilâkis, katilin bu evde oturduğu kanaatindeyim, zira göz önünde bulundurmayı unuttuğunuz çok önemli bir husus var: Zehirin, süt, şarap ve yumurta karışımının içinde verilmesi..."

Brennan, "Çok doğru," demekten kendini alamadı.

— "Öyle değil mi ya? Dışarıdan gelen birinin, buz dolabından yumurta çıkarıp bunları, evin mahzeninden alınmış şarapla ve sütle çırpması aklın kabul edeceği iş midir? Bu kimsenin, bahis konusu karışımla dolu bir kabla gelip bunu Mark'ın gümüş kâselerinden birinin içine boşalttığına da inanmak zor. Mühim bir nokta daha var: Bir yabancı, Miles Despard'ı, karışımı içmeye razı edebileceğini umabilir miydi? Ona, iyiliği için dahi bir şey içirinceye kadar ne derece canınızın çıktığını biliyorsun Mark. Amcanı zehirlemek isteyen bir yabancı, ihtiyarın seve seve içeceği şampanya veya konyak gibi başka bir madde seçerdi. Bu durumda, a) süt, şarap yumurta karışımını hazırlamaya, b) ve bunu, Miles Despard'a içirmeye imkânı olan ev halkından bir kimsenin üzerinde durmalıyız. Bu kimse ise, Lucy, Edith, hastabakıcı, hattâ oda hizmetçisi olabilir. Ama cinayet işlenirken Lucy baloda dansediyor, Edith briç oynuyor, Bayan Corbett sinemada film seyrediyor, Margaret ise bir otomobilin içinde flört ediyordu. Beri yandan, cinayet saatinde ne yaptıklarını tesbit etmediğiniz, hattâ sorguya bile çekmediğiniz iki kişi var. Bunların kim olduklarını söylemeye hacet yok. Yalnız bu iki kişiden birinin evin aşçısı olduğuna ve Mark'ın söylediğine bakılırsa, her ikisine de ölünün miras bıraktığına işaret edeyim."

Mark, "Buna inanamam," diye omuzlarını silkti. "Bir kere Henderson'lar o kadar uzun yıllardan beri hizmetimizdeler ki, hem paraya tamaen amcamı öldürmüş olsalardı bile, bu hayalet hikâyesini niçin icat etsinler? Bunun onlara ne gibi bir faydası olabilir ki? O derece basit insanların böyle çapraşık usullere başvurmalarını senin aklın kabul ediyor mu?"

— "Müsaade et de sana bir şey sorayım Mark. Dün gece, Bayan Henderson'un esrarengiz kadın hikâyesini, tereddüt ettiği noktaları da ihmal etmeyerek anlattığın sırada, esrarengiz kadının başı omuzlarına bağlı değilmiş gibilerden bir şey söylemiştin."

Brennan, "Ne?" diye atıldı.

Stevens, polis müfettişinin sorusunu cevaplandırmaya lüzum görmiyerek ısrara devam etti. "İyi düşün, Mark. Bu fikri sen mi onun kafasına soktun, yoksa doğrudan doğruya kendi mi söyledi?"

Mark sert bir tavırla, "Bilmiyorum," dedi. "Bunu boşu boşuna hatırlamaya uğraşıyorum."

— "Bayan Henderson bu teferruatı ima etmeseydi, kendiliğinden hatırına gelir miydi?"

— "Belki evet, belki hayır... Bilmiyorum."

— "Hiç değilse kesin olarak bildiğimiz bir şey var. Mezarı dört kişi açtık, ama vakaya tabiat üstünü karıştırmaya gayret eden kim? Hangimiz, gözetlendiğimizi hissediyordu? Bizden önce hiç kimsenin mezara sokulamıyacağına yemin eden kim? Joe Henderson değil mi?"

— "Orası öyle, ama bu iki sadık hizmetkârın birdenbire canavar kesilmelerine inanmak zor."

— "Canavar kesildiklerini sen söylüyorsun. Ben, onların gayet nazik insanlar olduklarını kabul ediyorum, ama nazik insanların içinden, az mı katil çıkmıştır sanıyorsun? Sana bağlı olduklarını da kabul ediyorum, ama Miles amcana da bağlı olmaları için bir sebep yok her halde. Miles Despard, Despard Park'a yerleşeli pek az zaman olduğu için, senin gibi onlar da kendisini fazla tanımıyorlardı. Sonra, o hayalet hikâyesinin nasıl başladığını bir düşünsene..."

— "Anlıyamadım..."

Brennen lâfa karıştı. "Bay Stevens'in ne demek istediğini anlıyorum Bay Mark. Bay Miles Despard öldüğü zaman kimse zehirlendiğine ihtimal vermediydi, fakat gömme dolabın içinde gümüş kâseyi bulduğunuz için, siz şüphelenmiştiniz. Bunun üzerine Bayan Henderson size gelerek, duvarın içinden geçen kadın hikâyesini anlattı. Bana, kesilmiş olan boyuna dair bir şey söylemedi, ama bunun dışında iki hikâye birbirini tutuyor. Kesilen boynu size neden söyledi? Buna inanacağınız ve bu yüzden vakayı büsbütün örtbas etmeye çalışacağınızı bildiği için. Olsa olsa mezarı açacaktınız. Hayaletlerin amcanızın cesedini çaldığını keşfedince de, hikâyeyi açıklamaktan büsbütün kaçınacaktınız..."

— "Demek ki bu hikâyenin gayesi sizce, beni çenemi tutmaya mecbur etmek, öyle mi?"

— "Olamaz mı?"

Mark düşünceliydi. "Şu halde, Bayan Handerson'un, dün daha mezar açılmdan, gidip aynı hikâyeyi emniyet müdürüne anlatmasını nasıl izah edersiniz?"

Stevens, "Bu doğru!" diye tasdik etti.

Brennan itiraz etti. "Ben, o fikirde değilim. Kardeşiniz Ogden'i unutuyorsunuz, Bay Despard. O da bir şeylerden şüpheleniyordu. Bu olay hakkında ne derece bilgisi olduğunu tahmin ettiklerini bilmiyoruz. Beri yandan Ogden Despard'ın rahat duracak tiynette olmadığını da biliyorlardı. Bu yüzden Bayan Henderson, kadınlara has telâşla, teşebbüsü eline almayı tercih etmiş olabilir." Brennan bu sözlerden sonra gene dönüp gömme dolaba baktı. Kaşları çatıktı. "Bu dola-

bın oynadığı rolü bilmek isterdim," dedi. "Arkasında bir gizli kapı var demek istemiyorum, ama zehirli kâseyi bunun içinde bulduğunuzu da unutmayın, Bay Mark. Katilin kâseyi neden oraya koyduğunu bana izah edebilir misiniz? Hem zararsız süt bardağı ile zehirli kâse neden orada yan yanaydılar? Kedi neden oraya gidip kâsede kalmış zehiri içti?" Polis Müfettiş'i böyle derken, elini, dolabın içinde asılı kostümlerin arasında gezdiriyordu. "Amcanızın ne kadar çok elbisesi varmış," demekten kendini alamadı.

Mark bu sözleri tasdik etti. "Evet, ben de dün akşam dostlarıma, amcamın, vaktinin büyük bir kısmını sırf keyfi için elbise değiştirmekle geçirdiğini söylüyordum. Fakat bizim onun bu huyunu bilmemizi istemezdi..."

Bir kadın sesi tam o sırada, "Yegâne meşgalesi bu değilmiş," diye lâfa karıştı.

Edith Despard, koridora açılan kapıdan odaya girmişti. Yüzünde, odadakilerin mânalandıramadıkları ve sebebini az sonra anlıyacakları garip bir ifade vardı. Fakat gözlerinin uykusuzluktan kızarmış olmasına mukabil, bakışlarında bariz bir emniyet duygusu dikkati çekiyordu. Stevens de onu her nedense bir gece evvelkinden daha genç buldu. Genç kadının koltuğunun altında kalın ciltli iki kitap vardı.

Mark, "Edith, burada işin ne?" diye atıldı. "Bugün yatağından kalkmamalı değil miydin? Lucy, bu gece hemen hiç uyumadığını söyledi..."

Edith, ağabeysine gülümsemekle yetindi ve suni bir nezaketle Brennan'a döndü. "Müfettiş Brennan'sınız, değil mi?" dedi. "Ötekiler bana sizden bahsettiler. Ama beni de onlar gibi kapı dışarı etmeyeceğinize eminim."

Polis müfettişi, yıkılan duvar cihetine bakıyordu. "Bayan Edith," diye başladıysa da arkasını getiremedi.

Edith de o yöne bakarak gülümsedi, sonra koltuğunun altındaki kitapları işaret ederek, "Muammanın çözümü burada," dedi. "Dolabın, bu hikâyede bir rol oynadığını tahmin ettiğinizi söylediğinizi duydum. Bu hususta yanılmıyorsunuz, zira bu kitapları dün gece dolabın içinde buldum. İkinci cilt, sık sık okunmuş olması gereken bir yerinden kolaylıkla açılıverince, kitap seven bir adam olmıyan Miles Amcanın bu kısımda enteresan bir şeye rasgelmiş olacağını düşündüm. Size biraz bir şeyler okumama müsaade eder misiniz? Sizi belki eğlendiremiyeceğim, ama okuyacaklarımdan istifade edeceğinizi umuyorum. Lûtfen kapıyı kapar mısınız Ted?"

Mark dayanamayıp sordu. "Bu kitap neymiş?"

Edith, "Grimaud'un 'Büyücülüğün Tarihçesi,'" diyerek

pencereye yakın koltuğa oturdu ve karşısındaki bir alışveriş listesi imiş gibi tabii bir tonla okumaya koyuldu. Yalnız başlamadan önce bir ara başını kaldırıp Stevens'e bakmıştı; genç adam, bu gözlerdeki tecessüs ifadesine hayret etti. Edith'in sesi pek mânalı olmamakla beraber, net ve tatlı idi.

"Yaşıyan ölülere inanışın menşei 17. Yüzyıl'ın son çeyreğindeki Fransa'dır. Yaşıyan ölülerin, zehirleyip öldürmek suçundan idama mahkûm edilen ve diri diri, yahut da öldürüldükten sonra yakılan insanlar, bâhusus kadınlar olduğunu belirtelim. Kriminoloji işte bu noktada büyücülük ile birleşmektedir.

"En eski çağlardan beri zehir kullanmak bir nevi büyücülük addedilmiştir. Büyü ilminin bir parçası sayılan aşk iksirleri ve benzeri devalar, zehirle öldüren katillere paravan teşkil etmiştir. Bundan ötürü de Roma kanunları, birine aşk iksiri vereni cezalandırırdı. Orta Çağ'larda aynı suç dinsizlikle ve dini akidelere muhalefetle bir tutulurdu. 1615'te İngiltere'de, bir adam zehirleme dâvası gerçek bir büyücülük dâvası halini almıştı. Anne Turner, Sir Thomas Overbury'yi zehirlemek suçundan mahkeme huzuruna çıkarılınca, kurşundan, parşömen kâğıdından ve insan derisi parçalarından yapılmış heykelciklerden ibaret büyüleri de teşhir olunmuştu.

"Fakat zehirleme sanatı asıl aynı yüzyılın ikinci yarısında Fransa'da zirvesine erişmiştir. 14. Louis sarayının kadınları şeytana tapıyor ve âyinleri sırasında bir çocuğu bir kadının çıplak vücudu üzerinde kurban ediyorlardı. Gizli odalarda son derece çirkin merasimler tertipleniyordu.

"Derken kilise makamları, günahkârların günah çıkarması yoliyle bu olayları haber aldı. Paris'te Bastille hapishanesinin yakınlarında tekerlekle ve ateşle cezalandıran bir mahkeme kuruldu. 14. Louis'in gözdesi Madam de Montespan'ın 1672'deki esrarengiz ölümü, zehirle adam öldürenlere karşı girişilen takibatı hızlandırdı. 1672 ile 1680 yılları arasında, aralarında Fransa'nın en büyük hanımefendilerinden birkaçı da bulunan pek çok kadın, bu mahkemenin huzuruna çıkarıldı. Bu dâvaların içinde en meşhuru, 1676'da Brinvilliers Markizi'nin üç ay devam eden duruşmasıdır.

"Brinvilliers Markizi'nin faaliyetleri, âşığı olan Yüzbaşı Sainte-Croix'in bir kaza neticesinde vukua gelen ölümüyle meydana çıkmıştı. Sainte-Croix'in eşyası arasında, ağaçtan, zarif bir kutu da bulunmuştu; ilişik bir pusulada, Sainte-Croix'in ölümünden sonra, kutunun, Neuve-Saint-Paul Sokağı'nda oturan Brinvilliers Markizi'ne teslim edilmesi bildiriliyordu. Kutu, süblime, antimuan ve afyon gibi çeşitli zehirlerle do-

luydu. Madam de Brinvilliers, selâmeti kaçmakta buldu ise de Desprez adında bir polis taralından yakalanarak Paris'e getirildi. Markiz, Nivelle adındaki bir hukukçu tarafından ustalıkla müdafaa edildi, fakat vaktiyle Desprez'e emanet ettiği yazılı itirafnamenin bu polis tarafından mahkemeye teslimi, muhakemenin aleyhte sonuçlanmasına yol açtı. Ancak isterik bir kadın tarafından kaleme alınabilecek bu vesikada, Markiz'in işlediği korkunç suçlardan başka, kendisiyle ilişiği olamıyacak cürümlerin tafsilâtı da vardı. Sonunda, Brinvilliers Markizi, başı kesildikten sonra yakılmaya mahkûm edildi.

"Hükmün okunmasından sonra, suç ortaklarının isimlerini vermesi amaciyle su ile sorguya tâbi tutuldu. Hukuk sisteminde yeri olan bu usule göre, suçlu, bir masanın üzerine yatırılıyor, ağzına deriden bir huni sokuluyor ve ta ki, konuşuncaya kadar buradan içeriye su dökülüyordu..."

Edith Despard kitaptan başını kaldırdı. Pencereden içeri süzülen sisli aydınlık, saçlarının üzerine dökülüyor ve yüzündeki merak dolu ifadeyi büsbütün belirtiyordu. Erkeklerin hiçbiri kıpırdamadı. Stevens gözlerini, halının desenlerinden ayırmıyordu. Prof. Welden'in, meşhur cinayetlerle ilgilendiği takdirde, gidip ziyaret etmesi için kendisine verdiği Paris'teki adresi şimdi hatırlıyordu. Burası, Neuve-Saint-Paul Sokağı'nın 16 numarasıydı.

Edith az sonra okumaya devam etti. "Devrin yazarlarından Madam de Sevigne, katil kadının idama gidişine şahit oldu. Esasen Markiz'in sırtında bir gömlekle, yalınayak ve elinde yanar bir mumla Notre Dame Kilisesi'nde son duasını edişinde büyük bir kalabalık hazır bulunmuştu. Markiz o sıralarda kırk iki yaşındaydı ve eski güzelliğini kaybetmişti. İşlediği günahlardan ötürü nedamet duyduğu ve kaderini tevekkülle karşıladığı her halinden belli idi. Yalnız Desprez'i affetmediği sanılıyor; nitekim darağacına çıkarken, doğru dürüst anlaşılamayan bir şeyler mırıldandığı duyuldu. Cesedi sonradan Grève Meydam'nda yakıldı.

"Duruşmalar esnasında yapılan ifşaat sayesinde, ilgili makamlar kıralın sarayında dönen şeytani dolapları öğrenebildiler. Sainte-Croix'in hizmetçilerinden La Chaussée esasen işkence odasında öldürülmüştü. O da zehirle bir sürü kişiyi öldürmüş bulunan büyücü La Voisin, 1680'de diri diri yakıldı. Şeytana tapanların hakkından gelinmiş, küllerini rüzgârlar alıp götürmüştü. Hukukçu Nivelle sonradan, 'Bu işlerde anlıyamadığımız nice sırlar var. O kadınların ölümlerine şahit oldum. Alelâde kadınlar değillerdi; ahrette de rahatları olmıyacaktır,' diyecekti.

'Günümüzde de şeytana tapıldığı ve bu itikadın, zehirle işlenen bir sürü cinayetin menşei olduğu, yapılan araştırmalardan anlaşılmaktadır.

"Gelgelelim, arsenik kullanan katillerin ve bunlardan bahusus kadın olanlarının, öldürme arzusunun esiri oldukları tabiî karşılanabilirse de, kurbanlarında da öldürme arzusu bulunduğunu kabul etmek güçtür. Halbuki vakaların birçoğunda, kurbanların her hangi bir reaksiyon göstermedikleri, hattâ zehirlendiklerini bildikleri halde, kaderlerini tevekkülle karşıladıkları müşahede edilmiştir. Meşhur katillerden Bayan van Leyden, kurbanlarından birine açıkça, 'Bir ay sonra sıra sizin,' demiş, Jedago ise, 'Benim gittiğim yerde insanlar ölür,' diye ilân etmekten çekinmemişti. Öyle olduğu halde, kimse tarafından ihbar edilmemişlerdi. İnsanın, katil ile kurbanı arasında, şeytani bir bağ ve âdeta hipnotik bir büyülenme olduğunu kabul edeceği geliyor.

"Bu teori ilk defa 1737'de, bütün Paris'i allak bullak eden bir vaka münasebetiyle ileri sürülmüştü. 1680'de diri diri yakılan büyücüyle aynı adı taşıyan Therèse La Voisin adında on dokuz yaşlarında bir genç kız, birkaç cinayetten sanık olarak tevkif olunmuştu. Kızın ebeveyni, Chantilly ormanında yaşıyan kömürcülerdi. Therese okuma, yazma bilmiyordu. On altı yaşma kadar normal bir hayat sürmüş ve civarın diğer çocuklarından farklı gözükmemişti. Derken, yaşadığı çevrede arka arkaya sekiz şüpheli ölüm olmuştu. Bunların en garip tarafı, her ölünün yastığının veya yorganının altında, saçtan veya kenevirden dokuz düğümlü bir ipin bulunmasıydı.

"Dokuzun, büyü törenlerinde raslanılan mistik bir sayı olduğu malûmdur. Dokuz defa düğümlenmiş bir ipin, kurbanı tamamiyle büyücünün tesiri altına soktuğu kabul edilmektedir.

"Yapılan baskın sonucunda, La Voisin bir çalı kümesinin içinde çırçıplak olarak ve 'bir kurtunkinden farksız' gözlerle bulundu. Paris'te sorguya çekilirken, bir ara ateş görüp haykırdıktan sonra itirafta bulundu. Aksinin iddia edilmesine rağmen, okuma ve yazma bildiği ve çok düzgün bir lisanla konuştuğu görüldü. Cinayetleri kendisinin işlediğini de kabul etti. Dokuz düğümlü iplerin mânası kendisine sorulunca, 'Şimdi onlar da bizden oldular,' dedi. 'O kadar az kalabalığız ki, yeni üyelere ihtiyacımız var. O kimseler aslında ölmediler, tekrar yaşıyacaklar. Bana inanmıyorsanız, tabutlarını açın, boş olduklarını göreceksiniz. İçlerinden biri geçen gece şeytanın âyinindeydi.'

"Tabutların sahiden de boş olarak bulunduğu rivayet edi-

liyor. Diğer bir enteresan husus da, kömürcülerin kızlarını suçsuz göstermekk için, ileri sürdükleri delille ilgilidir. İddia edildiğine göre, cinayetleri işlemiş olmak için, Therese La Voisin'in bir, iki dakikada iki kilometre yol katetmesi ve kapıları kilitli evlere girmesi gerekirdi. Fakat kız buna, 'Bundan kolay ne var? Çalıların arasına gizlenip vücuduma bir merhem sürdüm, sonra da eskiden benim olan elbiseyi giydim. O zaman iş kolaylaştı,' diye mukabele etti. Eskiden onun olan elbise ile neyi kastettiği sorulunca, şu cevabı verdi: 'Eskiden birkaç elbisem vardı. O bahsettiğim çok güzeldi, fakat ateşe giderken onu giymedim...' Ateş kelimesi ağzından çıkar çıkmaz, birden vücudu katıldı ve acı acı haykırmaya koyuldu..."

Brennan, eliyle yüzünü oğuşturarak, "Kâfi!" diye bağırdı. "Kusura bakmayın, ama çalışmak zorundayız, Bayan Edith. Süpürge saplarının üzerinde seyahat eden cadılar tecrübe sahamın dışındadır. Bir büyücünün, Miles Despard'a büyü yaptığına, sonra da duvarın içinden geçebilmek için birkaç yüzyıllık bir elbise giydiğine beni inandırmaya çalışıyorsanız, emeğinize yazık... Benim, bir jüri heyetine takdim edilebilecek bir teoriye ihtiyacım var!"

Edith tınmadı. "Öyleyse alın size, istediğiniz gibi bir teori," dedi. "Hikâyemin asıl enteresan tarafı bundan sonra. Ondan da bir fayda sağlıyamazsanız, yazık size. Okuyacaklarım, 1861'de giyotinle başı kesilen Marie d'Aubray adında bir kadına dair. Brinvilliers Markizi'nin genç kızlık adının da Marie d'Aubray olduğunu burada size hatırlatırım."

— "Bahsettiğiniz bu Marie d'Aubray da mı büyücülük suçundan idam edildi?"

— "Hayır, bu, işlediği cinayetlerin cezasını hayatiyle ödedi. Zamanın bir gazetecisi Marie d'Aubray'ı şöyle tarif ediyor: 'Bu dâvanın halk efkârını bu derece alâkadar edişinin bir sebebi, sanığın güzel ve zengin olmasına ilâveten, hâkimin kullandığı bazı müstehcen sözler karşısında kızaracak kadar edepli gözükmesi oldu. Marie d'Aubray'in başında kırmızı kadifeden tüylü bir şapka vardı; aynı renk bir ipekli elbise giymişti. Bir elinde, içerisinde amonyak tuzu bulunan bir şişecik tutuyor, öteki elinin bileğinde ise, garip bir bilezik göze çarpıyordu. Bu bileziğin fermuarı, yakut ağızlı bir kedi başı biçimindeydi."

Edith okumasına burada son vererek sert bir hareketle kitabı kapadı. "Ted, bu bileziğin eşinin kimde olduğunu biliyorsunuz," dedi.

Ted Stevens bunu tabiiyle biliyor ve aynı bileziği 1861'

de öldürülen Marie d'Aubray'ın fotoğrafında da gördüğünü hatırlıyordu, fakat o kadar allak bullaktı ki, hiçbir şey söyleyemedi.

Onun yerine Mark, "Ben de biliyorum; bu husus hep hatırımda," diye atıldı.

Brennan müdahale etti. "Sizin yerinizde olsam, bu masalların üzerinde durmam, Bay Stevens. Gariptir, Bay Mark Despard bu martavalları duyana kadar karınızı şiddetle müdafaa ediyordu; fakat okunanların benim üzerimdeki tesiri *tam tersine oldu.*"

Edith mütecaviz bir tavır takındı. "Eski tarihlerde büyü yapıldığını inkâr mı ediyorsunuz?"

Brennan, "Katiyen," diye mukabele etti. "Hattâ bugün bile Amerika'da bu gibi şeylerin tatbik edildiğini duyuyoruz. Bu dokuz düğümlü ipleri biliyorum. Onlara 'sihirbaz merdiveni' de derler."

Mark'ın hayretten ağzı bir karış açılmıştı.

Polis Müfettiş'i devam etti. "Nerede bulunduğumuzu unuttunuz mu yoksa? Crispen, Holânda Pennsylvania'sı sınırının üzerindedir. Bu bölgede mahalli büyücüler hâlâ balmumundan heykelcikler imal eder ve hayvanlara büyü yaparlar. Hattâ geçenlerde, uzun uzadıya tahkikatını yaptığımız esrarengiz bir cinayet bile işlendi. Hizmetçiniz Margaret'in de Holânda Pennsylvania'sının yerlilerinden olduğunu biliyoruz, ama onun bu işle ilgili olduğunu sanmam. Dokuz düğümlü sicimden bahsedildiğini duyar duymaz, derhal birisinin amcanıza büyü yaptığına, yahut da büyü yaptığı tesirini uyandırmaya çalıştığına hükmettim. Bay Stevens'in teorisi de yabana atılacak gibi olmadığına göre, Henderson'ların nereli olduklarını bilmek isterim."

Bu suali Mark cevaplandırdı. "Buralı değiller. Ta Rea' ding'den geldiklerini duymuştum."

— "Reading, Holânda Pennsylvania'sının göbeğinde bulunan çok şirin bir şehirciktir."

Tam o esnada odanın kapısı şiddetle açılınca, orada bulunanların hepsi yerlerinden sıçradılar, Mark ise bir küfür savurmaktan kendini alamadı. Gelen Ogden Despard'dı. Genç adamın yüzü bir tuhaftı; kuvvet almak ister gibi, kapının çerçevesine dayandı. Stevens, belirli hiçbir sebep olmamasına rağmen, *garip bir dehşet hissi* duymaktan kendini alamadı. Ogden, pardesüsünün koluyla yüzünü sildikten sonra "Henderson," diye geveledi.

Mark sordu. "Henderson'a ne olmuş?"

— "Beni onun yanına yollamıştın, ağabey. Güya âletlerini

alıp benimle buraya gelecekti. Bu sabah size gözükmediğine hiç şaşmayın. Zira Henderson bir kriz geçirdi. Hemen hemen konuşamıyor. Hepinizin onun yanına gitmenizi tavsiye ederim. Adamcağız, Miles amcayı gördüğünü söylüyor."

Brennan, "Cesedi bulduğunu mu söylemek istiyorsunuz?" diye atıldı.

Ogden, polis müfettişinin hiddetle sözünü kesti. "Hayır, Miles amcamı gördüğünü söylüyor dedim."

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1

KÜÇÜK KÂGİR EVİN kapısı ardına kadar açıktı. Sis dağılmış, serin ve berrak bir güne yerini vermişti. Biraz ötede, kırık taş döküntülerinin arasında mezarın ağzını örten ve köşeleri ağır birer taş ile emniyete alınmış olan yelken bezi dikkati çekiyordu.

Henderson, bir gece evvelki toplantının yapıldığı küçük oturma odasındaydı. Gözleri yarı kapalı olarak, eski bir deri divanın üzerine uzanmıştı; yüzünde ıstırap ile meydan okumanın karışımı garip bir ifade vardı. Sol şakağında bir bere göze çarpıyordu; saçları her zamankinden karışıktı. Geceki kıyafeti üzerindeydi ve yüzünü dahi yıkamamışa benziyordu. Bir örtü çenesine kadar çıkıyor, bunun üzerindeki elleri vakit vakit ispazmoza tutulmuş gibi titriyordu. Gelenleri duyunca dönüp baktı, sonra başını gene bitkin halde yastığının üzerine düşürdü.

Mark ona "Merhaba, Joe," diye hitap etti.

Bu sözler üzerine Henderson'un yüzünün ifadesinde bir değişiklik olduysa da tavriyle, değme insanın tahammül edemiyeceği ıstıraplar çektiğini anlatmaya devam etti.

Mark elini onun omuzunun üstüne koyarak, "Yorulacağın tabiî," dedi. "Bu gece, yaşından umulmıyacak işler gördün. Fakat Miles Amcama dair anlattığın o gülünç hikâye nedir?"

Brennan müdahale etti. "Bay Despard, sizin dakikanız dakikanıza uymuyor. Daha beş dakika önce kendiniz hayaletlerle yaşıyan ölülerden bahsettiğiniz halde, şimdi Henderson'un hikâyesine gülünç diyorsunuz. Bu değişikliğe sebep ne?"

Mark şaşaladı. "Bilmiyorum," diye kekeledi. "Demin Stevens'in teorisinin tesirinde kaldığınız besbelliydi, derken bir Henderson daha hayalet gördüğünü ileri sürünce, mübalâğa-

nın bu kadarını fazla bulacağınızı düşündüm." İhtiyar adama dönerek sert bir sesle şöyle dedi: "Hadisene Joe, biraz kendini toparlamaya çalış. Polis burada."

Henderson polis kelimesini duyunca gözlerini ardına kadar açtı. Bir yandan doğrulmaya çalışırken ağlamaklı bir sesle, "Polis mi? Polisi kim çağırdı?" diye geveledi.

Brennan kısaca, "Karınız çağırdı," dedi.

— "Olamaz! Buna katiyen inanmam!"

— "Münakaşayı bırakalım. Bilmek istediğim şu: Bay Ogden Despard'a, amcasının hayaleti hakkında neler anlattınız?"

Henderson itiraz etti. "Gördüğüm şey hayalet değildi."

Stevens, adamın hâlâ dehşet içinde olduğunu müşahede ederek derin bir huzursuzluk duydu.

Henderson devam etti. "Daha doğrusu, hayalete benzemiyordu. Bay Miles..."

— "Bay Miles diri miydi?"

Henderson gene ağlamaklı bir sesle, "Bilmiyorum," diye inledi.

Mark, "Gördüğünü bize tarif etmeye çalış Henderson," dedi. "Önce, onu nerede gördüğünü söyle."

Yaşlı adam bir kapıyı işaret ederek, "Yatak odamdaydı," dedi. "Dün akşam Bayan Edith geldikten sonra, hepimizin büyük eve geçtiğimizi hatırlıyorsunuz, değil mi? Daha sonra Bayan Edith bana kaloriferi yakmamı söyledi, ben de sizler kütüphanede görüşürken bu işi gördüm. Saat üçte de herkes yatmaya gitti."

Mark, "Doğru," diye tasdik etti.

— "Biz ikimiz bundan sonra tenis kortunun yelken bezini almaya gidecek ve açık mezarın üstüne yayacaktık. Fakat çok yorgun göründüğünüz için, ben size yatmaya gitmenizi, bu işi tek başıma da görebileceğimi söyledim. Bunun üzerine siz de bana teşekkür ettiniz ve bir içki ikram ettiniz..."

— "Evet, bütün bu dediklerini hatırlıyorum..."

— "Siz arkamdan kapıyı kapadıktan sonra, burada geceyi tek başıma geçirmek zorunda olduğumu idrak ettim. Derken, yelken bezinin de tenis kortunda olmadığını, geçen ay bir yerini dikmek için onu eve getirdiğimi hatırladım.

"Neticede doğru buraya geldim. Bu oda karanlıktı. Elektrik düğmesini çevirdiğim halde ışık yanmayınca, itiraf edeyim ki, bir tuhaf oldum. Allah'tan, fenerlerden biri yanımdaydı. Şurada, kapının köşesinde duran bezi alarak gittim, yerine koydum. Onu, köşelerinin üzerine taşlar koyarak tesbit ederken, altından birisi çıkmak isteyecekmiş gibi, habire kalbim hop ediyordu... İşim bitince, buraya gelip kapıyı gü-

zelce sürgüledim. Halbuki umumiyetle korkak olmadığımı bilirsiniz, Bay Mark!

"Hâlâ cereyanın gelmediğini görünce, fenerin fitilini yükseltmek istedim, fakat onu yanlış yöne çevirdim mi nedir, fener büsbütün söndü. İçeride başka bir lâmba olduğunu bildiğimden, onu yakmak için daha fazla uğraşmadım. Fakat odama ayağımı atar atmaz, salıncaklı koltuğumun gıcırdadığını duydum. Koltuğun bulunduğu pencere tarafına bakınca da, birisinin koltukta oturup sallanmakta olduğunu gördüm!

"Pencereden giren ay ışığında amcanızı tanıdım, Bay Mark. Buraya her gelişinde yaptığı gibi, koltuğuma yerleşmiş, sallanıp duruyordu. Yüzünü ve bembeyaz olan ellerini mükemmelen seçebiliyordum... Hattâ benim elimi sıkmak istermiş gibi bir hareket bile yaptı!

"Koşarak odadan fırladım ve arkamdan kapıyı çarptım, ne çare ki anahtar iç tarafta kalmıştı. Derken, amcanızın peşimden gelmek istiyormuş gibi yerinden kalktığını duydum. O ara ayağım bir yere takıldı ve kapaklandım. Düşerken başımı da divana çarpmış olacağım ki sabahleyin kardeşiniz Ogden pencereden içeri girince, beni bu vaziyette bulup ayıltmış."

Bu uzun konuşmasından yorulmuş olan Henderson, gene başını yastığın üstüne bırakarak gözlerini yumdu.

Diğerleri bir şey söylemeden bakıştılar; sonra Brennan elektrik düşmesini çevirdi. Lâmba derhal yandı. Polis müfettişi bunun üzerine Henderson'a baka baka elektriği birkaç defa daha yakıp söndürdü. Stevens bu odadan çıkıp ağaçların altında temiz hava teneffüs etmek ihtiyacını duyuyordu. Brennan'ın yatak odasına yöneldiğini gördü; az sonra polis müfettişi dışarıda yanına gelince, genç adam ona, "Şimdilik size bir faydam olmıyacaksa, evime dönüp kahvaltımı edeyim," dedi.

— "Pekâlâ, gidin. Yalnız bugün gerek sizinle, gerekse karınızla, görüşmek istediğime göre, buralardan fazla uzaklaşmayın. O vakte kadar da benim görülecek dünya kadar işim var. "Brennan kelimelerin üzerine basa basa konuşuyordu.

Stevens, küçük evi işaret ederek, "Bu işler hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

— "O adam yalan söylüyorsa, otuz yıllık meslek hayatımda rastladığım en müthiş yalancıdır."

— "Ya!... Neyse, öğleden sonra görüşürüz!"

— "Evet, karınızın akşama kadar dönmesini temin edin, Bay Stevens."

Genç adam evine girince, saatin on biri bulmasına rağ-

men, karısının hâlâ dönmemiş olduğunu gördü. Ellen de gelip gitmiş ve öğle yemeğinin büfede olduğuna dair bir pusula bırakmıştı. Stevens ağır ağır yemeğini yerken ansızın bir şey aklettı ve yerinden kalkarak, Gaudan Cross'un, telefon masasının yanında kalmış antolojisine bir göz atmaya gitti. Birinci sayfadaki "Asırlar Boyunca Vuku Bulmuş Zehirleme Vakalarının Etüdü" başlığının altında şu adres göze çarpıyordu: Gaudan Cross, Fielding Hall, Riverdale, New York.

Stevens telefonda bir numara çevirdi. "Alo, memur hanım, bu gece buradan bir şehirlerarası numarası istendi mi acaba?"

— "Dün gece mi?... Evet, beyelendi: Riverdale, üç, altı, bir!"

Ahizeyi yerine koyan Stevens kütüphanesine geçti ve "Sayın Jüri Üyeleri" adlı eserin bir nüshasını eline aldı. Bunun arka kapağında Gaudan Cross kendisine bakıyordu. Zayıf, zeki ifadeli, fakat karanlık yüzlü bir adamdı; ağır göz kapakları ve hafif kırlaşmış siyah saçları vardı. Derken genç adam, bu eserin sebep olduğu tartışmayı ve o devirde Gaudan Cross'un kırk yaşında olduğunun söylendiğini hatırladı.

Kitabı yerine koyduktan sonra birinci kata çıktı. Marie'nin, elbiselerini astığı dolabı açarak buradaki giyim eşyasını gözden geçirdi. Marie'nin eşyasının çoğu New York'ta olduğu için, burada pek az elbise vardı.

Dakikalar birbirini kovalıyordu. Stevens okumaya çalıştı, sonra radyoyu açtı, bir viski içmeye karar verdiyse de vazgeçti. Öğleden sonra dört sularında sigarasının kalmadığını ve çarşıya kadar inmesinin gerektiğini sevinç içinde farketti.

Evden çıkınca, birkaç yağmur damlasının yüzüne çarptığını hissetti. Kings Caddesi'ni katederek gara giden yola saptı. Tütüncünün dükkânına yaklaştığı sırada, bir gece evvelki gibi isminin seslenildiğini duydu. Üzerlerinde, "J. Atkinson, Cenaze Levazımatçısı" yazılı iki vitrinin arasındaki kapı açıktı ve bunun eşiğinde duran birisi kendisine işaret ediyordu

Stevens karşı kaldırıma geçince, bunun iş adamı tavırlı, tombulca ve sade giyimli orta yaşlı bir zat olduğunu gördü. Adamın, seyrelmiş siyah saçları ortadan ikiye ayrılmış ve arkaya taranmıştı. Stevens'e, "Bay Stevens'le teşerrüf ediyorum, değil mi?" dedi. "Tanışmak fırsatını bulamadık ama ben sizi şahsan tanıyorum. Bendeniz Jonah Atkinson Babam iş hayatından tamamen çekildiği için, dükkânla ben meşgul oluyorum. Lûtfen bir dakika içeri girer misiniz? Bende size ait bir şey var."

Camekânları örten siyah perdeleri, Stevens'in dışarıdan farkettiğinden de yüksekti ve küçük bekleme salonunu loşlaştırıyordu. İçeride ses, seda olmadığı gibi, odanın dip tarafındaki diğer bir kapının iki yanında duran ve Despard'ların mezarındakilerin tıpatıp eşi olan iki küpün dışında, dükkânın ne iş gördüğüne işaret eden bir alâmet de yoktu. Atkinson bir masaya doğru gitti, sonra Stevens'in yanına dönerek, ona, 1861'de katil suçundan ötürü giyotinle başı kesilerek idam edilen Marie d'Aubray'ın fotoğrafını uzattı.

— "Bana, size bunu vermemi tembih ettiler," dedi. "Ne o? Fena mı oldunuz?"

Stevens, hissettiklerini ona nasıl izah edebildirdi? Zira başrollerinden birini Jonah Atkinson'un oynadığı bir kâbus yaşadığına dair duyduğu his sadece fotoğraftan ileri gelmiyordu. Masanın üzerine darmadağın atılmış mecmuaların arasında bir sicim örmüş ve bunun üzerinde dokuz düğüm olduğuna dikkat etmişti! "Hayır .. Hayır, bir şeyim yok. Yalnız bu resim nasıl elinize geçti?" diye söylendi.

Atkinson gülümsedi. "Dün akşam 19.35 tirenından indiğiniz sırada, ben bu odada bir işle meşguldüm, camekândan bir ara dışarı bakınca sizi gördüm."

— "Evet, dükkânda birisinin olduğunu ben de farkeder gibi olmuştum!"

Stevens'in bu sözlerine biraz hayret etmiş görünen Atkinson devam etti. "Bir otomobil sizi bekliyordu; siz bu otomobile binip sokağın köşesini döndüğünüz sırada, gar tarafından birinin isminizi seslendiğini duydum. Biletleri toplayan memurdu. Anlaşılan, siz bu fotoğrafı tirenin içinde düşürmüşsünüz, kontrolör de onu bulmuş ve tiren tam hareket ettiği sırada dışarıdaki memura teslim etmiş."

Stevens, resmi daha iyi tetkik etmek maksadiyle raptiyesinden kurtardığını, fakat tam o sırada arkadaşı Welden'in çıkagelmesi üzerine, müsveddeyi alelacele çantanın içine sokmaya çalıştığını hatırladı...

Atkinson'un söyleyecekleri bitmemişti. "Memur da o aralık evine dönüyordu, beni dükkânımın eşiğinde görünce, resmi, ilk fırsatta size verme işini bana havale etti. Ben de resme belki ihtiyacınız olduğu düşüncesiyle bugün sizi çağırdım."

Stevens, "Size ne kadar teşekkür etsem azdır, Bay Atkinson," diye atıldı. "Ah, keşke bütün problemler bu kadar kolay halledilebilseydi... Yalnız size bir sual sormak istiyorum. Vereceğiniz cevap benim için çok mühim. Şu düğümlü sicim parçası nereden masanıza geldi?"

Atkinson bir dönüştür dönerek sicimi cebine tıktı ve ho-

murdandı. "Babamın maritetidir. Her geçtiği yere bu sicimlerden bırakır. Oldu bitti bu işin hastasıdır. Eli boş kalınca bir sicim parçası alır ve düğümlemeye başlar. Başkaları sigara içer, anahtarlariyle oynar, yahut küçük küçük resimler karalarlar. Onun meşgalesi de, bu. Yalnız sizin merakınızın sebebini anlıyamadım."

Stevens cevap vermedi.

Atkinson ısrar ediyordu. "Bunu niçin sorduğunuzu bana söylemeyecek misiniz? Vereceğiniz cevap belki benim için mühimdir. Despard'ların dostu olduğunuzu biliyorum. Bay Miles Despard'ın cenaze töreniyle biz meşgul olduk. Yoksa bir şey mi oldu?"

Stevens kısa bir tereddütten sonra sordu. "Bu sicimlerden birinin Bay Miles Despard'ın tabutunun içinde kalmış olması mümkün mü?"

— "Mümkün tabii. Fakat babam bunu yaptıysa, affedilecek şey değil. Yoksa sahiden..."

Stevens düşünüyordu. İhtiyar Atkinson'un sicim parçalarına düğüm atmasına bir diyecek yoktu, ama her defasında da mutlaka dokuz düğüm mü yapardı? Sonra, buna benzer bir sicimin, Miles Despard'ın öldüğü gece, henüz Baba Jonah Atkinson vazife başına gelmeden, ölünün baş yastığının altında bulunması nasıl izah edilebilirdi?

Stevens nihayet dayanamıyarak cenazeciye, Miles Despard'ın, mezara konulan tabutun içinde bulunduğuna muhakkak göziyle bakılıp bakılamıyacağını sordu.

Atkinson heyecanlandı. "Despard Park'ta bir şeyler olduğundan şüphelenmiştim zaten. Kasabada da bazı söylentiler dolaşıyor. Fakat sualinize vereceğim cevap katî: Bay Despard'ın, tabutuna konulduğunda en ufak bir şüphem yok. Bu işe bizzat ben nezaret ettim, akabinde de dostları tabutu omuzlayarak doğru mezara götürdüler. Yardımcılarım da bu sözlerimi teyid edeceklerdir."

Atkinson konuşurken, sokak kapısı usulca açılmış ve bir adam dükkâna girmişti.

Akşamın loşluğunda, yağmur damlalarının çizik çizik gösterdiği camın önünde ayakta duruyordu. Pek uzun boylu değildi ve arkasında kürk astarlı bir palto olmasına rağmen, sıska gözüküyordu. Bu kürklü manto ile kenarı adamın gözlerine kadar inmiş olan kahverengi fötr şapka, Stevens'e Miles Despard'ı hatırlatarak, üzerinde tatsız bir tesir bıraktı. Fakat ölüler, şu sırada kaldırımın kenarında duran ve şoförü direksiyonunda oturan Mercedes gibi arabalarla gezmezlerdi ki. Sonra, yabancı adam kendisine doğru birkaç adım atınca,

Stevens, karşısındakinin Miles Despard olmadığına kâni oldu.

Paltonun modası geçmiş bir dikilişi vardı; adamın ise yetmişini aşkın olduğu belli idi. Yüzü dikkati çekecek derecede çirkin olmakla beraber, her şeye rağmen cazibeli idi. Stevens onu bir yerden tanıyormuş gibi bir his duyuyordu. Yabancının, alaycı, hattâ biraz vahşi bakışları odayı çepçevre dolaştıktan sonra, Stevens'in üzerinde durdu. "Sizi rahatsız ettimse özür dilerim, ancak sizinle kısa bir görüşme yapmak zorundayım," dedi. "Buraya girdiğinizi görünce, arkanızı takip ettim. Sizinle tanışmak için epeyi uzun yoldan geliyorum. Adım Cross... Gaudan Cross."

2

Stevens'in kendisine bakakalması üzerine, yabancı "Evet, adım Cross," diye tekrar etti. "İşte kartım. Her halde yüzümün, kitaplarımın arka kapağında görmeye alıştığınız resimdekinden çok daha yaşlı olduğunu düşünüyorsunuz. Bahis konusu fotoğraf otuz senelik olduğuna göre, bunda şaşılacak bir şey yok. Onu, hapse girmeden önce çektirmiştim." Eldivenli eliyle sokak yönünde bir işaret yaptıktan sonra devam etti "Aldığım telif haklarının, bunun gibi bir arabanın sahibi olmama yetmiyeceğini de düşündüğünüzü tahmin ediyorum. Haklısınız. Hapse girerken küçük bir servetim vardı, içeride, bir kuruşunu dahi sarfetmeye fırsat bulamamam üzerine faizleri ve vaktimin çokluğundan bol bol yazdığım yazıların gelirleri de buna eklendi. İş adamlariyle yazarların arasındaki fark budur zaten. İş adamları para kazanır, sonra hapse girerler; yazarlar ise evvelâ hapse girer, sonra para kazanırlar. Bay Atkinson her halde kusurumuza bakmaz, Bay Stevens. Benimle gelmek zahmetinde bulunur musunuz?"

Şaşkınlığından söyliyecek söz bulamıyan Stevens, Cross'un açık tuttuğu kapıdan geçerek dükkândan çıktı. Şoför de yerinden inerek onlara otomobilin kapısını açtı.

Cross, Stevens'e, "Buyrun," dedi.

— "Nereye gidiyoruz?"

Cross, "Hiçbir fikrim yok," dedi ve şoföre döndü. "Bizi istediğin yere götürebilirsin, Henry."

Gri döşemeli otomobilin içinde tatlı bir ılıklık hüküm sürüyordu. Koltuğa yan oturmuş olan Cross, Stevens'i gözünden ayırmıyordu. Yüzü gene aynı alay ve vahşet karışımını aksettiriyordu. Cebinden tabakasını çıkararak misafirine bir sigara ikram etti, sonra da, "Anlatın bakalım," dedi.

Bozulan asabını yatıştırmak için esasen tütüne ihtiyaç duyan Stevens, ikram edilen sigarayı kabul ederek, "Neyi anlatayım?" diye sordu.

— "Gözlerinizi bürüyen kıskançlıktan kurtulabildiniz mi? Bunu sormaktan maksadım şu: Hayatımda ilk defa gördüğüm karınız bu gece otomobille bilmem ne kadar kilometre katederek, gece vakti beni uyandırdı ve sual yağmuruna tuttu. Tabii, gecenin geri kalan kısmını benim çatımın altında geçirdi. Merak etmeyin, kâhya kadınım Bayan Murgatroyd da evdeydi; o olmasaydı bile, ileri yaşım, kuşkulanmamanız için yeter bir sebeptir sanırım. Karınızın bana geldiğini sezdiğinizi tahmin ederim. Bir çocuk kadar zekânız olsa, bunu keşfetmeniz icap ederdi."

Stevens, "Ogden Despard hariç, sizin kadar iddialı adam görmedim," diye karşılık verdi. "Eh, madem ki açık konuşuyoruz, ben de, tehlikeli addedeceğim bir rakip olmadığınızı itiraf edeyim."

Gross, "Güzel!" diye bıyık altından güldü, sonra daha sert bir sesle devam etti. "Mamafih bu emniyetiniz biraz yersiz. Sizde gençlik varsa, bende de zekâ var. Âmiriniz Morley size benden bahsetmedi mi?"

Stevens kısaca düşündükten sonra, "Hayır, bahsetmedi," dedi. "Sadece sizinle tanışıp tanışmadığımı sordu. O kadar. Acaba Marie şu sırada nerede?"

— "Evinizde tabii. Merak etmeyin, birazdan ona kavuşacaksınız." Cross bu sözlerden sonra arkasına yaslanarak sigarasını tellendirmeye koyuldu. "Beni dinleyin, delikanlı," dedi. "Yetmiş beş yaşımdayım, fakat hapishanede geçirdiğim yirmi yıl sayesinde, yüz yetmiş beş yaşındaki bir adamın altından kalkamıyacağı kadar çok sayıda cinayet dâvası tetkik edebildim. Buraya size nasihat vermeye gelişim de sırf karınızın hatırı için."

— "Teşekkür ederim. Hırçınlığımı merakıma verin." Genç adam böyle diyerek Marie d'Aubray'ın fotoğrafını cebinden çıkardı ve muhatabına uzattı. "Yalnız bu ne demek?" diye sordu. "Hem Marie ne diye size gitti? Sonra, adınız sahiden Gaudan Cross'sa bu adın menşeini bilmek isterim."

Cross gene kıkırdadı. "Demek kendinize göre muhakeme yürüttünüz," dedi. "Karınız da bundan korkuyordu. Kanun

nazarında Gaudan Cross adını taşımaya hakkım var. Fakat yirmi yaşımdayken ismimi değiştirmemden evvel, adım Alfred Mossbaum'du. Hayır, yanlış anlamayın. Yahudiyim ve ırkımın bütün büyük adamları gibi Yahudiliğimle iftihar ediyorum. Bizler olmasaydık, dünya çoktan hercümerc hale gelirdi. Fakat ben aynı zamanda egoist olduğum için, Alfred Mossbaum isminin bana göre yeter derecede ahenkli olmadığında karar kıldım. Siz de aynı fikirde değil misiniz?

"Esas mevzua gelelim. Ta çocukluğumdan beri cürümlerle ilgilenirim. Bir sürü ünlü cinayet dâvasında bulundum; yaşımı kırkına yaklaşırken kendim de bir cinayet işledim. Korkarım ki şimdi şöyle düşünüyorsunuz: 'Adaletin pençesinden kurtulmanın ne kadar kolay olduğunu ispat etmek için, hayatının yirmi yılını hapishanede geçirdin, değil mi?' Orası doğru, ama suçum sırf boşboğazlığım yüzünden meydana çıktı. Bir gün içkiliyken, marifetimle övüneceğim tuttu."

Burnundan üfürdüğü sigara dumanını eliyle dağıttıktan sonra, devam etti. "Mamafih o yıllar, benim için hayatımın en mükemmel fırsatı oldu. Hapishanenin gayet mükemmel bir arşivi vardı. Ben de müdürün itimadını kazanarak, bütün büyük cinayet vakalarını inceden inceye tetkik edebildim. *Meşhur katilleri, kendilerini muhakeme eden hâkimlerden* daha iyi tanıdım. Kefalete raptla serbes bırakılmayı bir an olsun düşünmediğimi söyleyeyim. Bir yandan hükümet hesabına yaşarken, para kazanmak için gerekli materyeli topluyordum."

Stevens, "Bu da bir görüş," diye tasdik etti.

— "Tek düşüncem, hapishaneye girmenin edebî hayatım için bir engel teşkil etmesi ihtimali idi. Öyle olduğu halde, hapishaneden çıktıktan sonra herkesin hatırlıyabileceği Gaudan Cross ismimi tekrar Alfred Mossbaum'a çevirmedim. Fakat 1895'te cinayet suçiyle hapsedilen Gaudan Cross'la edebiyat semasında doğan Gaudan Cross arasında bir bağ görülmemesi için, kırk yaşında olduğumu belirtmeyi ve eski bir resmimi, her kitabımın arka kapağına koydurmayı vazife bildim."

— "Demek bir cinayet işledinizdi?"

Cross gururla, "Ne zannettiniz?" dedi. "Bu konuda bir otorite olduğumu size söylemiştim. Karınız da bu yüzden beni arayıp buldu ya. Müsveddenin ilk kısmına bir göz atmak, gerçekleri hakkiyle bildiğimi anlamasına yetmişti."

— "Hangi gerçeklerden bahsediyorsunuz?"

— "1676'daki Marie d'Aubray'la 1861'deki Marie d'Aubray hakkındaki gerçekleri tabii. Karınız, o kadınların soyundan geldiğini tahmin ediyordu."

Stevens, "Hayret! Aklımdan geçenleri okuyorsunuz," demekten kendini alamadı. "Netekim ben de bugünü değil, uzak geçmişi ve ölülerle yaşıyan ölüleri düşünüyordum. Bu lâkırdılarda bir hakikat payı var mı sizce?"

— "Maalesef size bu hususta malûmat veremiyeceğim."

Stevens şöyle düşünüyordu: "Rahat bir otomobilin içinde, adam öldürdüğünü itiraf etmiş bir adamın yanında nasıl da oturmş, sigara içebiliyorum? Gelgelelim bu mumyanın, meseleyi mantıki bir gözle görmeme ve huzura kavuşmama cenaze levazımatçısından çok daha büyük bir yardımı dokundu."

Cross gene konuşmaya başlamıştı. "Anladığıma göre, üç yıldır evlisiniz. Karınızı iyi tanıyor musunuz? Hayır, değil mi? Halbuki kadınlar tabiat itibariyle gevezedirler. Siz bir dayınızdan bahsedecek olsanız, onlar da bir teyzelerinden lâfı açarlar ve bir sürü aile anekdotu sıralarlar. Peki, Marie neden ailesinden size bahsetmedi acaba? Bu mevzudan kaçındığı için. Ölümle alâkalı bahislerden hoşlanmamasının sebebi neydi? Bu gibi şeylerden korkması tabiî. Halbuki benim bütün hayat hikâyesini öğrenmeme on dakika yetti.

"Beni iyi dinleyin, dostum. Kanada'nın kuzey batısındaki ıssız bir köşede Guibourg adında bir şehir vardır; burada ise, Brinvilliers Markizi ile resmini elinizde tuttuğunuz Marie d'Aubray'ı yetiştiren Aubray'larla uzaktan ilgisi olan bir d'Aubray ailesi yaşar. Son kitabımı hazırladığım sırada Guibourg'da son derece sıkıcı bir hafta geçirdiğim için, Marie'nin buraya kadar anlattıklarının doğru olduğunu biliyorum. Oraya, yaşıyan ölülerle ilgili efsaneleri tetkik etmek maksadiyle gitmiştim. Aslında ben efsanelere kulak asmam, bunun yerine nüfus kütüklerini incelemeyi tercih ederim. Bu münasebetle, karınızın, kendisi ne zannederse zannetsin, d'Aubray'larla akraba olmadığını öğrenmiştim. Üç yaşındayken, o ailenin hayatta kalan son ferdi olan Bayan Adrienne d'Aubray adında evlenmemiş bir kız tarafından evlât edinilmişti. Benim asıl ismimin Cross olmayışı gibi, Marie'ninki de d'Aubray değildir. Annesi Kanada'lı bir Fransız, babası ise İskoç asıllı bir işçiydi."

Stevens, "Şu resme bir kere daha bakın. Aradaki benzerlik müthiş," demekten kendini alamadı.

Cross güldü. "Marie niçin evlât edinildi dersiniz? Yegâne sebep, bu benzeyiş. Geçmiş yüzyıllarda yaşamış olsaydı, Adrienne d'Aubray'a mutlaka büyücü gözüyle bakılırdı. Hem Guibourg isminin nereden geldiğini biliyor musunuz? 17. Yüzyıl'da, şeytana tapmak için girişilen âyinlere, bunları ter-

tipleyen papaz Guibourg'a izafeten 'Guibourg Âyini' denilirdi D'Aubray ailesinin o şehirde kasvetli suratlı bir evi vardır. Bayan Adrienne d'Aubray, İskoçya'lı işçinin kızını, sırf onu, damarlarında yaşıyan ölü kadının kanının aktığına ve bir gün bu kadının ruhunun vücudunu hâkimiyeti altına alacağına ikna etmek maksadiyle evlât edinmişti. Kızcağıza resimler göstermiş, hikâyeler anlatmış ve telkinleriyle onun, gece bastırırken evin etrafındaki çamların arasında aslında var olmayan şeyler görmesini temin etmişti. Çocuğun cezalandırılması gerekince, bu iş, bir huni ve su ile yapılırdı. Yanmanın ne demek olduğunu anlaması için de, orasında burasında yanıklar vücuda getirilmişti. Daha fazla teferruat istiyor musunuz?"

Stevens, elleriyle yüzünü örterek, "Hayır, istemiyorum," diye inledi.

Kendinden memnun görünen Cross, fosur fosur sigara içmeye devam ediyordu. "İşte karınız böyle bir kadın, delikanlı," dedi. "Sizinle evlenmesinin, geçmişle arasındaki bağı kopardığını sanıyordu. Bunun için sırrını gizlemeye bilhassa itina etti. Fakat sonradan, Despard ailesiyle temasınız ve bu arada vukua gelen bazı olaylar eski hâtıralarının tazelenmesine sebep oldu. Derken bir pazar günü Bayan Lucy Despard'ın, yaşlı bir adama bakan hastabakıcının yanında zehir bahsini açacağı tuttu..."

— "Biliyorum."

— "Biliyorsunuz demek? İşte bu zehir mevzuu, karınızın unutmaya çalıştığı bütün korkularının canlanmasına sebep olmuş. Zavallı Marie öylesine kendini unutmuş ki, o esnada odadan çıkan hastabakıcının peşinden koşarak, onu, zehirler hakkında sorguya bile çekmiş. Bana bu şekilde hareket etmesini izah edebilmekten âciz olduğunu itiraf etti. Bir ruhiyatçıya başvursaydı, belki daha fazla bir şeyler öğrenebilirdi. Mamafih her bakımdan aklı başında bir kadın olduğuna sizi temin edebilirim. Yoksa Bayan Adrienne d'Aubray'ın metotları yüzünden çoktandır bir akıl hastası olurdu. Her neyse, bu konuşmadan üç hafta sonra, ihtiyar hasta ölmüş. Derken siz benim antolojiyle çıkagelerek ona mânalı mânasız sözler söylemişsiniz. Bu yetmiyormuş gibi, Mark Despard dostunuz, amcasının zehirlendiğine ve Brinvilliers Markizi kılığında bir kadının rahmetlinin odasında görüldüğüne dair türlü acayip hikâyelerle büsbütün zihnini bulandırmış. Bütün bunlardan sonra, karınızın ne gibi bir ruh hali içerisinde kaldığını takdir edemezseniz, sandığımdan da akılsızsınız derim. Zavallı kadın işte bu yüzden menşei hakkında bilgi edinmek istedi."

Başı hâlâ ellerinin arasında olan Stevens yalvaran bir sesle, "Ne olur, şoförünüze geriye dönmesini söyleyin," dedi. "Karımın yanına gitmem lâzım; ben hayattayken, bir daha bu saçma korkulara tutulmaması için ne gerekirse yapacağım."

Cross, şoförüne dönmesi emrini verdikten sonra, "Bunları öğrenince, zavallı kadının imdadına koşmaktan kendimi alamadım," dedi. "Kendisi her nedense size açılmaktan çekinmiş. Anlıyamadığım bir sebepten ötürü size âşık zâhir! Bana sormak istediğiniz başka bir şey var mı?"

— "Evet. Marie'nin size, morfin tabletleri hakkında bir şey söyleyip söylemediğini bilmek isterdim."

Cross asabileşti. "Sahi, bunu unutmuştum. Morfini çalan Marie idi tabiî. Sebebini biliyor musunuz? Düşünmeyin, bulamazsınız. Yalnız birkaç zaman geriye gidin. Bir gece o uğursuz Despard Park'a gitmişsiniz. Bari bu ziyaretin tarihini hatırlıyabiliyor musunuz?"

— "Hatırlamaz olur muyum? 8 nisan cumartesi gecesi idi."

— "Tamam. O gece Despard Park'ta ne yaptığınızı da hatırlıyor musunuz?"

— "Briç oynamaya gitmiştik, ama akşamı, birbirimize hayalet hikâyeleri anlatmakla geçirdik."

— "Çok doğru. İtiraf edemediği korkuların esiri olan bir kadının yanında, birbirinden iğrenç hortlak hikâyeleri anlatıp durmuşsunuz. Marie bu durumda, karanlıkta büyücülerle hayaletlerin etrafında dolaştığını görmemek için, başını yastığının üzerine koyar koymaz uyumaktan başka ne isteyebilirdi? Benim anladığıma nazaran, Despard ailesinin her ikinizin üzerinde de uğursuz bir tesiri var. Onlar tabiat üstü hâdiselere pek kolay inanıveriyorlar..."

Dışarıda, gök gürlüyordu; derken, yağmur damlaları otomobilin camlarını kamçılamaya başladı.

Stevens bütün kaygularından kurtulmuş gibi, yalnız bir tek nokta zihnini kurcalıyordu. "Bütün söyledikleriniz doğru, ama bir ölünün mezarından yok olduğunu inkâr edemezsiniz," diye söylendi.

Cross öne eğilerek, "Ben de o bahsi açacaktım," dedi. "Evinize varmamıza on dakika var. Şu hikâyeyi bana teferruatiyle anlatsanıza."

— "Memnuniyetle. Polis de artık her şeyi bildiğine göre, çenemi tutmak mecburiyetinde değilim. Polis Müfettişi Brennan..."

Birdenbire dikkat kesilen Cross, "Brennan mı?" diye

genç adamın sözünü kesti. "Yoksa Frank Brennan'dan mı bahsediyorsunuz? Şu meşhur Tilki Frank'tan?"

— "Yoksa onu tanıyor musunuz?"

Cross düşünceli bir tavırla cevap verdi. "Frank Brennan adında birini, ta çavuşluğu zamanından tanırım. Her yıl Noel' de bana tebrik yollar. İyi poker de oynar, ama kabiliyetleri sınırlıdır... Devam edin, Bay Stevens, sizi dinliyorum."

Stevens anlattıkça, Cross'un yüzü kâh gençleşiyor, kâh büsbütün ihtiyarlıyordu. Yalnız bir kere, o da şoförüne yavaşlamasını söylemek maksadiyle, muhatabının sözünü kesti. Sonunda, "Siz de bütün bunlara inandınız, öyle mi?" dedi.

— "Niye inanıp inanmadığımı artık kendim de bilmiyorum. Böyle şeylerden bahsedilmeye başlanınca..."

Cross sabırsız bir ses toniyle, "Bu hikâyenin büyücülükle ilgisi yok," diye bağırdı. "Burada düpedüz bir cinayetle karşı karşıyayız. İyi tertiplenmiş, lâkin müteredditve biraz da beceriksiz bir faili olan bir cinayetle... Ona sadece tesadüfler yardım etmiş."

— "Yani cinayetin nasıl işlendiğini ve işleyeninin kim olduğunu *bildiğinizi mi söylemek istiyorsunuz?*"

Cross, "Ha şöyle!" dedi.

Gök gene kulakları sağır edici bir gürültüyle gürledi, arkasından göz kamaştırıcı bir şimşek çaktı ve yağmur büsbütün hızlandı.

Stevens sordu. "Şu halde katil kim?"

— "Şüphesiz ev halkından biri."

— "Henderson'lar hariç, hepsinin cinayet saatinde başka yerde olduklarını size haber vereyim."

— "*Henderson'ların bu işle hiçbir ilgileri yok. Katil*, Bay Miles Despard'ın ölümünden, Henderson'lardan çok daha fazla menfaati olan biridir. Ev halkının, cinayet saatinde başka yerde olmalarına gelince, bu hususun tesiri altında kalırsanız çok aldanırsınız. Ben, Royce'yi öldürürken, bu meseleyi hesaba katmıştım; öyle ki metrdotel de dahil, tam yirmi iki kişi o sırada Delmonico lokantasında yemek yemekte olduğuma yemin edebildiler. Çevirdiğim dâhiyane dalavereyi İnşallah size başka zaman anlatırım. Servetimin temel taşını teşkil edecek olan hırsızlığı işlediğim zaman da aynı şey olduydu. Hayır, sizin şu Despard hikâyesinin hiçbir orijinal tarafı yok. Cesedin mezardan kaçırılması bile kolaylıkla izah edilebilir. Galiba evinize geliyoruz..."

Stevens, otomobil daha tamamiyle durmadan kaldırıma atladı. Pencerelerde hiçbir ışık göze çarpmıyordu. Fakat evin kapısına giden yolun başında, şemsiyesini açmış, iri yarı bir

adamın durduğu gerek Stevens'in, gerekse Cross'un dikkatinden kaçmadı.

Cross ona, "Frank, otomobilime atlasana," diye seslendi.

Polis Müfettişi Brennan, "Siz ha!" dedi. "Maalesef gelemiyeceğim, Bay Cross. Burada görülecek acele bir işim var. Daha sonra görüşürüz."

Cross, o çirkin kıkırdamasiyle, "İhtiyar tilki, kafanı patlatan o meseje hakkında, senin yirmi dört saat içinde öğrenemediklerini ben bir çeyrek saatte öğrendim," dedi. "Yanıma atla da bildiklerimi sana izah edeyim..."

Brennan istemeye istemeye itaat etti. Stevens, uzaklaşan otomobilin arkasından uzun uzun baktı. Yüzünden aşağı süzülen yağmur damlaları ona derin bir haz veriyordu. İçinin rahatlamasından öylesine gevşemişti ki, konuşacak hali kalmamıştı. Öyle olduğu halde, dönerek, Marie'nin kendisini beklemekte olduğu eve yürüdü.

3

Oturma odasının, bahçeye bakan penceresinin yanında yanyana ayakta duruyorlardı. Erkek, kadını kendine çekmişti; ikisinin de kalbi huzur doluydu. Yağmur da durmuştu; fakat dışarıda beyazımsı bir sis vardı.

Marie kocasına biraz daha sokularak, "Bütün bunları sana neden daha evvel söyleyemediğime aklım ermiyor," diye mırıldandı. "Olanlar bana kâh gülünç, kâh fazlasiyle korkunç geliyordu... Adrienne Hala'nın yanından reşit olur olmaz ayrıldım, ama insan, öyle bir kadının tesirinden kolay kolay kurtulamıyor."

— "Artık bunları düşünme, Marie. Kendini boşu boşuna hırpalamanın mânası yok."

— "Hayır, konuşmak istiyorum; susmamdan az mı zarar gördük. Hakikatl ne kadar aradığımı bir bilsen Ted. Paris'teki ilk karşılaşmamızı hatırlıyorsun, değil mi?"

— "Evet, Neuve-Saint-Paul Sokağı'nın 16 numarasındaydı."

— "Orasının kimin evi olduğunu da biliyor musun?" Marie birden tereddüt etti, fakat sonra kendini devam etmeye

zorladı. "Belki bir şeyler hissederim diye oraya gidip avluda oturmuştum. Bütün bunlar şimdi bana gülünç geliyor, ama Adrienne Hala'yı ve evini tanımış olsaydın bana hak verirdin. Evin arkasında bir yamaç vardı..." Marie sözünün arkasını getirmeyerek başını arkaya devirdi. Stevens onun beyaz boğazının titrediğini görebiliyordu, ama bu, korkudan değildi: Marie gülüyordu. "Artık iyileştiğimi sanıyorum," diye devam etti. "Fakat gene o saçmalara kapılır ve hele uykumda kâbuslar görürsem, kulağıma, 'Maggie MacTavish' diye fısıldarsın, ben de o zaman rahatlarım."

— "Niçin Maggie MacTavish diyecek misim?"

— "Gerçek adım o olduğu için, canım. Ne güzel isim, değil mi? Marie d'Aubray'dan kat kat güzel. Zaten bütün kabahat Despard'larda. Evleri benim büyüdüğüm yere o kadar benziyor ki, senin sayende unuttuğumu sandığım hâtıralarımı derhal canlandırıverdi. Garip değil mi, orası beni mıknatıs gibi kendine çekiyordu. Hem biliyor musun Ted, o arsenik meselesi var ya... Nereden arsenik satın alabileceğimi hakikaten sordum. Korkunç, değil mi?"

Stevens gayriihtiyari, "Maggie MacTavish," diye fısıldadı..

Genç kadın, "Hayır, hayır, şu anda gayet iyiyim," diye itiraz etti. "Fakat hayalet hikâyeleri anlatmaya başladığınız o cumartesi gecesi haykırmamak için kendimi güç tuttum. Hele Mark'ın anlattığı hikâye yok mu... Sonunda, bunları unutamadığım takdirde, çıldıracağımı zannettim. Morfin şişesini işte bunun için çaldım. Benim hakkımda bazı şeyler düşünebildiğine hiç şaşmıyorum Ted. Bu kadar ipucu karşısında, kendim bile suçlu olduğuma kanaat getirecektim neredeyse."

Genç adam karısının yüzünü kendinden tarafa çevirdi ve onu alnından öptü. "Sırf merak ettiğim için soruyorum," dedi. "Sakın ondan sonraki çarşamba gecesi ikimizi de uyutmuş olmayasın? O akşam uykudan bayıldığımı ve saat on buçukta daldığımı bugünmüş gibi hatırlıyorum."

— "Katiyen Ted. Hem isteseydim bile böyle bir şey yapamazdım, zira sadece bir tablet çalmış ve bunun yarısını da kullanmıştım..."

— "Bir tablet mi? Ama benim duyduğuma göre, şişeden üç tablet eksilmiş!"

Marie afallamıştı. "Öyleyse şişe bir başkasının da elinden geçmiş," dedi. "Zehirlenirim korkusiyle daha fazla morfin almaya cesaret edemedim. Bu işlere aklım ermiyor Ted. Birisinin zavallı Miles'i öldürdüğü muhakkak, ama o kimse ben

değilim. O gece on bir buçuktan evvel uyuyamadığıma göre, o cinayeti rüyamda bile işleyemezdim. Uyku ilâcı falan almamıştım, sarhoş da değildim, yatakta senin yanında yattığımı mükemmelen hatırlıyorum. Bu teferruatı hatırlamanın bana ne kadar huzur verdiğini tahmin edemezsin! Fakat Despard Park'ta birisinin aklımdan geçenlerden şüphelendiğini tahmin ediyorum. Söylediğine bakılırsa, Edith..." Genç kadın burada sözüne ara vererek konuyu değiştirdi. "Ted, bu cinayet tabiî şekilde izah edilebilirse, öyle rahat edeceğim ki. Bay Cross hakkında ne düşünüyorsun?"

Stevens kısa bir duraklamadan sonra, "Onun ihtiyar bir şarlatan olduğundan şüphem yok," dedi. "Hem hırsız, hem de katil olduğunu kendi ağziyle itiraf etti zaten. Adamda ahlâh kaygusu diye bir şey yok; ruhların bir vücuttan diğerine geçmesi hikâyelerinde bir hakikat payı olsa, onun da bu yaşıyan ölülerden biri olduğuna ihtimal verirdim."

Marie elini ağzına götürdü. "Yalvarırım, öyle konuşma Ted!"

— "Bırak canım! Bununla beraber, Cross'u sempatik bulduğumu belirtmek isterim; hem o da galiba sana karşı dostça hisler besliyor. Bu esrarı aydınlatmaya muvaffak olursa, bizim yayınevinden aldığı telif hakkını yüzde yirmi beşe yükseltmek için elimden geleni yaparım."

Marie ürpermekten kedini alamıyarak pencereyi açtı. İki genç dışarının serin havasını ciğerlerine çektiler.

Genç kadın neden sonra, "Ne sis!" dedi. "Hava âdeta duman kokuyor... Ah Ted, bu işler sona erince, beni uzaklara götüremez misin? Bir seyahate çıkmak isterdim. Yahut da Adrienne Hala'yı buraya davet edip, onun, Guibourg'dan uzaklaşınca, her hangi bir çirkin ihtiyar kadından farkı olmadığını gözlerimle görsem. Biliyor musun Ted, şeytanın ilâh mertebesine yükseltildiği o âyinlerde ben de bulundum. Sana onlardan başka zaman bahsederim. Bir dakika!"

Genç kadın böyle diyerek merdivene koştu Stevens onun yukarı kata çıktığını duydu. Marie az sonra, elinde kedi başlı altın bilezik olduğu halde geriye döndü. Ziynet eşyasını, elini yakmasından korkuyormuş gibi parmaklarının uciyle tutuyordu. Nefes nefeseydi. "Bende, Adrienne Hala'mdan bir bu hâtıra kaldı," dedi. "Onu da güzel bulduğum ve gûya uğur getirdiği için muhafaza ettim. Ama 1860'da ölen kadının resminde de var olduğuna göre, critilse daha iyi olur..."

Stevens, karısının dışarıya baktığını görünce, "Onu dışarı atsan da olur," dedi.

Marie tereddüt etti. "Epeyi kıymetli sayılır."

— "Ne ziyanı var! Sana daha güzelini alırım. Ver..." Stevens, bütün öfkesinin, bir sembolmüş gibi bileziğe yöneldiğini hissediyordu. Onu kaptığı gibi olanca kuvvetiyle dışarıya savurdu. Bilezik evvelâ bir ağacın dalına çarptıktan sonra, sislerin içinde gözden kayboldu. Aynı anda bir kedinin hiddetli hiddetli miyavladığı duyuldu.

Marie kocasının kolunu yakaladı. "Duydun mu?"

Genç adam gülümsedi. "Duymaz olur muyum hiç," dedi "Bileziğin pek hafif sayılmazdı, üstelik onu var gücümle fırlattım. Bir kediye çarptıysa, hayvan ne kadar haykırsa yeridir!"

Böylece bir, iki dakika geçti. Derken Marie, "Birisi geliyor!" diye fısıldadı.

Yolun çakıllarının üzerinde ayak sesleri duydular; çok geçmeden de bir siluet sislerin arasından sıyrıldı.

Ted, "Doğru! Biri geliyor, ama gene bir hayaletin mezarından çıktığını sanma. Gelen, Lucy Despard," dedi.

Marie garip bir sesle, "Lucy mi?" diye tekrarladı. "Peki, neden arka kapıdan geliyor?"

Genç kadın daha kapıyı vurmadan onu karşılamaya çıktılar. Lucy mutfağa girince, ıslanmış şapkasını çıkardı ve sert bir hareketle saçlarına çeki düzen verdi. Gözleri kızarmıştı, fakat artık ağlamıyordu. "Vakitsiz geldiğim için özür dilerim," dedi. "Yukarıda daha fazla kalmaya tahammül edemedim de..." Marie'nin gözlerinin içine bakarak, "Bana alkollü bir şey verebilir misin?" dedi. "Yukarıda feci hâdiseler oldu. Mark da kaçtı."

— "Mark niçin kaçsın?"

Lucy evvelâ cevap vermedi, sonra Marie'nin, dostça bir hareketle elini omuzunun üstüne koyması üzerine içini döktü. "Benim yüzümden, ama başka sebepler de var," diye anlatmaya başladı. "Öğle yemeğine kadar işler yolundaydı. O nazik polisin — adı Brennan'dı değil mi? — yemeğe kalmasını istedik, ama o kabul etmedi. Mark o ana kadar sükûnetini muhafaza etmişti. Fakat tam yemek odasına geçtiğimiz sırada, Ogden'e yaklaşıp çocuğun suratına bir yumruk indirdi. Bununla da kanaat etmeyerek zavallıyı tokat ve tekme yağmuruna tuttu. Hiçbirimiz aralarına girmeye cesaret edemedik. Bir kere kızınca, Mark'ın ne kadar korkunç olduğunu bilirsiniz. Nihayet hiddeti yatışınca, bir şey demeden yemek odasından çıktı ve kütüphanede sigara içmeye gitti."

Lucy, ancak sözlerini bitirdikten sonra başını kaldırıp muhataplarının yüzüne bakabildi. Marie bir tuhaf olmuştu; bakışları kocası ile Lucy'nin arasında gidip geliyordu. Sonun-

da, "O sırada yanınızda olmayı istemezdim," dedi. "Fakat benim fikrimi sorarsan, üzülmen için sebep yok, Lucy. Ogden bu cezayı çoktandır haketmişti; yalnız birinizden birinizin onu daha evvel okşamayı akletmemesine şaşıyorum!"

Stevens, "Haklısın!" diye lâfa karıştı. "O mahut mektubu yazması ve telgrafları çekmesi yeter. Aferin Mark'a."

Lucy titreyen bir sesle, "Ogden'e sataşmak bence delilik," diye söylendi.

Marie güldü. "Sahi mi? Ben ona hücuma hazırım. Küstah benimle flörte kalkışmış, oralı olmadığımı görünce de pek hayret etmişti..."

Lucy, "Durun, dahası var," dedi. "Edith ile ben onun yüzünü yıkadık; çok geçmeden kendine geldi. Ayağa kalkar kalkmaz da hepimizi yanına çağırarak bize bir ifşaatta bulunacağını bildirdi. Sonra Mark'ın da kendisini duyması için, onun bulunduğu odanın bitişiğindekine geçti... Dr. Partington hakkındaki bilginizin derecesini bilmiyorum. Bir vakitler Edith'le nişanlıydı; sonra birisine kürtaj yaptı ve ancak Amerika'dan kaçmak suretiyle takibattan kurtulabildi. Edith, oldu bitti bahis konusu kızın Tom Partington'un metresi olduğunu zannederdi. Mamafih Edith'in doktora pek düşkün olduğunu zannetmiyorum. Oldukça soğuk tabiatlıdır; belki de evlenmeyi istemiyordu bile. Her neyse, bu Jeannette White vakasını nişanı bozmak için bahane bildi. Fakat bugün hakikati Ogden'den öğrendik. Jeannette White, Tom'un değil, Mark'ın metresiymiş!" Kısa bir duraklamadan sonra Lucy aynı titrek sesle devam etti. "Tom en iyi arkadaşı olduğu halde, Mark ağzını açıp onu temize çıkarmayı düşünmedi. Edith'in, saadetinin yıkılmasına göz yumdu. Jeannette White, çocuğunun babasının adını açıklamadığı için, Tom da hakikati bilmiyordu. Mark, Edith'i çok seven arkadaşının hislerini hiçe saydı demek. Belki de o sıralarda benimle nişanlı olduğu için, hakikati söylemekten korktu."

Stevens mutfakta bir yukarı, bir aşağı yürürken düşünüyordu. "Şu dünya işleri ne anlaşılmaz şey. Mark Despard böyle hareket ettiyse, Ogden'den de daha rezil bir adam olması lâzım. Halbuki bunları öğrenmek ona karşı duyduklarımda hiçbir değişiklik yapmadı. Mark'ı hâlâ sayıyor, buna mukabil Ogden'e tahammül edemiyorum."

Stevens, Marie'nin de bu duygularını paylaştığını hayretler içinde farketti.

Genç kadın, "Demek ki Ogden, ailenin bütün kirli çamaşırlarını ortaya döktü," diye nefretle söylendi.

Stevens birdenbire sordu. "Peki Partington hakikati öğ-

renince ne dedi? Ogden konuşurken, o da orada mıydı?"

Lucy, "Oradaydı, ama söylenilenlerin onun üzerinde fazla bir tesiri olmadı," dedi. "Omuzlarını silkerek, aradan çok uzun zaman geçtiğini ve artık kendisinin içkiyi her hangi bir kadına tercih ettiğini söyledi. Asıl isyan eden, Tom değil, ben oldum. Müthiş bir hiddete kapılarak Mark'a bir daha yüzünü görmek istemediğimi bağırdım. O da sözümü dinledi."

Marie, kocasını şaşırtan bir hiddetle, "Hay Allah kahretsin!" diye atıldı. "Ne diye o kadar hiddetlendin sanki? Mark, on sene önce o kızla bir macera geçirdiği için değildir, İnşallah? Lucy'ciğim, buna benzer bir günah işlememiş bir erkek varsa, bana göster; dünya yüzünde öyle biri olsa bile, kimbilir ne kadar sıkıcı bir koca olur! Sonra, Mark'ın Partington'a karşı alçakça hareket ettiği her ne kadar hakikatse de, bunu, sana düşkünlüğünden yaptığını unutma. Senin yerinde olsam, yalnız bunu hatırlardım!"

Stevens misafir için bir martini hazırlamıştı. Genç kadın kadehini tam dudaklarına götürecekken durdu ve kısa bir tereddütten sonra baklayı ağzından çıkardı. "Korkarım ki, o hâdiseden sonra Mark kızla tekrar görüştü."

— "Jeannette White'yle mi görüştü?"

— "Evet, onunla."

Stevens acı bir tebessümle, "Bunu da kafana sokan Ogden'dir, tabiî," dedi. "Bana kalırsa, bu Ogden'i bir tımarhaneye tıkmalı, daha iyi. Amcasının vasiyetnamesine girmek için, kalbinin kötülüğünü o kadar uzun zamandır sahte bir nezaket maskesinin ardında gizledi ki, artık dilediği olduktan sonra, daha fazla dayanamayıp kudurdu."

Lucy genç adama bakarak, "Ted," dedi. "St. David'deki baloyu bana terkettirmesine ramak kalan o esrarengiz telefonu hatırlıyorsun, değil mi? Telefon eden kendini tanıtmadıydı..."

— "Yani telefon eden Ogden miydi demek istiyorsun?"

— "Doğrusu önce o aklıma geldi; Ogden umumiyetle her şeyi bildiği için de söylenenlere inandım. Telefondaki şahıs, Mark'ın gene Jeannette White'yle münasebeti olduğunu söylüyordu. O sırada, Partington hâdisesine adı karışan genç kızın ismini bilmiyordum, yahut da unutmuştum. Zaten hangi kadın olsa bence birdi, zira Mark'ın birkaç zamandır bana karşı değiştiğine dikkat ediyordum." Genç kadın konuşmakta güçlük çekiyordu, sonunda kadehini bir defada yuvarlıyarak gözlerini duvara dikti, kaldı. Birkaç saniye sonra, hikâyesine devam etme kudretini tekrar buldu." Telefondaki şahıs, o gece Mark'ın, kalabalığın içinde tanınmasını önleyecek maske-

sinin sayesinde, eve dönüp o kızla buluşacağını iddia ediyordu. Crispen'e dönmek zahmetine katlandığım takdirde, benim, buluşmalarını kendi gözlerimle görebileceğimi söyledi. Önce inanmadım, fakat sonra kalabalığın içinde Mark'ı boşu boşuna aradım. Meğer o sırada, evin arka cephesindeki bir odada iki arkadaşiyle bilârdo oynamakta imiş. Ben bunu bilmediğim için, bir ara Crispen'e gideyim dedim, fakat sonra da bu hikâyenin gülünç olduğuna kanaat getirerek balo salonuna döndüm. Fakat bu öğleden sonra, Ogden, Jeannette White'nin Partington hâdisesine adı karışan kız olduğunu ifşa edince, bir an gözlerim karardı..."

Stevens genç kadının sözünü kesti. "Ogden'in sana söylediklerinin hakikat olduğuna emin misin? Bak, telefonda verilen havadis asılsızmış. Ogden'in ithamı da yalan olamaz mı?"

— "Yok, Mark her şeyi itiraf ettiği için hiçbir şüphem kalmadı! Şimdi de o, kimbilir nereye gitti. Ted, ne olur onu bul! Benim için değil, kendi iyiliği için bulunması lâzım. Zira Müfettiş Brennan, Mark'ın kaçtığını öğrenirse, aslı olmıyan bir sürü şey düşünmeye başlar..."

— "Brennan bilmiyor demek?"

— "Hayır. O sırada evden çıkmıştı; fakat birkaç dakika sonra kürklü paltolu, ufak tefek bir ihtiyarla döndü. Müfettiş bana, adı Croft mu, Cross mu neymiş, o adamın Despard Park'ta kalmasına bir mâni olup olmadığını sordu. Sonra da, onun, canilerin ruhunu kitap gibi okuyabildiğini sözlerine ilâve etti. Beraberce mezara da indiler; dışarı çıktıklarında Müfettiş kıpkırmızıydı, fakat ufak tefek adam katıla katıla gülüyor. Anladığıma göre, gizli bir geçit bulamamışlar. Joe Henderson'a, mezarda ne yaptıklarını sordum. Mahzene inen basamakların altındaki eski kapıyı biliyorsun, değil mi? Hani şu bir türlü doğru dürüst kapatılamıyan kapıyı..."

— "Evet, hatırladım."

— "Joe, Cross'un onu hiç durmadan açıp kapadığını söyledi. Olanlardan doğru dürüst haberim yok, ama korkuyorum... Sonra, Miles amcanın odasına bitişik taraçaya da gittiler. Aradaki camlı kapıyı örten perdeyi kurcaladılar, yırtıklarından içeriye baktılar. Bilhassa bu iş, ufak tefek adamı pek eğlendirdi. Bunun ne demek olabileceği hakkında bir fikrin var mı?"

Stevens, "Doğrusu yok, ama zihnini kurcalıyan bir şey olduğunu hissediyorum, Lucy," dedi. "Bunun ne olduğunu söylesene."

Genç kadın dinlenmişti. "O şeyin pek üzerinde durmu-

yorum," diye itiraf etti. "Müfettiş Brennan bile her hangi bir evde olabileceğini kabul etti. Fakat, çarşamba gecesi evde olmadığımız tesbit edilmeseydi, o yüzden başımız derde girebilirdi. Mesele şu Ted: Siz gittikten sonra, Müfettiş evin içinde arsenik buldu."

— "Arsenik mi? Vay canına! Nerede imiş?"

— "Mutfakta. Aklıma gelseydi, Müfettiş'in aramasına meydan kalmadan ben ona söylerdim. Fakat bugünden önce kimse arsenikten bahsetmediğine göre, nereden bilecektim?"

— "Arseniği kim satın almış, Lucy?"

— "Edith, fareleri zehirlemek için almış. Fakat o da bunu unutmuş."

Bu sözlerden sonra odada derin bir sessizlik oldu. Lucy, muhaniki bir hareketle boş kadehi dudaklarına götürdü. Tam o sırada Marie de ürpererek arka kapıyı açtı.

— "Rüzgâr dönmüş," dedi. "Bu gece fırtına çıkacak."

4

Fakat o gece, Stevens Mark'ın peşinde Philadelphia sokaklarını dolaşırken başka bir fırtına koptu. Stevens'in aramaları da boşuna oldu; Mark Despard'ı, kulübünde, yazıhanesinde, yahut da umumiyetle uğradığı yerlerin hiçbirinde gören olmamıştı.

Yağmurdan sırsıklam olan Stevens, ümidi kırılmış vaziyette geç vakit Crispen'e döndü. Cross'un geceyi Stevens'lerin köşkünde geçireceği kararlaşmıştı; fakat Lucy'yi ufak tefek yalanlarla teskin etmek için Despard Park'a gitmesi gerektiğinden, Ted, misafirini gece yarısından önce göremedi. Köşkte ses, seda yoktu; daha doğrusu, Lucy hariç, bütün ev halkının yattığı anlaşılıyordu. Stevens nihayet evine dönebilince, Brennan ile Cross'u, kapısının önünde park etmiş lüks otomobilin içinde buldu.

— "Yoksa bir şey mi var?" diye sorması üzerine, Brennan asık bir suratla, "Katilin kim olduğunu öğrendik," dedi. "Fakat tesbit edilmesi gereken bir şey olduğu için şehre gidiyorum Sonra, korkarım her şey bitecek!"

Cross müdahale etti. "Ama ben dostum Tilki Frank'ın

üzüntüsüne iştirak etmiyorum. Bay Miles Despard alçakça bir cinayete kurban gittiği cihetle, katilinin elektrikli sandalyede can verdiğini duysam bayağı memnun olacağım. Bay Stevens, maalesef bu geceyi evinizde geçirmekten mahrum kalacağım. Benim de Brennan'la Philadelphia'ya dönmem lâzım. Fakat sözüm sözdür. Yarın öğleden sonra ikide Despard Park'a gelmek zahmetine katlanırsanız, size katili takdim ederim. Haydi yola çıkalım, Henry!"

Marie, Cross'un evlerinde geceleyemeyeceğine sevindiğini itiraf etti. "Bana büyük iyiliği dokundu, ona çok müteşekkirim, ama onda huzurumu kaçıran bir taraf var. Âdeta insanın aklından geçenleri okuyor," dedi.

Gece yarısı yatmalarına ve bir gece evvelinden uykusuz olmalarına rağmen, Stevens'in gözüne uyku girmedi. Gecenin bir kısmında, habire gök gürledi ve kediler evin etrafında tahammülsüz patırtılar yaptılar. Mamafih Marie'nin uykusu da rahatsızdı. Sabahın ikisinde karısının anlaşılmaz bir şeyler geveledeğini gören genç adam, gene bir kâbus görmesinden endişe ederek, onu uyandırmaya yeltendi. Derken kedilerin gürültüsü eve daha ziyade yaklaşınca, onların üzerine savuracak bir cisim aradı, fakat tuvalet masasının gözünde boş bir krem kavanozundan başka şey bulamadı. Bunu, seslerin geldiği istikamete fırlatmasını, hemen hemen bir insan tarafından çıkarılmışa benzeyen bir haykırış takip etti. Stevens nihayet sabahın üçüne doğru daldı ve ancak pazar âyinini haber veren kilise çanlarının sesiyle uyandı.

Karı-koca öğleden sonra ikide Despard Park'a vardıklarında, onlara kapıyı Bayan Henderson açtı. Stevens, kadını, ilk defa görüyormuş gibi, yepyeni bir alâka ile süzdü. Pazar elbiselerini giymiş olan kâhya kadın hiç de hayalet görebilecek tıynette bir insana benzemiyordu, fakat az evel ağladığı halinden belli idi. Ciddi bir tavırla, "Geldiğinizi gördüm," dedi. "Hepsi yukarıdalar; yalnız Bayan Despard yok. Ah! Sanki niçin..." Bayan Henderson boşboğazlık etmeyi kendine yakıştıramamış gibi söyleyeceklerini yarım bıraktı ve yeni ayakkabılarını gıcırdata gıcırdata önleri sıra yürüdü. Yalnız bir ara kendi kendine konuşur gibi, "Sırası mı bugün?" diye söylendi.

Üst kattan gelen bir sesi kastettiği meydandaydı. Stevens, camlı taraçadaki radyonun çaldığını duyar gibi oldu. Koridoru takip ettikleri sırada, bir kapının aralığına gizlenmiş olan birisi gözüne ilişti. Bu, yüzü hâlâ şiş olan Ogden'di. Anlaşılan, delikanlı toplantıya katılmak niyetinde değildi, fakat konuşulacakları dinlemeye hazırlanıyordu.

Henderson, taraçanın bir köşesinde ayakta bekliyordu. Editli hasır bir koltuğa oturmuş, yüzünde şeytani bir ifade olan Partington ise onun yanındaki bir sedire yerleşmişti. Müfettiş Brennan pencerelerden birine yaslanmıştı; Bayan Corbett ise herkese likör ve bisküvit ikram ediyordu. Lucy de, Ogden gibi, taraçada bulunanların arasında yoktu, fakat delikanlının arka plânda beklemekte olduğunun herkes farkında görünüyordu. Mamafih en ziyade dikkati çeken yokluk, âdeta bir nevi boşluk yaratmış olan Mark'ınki idi.

Cross, garip şahsiyetiyle, toplu bulunanların hepsine hâkim durumdaydı. Radyo üzerine eğilmişti. Bayan Corbett'in kendisine uzattığı likör kadehini, dinlemesine ara vermek istemiyormuş gibi, radyonun üstüne koydu.

Bayan Henderson, "İşte geldiler!" diyerek Stevens'leri taraçaya aldı. Edith'in bakışları derhal Marie'nin üzerine çevrildi, fakat hiç kimse konuşmadı.

Nihayet sabrı taşan Bayan Henderson, "Radyoyu bu şekilde haykırtmanız mutlaka lâzım mı?" diye sesini yükseltti. "Üstelik günlerden pazar..."

Cross'un düğmeyi çevirmesiyle, taraçaya bir anda sessizlik avdet etti. Esrarengiz adam, oradakilerin asabiyle oynamak istemiş ve muvaffak da olmuştu. Parmağiyle kâhya kadını işaret ederek, "Bayan Henderson, bu işin başından beri en enteresan şahit sizsiniz," diye söze başladı. "Şu kapıdan gördüklerinizi, pek net değilse de gayet teferruatlı olarak hikâye ettiniz... Şimdi o kapıya tekrar bakın. Perdeleri, 12 nisan çarşamba gecesindeki gibi tanzim ettim. Dikkatinizi çekecek her hangi bir değişikliği bana söylemekten çekinmeyin. Göreceğiniz gibi, Bay iMles Despard'ın yatağının baş ucunda bulunan lâmba da yanıyor. Şimdi, ortalığa nisbi bir karanlığın hâkim olması için, taraçanın perdelerini çekeceğiz, sonra da siz, perdenin sol yanındaki yırtıktan içeriye bakıp ne gördüğünüzü bana söyliyeceksiniz."

Bayan Henderson tereddüt etti. Stevens tam o sırada, Ogden Despard'ın ayak seslerinin yaklaşmakta olduğunu duydu, fakat hiç kimse başını çevirip o yana bakmadı. Cross, taraçanın batı yönündeki perdeleri itina ile çekti. Bayan Henderson hâlâ kıpırdamamıştı; Edith'e bakıyordu.

Genç kadın ona, "Size denileni yapın, Althea," diye emretti.

Cross devam etti. "Mümkün mertebe o geceki atmosferi yaratmak için, radyoyu da açacağım. Her halde şimdiye kadar müzik başlamıştır... Evet, tamam."

Bayan Henderson camlı kapıya yaklaşırken, radyodan

bir zenci şarkıcısının boğuk sesi yükseldi, derken yaşlı kadının çığlığı bütün diğer sesleri örttü.

Cross radyoyu kapadı. Gözleri yuvalarından fırlamış olan Bayan Henderson dönmüş, taraçadakilere korku içinde bakıyordu.

Cross ona, "Ne gördünüz?" diye sordu. "Lûtfen herkes oturduğu yerde kalsın! Ne gördünüz, Bayan Henderson? Aynı kadını mı?"

Bayan Henderson, evet gibilerden başını eğdi.

— "Aynı kapıyı da gördünüz, değil mi?"

— "Evet, aynı kapıyı..."

Cross tınmadı. "Tekrar bakın," diyerek radyoyu açtı; zenci şarkıcı gene şarkısına başladı; akabinde Cross radyoyu kapadı. "Teşekkür ederim, Bayan Henderson. Tekrar ediyorum, kimse yerinden kalkmasın! Frank, biraz aceleci görünen şu delikanlı ile meşgul olsanıza..."

Ogden taraçanın köşesini dönmüştü; yüzünün kimseye gösterilemiyecek durumda olduğunu bile unutmuşa benziyordu. Camlı kapıya doğru birkaç adım atmasına kalmadan, Brennan onu kolundan yakaladı.

Cross anlatmaya başladı. "Müsaade ederseniz, evvelâ, bu hâdisenin, katiyen tasarlanmamış bulunan tesadüfi kısmını ele alacağım. Katilin plânlarının altüst olmasına bu tesadüf sebep oldu. Zira katil, bir hayalet yerine geçmeyi hiçbir zaman düşünmüş değildi.

"Ta başından beri, Bay Miles Despard ile odası hakkında ikide bir tekrar olunan iki husus var. Bunların ilki, merhumun, vaktinin en büyük kısmını odasında kapalı olarak geçirdiği ve pek bol olan elbiselerini giyip çıkarmakla eğlendiğidir İkinci husus ise, odanın pek zayıf olan tenvirat sistemi ile ilgilidir. sahiden de koca odada ikiside pek zayıf olan sadece iki lâmba var. Bunların biri yatağın baş ucunda, ikincisi ise iki pencerenin arasında, gayet kısa bir kordonun ucunda tavana asılı. Üzerinde durulması gereken bir nokta da, Bay Miles'in, bilhassa akşamları odasından dışarıya adımını atmadığıdır.

"Bu çeşitli noktalar üzerinizde kafanızı yorarsanız, bunlardan çıkan mânayı az çok kavrarsınız sanırım. Vaktini elbise değiştirmekle geçiren bir adama lâzım olan iki şey nedir? Elbiselerin dışında ,görmek için bir lâmbaya, kendini seyretmek için bir aynaya ihtiyacı olacaktır.

"Tabiî, odada aynalı bir tuvalet masası var, ama bulunduğu yer dolayısiyle, gündüzleri pencerelerden pek az ışık alır, akşamları ise lâmbaların ışık dairesinin tamamiyle dışın-

da kalır. Halbuki iki pencerenin arasında, oldukça yüksekte olan ve bir tablo ile bir koltuktan başka şey aydınlatmıyan bir ampul da mevcut. Şu halde, akşam olunca, Bay Miles kendini daha iyi görmek için masayı neden lâmbanın altına sürmesin?

"Ama bu takdirde masanın aynası duvara dayanacağı için, buradaki kıymetli tabloyu, masa eski yerine dönene kadar başka yere asmak gerekir. Ama onu nereye asmalı? Odada boş çivi veya çengel göremedik, yalnız bu oda ile hastabakıcının odasının arasındaki kapıda, rahmetlinin mavi robdöşambrmın asılı olduğu bir çivi dikkatimi çekti. Tabiatiyle koltuğun da başka yere götürülmesi lâzım gelecektir. Birisinin patadak içeri girmesini önlemek için, onun da hastabakıcının kapısına dayatılması doğru olur.

"Şimdi odanın tertibine bir göz atalım: tuvalet masasının yukarısındaki lâmba söndürüldüğü için, odanın, yatağın çevresinin dışındaki kısmı, bir kadının saç renginin seçilmesine dahi meydan vermeyen ölgün bir ışık alıyor... Perdedeki yırtığın hayli yüksekte olduğunu, şahidin, esrarengiz kadının sadece büstünü görebilmesinden anlıyoruz. Şimdi masanın aynasının karşısında, tahta kaplamanın içinde oyulmuş bir kapı da var. Bu, hastabakıcının odasına açılan kapı olup aynanın içine belirli belirsiz aksetmektedir. Odanın bütün duvarlarının aynı tahta kaplamadan olduğunu da unutmayalım. Greuze'nin tablosu da şimdi bu kapıdaki çiviye asılı, yüksek arkalıklı koltuk ise altındadır. Bütün bu dekor yarı karanlığın içinde yüzmektedir. Radyo ise, bütün ayak sesleri ile bir kapının açılması ile kapanmasının hâsıl edeceği gürültüyü bastırmaktadır. Bu durumda, şahidin gördüğü gizli kapının, tuvalet masasının aynasına aksetmiş bulunan hastabakıcının odasının kapısı olduğuna şüphe kalmıyor.

"Bayan Despard artık gelebilirsiniz..."

Camlı kapı birdenbire açıldı, bol bir eteğin hışırtısı duyuldu ve saten ile kadife karışık bir tuvalet giymiş Lucy taraçaya çıktı. Kırmızı ve mavi kumaşın üstünde istras taşlar ışıldıyordu... Lucy, başını örten tülü arkaya atarak karşısındaki topluluğa baktı.

Cross yine söz aldı. "Bayan Despard, küçük bir denemeyi başarmam için benden yardımını esirgemedi. Hemen hemen tam bir karanlığın içinde hastabakıcının odasına girip çıktı ve bu gidiş-gelişleri, hâlen iki pencerenin arasında bulunan tuvalet masasının aynasına aksetti." Cross hafifçe öksürüp genzini temizledikten sonra devam etti. "Yalnız bu izahı kabul ettiğimiz takdirde, görünüşte imkânsız bir durumla

karşılaşıyoruz. Esrarengiz ziyaretçinin rahmetlinin odasına ne şekilde girdiğini her ne kadar bilmiyorsak da, Bayan Corbett' in kapısı yoliyle odadan çıktığı hiçbir şüphe götürmüyor. Nitekim Bayan Henderson, tuvalet masasının aynasında, bu odadan çıkışın aksini seyretti. Gelgelelim, o gece Bayan Corbett evden ayrılmadan önce bazı tedbirlere başvurmuştu. Önce, bahis konusu kapıyı kendi tarafından kilitlemiş, sonra da odasının koridora açılan kapısının kilidini de, yalnız kendisi tarafından açılabilecek şekilde düzenlemişti.

"Demek oluyor ki kilitli iki kapıyla karşı karşıyayız. Miles Despard'ı zehirledikten sonra adamcağızın odasından çıkan esrarengiz kadın, kilitli bir kapıdan geçemezdi. Bunu başarmış olsa bile, koridora ulaşabilmek için, kilidini açamıyacağı bir başka kapıdan daha geçmesi gerekiyordu. Hastabakıcının odasında da taraçaya açılan bir kapı bulunmakla beraber, Bayan Henderson'un orada radyo dinlemesi sebebiyle, o yol da tıkalı bulunuyordu.

"Bu şartlar göz önünde tutulunca, yalnız ve yalnız bir tek kişinin cinayeti işlemiş olabileceği anlaşılıyor. Bu, saat on bir sularında buraya dönen hastabakıcının odasının kapısını yalnız kendisinin kullanabildiği bir anahtarla açan, o odayı aşan, yumurtalı şarapla kamufle edilmiş zehirin bulunduğu kâseyle Miles Despard'ın odasına giren, sonra tekrar diğer odaya geçen, ara kapıyı kilitleyen ve ikinci kapıyı da anahtariyle emniyete aldıktan sonra, kendini koridorda bulan kimsedir..." Cross, bundan sonra eliyle radyoya abanarak hafifçe öne eğildi. "Myra Corbett, hakkınızda bir tevkif müzekkeresinin kesildiğini size bildirmek benim için büyük bir zevk," dedi. "Yalnız bu müzekkerenin üzerinde, asıl isminiz olan Jeannette White isminin bulunduğunu size peşinen haber vereyim."

5

Hastabakıcı, odasının camlı kapısına doğru geri geri gitmişti. Arkasında, üniforma yerine, tipine yakışan sâde bir mavi elbise vardı; birdenbire renklenen yüzüne bakılınca, bir vakitler hayli güzel olduğu anlaşılıyordu, bununla beraber şu sırada yüzündeki ifadeye ancak tatsız sıfatı yakışırdı.

Kuruyan dudaklarını diliyle ıslatarak, "Siz delirmişsiniz!" diye tısladı. "Hiçbir şey ispat edemezsiniz!"

Brennan kadına doğru bir adım atarak, "Bir dakika," dedi. "Asıl adınızın Jeannette White olduğunu inkâr mı ediyorsunuz? Hayır, sizin cevap vermenize lüzum kalmadı. Bu odada bizi bu hususta tenvir edebilecek biri var: Dr. Partington."

Gözlerini yere dikmiş olan doktor bu hitap üzerine başını kaldırdı. "Evet," dedi, "bu kadın Jeannette White'dir. Dün ona, kimseye bir şey söylemiyeceğimi vadetmiştim, ama mademki katil, o..."

Brennan tatlı bir sesle doktora döndü. "Dr. Partington," dedi, "dün sizinle tanıştığım sırada o kadar allak bullaktınız ki, bir an bayılacağınızı zannettim. Ben tam size polis kuvvetlerine mensup olduğumu söylerken, arkamda, vaktiyle hizmetinizde bulunan ve kürtajını yaptığınız kadını görmüştünüz. Sırf yabancı bir memlekete kaçmanız sayesinde, adaletin pençesinden kurtulduğunuzu öğrendim. Bay Mark Despard'ın yardımına gelmekle, tevkif edilme tehlikesini göze almış bulunuyordunuz. Beni o kadınla beraber görünce, o yüzden bayılmanıza ramak kaldı, değil mi?"

Partington, elleriyle yüzünü örterek, "Dediklerinizin hepsi doğru," diye inledi.

Brennan bu defa Mary Corbett'e döndü. "Size bir sual daha soracağım," dedi. "Bir yıl önce Bay Mark Despard'la karşılaşıp onunla yine münasebet kurduğunuzu inkâr edecek misiniz?"

— "Niye inkâr edeyim? Bilâkis bununla iftihar ediyorum. Mark beni seviyor, buradakiler de dahil, bütün kadınlara tercih ediyor. Fakat gayrimeşru bir aşk yaşamakla, cinayet işlemek arasında dağlar kadar fark var!"

Brennan'ın canının sıkıldığı belli idi. "12 Nisan çarşamba gecesi buraya gelmenize imkân olmadığına dair ileri sürdüğünüz hikâyenin sakat olduğunu size haber vereyim," dedi. "Garip değil mi, dün, cinayet gecesi evinden ayrıldığı iddiası sırf kocasının şahadetine dayandığı için, Bayan Stevens'i tartaklıyordum. Suçsuzluğu sadece bir tek kişi tarafından garanti edilen birisinin daha bulunduğunu hiçbirimiz akledememiştik. O kimse sizsiniz, Jeannette White. O gece saat ondan sonra odanızdan kıpırdamadığınızı, sırf daire arkadaşınızın sözüne güvenerek kabul etmiştik. Evin diğer fertlerinin hiç değilse yarım düzine şahidi vardı; oda hizmetçisi bile dört kişilik bir grupun içindeydi... Ama siz buradaydınız, değil mi?"

Hastabakıcı soğukkanlılığını kaybetmek üzereydi. "Mark'

la buluşmak için buraya gelmiştim," diye soludu. "Ama ihtiyarı görmedim; bu kata çıkmadım bile. Halbuki Mark da beni atlattı. Gelmedi! Karısından çekinmiş olacak... Hem Mark nerede kuzum? Söylediklerimin hakikat olduğunu o size ispat edecektir... Ama burada değil galiba..."

Brennan alaycı bir tavırla, "Haklısınız, Bay Despard burada değil," diye tasdik etti. "Biz onu bulana kadar da epeyi vakit geçeceğe benzer. Adamcağız, numarasının artık sökmeyeceğini anlamış olacak. Mark Despard ile siz bu cinayeti beraberce plânladınız. Siz pis işi görecektiniz, o da sizi himaye edecekti."

Yirmi saniye boyunca kimse konuşmadı. Bir ara Ogden Despard'a gözü ilişen Stevens, delikanlının şiş dudaklarında memnun bir gülümseme sezer gibi oldu.

Neden sonra Lucy, "Size inanamıyorum," dedi. "Bu kadını bilmem, ama Mark böyle alçakça bir cinayet işleyecek adam değildir. Siz ne dersiniz, Bay Cross?"

Hâlâ radyoya yaslanan esrarengiz adam, karşısındaki sahnenin tadını çıkarmakla meşguldü. 'Siz de bana danışıyorsunuz demek, Bayan Despard," dedi. "Anlaşılan bana danışmak, Crispen'liler arasında huy haline geldi. Maalesef Bay Brennan'ın söyledikleri doğru: Kocanız Bayan Corbett'le birlikte cinayeti plânladı, sonra da izleri karıştırmak için tertibat aldı. Lehinde olan yalnız bir tek nokta var: Şüpheyi sizin üzerinize çekmek için girişilen teşebbüslerde onun hiçbir payı yok. Kendisi bunu sonradan farkederek sizi temize çıkarmaya uğraştı. Böyle yapmakla da, aslında alelâde olan bir cinayeti içinden çıkılmaz hale soktu.

"Bilmem farkettiniz mi, bu olayın en dikkate değer tarafı, iki iradenin daimî surette çatışması olmuştur.

"İlk plân basitti. Mark Despard ile Bayan Corbett, ihtiyar Miles Despard'ı parasına tamaen öldüreceklerdi. Fakat maktûlün görünürde tabiî şekilde ölmesi gerekiyordu. İleride gastro-anterit'ten ölmeye makûm göründüğü cihetle, aile doktoru da bir şeyden şüphelenmiyecekti. Kedi ölüsünün yanına bırakılan arsenikli kâse ile sonradan ele geçen büyücülük kitabının ilk plânda yeri yoktu.

"Mark Despard tarafından tasarlanan ilk basit plân bundan ibaretti. Fakat bu kadarı Myra Corbett'i tatmin etmemişti. Miles Despard'ın ölmesi ona yetmiyor, aynı zamanda Lucy Despard'ın da yolunun üzerinden çekilmesini istiyordu. Bu hissi duyacağı gayet tabiiydi: Lucy, âşığının karısı değil miydi? Demek oluyor ki Miles Despard'ın, sonradan Lucy Despard'a maledilecek bir cinayete kurban gitmesi gerekiyordu.

"Mark'a belli etmeden böyle bir planı yürürlüğe koymak pek o kadar güç bir iş değildi. Brinvilliers Markizi'nin elbisesini giymiş olan kadının, ancak ev halkından biri olabileceği işin başından beri belli idi. Dostum Stevens'e, şunun bunun şahadetine fazla bir değer vermediğimi söylemiştim, ama Bayan Despard'ın yahut Bayan Edith'in suçlu olduğuna inanabilmek için, pek çok kişiyi yalancılıkla itham etmem gerekirdi. Bu itibarla esrarengiz kadın bu ikisinden biri olamazdı. Şu halde kimdi? Daha önce de belirtildiği gibi portredeki elbisenin birisi tarafından kopye edildiği ve bu işi yapan kimsenin, evin yabancısı olamıyacağı meydandaydı. Bayan Despard, baloya tablodaki elbise ile gideceğini evin dışında hiç kimseye ifşa etmemişti. Hem dışarıdan gelen bir kimsenin, Bayan Henderson'u dahi aldatabilecek mükemmellikte bir benzeri evin içinde dikildiği takdirde, dikenin yapması gereken bir iş daha vardı..."

Stevens, "Neyi yapması gerekiyordu?" diye sormaktan kendini alamadı.

Cross nazik bir tavırla bu suali cevaplandırdı. "Dikilmekte olan ikinci elbisenin bulunduğu odaya kimsenin girmemesini sağlamak zorundaydı. Tesadüf, bunun için kendisine bir bahane hazırladı. Bayan Stevens, hastabakıcının odasından, Cumartesi gecesi, içinde morfin tabletleri bulunan bir şişe çalmış ve ertesi gün onu iade etmişti. Bana söylendiğine nazaran, Lucy Despard, Brinvilliers'in tuvaletini ancak Pazartesi günü kopye etmeye karar vermiş. O sırada Myra Corbett'in elinde, odasını kilitli tutmak için mükemmel bir bahane mevcuttu. Gerisi kolaydı. Bayan Corbett, Bayan Despard'ınkinin tıpatıp eşi bir elbise giyecekti; bir maskesi ve muhtemelen bir perukası da vardı. O andan itibaren cinayeti işlerken bir başkası tarafından görülmesi şart oluyordu.

"Bununla beraber bir tedbire daha başvurması gerekiyordu. Bayan Despard'ı balo evinden çıkarıp buraya kadar getirebilmek için ona telefon etmesi lâzımdı. Bayan Despard eve döndüğü takdirde, sonradan ne yapsa, kendini temize çıkaramazdı.

"Vakti gelince, katil kadın buraya dönerek hazırladığı elbiseyi arkasına geçirdi. Bayan Henderson'un, sevdiği yayını dinlemek için saat on birde taraçada olacağını biliyordu. O sırada kâhya kadın, mezarın yakınındaki küçük evinde olduğu için, katil, mutfakta yumurtalı ve şaraplı karışımı hazırlamaya rahat rahat vakit buldu. İhtiyar adama her gün bunu içirmesi doktor tarafından tavsiye edilmişti. Miles Despard hastabakıcısını bu kıyafette görünce şaşmıyacaktı, zira o ge-

ce bir maskeli balo olduğunu bildiğinden, Bayan Corbett'in de oraya davetli olduğunu zannedecekti.

"Myra Corbett, görülmeyi istediği için, daha evvelinden perdeyi bir yerinden yırtmıştı. Burada, işin başından beri şüpheye yer bırakmıyan bir nokta üzerine dikkati çekerim. İçerisinde bulunduğumuz şu meşhur camlı taraçaya bakın. Bayan Henderson o gece şimdi benim durduğum yerde, radyonun yanındaydı. Miles Despard'ın odası da taraçanın ta öteki ucundaki camlı bir kapının ardında. Öyle olduğu halde, şahidimiz, Miles'in odasında bir kadının konuştuğunu bariz şekilde işitebilmiş. Normal olarak, kaatil kadının alçak sesle yahut bilemediniz orta bir sesle konuşması beklenirdi. Hastaya zehirli içkiyi verirken yukarıda sıraladığımız şartlara rağmen, dışarıdan duyulabilecek kadar yüksek sesle konuşması garip değil mi? Bu anormallik ancak bir tek şekilde izah edilebilir: Odada bulunduğunun farkına varılmasını istiyordu.

"Fakat aynanın içinde görülmesini mümkün kılan perdedeki ikinci yırtığı hesaba katmamıştı. Nihayet vazifesi bitti. Hasta, kâsenin muhtevasının tamamını gerçi içmemişti ama, muazzam arsenik dozu dolayısiyle bu cihetin fazla bir önemi yoktu. Bayan Corbett, içkinin geri kalanını kediye içirdi, sonra da kâseyi, dolabın içinde görülebilir bir yere koydu. Bütün bunlar, cinayetin ilk bakışta anlaşılmasını isteyen bir kadının jestleridir; esasen Miles Despard'ın tabii bir ölümle öldüğü zannını uyandırmak isteseydi, kâsenin içine bu kadar fazla miktarda arsenik koymazdı.

"Artık yapılacak başka iş kalmamıştı. Miles Despard'ın, zehirlendiğinden haberi yoktu. Tuvalet masasını eski yerine itti, Greuze'yi iki pencerenin arasına astı ve koltuğu da her zamanki yerine koydu. Bu hareketler ise zehirin tesirini hızlandırarak, onun, yalnız bulunduğu evin dışından yardım istemesine imkân bırakmadı.

"Mark Despard sabahın ikisinde eve dönünce, beklediği üzere, amcasını can çekişir vaziyette buldu. Fakat bu arada, bir cinayetin âşikâr delillerini de dehşet içinde keşfetti. Miles Despard'ın garip tavrının, anlaşılmaz sözlerinin, tahtadan bir tabuta konulmasında ısrar etmesinin, hattâ dokuz düğümlü ipin mevcudiyetinin bize Mark Despard tarafından duyurulduğuna dikkati çekerim.

"Mark'ın, bardakla kâseyi gizlemesi ve kedinin ölüsünü gömmek istemesi gayet tabiî idi. Derken ertesi gün Bayan Henderson'dan, karısı Lucy'nin elbisesinin eşini giymiş bir kadının, Miles'e zehiri verirken görüldüğünü öğrendi. Metre-

sinin, karısını suçlu durumuna düşürmek istediğinden artık şüphesi kalmamıştı. Ne yapacağını bilmez haldeydi. Bayan Henderson'a susmasını tembih ettikten sonra, bazı tedbirlere başvurdu. Bardakta veya kâsede arsenik bulunduğunu kati olarak öğrenmesi lâzımdı eczacının raporu bu hususu da teyid etti. Fakat daha beteri de vardı.

"Bu işin başından beri, Miles Despard'ın bir zehirlenmeye kurban gittiğine dair ortalıkta bazı söylentiler dolaşıyordu. Mark, sağa, sola yayılan ve ergeç cesedin mezardan çıkarılması ile sonuçlanacak bu dedikodunun artık önüne geçemezdi. Bu söylentinin kimin tarafından çıkarıldığını ayrıca belirtmeye hacet yok sanırım.

"Midesi arsenik dolu cesedi yoketmek suretiyle, bu yeni tehlikeyi ortadan kaldırmak gerekiyordu. Cenaze töreni Cumartesi günü yapılacaktı. Fakat, ilgili makamlarca cesede el konulduğu, esasen suç ortağı bu yönde bir teşebbüste bulunmasına engel olacağı için, Mark'ın cenaze törenine kadar eli kolu bağlıydı. Bu durumda hileye başvurmaktan başka çaresi yoktu.

"Myra Corbett'in takındığı tavrın ustalıklı olduğunu itiraf etmek gerekir. Hastasının ölümünden sonra, bir zehirlenmeden şüphe ettiğini söyleyebilir, vahut da vesveselerinden aile doktoruna bahsedip onu derhal bir otopsi yaptırmaya sürükleyebilirdi, ama bu şıkların ikisi de fazlasiyle tehlikeli olurdu. Kendisini ön plâna sürdüğü takdirde, Mark'la geçmiş münasebetinin meydana çakarılması mümkün, hattâ muhtemeldi. Bu durumda ihtiyar Miles'in başucunda bulunmasına hayret edilirdi. En iyisi, hastabakıcı sıfatiyle arka plânda kalmaktı. Bayan Corbett, Miles defnedilinceye kadar sesini çıkarmıyacak, ancak bundan sonra dolambaçlı yollardan ortaya serptiği ipuçlarının tesirini göstermesi için gerekeni yapacaktı.

"Fakat Mark'ın müdahalesi yüzünden işler karıştı. Dostumuzun perşembe sabahı, 'Bir kadının duvarın içinden geçtiğini,' iddia eden Bayan Henderson'un hikâyesinden fikir aldığı muhakkak. Bu hikâye ile Miles Despard'ın okuduğu ve ihtiyarın üzerinde derin bir tesir bırakan büyücülük kitabı, bâhusus bunun ölü olmayanlarla ilgili kısmı da onun için ayrıca bir ilham kaynağı olmuştu. Bu itibarla, izleri karıştırmaya çalışan Mark, amcasının yastığının altında dokuz düğümlü bir sicim bulunduğunu iddia etti ve 'duvarın içinden geçen kadın' hikâyesini, arkadaşı Ted Stevens'in üzerinde denedi. Bu şekilde göz boyamasının gayesi, plânının elzem olan kısmını maskelemekti. Miles Despard'ın gûya tahtadan bir ta-

butun içinde defnedilmesini israrla istemesinden bahsediyorum.

"Yukarıda bahsi geçen kitapta, 'Büyücülük cürmüyle ilişiği olanların daima tahta ile taşı aramalarına mukabil, çeliğe tahammül edememeleri'ne dair mevcut pasaj olmasa, bu talep belki şüphe uyandırabilirdi. Fakat bu, mükemmel bir kamufljdı..."

Partington âni bir hareketle ayağa kalktı. "Neyin kamuflâjından bahsediyorsunuz?" diye sordu. "Mark, cesedi mezarın içinden yokettiyse, ne gibi bir çareye başvurdu? Tabutun madenden, yahut tahtadan olmasının, netice üzerinde ne gibi bir tesiri olabilir?"

Cross eliyle sabırsızlık ifade eden bir hareket yaptı. "Siz de hiçbir şey anlamıyorsunuz," dedi. "Tahtadan bir tabutun kaldırılması daha kolay değil midir? Kurşundan bir tabut, Mark Despard gibi güçlü kuvvetli bir erkek için dahi fazla ağır olurdu."

Partington hayretle, "Mark tabutu mu kaldırmış?" diye söylendi.

Cross bu suali duymamazlıktan geldi. "Size ceset ve mezarı ile ilgili bir kaç gerçek sıralıyacağım: I. İki sürgüsü olmasına rağmen, tabutu açmaya bir, iki saniye yeterdi; 2. Miles Despard son zamandarda çok zayıflamış, kilosu elli beşe kadar düşmüştü; 3. Mezara inen basamakların alt tarafında, içerisinin görülmesini önleyen ve Cuma gecesi kapalı bulduğunuz eski bir tahta kapı vardır; 4. Mezarın içinde ayrıca kocaman iki küp bulunduğu dikkatimi çekti..."

Stevens, Cross'un sözünü kesti. "Cesedin bu küplerden birinin içine gizlendiğini imâ ediyorsanız, boşuna yorulmayın. İkisinin de içine baktık!"

Cross asabi bir tavırla, "Yardımımı isteyenler, anlatacaklarım bitmeden sözümü kesmeseler daha iyi olur," dedikten sonra devam etti. "Bahsetmek istediğim beşinci noktanın, cuma gecesi mezara girdiğiniz zaman, sizi bir şeylerden şüphelendirmesi gerekirdi. Yere saçılmış çiçeklere dikkat etmediniz mi? O çiçeklerin yerlerde işi neydi? Küplerden düştükleri besbelliydi, ama cenaze törenleri umumiyetle patırtılı geçmediğine göre, kazaen yere atıldıkları farzedilemezdi.

"Şimdi de bu noktaları hesaba katarak, 15 Nisan cumartesi günü öğleden sonra yapılan cenaze töreni sırasında olanları gözden geçirelim. Mark Despard töreni size aslına uygun olarak tarif etti. Tarafsız şahitler teferruatı teyid edecek durumda olduklarına göre, başka türlü hareket edemezdi. Yalnız bazı hususların süzgeçten geçirilmesi şart.

"Mark Despard, mahzenden son ayrılanın kendisi olduğunu itiraf etti. Papaz hariç, herkes daha önceden oradan çıkmıştı. Fakat acaba papaz da mezarın içinde miydi dersiniz? Ne münasebet, Zira Mark'ın da dediği gibi, hiç kimse, mahzenin kullanılmış havasını gerektiğinden uzun müddet teneffüs etmeye yanaşmamaktadır. Papaz da Mark'ı, daha rahat nefes alabildiği merdivenin üst başında bekliyordu. Mezarla arasında ise, içerisini görmesine engel olan tahta kapı bulunuyordu. Mark, demirden birkaç şamdanı toparlamak bahanesiyle geride kalmıştı. Kendisi, bu işin bir dakikadan uzun sürmediğini iddia ediyor: bu sözünden şüphe etmek için sebep görmüyorum, zira altmış saniye, yapmayı tasarladığı işe bol bol yeter. Bu işin merhalelerini sayalım: Tabutu kovuğundan çıkarmak, sürgülerini çekmek, cesedi çıkarmak ve bunu, ikiye bükülmüş vaziyette, küplerden birinin içine yerleştirmek, son olarak da sürgülerini kapadıklan sonra, tabutu yerine sürmek. Papaz, bu ameliye esnasında çıkabilecek gürültüyü, Mark'ın şamdanları kurcalamasına yoracaktı. Ceset o andan itibaren küpün çiçeklerinin altında gizlenmiş oluyordu. Bu arada Mark'ın bıraktığı tek ipucu, yere atmak zorunda kaldığı fazla çiçeklerdi.

"Fakat bu daha başlangıçtı. Sadece 'mucize'nin dekoru hazırlanmış oluyordu.

"Mucizenin çifte gayesi vardı. Mark'ın dostları, yaratılan esrarlı atmosferin tesiriyle, cesedin yokolmasını tabiat üstü bir olay olarak kabul ettikleri takdirde, diyecek yoktu. Ama 'mucize' vuku bulup ceset mezarından kaybolana kadar, Mark'ın, hikâyesinin tabiat üstü unsurlarının fazlaca üstünde durmaması gerekiyordu, zira o zaman diğerlerinin, onu deli zannedip yardımlarını esirgemeleri mümkündü. Halbuki mezarın gece yarısı, polislerin mütecessis gözlerinin uzağında açılabilmesi ve böylece, yaratılan esrarlı atmosferi hiçbir şeyin dağıtamaması için, Mark'ın dostlarına ihtiyacı vardı.

"Şimdi size Mark Despard'ın sizleri nasıl kafese koyduğunu anlatacağım. Rolünü gerçekten iyi oynadığı için, burada olsa kendisini tebrik ederdim. Boş tabutu görünce, uğrayacağınız psikolojik şoka güveniyordu.

"Hep beraber mahzene indiniz. İçinizde lâmbası olan sadece Mark'tı. Onun, bir elektrik feneri vardı. Mahzende hava cereyanı olmadığı bahanesiyle, sizlerin gazlı fenerlerle aşağıya inmenize karşı koymuştu. Neticede, tabutu açtınız ve boş olduğunu gördünüz. Hayret etmekte haklıydınız. Bir dakika kadar gözlerinize inanamıyarak durmanızdan sonra, ilk aklınıza gelen düşünce ne oldu? Bunu dahi, Mark'ın, kafanıza

soktuğunu tahmin ediyorum. Bu münasebetle söylediği sözleri bilmem hatırlıyor musunuz?"

Stevens, "Hatırlıyorum," diye atıldı, " 'Yoksa yanlış tabuta mı baktık?' dedi."

Cross, "Tamam," diye başını eğdi. "O tabutun içinde olmadığına göre, cesedin, bir başka tabutta olması gerektiğine sizi ikna etmek istiyordu. Halbuki bu konuşmalar sırasında, ceset, küpteki çiçeklerin altındaydı. Fakat Mark'ın, sizlere nazaran muazzam bir avantajı vardı: Fener onun elindeydi. Bunun ışığını istediği gibi idare etti, araştırmaları da o yönettiği için, hepiniz, cesedin, diğer tabutlardan birinin içinde olduğunu zannettiniz. O zaman ne oldu? Evvelâ, alt sıralardaki tabutları incelediniz, derken, cesedin belki de daha yukarıdaki bir tabuta konulduğu ileri sürüldü. Böylece, hikâyenin merkez noktasına gelmiş bulunuyoruz. Mark Despard, kendisinden başka herkesin birkaç dakika müddetle mahzenden uzaklaşması için bir bahane bulmuştu. Henderson ile Stevens, iskemle getirmek üzere döndüler, Partington ise, gidip bir içki yuvarlaması teklifini seve seve kabul etti. Sizleri gizlice takip eden polis de, Stevens, Partington ile Henderson'un, on ikiyi yirmi sekiz geçe mezardan çıktıklarına şahadet ediyor. Stevens ile Henderson oraya on ikiyi otuz iki geçe döndüler; Partington ise otuz beş geçeden evvel gelmedi. Polis yerinde kalıp mezarı göz hapsinde tutmaya devam etseydi, Mark'ın plânı suya düşerdi, fakat onun da diğerlerini eve kadar takip edeceği tuttu. Neticede, Mark Despard, on ikiyi yirmi sekiz geçe ile otuz iki geçe arasında tam dört dakika tek başına kaldı.

"Bu dört dakikayı nasıl kullandığını tarif etmeme bilmem hacet var mı? Cesedi küpün içinden çıkardı, onu Henderson'un evine taşıdı ve ihtimal yatak odasına gizledi. Böylece, diğerleri mezara dönünce, son bir çare olarak, küplerin devrilmesini teklif edebildi. Bu gayretin de neticesiz kaldığını biliyorsunuz."

Bu sırada Henderson, titrek bir sesle lâfa karıştı. "Yani o gece salıncaklı koltuğumda gördüğüm Bay Miles'in hayaleti değil miydi demek istiyorsunuz?"

— "Bakın, bu teferruatı unutuyordum. Hayır, dostum, Bay Miles'in hayaletini değil, ta kendisini gördünüz.

"Cesedi mezardan çıkardıktan sonra, Mark, tabiat üstü unsurunun üzerinde rahatça durup duvarların içinden geçen kadından bahsedebildi. Bayan Edith'in sonradan bulduğu büyücülük kitabını Bay Miles'in odasına bırakan da odur. Tabutun içinde bulunan dokuz düğümlü ipin oraya Baba Jonah

Atkinson tarafından düşürülmüş olması mümkün. Bu takdirde, onu orada keşfedince, Mark, muazzam bir şok geçirmiş olmalı. Bayan Stevens'in itham edilmesi ihtimalinin de hiç hoşuna gitmediğini burada belirteyim.

"Morfin tabletlerine gelince, Bayan Stevens'in, bunlardan sadece bir tanesini aldığını bilmenizi isterim. Diğer ikisi Mark tarafından çalınmıştı.

"Mark'ın niyeti, cesedi odasından alıp imha edebilmek için, Henderson'u uyutmaktı..."

Edith, "Cesedi imha edecekti ha!" diye atıldı.

— "Onu yaktığını tahmin ediyorum. Şu son iki gün kaloriferlerinizin evi pek fazla ısıttığına dikkat etmediniz mi? Yalnız meşhur telgrafları alan Bayan Lucy ile Bayan Edith'in apansız çıkagelmeleri az daha işi bozuyordu. Fakat neticede, gelmelerinin, Mark'ın plânını biraz geciktirmekten başka tesiri olmadı. Herkes odasına çekildikten sonra, Mark, mezarın ağzını örtecek olan yelken bezini almaya Henderson'un tek başına gitmesini garantiledi. Her ikisi de, kapıcının bunun için, malikânenin arazisi üzerinde birkaç yüz metrelik yol gideceğini düşünüyorlardı; arada geçecek olan zaman ise, Mark'ın, Henderson'un evinde bulunan cesedi gidip almasına bol bol yetecekti. Ne çare ki Henderson son dakikada yelken bezinin kendi evinde olduğunu hatırladı. Öyle ki gerek Mark gerekse o, aynı anda küçük eve girmiş oldular. Fakat Mark, adamına ikram ettiği içkiye morfin koymuştu, Henderson da bunun tesirlerini hissetmeye başlıyordu. Bir ampul yuvasından çıkarıldıktan sonra, arkasına gizlenerek bir ölüyü salıncaklı koltukta sallandırmak, üstelik bir kolunu havaya kaldırmak, esasen korku içinde olan, ilâveten de morfinin tesirini hissetmeye başlıyan bir adamın ödünü koparmaya yetmez mi?

Cross kısa bir fasıladan sonra, "Bir şey daha ilâve etmek istiyorum," dedi. "Bugün evin anormal derecede soğuk olduğuna dikkat ettiniz mi? Sebep, biz burada konuşurken, Brennan'ın adamlarının kalorifer kazaniyle meşgul olmaları. Orada bir şey bulmamaları da mümkün, ama..."

Myra Corbett, Cross'a doğru bir, iki adım atmıştı. Duyduğu dehşet hissi yüzünden okunuyodu. "Size inanmıyorum!" diye bağırdı. "Mark öyle şey yapmaz! Yapsaydı bana söylerdi!"

Cross gülümsedi. "Demek Miles Despard'ı zehirlediğinizi kabul ediyorsunuz," dedi. "Dostlarım, Bayan Corbett-White'yle ilgili olup aydınlatılması gereken bir nokta daha var. Bu hanımın dün Bayan Stevens'i suçlu göstercecek bir hikâye anlattığını biliyorsunuz. Bayan Stevens'in arseniğin nereden satın

alınabileceğini sorduğu, Bayan Edith Despard'ın ise bu zehirden satın aldığı doğru. Fakat, konuşmayı zehir bahsine yöneltenin ihtimal Bayan Stevens olduğu imâ edilince, Bayan Corbett'in, bilâkis Lucy Despard olduğunda ısrar edişi herhalde hatırınızda! Böylelikle ilk plânına sadık kalıyordu; fakat Bayan Despard'ın o gece dönmesinin imkân haricinde olduğu açıklanınca, ithamlarına son verdi."

Myra Corbett gene dehşet içinde haykırdı. "Miles Despard'ı ben öldürmedim! Öyle bir şey hatırımdan bile geçmedi. Ben, yalnız Mark'ı istiyordum. O, suçlu olduğu için değil, o kadının, yani karısının yüzünden kaçtı! Miles Despard'ı öldürdüğümü ispat edemezsiniz! Cesedi de bulamıyacaksınız! Bana ne yaparsanız yapın, böyle bir şeyi itiraf ettiremezsiniz!" Nefes nefese kaldığı için bağırmasına ara verdi, sonra yalvaran bir sesle ilâve etti. "Hiçbiriniz mi bana inanmıyorsunuz?"

Ogden Despard ona elini uzatarak, "Ben inanmaya başlıyorum," dedi, sonra ötekilere döndü. "Bay Cross'un hikâyesinin bir yeri tashihe muhtaç. Bu kadın, cinayet gecesinde St. David'e telefon etmiş değildir. O telefonu eden benim. Mark'ın, eski sevgilisine döndüğünü öğrenince, Lucy'nin göstereceği reaksiyonu merak etmiştim."

Brennan delikanlıya bakakalmıştı; fakat Gaudan Gross istifini bozmadı. Likör kadehini kaldırarak Ogden'in önünde eğildi. "Beyhude hayatınız sırasında hiç değilse bir kere bir insana yardım etmek istediğiniz için şerefinize içiyorum," dedi. "Her ne kadar teşhislerimde yanılmazsam da, açık fikirli olduğum için, o noktayı bir kere de sizinle..."

Birdenbire sözüne ara verdi. Ötekiler, ileriye bir adım atmış olan hastabakıcıya bakıyorlardı; derken arkalarında tok bir gürültü işitip hızla döndüler. Radyonun üstüne yığılmış olan Cross tıkanıyordu. Akabinde, herkesin şaşkın bakışları önünde yere kaydı ve hareketsiz kaldı.

Onun yanına çömelen Partington, "Ölmüş!" diye bildirdi.

Brennan, "Olamaz!" diye atıldı. "İhtimal bayılmıştır... Belki de ayağı kaydı, ama ölmüş olamaz..."

Partington, "Ölmüş!" diye tekrar etti. "İnanmıyorsanız, siz de bakın. Kokuya bakılırsa, ölüm, potasyum siyanüründen vukua gelmiş. Bu zehirin tesiri ânidir. Şu bardağı emniyete alsanız, iyi olur..."

Brennan da cesedin üzerine eğildi, onu muayene ettikten sonra, "Evet, ölmüş," diye tasdik etti, sonra hastabakıcıya döndü. "Myra Corbett, o kadehi Bay Cross'a veren siz olduğunuza göre, bu marifeti siz yaptınız. Bay Cross, kadehi si-

zin elinizden alıp radyonun üstüne bıraktı. Yanında hiç kimse olmadığına göre, onu sizden başkası zehirlemiş olamaz. Ne çare ki adamcağız, içkisini sizin umduğunuz gibi, derhal içmedi. Uyandırdığı tesirin üzerinde duranlardan olduğu için, şerefe kadeh kaldırmak için uygun bir vesile bekledi. Şu ana kadar, sizi elektrikli sandalyeye oturtmak için yeter delilimiz belki yoktu, ama artık iş değişti!"

Kadın birdenbire delirmiş gibi, mânasız mânasız sırıtıyordu. Brennan'ın adamları onu âdeta taşıyarak evden çıkarmak zorunda kaldılar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hikâyenin Sonu

SONBAHARIN son kızıllıkları yavaş yavaş kaybolmaktaydı. Yazı masasının üstünde duran takvim 30 ekim tarihini gösteriyordu.

Oda, masaların üzerindeki portatif lâmbalardan ışık alıyordu. Koltuklar turuncu bir kumaşla kaplıydı; şöminenin yukarısında Rembrandt'ın bir tablosunun başarılı bir kopyesi asılıydı. Divanın üzerinde atılı gazetede iri bir manşet ve kısa bir makale dikkati çekiyordu:

ŞEYTAN RUHLU HASTABAKICI ELEKTRİKLİ SANDALYEDEN KURTULUYOR

"Müebbet hapse mahkûm olan Myra, "Masumum!" diye feryat ediyor.

"9 ekimde yazar Gaudan Cross'un katli suçundan idama mahkûm edilen 'şeytan ruhlu hastabakıcı' Myra Corbett'e, cezasının müebbet hapse çevrildiği bugün bildirilmiştir.

"Suçsuz olduğunu haykırmaktan hâlâ vazgeçmemiş olan katilin avukatı G. L. Shapiro, suçlunun 'hayalet suç ortağı' Mark Despard'ın henüz bulunmadığını, fakat bu yönde hiçbir gayretten sakınılmıyacağını beyan etmiştir. Duruşmalar sırasında, Shapiro, Myra Corbett'e karşı giriştiği ithamları ispat edememek durumunda kalan Gaudan Cross'un, siyanürü pekâlâ kendisi kadehinin içine koymuş olabileceğini ileri sürmüştü.

"Fakat savcı Shields, bu iddiaya şöyle bir mukabelede bulunmuştu: 'Müdafaa, bir adamın, kendisi tarafından ileri sürülmüş bir teoriyi ispatlamak gayesiyle kendi kendisini zehirleyebileceğine bizi inandırabileceğini sanıyorsa, çok yanılır.'

"Shapiro da buna aşağıdaki karşılığı vermekten geri kalmamıştı: 'Müdafaa, Cross'un, kendisine zehiri, sadece biraz rahatlamasına yol açacak arsenik olduğunu zannettirecek şekilde sunan bir suç ortağı bulunduğuna ihtimal veriyor...'

"O sırada salondan birtakım sesler yükselince, Hâkim David Anderson, 'Gene gülündüğünü duyarsam, salonu derhal tahliye ettiririm,' diye tehdit etti."

Şöminedeki alevlerin gölgeleri gazete kâğıdının üzerinde oynaşıyordu. Bu ışık en basit eşyayı bile deforme ederek garipleştiriyordu. Evin arkasındaki bahçeye bakan pencerenin başında bir kadın ayakta duruyordu. Yüzü karanlık cama aksetmişti. Biraz ağır gözkapaklı gri gözlerin aydınlattığı oldukça güzel bir yüzdü, bu; dudakları da hafif bir tebessümle kıvrılmıştı.

Genç kadın içinden şöyle düşünüyordu: "Aslında, ölmeyeceğine esef ediyorum. Hakkımda yalan söylemesi, ölümü haketmesi için kâfi bir sebep. İhtiyar adamın reçetesini nereden tedarik edebileceğimi sorduğum gün ihtiyatsızlık ettim, ama onu kullanmıyalı o kadar çok zaman olmuştu ki. Yazık ki o kadın suçlu değil. Aksi halde, gurupumuza katılırdı. Artık çok kalabalıklaşmamız lâzım."

Dışarıda, karanlık bahçenin üzerindeki zifir siyahlığındaki gökte üç yıldız göz kamaştırıyor, kırların üzerinde ise hafif bir sis tabakası yüzüyordu. Genç kadının güzel ellerinden biri, tuttuğu pencere pervazından ayrılarak hemen oradaki küçük bir masaya dokundu, fakat kadın başını çevirmedi.

— "Artık hatırlamaya başlamam iyi oldu," diye düşünüyordu. "Önceleri, şu camdaki aksim kadar silik bir hâtıra hayalimden gelip geçiyordu. Bir keresinde de Guibourg'daki âyinde dumanlar göğe yükselirken, bir gözü, bir burnun kavsini ve iki kürek kemiğinin arasına saplanmış bir kamayı hatırlar gibi oldum. Gaudin'i tekrar ne zaman göreceğimi merak ediyorum. Hatları biraz deforme olmuştu, ama onu derhal tanıdım ve vakit kaybetmeden yardımını istemeye gitmemin gerektiğini anladım. Kanun adamları gerçi bu defa bana bir şey yapamazlardı, ama kocamın hakikati öğrenmesini istemedim. Daha vakit erken. Ted'i seviyorum. Onun da bizlere katılması için elimden geleni yapacağım."

Şimdi kadının elinde bir anahtar vardı; bahçeye bakmaya devam ederek ard arda bir sürü küçük çekmece açtı. Elin sanki kadından ayrı müstakil bir hayatı vardı. Son çekmecede *ağaçtan, oymalı zarif bir kutu ile bir krem kavanozu saklı idi!...*

Kadın hâlâ düşünüyordu. "Evet, Gaudin'i tanıdım. İhti-

mal o da beni arıyordu. Doğrusu çok zeki adam; sadece üç buutu hesaba katarak ve taş duvarların teşkil ettiği engeli göz önünde bulundurarak anlattığı hikâyeyle öylesine herkesin gözlerini boyadı ki. Bana sorsalardı, onlara hakikati anlatırdım, fakat öyle olsa bile beni anlıyamıyacaklarına eminim. Gaudin'i hayran hayran dinledim; ondaki zekâ bende nerede... Yalnız Mark Despard'ı itham etmek zorunda kalışına üzüldüm, zira Mark'ı çok severdim.

"Çok zeki olmamama rağmen, sonunda Gaudin'i de matettim. Gaudin, yaptığı hizmete mukabil mükââfatını isteyecekti; bana dönmek isteyişi çok yazık oldu. Ona âşık olarak tahammül edemiyeceğimi derhal hissettim. Ama Gaudin de, merhemi kullanmadığı müddetçe, etten ve kemikten bir insandı. Yakında tekrar insan kılığına girer, ama şimdilik rahatım."

Beyaz el evvelâ kutuya, sonra küçük kavanoza değdi; bu arada, güzel yüz camdaki aksine tecbssüm etmeye devam ediyordu...

Derken kilidin içinde bir anahtarın döndüğü, bir kapının açılıp kapandığı, arkadan da holde ayak sesleri duyuldu. Kadın, kavanoza dokunan elini çekince, odayı dolaşan garip ışıltı da söndü. Camdaki sevimli yüzün sahibi gene cici bir zevce olarak kocasını karşılamaya koştu.

SON

Şimdiye kadar okuduğunuz en heyecanlı ve en inanılmayacak hadiselerle dolu bir hayalet romanı...

Genç adam kadehi ağzına götürür götürmez, cansız olarak yere yıkıldı!...

3 LİRA